

Національна академія правових наук України

ЗВІТ
про наукову діяльність
Національної академії правових наук
України у 2012 році

Харків
2013

Упорядники:

Д. В. Лук'янов, Л. І. Летнянчин, Є. А. Гетьман

Звіт про наукову діяльність Академії правових наук України у 2012 році / упоряд.: Д. В. Лук'янов, Л. І. Летнянчин, Є. А. Гетьман. – Х. : Право, 2013. – 294 с.

© Національна академія правових наук України, 2013

Зміст

I.	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державними замовленнями у сфері удосконалення законодавства і права (бюджетна програма 6581040)	4
II.	Наукові дослідження для державних та недержавних організацій за господарськими договорами	155
III.	Наукові експертні висновки для вищих та центральних органів державної влади	169
IV.	Наукові дослідження на замовлення регіонів	194
V.	Участь Академії у законопроектній та нормотворчій роботі	204
VI.	Перспективні напрямки наукових досліджень	245
VII.	Участь в організації та проведенні наукових заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо	254
VIII.	Характеристика видавничої діяльності	262
IX.	Міжнародне наукове співробітництво	282
X.	Координаційна та інформаційно-аналітична діяльність, міжгалузеве співробітництво	283
XI.	Підготовка наукових кадрів	285
XII.	Кадрове забезпечення	286
XIII.	Фінансове та матеріально-технічне забезпечення	290

I. Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державними замовленнями у сфері удосконалення законодавства і права (бюджетна програма 6581040)

У 2012 р. наукова діяльність Національної академії правових наук України здійснювалася відповідно до «Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2015 року», затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 року № 942, Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2011 – 2015 рр., визначених постановою Президії Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 р. №14-10 та Зведеного плану науково-дослідних робіт установ Академії на 2012 р., затвердженого постановою Президії Академії № 72/4 від 07.12.2011 р.

Науково-дослідницька діяльність Національної академії правових наук України зосереджується у науково-дослідних інститутах: Державного будівництва і місцевого самоврядування (м. Харків), Приватного права і підприємництва (м. Київ), Інтелектуальної власності (м. Київ), Інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса (м. Харків), Інституті правового забезпечення інноваційного розвитку (м. Харків) та Інституті інформатики і права (м. Київ). Інститути Академії є державними науково-дослідними установами Академії правових наук України з правами юридичної особи, заснованими на державній власності.

У зв'язку з об'єднанням у 2012 році двох бюджетних програм 6581030 – «Фундаментальні дослідження у сфері законодавства і права» та 6581040 – «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державними замовленнями, підготовка наукових кадрів у сфері удосконалення законодавства» в одну, науково-дослідницька діяльність інститутів НАПрН України здійснювалася в рамках виконання бюджетної програми **6581040 – «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері удосконалення законодавства і права, підготовка**

наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури».

У звітному році провадилося дослідження за **41 фундаментальною темою**, з яких **9** фундаментальних тем досліджувалися в рамках державного замовлення. Слід зазначити, що у 2012 р. завершено дослідження **16 фундаментальних тем**, з яких **7** за державним замовленням. Зокрема, Інститутом вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса досліджувалося 10 фундаментальних тем (3 теми завершено), Інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування – 7 тем (1 тема завершена), Інститутом приватного права і підприємництва – 9 тем (усі теми завершені), Інститутом інтелектуальної власності – 7 тем (2 теми завершено), Інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку – 3 теми, Інститутом інформатики та права – 5 тем (1 тема завершена). За всіма фундаментальними темами мета дослідження та результативні показники, зазначені у паспорті бюджетної програми 6581040 на 2012 рік, були повністю досягнуті, а за деякими показниками з перевиконанням. Зокрема, опубліковано: 52 монографії та підручники; 35 збірників коментарів законодавства, нормативних актів (перевиконання на 6 од.); 468 наукових статей; організовано і проведено 14 конференцій і наукових семінарів; підготовлено 36 проєктів нормативних актів щодо удосконалення правового регулювання відповідних сфер суспільних відносин.

**Науково-дослідний інститут вивчення
проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса**

По завершених темах

Тема: «Теоретичні і прикладні проблеми забезпечення безпеки людини за кримінальним законодавством України». Затверджена постановою Президії НАПрН України №56/4 від 2 жовтня 2007 року. Номер державної реєстрації 0108U004218. Термін виконання: 1 кв. 2008 р. – 4 кв. 2012 р. Науковий керівник теми – акад. НАПрН України В. П. Тихий.

Метою дослідження є: створення теорії кримінально-правового забезпечення безпеки людини як однієї з найвищих цінностей, складової національної безпеки та розробка науково-обґрунтованих

пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства.

Наукова робота проводилась за напрямком: забезпечення безпеки людини інститутами і нормами Особливої частини Кримінального кодексу. Отже, наукове дослідження націлене на: 1) вирішення проблеми ефективності законодавчого забезпечення безпеки людини (гарантування, охорона і захист прав і свобод людини); 2) теоретичне обґрунтування можливих шляхів підвищення ефективності кримінально-правової охорони прав і свобод людини і громадянина та розробка відповідних пропозицій щодо удосконалення чинних правових механізмів їх реалізації.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що це є першим в Україні системним, комплексним дослідженням проблем кримінально-правової охорони безпеки людини (гарантування, охорони і захисту прав і свобод людини).

Наукові результати:

– розроблено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства з метою підвищення ефективності забезпечення безпеки людини;

– розроблено практичні рекомендації щодо забезпечення однакового і правильного застосування кримінального законодавства по охороні безпеки людини;

– завершено дослідження складів злочинів проти безпеки людини, їх відмежування від інших правопорушень;

– досліджено кримінальну відповідальність за порушення безпеки людини за законодавством держав-учасниць ЄС;

– розроблено концепцію закону про кримінальні проступки;

– досліджено кримінальну відповідальність за розкрадання зброї та інших предметів, що становлять підвищену небезпеку для оточення.

Фактичні результати:

Монографії:

Андрушко П. П. Реформа українського антикорупційного законодавства у світлі міжнародно-правових зобов'язань України / П. П. Андрушко. – К.: Атіка, 2012. – 332 с.

Осадчий В. І. Злочини проти безпеки виробництва: монографія. – К.: Видавництво ТОВ «НВП» Інтерсервіс», 2012. – 60 с.

Навчальні посібники, підручники:

Проблеми кримінально-виконавчого права: навч. посібник / Кальман О. Г., Мірошніченко С. С., Подільчак О. М., Плотнікова В. П., Туркот М. С.; за заг. ред. О. Г. Кальмана. – К.: Нац. акад. прокуратури України. – Чернігів: ПАТ «ПВК «Десна», 2012. – 336 с.

Кримінальне право України: курс тестових завдань: навч. посібник. – К.: КНТ; Самміт-Книга, 2012. – 368с. (Осадчий В. І. – співавт.);

Науково-практичні коментарі:

Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 9-те – вид., переробл. та допов. – К.: Юрид. думка, 2012. – 1316 с.

Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 9-те – вид., переробл. та допов. – К.: Юрид. думка, 2012. – 1316 с.

Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» – Х. : Фактор, 2012. – 656 с.

Хавронюк Н. И. Научно-практический комментарий к Закону Украины «Об основах предотвращения и противодействия коррупции».– Х.: Фактор, 2012.– 656 с.

Науково-практичний коментар Закону України «Про Службу безпеки України» / кол. авт.: за заг. ред. В. О. Глушкова, Є.Д. Скулиша, О. В. Скрипнюка, В. П. Тихого. – К.: Наук.-вид. центр НА СБ України, 2012. – 311 с.

Наукові статті:

Осадчий В. І. Кваліфікація поведінки службових осіб при вчиненні злочинів проти безпеки виробництва // Вісн. Нац. технічного ун-ту України «КПІ» політологія, соціологія права: зб. наук. пр. – 2012. – № 2.

Тихий В. П. Вбивство матір'ю новонародженої дитини. Державна зрада. Злочини проти виборчих прав громадян і права на участь у референдумах. Злочини проти громадської безпеки. Незаконні воєнізовані або збройні формування (групи). Превенція. Терористичний акт // Великий енциклопедичний юридичний словник (за ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – 2-ге вид. перероб. і доповн.) – К.: Юридична думка, 2012. – С. 72, 166–167, 326–328, 537, 724, 907.

Сарнавський О. М. Протидія організованій злочинності у військовій сфері: кримінально-правові та організаційно-правові проблеми / О. М. Сарнавський // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 304–306.

Підготовлено тези 4-х наукових доповідей.

Основні виконавці: акад. НАПрН України В. П. Тихий, М. І. Мельник, М. І. Хавронюк, В. І. Осадчий, П. П. Андрушко, С. Я. Лихова, О. М. Подільчак, Ю. А. Пономаренко, Н. В. Шепелева.

По перехідних темах:

Тема: «Теоретичні питання удосконалення кримінального законодавства та практики його застосування». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради Інституту № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001335. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – акад. НАПрН України В. Я. Тацій.

Метою наукового дослідження є розв'язання теоретичних і практичних питань удосконалення кримінального законодавства та практики його застосування, надання пропозицій до чинного законодавства про кримінальну відповідальність.

Наукові результати:

– проаналізовано проблему евтаназії як прояву права людини вільно розпорядитися своїм правом на життя. Відстоюється теза щодо неприпустимості делегування права людини на життя іншій особі. Разом із тим наводяться аргументи на користь введення до Кримінального кодексу України привілейованого складу вбивства – вбивство з мотивів співчуття, оскільки в такому випадку особа, яка вчиняє даний злочин, керується саме мотивом співчуття, що повинно розглядатися як обставина, що пом'якшує відповідальність;

– досліджено такий вид покарання, як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, а також проаналізовано особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх; здійснено порівняння кримінального законодавства України та Росії у сфері кримінальної відповідальності неповнолітніх;

– проаналізовано історичний аспект проблеми соціальної умовленості закону про кримінальну відповідальність у роботах

науковців другої половини 80-х років ХХ ст., а також розвиток поглядів науковців на названу проблему впродовж 1970-1995 років;

– досліджено види порушення (діяння) та суспільно небезпечні наслідки порушення правил охорони або використання надр;

– підготовлено публікації, присвячені аналізу складу злочинів проти правосуддя (розділ XVIII КК України). Особливу увагу приділено дослідженню завідомо неправдивого показання (ст. 384 КК України), а саме об'єктивним ознакам складу злочину. Крім того, вивчено можливість побудови класифікації злочинів проти правосуддя на різних підставах.

Фактичні результати дослідження знайшли відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих столах» з науковими доповідями, підготовці монографій, підручників, наукових статей і тез наукових доповідей.

Монографії:

1. Шепітько М. В. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве показання / за ред. В. І. Борисова. – Х.: Вид. агенція «Апостиль», 2012. – 260 с. (10,8 д.а.);

2. Борисов В. І., Крайник Г. С. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. – Харків : Юрайт, 2012. – 296 с. (12,3 д.а.).

Науково-практичний коментар:

1. Борисов В. І. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі (науково-практичний коментар до статей 6, 7 та 8 Кримінального кодексу України) // Криміналість первопечатный: міжнар. наук.-практ. журн. – 2012.– № 5. – С. 40–51. (0,4 д.а.).

Опубліковано 18 наукових статей та 18 тез наукових доповідей.

Основні виконавці: акад. НАПрН України В. Я. Тацій (науковий керівник теми), акад. НАПрН України В. І. Борисов, О. О. Пащенко, О. М. Лемешко, М. В. Шепітько, Т. А. Павленко, А. Ю. Коновалова, В. В. Зайда, Н. В. Нетеса.

ТЕМА «Теоретичні та прикладні проблеми реформування Державної кримінально-виконавчої служби України». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради Інституту № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001332. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – А. Х. Степанюк

Метою наукового дослідження є розробка пропозицій щодо вдосконалення підходів до організації діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України в цілях формування її дії на засадах безумовного забезпечення захисту прав та інтересів особи, суспільства і держави шляхом створення умов для виправлення і ресоціалізації засуджених.

У межах наукового дослідження проводилась робота за напрямками:

1) підбір та вивчення вітчизняної та зарубіжної літератури з питань реформування Державної кримінально-виконавчої служби України;

2) вивчення загальнотеоретичних питань реформування діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України;

3) дослідження напрямків реформування діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України;

4) вивчення питань реформування порядку і умов виконання та відбування різних видів покарань.

У рамках наукового дослідження були отримані такі *наукові результати*:

– доповнено бібліографію та перелік нормативно-правових актів з теми дослідження;

– розпочато розробку напрямків реформування діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України;

– розглянуто окремі питання вивчення питань реформування порядку і умов виконання та відбування різних видів покарань.

Фактичні результати дослідження знайшли відображення в участі у науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах» з науковими доповідями, підготовці монографії, коментарю, посібників, наукових статей і тез наукових доповідей.

Монографія:

1. Яковець І. С. Умовно-дострокове звільнення та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. – Право: PRI, 2012. – 212 с.

Навчальний посібник:

1. Віктимологічні засади боротьби зі злочинами, що вчиняються в установах виконання покарань України: навч. посібник / О. М. Джужа, В. В. Коваленко, О. Г. Колб та ін.; за заг. ред. О. М. Джужи та В. В. Коваленка. – Хмельницький: ХмЦНП, 2012. – 172 с. (Яковець І. С.).

Науково-методичний посібник:

1. Права людини в діяльності органів і установ виконання покарань : науково-методичний посібник для проведення занять у системі службової підготовки / І. В. Іваньков, І. С. Яковець, А. М. Григоренко, С. Ю. Буров; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Чернігів: ПАТ «ПВК «Десна», 2012. – 280 с. (Яковець І. С.).

Науково-практичний коментар:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. В. В. Коваленка, А. Х. Степанюка. – К.: Атіка, 2012. – 492 с. (Степанюк А. Х., Яковець І. С., Михалко І. С., Опанасенков О. І.).

Опубліковано 5 наукових статей та 7 тез наукових доповідей.

Основні виконавці: А. Х. Степанюк (науковий керівник теми), І. С. Яковець, О. В. Лисодєд, К. А. Автухов, І. С. Михалко, О. І. Опанасенков.

ТЕМА: *«Теоретичні і прикладні проблеми участі громадськості у запобіганні злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід»*. Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради Інституту № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001330. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – член-кор. НАПрН України В. В. Голіна.

Мета наукового дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні необхідності та ефективності участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні; у вивченні рекомендацій Організації Об'єднаних Націй та її спеціалізованих органів стосовно участі громадськості у запобіганні злочинності; у розробці концептуальних засад щодо нових форм участі громадськості у запобіганні злочинності та її проявам тощо.

Отримані наукові результати:

– здійснено вивчення, аналіз та систематизація літературних джерел щодо участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні;

– вивчено публікації у засобах масової інформації щодо стану проблеми, ефективності та перспектив подальшого удосконалення участі громадськості у запобіганні злочинності та її проявам в Україні;

– проведено аналіз та узагальнення вітчизняного законодавства (законів, постанов Кабінету Міністрів України, наказів МВС України та інших нормативно-правових актів) щодо участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні;

– досліджено генезу форм та методів участі громадськості в протидії злочинності;

– проведено дослідження щодо встановлення поняття громадськості, як суб'єкта запобіжної діяльності.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих» столах з науковими доповідями, підготовці тез наукових доповідей:

Наукові статті:

1. Голіна В. В. Кримінологічна політика України: сутність та передумови її формування / В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. – Х. : Право, 2012. – Вип. 23. – С. 53–63;

2. Колодяжний М. Г. Світова практика участі громадськості у протидії злочинності // Вісн. Нац. акад. прав. наук України. – 2012. – № 3. – С. 265-273 (0,5 д.а.);

3. Шрамко С. С. Громадськість як суб'єкт запобігання злочинності: сучасне розуміння // Право і безпека. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2012. – С. 133-138 (0,5 д.а.);

Опубліковано 6 тез наукових доповідей.

Основні виконавці: чл.-кор. НАПрН України В. В. Голіна (науковий керівник теми), М. Г. Колодяжний, С. Ю. Лукашевич, С. С. Шрамко, О. М. Самолова.

ТЕМА: «Проблема латентної віктимності та шляхи її розв'язання в Україні». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001333. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Керівник теми – Б. М. Головкін.

Мета дослідження полягає у розробці теоретичних положень латентної віктимності, вивченні закономірностей поширення цього явища, визначенні орієнтованого рівня латентної віктимності в Україні, з'ясуванні чинників, що її продукують, а також дослідженні негативних наслідків для суспільства.

Отримані наукові результати:

– вивчено, систематизовано та проаналізовано наукову літературу, нормативно-правову базу та інші матеріали за темою дослідження;

– проаналізовано наукові підходи до пізнання і вирішення проблем латентності і віктимності у вітчизняній і зарубіжній кримінології;

– визначено істотні ознаки поняття «латентна віктимність»;

– підготовлено запити до ДІТ МВС України із проханням надіслати статистичну інформацію щодо потерпілих від злочинів;

– проведено аналіз та систематизацію статистичної інформації, інших матеріалів, присвячених проблемі латентної віктимності в Україні;

– розроблено анкети опитування населення; визначений набір методів пізнання латентної віктимності в Україні;

– розроблено перший варіант плану колективної монографії за темою дослідження.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих» столах з науковими доповідями, підготовці тез наукових доповідей:

Наукові статті:

1. Христич І. О., Шевченко Л. О. До питання про деякі складові віктимної особистості // Вісн. Нац. ун-ту «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Сер.: Економічна теорія та право / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – № 2(9). – Х.: Право, 2012. – С. 276-282;

2. Христич І. О. Сучасний стан латентності віктимності в Україні // Вісн. Нац. ун-ту «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Сер.: Економічна теорія та право / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – № 4(11). – Х.: Право, 2012. – С. 273-283;

3. Шевченко Л. О. Структурні складові віктимної особистості // Форум права. – 2012. – №4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e/FP/2012-4slovcp.pdf>

Опубліковано 3 тез наукових доповідей.

Основні виконавці: Б. М. Головкін (науковий керівник теми), І. О. Христич, Г. Ю. Дарнопих, Л. О. Шевченко, Ю. О. Оберемко.

ТЕМА: «Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України та проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001331. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Керівник теми – акад. НАПрН України В. С. Зеленецький.

У межах зазначеної теми дослідження проводилося за двома підтемами:

1) Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України.

Актуальність наукового дослідження полягає в тому, що зміни кримінально-процесуального законодавства вимагають переосмислення низки кримінально-процесуальних інститутів, підходів до розуміння сутності та призначення кримінального судочинства. На сучасному етапі розвитку кримінально-процесуального права в Україні перед науковцями постає завдання формулювання наукового обґрунтування пропозицій, спрямованих на створення оптимальної національної моделі ефективного розслідування та судового розгляду кримінальних справ у відповідності до сучасного рівня розвитку суспільства, системи процесуального контролю, що дозволяла б мінімізувати процесуальні помилки, а також своєчасно виправити їх. Реформаційні процеси у сфері кримінального судочинства повинні йти шляхом створення такого кримінально-процесуального механізму, при якому належним чином забезпечується баланс публічних та приватних інтересів, адже кримінальне судочинство здійснюється в інтересах всього суспільства в цілому і окремої людини, зокрема. Досягнення справедливості у вирішенні соціально-правового конфлікту має стати головною метою кримінального процесу, генеруючим чинником, що визначає основні пріоритети та засади кримінального судочинства, систему його засобів і процедур.

Метою наукового дослідження є розробка концептуальних основ побудови сучасного кримінального процесу в Україні. Для її досягнення постають наступні завдання:

– характеристика основних засад побудови кримінального судочинства в Україні та теоретичне забезпечення запровадження системи процесуальних механізмів їх реалізації;

– розробка та теоретичне обґрунтування нормативно-правових та організаційно-управлінських пропозицій, спрямованих на вдосконалення кримінального процесуального законодавства та правозастосовчої практики;

– моніторинг нового кримінального процесуального законодавства з метою оцінки його ефективності.

Науковим результатом дослідження у звітному періоді стало:

– виконання пошуку нормативно-правових актів та інших матеріалів України, держав СНД, Ради Європи за темою дослідження;

– проведення вивчення наукових джерел за темою дослідження, нового Кримінального процесуального кодексу України;

– здійснення контент-аналізу преси з досліджуваної теми;

– розроблення методики дослідження теми.

Фактичні результати:

– сформовано накопичувальні папки з систематизованими матеріалами за темою дослідження;

– розроблено алгоритми, програмні модулі та створено підсистему «Побудова кримінального процесу» автоматизованої інформаційно-пошукової системи «Бібліографія», база даних якої поповнено знайденими нормативними та науковими матеріалами (на кінець року – 135 джерел);

– опубліковано чотири монографії, навчальний посібник, науково-практичний коментар, підручник і низку статей й тез наукових доповідей:

Монографії:

1. Зеленецький В. С., Лобойко Л. М. Доследственный уголовный процес. – Донецк: Схід. вид. дім, 2012. – 397 с. (23,25 д. а.);

2. Погорецький М. А., Приполов І. І., Черков В. О. та ін. Проблеми праввідносин в оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ (теорія і практика): монографія / за ред. М. А. Погорецького; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. – 260 с. (17,0 д. а.).

Навчальні посібники, підручники, науково-практичні коментарі:

1) Москвич Л. М. Організація роботи суду : навч. посіб. для студ. спец. вищ. навч. зал. / І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, О. М. Овчаренко та ін.; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2012. – 256 с. – С. 127–184; 193–207 (автор.) (2,9 д. а.);

2) Погорецький М. А., Шумило М. Є. Докази і доказування // Кримінально-процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажиський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с. – С. 247–308 (автор.) (4,0 д. а.);

3) Погорецький М. А., Водько М. П. Контроль та нагляд за оперативно-розшуковою діяльністю // Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ : Загальна частина : підручник / за ред. С. П. Черних, М. П. Водька, О. Ф. Долженкова. – К. : Відділ редакційно-видавничої діяльності ДНДІ МВС України, 2012. С. 615–644 (автор.) (1,9 д. а.);

4) Шило О. Г. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с. – С. 367–391 (автор.) (2,0 д. а.);

Опубліковано 13 наукових статей та тези 13 наукових доповідей.

2) Проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу.

Метою дослідження є: формулювання науково обґрунтованих пропозицій, спрямованих на удосконалення системи кримінального судочинства, створення дієвого механізму захисту прав, свобод і законних інтересів його учасників, забезпечення їх ефективним судовим захистом, гармонізація кримінального судочинства із загальновизнаними міжнародними стандартами у галузі прав людини та відправлення правосуддя.

Під час наукового дослідження буде здійснено аналіз законодавства Європейського Союзу у сфері організації та функціонування органів кримінальної юстиції та шляхів гармонізації вітчизняного законодавства у цій сфері із відповідними актами Європейського Союзу. Поставлена мета зумовлює виконання таких завдань: (а) дослідження політичних та правових документів Європейського Союзу у сфері кримінальної юстиції; (б) вивчення досвіду побудови та функціонування органів кримінальної юстиції в країнах Європи; (в) порівняльно-правовий аналіз моделей організації збору та аналізу статистичної інформації стосовно показників злочинності у країнах ЄС та України; (г) аналіз законодавства України у сфері кримінальної юстиції; (ґ) розробка рекомендацій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції.

За звітний період отримані такі *наукові результати*:

– здійснено пошук, систематизацію літературних та Інтернет джерел українською, російською, німецькою, англійською мовами за темою дослідження;

– вивчено та проаналізовано зарубіжну наукову літературу, нормативно-правові акти та Інтернет джерела щодо європейського досвіду функціонування органів кримінальної юстиції;

– зібрано та узагальнено матеріали щодо європейського досвіду функціонування органів кримінальної юстиції;

– здійснено контент-аналіз преси з досліджуваної теми;

– підготовлено реферативний огляд щодо європейського досвіду функціонування органів кримінальної юстиції, зокрема, таких країн як Великобританія, Італія, Нідерланди, Польща, Словаччина, Швеція, Швейцарія, Франція, ФРН та ін., а також аналітичну довідку щодо функціонування цих органів на підставі нормативних документів Європейського Союзу обсягом 0,5 д.а.;

– проаналізовано нормативні документи Європейського Союзу щодо функціонування органів кримінальної юстиції.

– розроблено пропозиції до проектів нормативно-правових актів;

Результати дослідження також знайшли своє відображення у наукових доповідях на науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах». У межах наукового дослідження продовжено роботу над розробкою пропозицій до законодавства України.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах» з науковими доповідями, підготовці наукових статей і тез наукових доповідей загальним обсягом **7,7 д.а.**

За темою дослідження підготовлено монографію (2,7 д.а.), наукові статті (загальним обсягом 3,9 д.а.) та тези наукових доповідей (загальним обсягом 1,2 д.а.):

Монографія:

1. Мошак Г. Г. Розвиток кримінологічної думки у ФРН і в Україні (за матеріалами досліджень науковців Інституту вивчення проблем злочинності НАПрН України). – К.: «Ін-Юре», 2012. – 64 с. (2,7 д.а.).

Опубліковано 5 наукових статей та 6 тез наукових доповідей.

Основні виконавці: акад. НАПрН України В. С. Зеленецький (керівник теми), О. Г. Шило (керівник першої підтеми); О. Ю. Шостко (ке-

рівник другої підтеми), М. А. Погорецький, О. Г. Шило, Н. В. Глинська, Л. І. Почерніна, Л. М. Москвич, О. В. Сердюк, Г. Г. Мошак, Є. В. Курінний, Ю. П. Дзюба, Т. Є. Дунаєва, О. М. Овчаренко, І. А. Зінов'єва.

ТЕМА: «Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України №9/2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U0011334. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – акад. НАПрН України В. Ю. Шепітько.

Мета дослідження: поглиблене дослідження інноваційних засад техніко-криміналістичного забезпечення органів кримінальної юстиції, здійснення порівняння вітчизняного та зарубіжного досвіду у цій сфері, визначення науково обґрунтованих напрямів подальших досліджень щодо можливостей розробки та впровадження новітніх технічних засобів, прийомів та методів у практику боротьби зі злочинністю.

Наукові результати:

– здійснено вивчення та аналіз літературних джерел щодо тематики дослідження та складено бібліографію наукової літератури;

– здійснено науковий пошук щодо можливостей розробки та впровадження новітніх техніко-криміналістичних засобів, прийомів та методів у практику боротьби зі злочинністю в електронних базах винаходів і корисних моделей України, а також в засобах масової інформації та мережі Інтернет;

– вивчено та проаналізовано відомчу звітність, матеріали нарад та семінарів з проблем науково-технічного забезпечення діяльності правоохоронних органів;

– розроблено комп'ютерний алгоритм послідовного складання фоторобота певної особи (злочинця, свідка та ін.) з фотознімків окремих елементів обличчя. Спосіб заснований на активізації асоціативної пам'яті очевидця при згадуванні їм образу побаченої особи і фіксації суб'єктивного образу у вигляді фотозображення, що дозволяє складати фотороботи для вирішення завдань розшуку з високим ступенем подібності;

– розпочато розробку термінологічного апарату щодо інноваційних засад техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції;

- розпочато розробку анкети для опитування співробітників органів кримінальної юстиції;
- розпочато експериментальну роботу щодо можливостей дослідження мікрооб'єктів за допомогою сучасних електронних систем;
- розпочато розробку структури комплексу науково-технічних засобів для роботи з мікрочастинками в «польових» умовах.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих столах» з науковими доповідями, підготовці наукових статей і тез наукових доповідей. Крім того, отримано патент на корисну модель № 69248 «Спосіб формування суб'єктивного портрету «RAIPS-портрет» (комп'ютерного фотороботу)», виданий Державним патентним відомством МОН України 24 квітня 2012 року.

Фактичними результатами роботи є опублікування таких друкованих робіт:

Патенти, авторські свідоцтва:

Шепітько В. Ю. Патент на корисну модель № 69248 «Спосіб формування суб'єктивного портрету «RAIPS-портрет» (комп'ютерного фоторобота)» // Бюл. Держ. департаменту інтелектуальної власності Мін-ва освіти і науки України. – Вип. 2. – 0,5 д.а.

Монографії

1. Інтеграція права та інформатика: прикладний і змістовий аспекти: монографія / В. Г. Іванов, В. Ю. Шепітько, М. Г. Любарський та ін. ; за заг. ред. В. Г. Іванова, В. Ю. Шепітька, В. В. Карасюка. – Х. : Право, 2012. – 248 с. (Шепітько В. Ю.).

2. Журавель, В.А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: монографія / В. А. Журавель. – Х.: Апостіль. – 2012. – 304 с.

Навчальний посібник:

Шепітько В. Ю. Проблемные лекции по криминалистике: учеб. пособие / В. Ю. Шепітько – Х.: Апостіль, 2012. – 152 с.

Опубліковано 9 наукових статей та 13 тез наукових доповідей.

Основні виконавці: акад. НАПрН України В. Ю. Шепітько (науковий керівник), чл.-кор. НАПрН України В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва, В. В. Білоус, Л. І. Керик, Д. В. Затенацький, Н. В. Павлюк, С. В. Великанов, М. О. Соколенко.

Науково-дослідний інститут державного будівництва і місцевого самоврядування

По перехідних темах

Тема «Теоретичні та правові проблеми організації та функціонування української держави в умовах конституційної реформи». Тему дослідження затверджено Вченою радою Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування (протокол № 8 від 30.08.2009 р.) та президією НАПрН України (постанова № 67/4 від 13.11.2009 р.) РК УкрІНТЕІ № 0110U002806. Строк виконання 01.2010-12.2013 рр. Науковий керівник – член-кореспондент НАПрН України Колісник В. П.

Метою роботи є комплексне дослідження проблем реформування механізму організації і здійснення державної влади в контексті проведення конституційної реформи; уточнення форми правління в Україні; дослідження правового статусу вищих органів державної влади в Україні; розмежування повноважень в контексті втілення механізму стримувань і противаг; пошук засобів попередження і розв'язання державно-правових конфліктів.

Фактичні результати:

Проведено дві конференції:

– Міжнародна науково-практична конференція «Особистість. Суспільство. Право» – 15 березня 2012 року, м. Полтава;

– Міжнародна науково-теоретична конференція (XXV ювілейні Харківські політологічні читання) «Політична наука в епоху суспільних перетворень: потенціал і його реалізація». – Харків: Харківська асоціація політологів; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», НДІ державного будівництва і місцевого самоврядування НАПрН України, 3 лютого 2012 р., м. Харків;

підготовлено збірник:

– *Особистість, Суспільство, Право. Збірник наукових статей та тез наукових повідомлень за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю Полтавського юридичного інституту м. Полтава, 15 березня 2012 р./* під ред. Гетьмана А.П. та інш. – Харків: Точка, 2012. – 578 с.

підготовлено монографію:

– Писаренко Н. Б. Сьоміна В. А. *Адміністративно-правові спори (удосконалення порядку вирішення)* : монографія / Н. Б. Писа-

ренко, В. А. Сьоміна. – 2-ге вид., зі змінами та доп. – Х. : Право, 2012.

підготовлено 42 статті:

підготовлено 1 законопроект: «Про внесення змін до Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій».

Основні виконавці: академік НАПрН України Панов М. І., член-кореспондент НАПрН України Гончаренко В. Д., д. ю. н., проф. Максимов С. І., д. с. н., професор Герасіна Л. М., д. ф. н., професор Данільян О. Г. та інші.

Тема «Розвиток правової системи України в умовах становлення європейського правового простору». Тему дослідження затверджено Вченою радою Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування (протокол № 8 від 30.08.2009 р.) та президією НАПрН України (постанова № 67/4 від 13.11.2009 р.). РК УкрІНТЕІ № 0110U002805. Строк виконання 01.2010-12.2013 рр. Науковий керівник – к. ю. н., доцент Яковюк І. В.

Метою роботи є комплексне дослідження феномену загальноєвропейського правового простору, його структури, чинників формування і розвитку, співвідношення категорії «європейський правовий простір» з поняттями «європейське право», «право Ради Європи», «право ОБСЄ», «національна правова система; проблем розвитку вітчизняної правової системи з урахуванням необхідності проведення адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу і його гармонізації із нормативною базою Ради Європи, ОБСЄ, СНД; визначення впливу європейської інтеграції на формування правової культури.

У межах роботи над темою наукові співробітники Лабораторії європейського права та порівняльного правознавства опрацьовували наступну проблематику:

Яковюк І. В. *«Правопорядок Європейського Союзу: історико-теоретичний аналіз»;*

Гетьман І. В. *«Генезис історико-хронологічного розвитку правової системи України в оточенні євроінтеграційних процесів»;*

Богачова Л. Л. *«Система європейського та національного права»;*

Вовк Д. О. *«Християнська правова традиція у правових системах країн Європи»;*

Семеніхін І. В. *«Роль і значення доктринальних засад реалізації ідеї об'єднаної Європи як єдиного культурно-цивілізаційного простору»;*

Ткаченко Є. В. *«Механізм реалізації публічної влади в умовах європейської інтеграції: досвід держав-членів Євросоюзу»;*

Суходубова І. В. *«Правовий механізм забезпечення адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу»;*

Саннікова М. В. *«Теоретико-правові аспекти визначення поняття «правова система України» в умовах зближення з Євросоюзом».*

Фактичні результати:

проведено 2 конференції:

– Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі. – 26 жовтня 2012 року, м. Харків;

– Міжнародна науково – практична конференція «Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина». – 23 листопада 2012 року, м. Полтава;

підготовлено збірник:

– Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі. – Х. : Оберіг, 2012. (Серія «Наукові доповіді»; вип. 1).

підготовлено 2 монографії:

– Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції : монографія / Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк, С. Г. Серьогіна та ін. ; за ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. – К. : Ред. журн. «Право України», 2012. «Академічні правові дослідження». Дод. до юрид. журн. «Право України». – 336 с.

– Яковюк І. В. Европейская интеграция: проблемы теории и практики : монографія / под ред. И. В. Яковюка, А. К. Сквикова. – М. : Изд-во Моск. гуманит. ун-та, 2012. – 279 с.

підготовлено 17 статей:

підготовлено законопроект:

– розробка оновленого проекту Закону України «Про нормативно-правові акти України». Проект має сприяти забезпеченню сис-

темності чинного законодавства України завдяки нормативному врегулюванню процедури прийняття нормативно-правових актів України та чіткому закріпленню їх системи;

Основні виконавці: к.ю.н., ст. наук. співр. Гетьман І. В., к.ю.н., доцент Богачова Л. Л., к.ю.н. Вовк Д. О. та інші.

Тема «Публічна влада в Україні: конституційно-правове регулювання механізму реалізації». Тему дослідження затверджено Вченою радою Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування (протокол № 8 від 30.08.2009 р.) та президією НАПрН України (постанова № 67/4 від 13.11.2009 р.). РК УкрІНТЕІ № 0110U002807. Строк виконання 01.2010-12.2013 рр. Науковий керівник – д. ю. н., доцент Любченко П. М.

Метою роботи є комплексне дослідження проблем конституційно-правового регулювання механізму реалізації публічної влади в Україні; визначення основних напрямків удосконалення організації й діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Протягом звітнього періоду опрацьовувався напрямок *«Органи влади АРК в механізмі публічної влади України»*.

Фактичні результати:

підготовлено 2 збірники:

– Європейський досвід удосконалення місцевого самоврядування. – Х.: Оберіг, 2012 (Серія «Наукові доповіді»; вип. 3);

– Проблеми конституційно-правового регулювання організації та функціонування органів влади автономної Республіки Крим.–Х.: Оберіг, 2012. (Серія «Наукові доповіді»; вип. 4);

підготовлена монографія:

– Любченко П. М. Організаційні форми роботи представницьких органів місцевого самоврядування: монографія / П. М. Любченко, С. О. Семко – Х.: Право, 2012. – 216 с.

підготовлено 20 статей;

підготовлено законопроект: «Про внесення змін до Конституції України щодо удосконалення організаційно-правового забезпечення місцевої демократії в Україні».

Основні виконавці: к.ю.н., доцент Соляник К. Є., д.ю.н. Серьогін В. О., к.ю.н., доцент Лялюк О. Ю., к.ю.н. Євсєєв О. П. та інші.

Тема «Методологічні засади дослідження прав людини та їх державного захисту в Україні». Тему дослідження затверджено Вченою радою Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування (протокол № 9 від 20.09.2010 р.). РК УкрІНТЕІ № 0111U002531. Строк виконання 01.2011-12.2015 рр. Науковий керівник – д.ю.н., професор, академік НАПрН України Рабінович П. М.

Метою роботи є вироблення методології дослідження проблематики прав людини, адекватної їх сучасному стану, виходячи із потреб наукового обґрунтування шляхів і засобів підвищення ефективності державного забезпечення таких прав в Україні. Завдання роботи полягають у виявленні евристичних можливостей традиційних і новітніх підходів і методів у праволюдних дослідженнях, встановленні меж застосування кожного з них, виборі найбільш ефективних підходів та методів з огляду на специфіку предмета дослідження та його сучасний стан; а також у з'ясуванні основних проблем їх забезпечення та захисту в Україні й виробленні пропозицій, спрямованих на розв'язання таких проблем.

Фактичні результати:

підготовлено збірник:

– Полянський Т. Т. Феномен зловживання правом (загальнотеоретичне дослідження) / Т. Т. Полянський // Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / редкол.: П. М. Рабінович (гол. ред.) та ін. – Серія І. Дослідження та реферати. – Вип. 25. – Львів: Галицький друкар, 2012. – 456 с.;

підготовка монографії:

– Конституційно-правовий статус людини : можливості удосконалення в Україні : колективна монографія / Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / Редкол.: П. М. Рабінович (гол. ред.) та ін. – Серія І. Дослідження та реферати. Випуск 24. – Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2012. – 214 с.;

підготовлено 18 статей;

підготовлено законопроект «Про внесення змін до II розділу Конституції України» спрямований на посилення філософсько-правової обґрунтованості конституційних гарантій прав і свобод; уні-

версалізації основоположних прав; розширення змісту й обсягу прав; конкретизації прав; оптимізації право обмежень; уточнення змісту обов'язків; уточнення назв носіїв прав і обов'язків; посилення гарантованості прав тощо;

– розроблено пропозиції щодо оптимізації законодавчого регулювання діяльності Конституційного Суду України, які були спрямовані до низки державних органів та прийняті до розгляду:

а) Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики (Довідка № 04-29/17-421 від 20 квітня 2012 р.);

б) Адміністрацією Президента України (Лист-відповідь № 51-01/178 від 25 квітня 2012 р.);

в) Конституційним Судом України (Лист-відповідь № 21-402-16/726 від 18 травня 2012 р.);

Основні виконавці: к.ю.н. Добрянський С. П.; к.ю.н. Гудима Д. А.; к.ю.н. Ярмол Л. В.; к.ю.н. Рабінович С. П.; к.ю.н. Полянський Т. Т. та інші.

Тема «Правове забезпечення механізму формування та реалізації економічної політики держави». Тему дослідження затверджено Вченою радою Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування (протокол № 8 від 30.08.2009 р.) та президією НАПрН України (постанова № 67/4 від 13.11.2009 р.). РК УкрІНТЕІ № 0110U002808. (строк виконання 01.2010-12.2013 рр. Науковий керівник – д.ю.н., професор, академік НАПрН України Кучерявенко М. П.

Метою роботи є створення ефективної моделі механізму формування та реалізації економічної політики держави, що отримала б системну організаційно-правову форму.

Фактичні результати:

підготовлено збірник:

– Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук. праць / редкол.: Ю. Г. Барабаш та ін. – Х.: Право, 2012. – Вип. 23. – 360 с.;

підготовлено 2 підручники:

– Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко. – Х.: Право, 2012. – 528 с.;

– Очерки бюджетно-правовой науки современности / под общ. ред. Е. Ю. Грачевой и Н. П. Кучерявенко. – Москва-Харьков : Право, 2012. – 512 с.;

підготовлено 12 статей;

підготовлено законопроект:

– розробка проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів».

Основні виконавці: д.ю.н., професор Алісов Є. О., к.ю.н., доцент Лукашев О.А., к.ю.н. Головашевич О.О., к.ю.н. Перепелиця М. О. та інші).

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

По завершених темах

Тема «Приватноправові засади становлення громадянського суспільства в Україні» (ПК № 0108U000493). Термін виконання: 01.01.2008 – 31.12.2012. Науковий керівник академік Скрипнюк Олександр Васильович.

Мета дослідження: Визначення напрямів та шляхів трансформації громадянського суспільства та його інститутів, аналіз правового забезпечення соціальних перетворень, механізмів приватно-правового впливу на суспільні процеси, місця та ролі закону в них.

Наукові показники за звітний період.

Удосконалено:

– аргументацію необхідності доктринального обґрунтування потреб законодавчого забезпечення побудови громадянського суспільства в контексті розвитку України на сучасному етапі;

– концептуальні підходи до проблематики становленні інституту громадянського суспільства, пов'язаних з розвитком ринкової економіки та власності;

– думку щодо необхідності сприйняття глобалізації як феномену, який несе в собі значну кількість як позитивних, так і негативних наслідків, фундаментально змінюючи наше економічне, політичне і соціокультурне буття;

– висновок про тенденцію до глобалізації окремих елементів громадянського суспільства, що теоретично могло б призвести до появи глобального громадянського суспільства, що регулюватиметься нормами міжнародного права;

– механізм впливу приватного права на процес становлення громадянського суспільства, а також з'ясовано співвідношення таких понять як «приватне право» та «публічне право» в контексті становлення громадянського суспільства;

– погляд на особливий характер медичної компетенції пацієнта та обґрунтовано необхідність виокремлення у законодавстві цивільно-правового регулювання спеціальної медичної дієздатності;

– впровадження європейських стандартів охорони прав та гідності недієздатних пацієнтів, які виражаються через такі норми-принципи як: індивідуальний підхід до встановлення та реалізації медичної дієздатності конкретної особи; гнучкість та адекватність правових заходів захисту в залежності від різних ступенів недієздатності; максимальне збереження дієздатності фізичної особи щодо вибору методів медичного втручання; повага до побажань та почуттів зацікавленої особи щодо вибору лікування;

– положення про необхідність визначення спеціальної медичної дієздатності та отримання згоди на медичне втручання стосовно окремих груп хворих, які некомпетентні (або обмежено компетентні) приймати рішення за себе;

Дістало подальшого теоретичного розвитку:

– взаємозв'язок рівня розвитку громадянського суспільства та рівня авторитету державної влади, її легітимності, протистояння етатиським тенденціям з боку держави;

– думка, що рівень розвитку громадянського суспільства, як головного суб'єкта легітимації державної влади, в значній мірі залежить від рівня правового забезпечення регулювання відносин та ефективність процесу взаємодії між інститутами громадянського суспільства та державою;

– дослідження правових основ взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства в процесі демократичної легітимації, аналіз таких форм їх взаємодії як консультації із громадськістю, діяльність громадських рад при органах виконавчої влади та громадська експертиза;

– дослідження правозахисного руху в Україні 60–80-х років ХХ ст. як недержавного самоврядного правозахисного інституту, метою якого є забезпечення громадського представництва та захисту конституційних прав і свобод громадян;

Фактичні результати:

1. Блашук Т. В. Особливості правового статусу підприємця та його роль у громадянському суспільстві [Текст] / Блашук Т. В. // Приватне право і підприємництво. Збірник наукових праць. Вип. 11, 2012р. / Редкол.: Крупчан О. Д. (Гол. ред.) та ін. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України. – К., 2012.– С.157–160.

2. Миронова Г. А. Медичний заповіт – новий інститут приватного права // Часопис Академії адвокатури України. – 2012. – №1. [Задорожна С. Ф. Вирішення комерційних спорів: альтернативи державному судочинству: брошура. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України, 2012. – 48 с.

3. Берестова І. Е., Шаркова Г. Ю. Правове регулювання надання консалтингових послуг у сфері аудиту та інжинірингу: брошура. – К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 56 с.

4. Солтис Н. Б. Житлові права у спадкових правовідносинах : монографія / Н. Б. Солтис. – К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 170 с.

Підготовлено 30 наукових статей та тез наукових повідомлень.

Основні виконавці: д.ю.н. А. С. Довгерт, д.ю.н. С. П. Рабінович; к.ю.н. О. О. Гайдулін, к.ю.н. В. І. Король, к.ю.н. К. Ю. Молодіко, к.ю.н. Т. В. Сліпачук; Ю. С. Черних, О. В. Шупінська.

Тема «Уніфікація приватного права Європи та тенденції розвитку цивільного законодавства України у контексті євроінтеграції» (РК № 0108U000492). Термін виконання: 01.01.2008 – 31.12.2012. Науковий керівник: Білоусов Юрій Валерійович, к. ю. н., доцент, завідувач Лабораторії з проблем адаптації цивільного законодавства України до стандартів Європейського Союзу НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України

Мета дослідження: Визначення напрямів розвитку українського цивільного та цивільно-процесуального законодавства на основі аналізу стану та тенденцій його уніфікації в Європейському Союзі та законодавстві європейських країн

Наукові показники за звітний період.

Уперше

– аналізується набувальна давність у розрізі її застосування до встановлення прав користування чужим майном, визначено механізм застосування давності володіння як підстави виникнення сервітутних прав;

– проаналізовано особливості посттанативних особистих немайнових прав фізичних осіб у праві Франції, Німеччини, США та Великої Британії;

– пропонується визначення поняття простого випадку як обставини, об'єктивно відвортної, що не може бути відвернута лише завдавачем шкоди, яка звільняє його від відповідальності за умови, що останній не передбачав і не усвідомлював її настання.

Удосконалено :

– визначення суб'єктивного цивільного права, яке можна визначити як надану особі нормами права міру можливої поведінки з метою задоволення її законного інтересу, що включає в себе правомочності по вчиненню певної поведінки самою уповноваженою особою, вимогу визначеної поведінки від зобов'язаної особи чи осіб та захист свого суб'єктивного цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання.

Дістали подальшого розвитку:

– теоретична концепція обґрунтування шляхів розвитку сучасного цивільного права України з огляду на європейський вибір у розрізі DCFR як нового фундаментального академічного проекту, який визначає майбутній розвиток європейського приватного права;

– висновок про вплив ідей і положень римського приватного права на формування категорії «простий випадок» у деліктних зобов'язань в Україні та європейських країнах;

– визначено напрямки використання європейського досвіду процесуального механізму захисту групових інтересів у цивільному процесі України.

– розкрито перспективи впровадження в Україні медіації, окреслено окремі проблеми, які гальмують цей процес та сформульовано пропозиції щодо їх усунення.

– концепція використання альтернативних способів вирішення спорів за участю споживачів за законодавством України та Європейського Союзу, внаслідок чого визначено шляхи їх запровадження в національній правовій системі.

Фактичні результати

Опубліковано:

1. Цивільне законодавство України в контексті розвитку європейського приватного права : монографія / за заг. ред. Ю. В. Білоусова. — К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012.

2. Удосконалення механізмів захисту цивільних прав в умовах реформування цивільного законодавства в європейських країнах : збірник наукових праць / за ред. О. Д. Крупчана, Ю. В. Білоусова. — К. : НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012.

6 наукових статей

Основні виконавці: доц. Білоусов Ю. В., Стефанчук Р.О., Гринько С. Д., Бондаренко-Зелінська Н. Л., Стефанчук М. О., Ватрас В. А., Черняк О. Ю., Нагнибіда В. І., Гарієвська М. Б., Посикалюк О. О.

Тема «Наукові підходи до уніфікації і спеціалізації законодавства про цивільне, господарське і адміністративне судочинство в Україні» (РК 0111U002200). Термін виконання: 01.01.2008 – 31.12.2012. Науковий керівник: Бобрик Володимир Іванович, к. ю. н., завідувач відділу юрисдикційних форм правового захисту суб'єктів приватного права НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України.

Мета дослідження: визначення доцільності посилення уніфікації та спеціалізації судових процедур вирішення цивільних, господарських і адміністративних справ, а також відповідного вітчизняного процесуального законодавства в умовах прискорення реформи судової влади в Україні.

Наукові показники за звітний період.

Уперше:

– встановлено, що особливості цивільного, адміністративного та господарського процесів не обумовлюють необхідність встановлення у відповідних процесуальних кодексах особливих правил щодо строків оскарження судових рішень, однак можуть передбачати особливості визначення строку на апеляційне оскарження судових рішень, постановлених за особливою процедурою (наприклад, процедури письмового провадження – п. 10 ч. 1 ст. 3, ч. 4 ст. 122, ч. 6 ст. 128 КАС України);

– доведено, що процедура розгляду справи, проаналізована у рішенні Конституційного Суду України від 09.09. 2010 року № 19-рп/2010, не може слугувати достатнім критерієм спеціалізації суду, адже сама ця процедура (точніше її особливості), що визначається процесуальними законами, повинна бути результатом усвідомлення і формулювання законодавцем цілей правового регулювання, які будуть досягатися при здійсненні судочинства за певною процедурою судами різних юрисдикцій.

Удосконалено та дістало подальший розвиток:

– положення про те, що інтеграція права виступає зворотнім конкретизації напрямом розвитку права. При цьому інтеграція може мати місце як в межах окремої галузі, так і в декількох галузях в тій частині, в якій можливе застосування загальних норм однієї галузі законодавства до відносин, які регулюються іншою, в силу вказівки закону.

– аргументація того, що уніфікація права так чи інакше розглядається крізь призму однаковості, як процес упорядкування наявного законодавчого матеріалу з метою досягнення певної нормативної одноманітності (в тому числі із законодавством інших країн);

– наукове положення про співвідношення уніфікації та інтеграції в праві. Сутність уніфікації права є змістовно ширшою за інтеграцію, і лише тоді, коли під уніфікацією розуміється розробка загальних приписів (у вигляді норм-дефініцій, норм-деклараций, норм-приписів, норм-принципів, загальних дозволянь, загальних заборон і т.д.), можна поставити уніфікацію і інтеграцію в праві в один логічний ряд – як виведення спільного знаменника в правовому регулюванні певних суспільних відносин, тобто загальних норм, які можуть входити до комплексних (міжгалузевих) нормативних утворень;

– доведення того, що спеціалізація (диференціація) процесуального законодавства не суперечить конвенційному праву на суд, що закріплене ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;

– розуміння того, що наслідком уніфікації процесуального законодавства може бути визначено надання одноманітності правового регулювання процесуальних відносин (відносин між судом та іншими учасниками процесу у зв'язку із вирішенням спору про право або іншого правового питання), які складаються у зв'язку із

іншими – матеріальними правовідносинами, що можуть істотно розрізнятися за принципами, методами правового регулювання, характером правового зв'язку між їх учасниками;

– аргументація того, що в галузевих процесуальних законах закріплюються не якісь інші відносно конституційних – принципи (засади) здійснення судочинства, а, скоріше, механізми (способи) реалізації конституційних засад здійснення судочинства, їх забезпеченості (гарантованості) в окремих процесуальних інститутах. Але самі ці механізми (способи) мають бути розроблені законодавцем і введені в юридичну матерію не інакше, як на основі виявлення і врахування сутності, особливостей тих правовідносин, яких стосується справа, що вирішується судом.

Фактичні результати.

Теоретико-методологічні засади диференціації та уніфікації в цивільному, господарському й адміністративному судочинстві в Україні: монографія / за заг. ред. В. І. Бобрика. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 170 с.

Опубліковано 12 наукових статей.

Основні виконавці: к.ю.н. Бобрик В. І., д.ю.н. Беляневич О. А., д.ю.н. Бичкова С. С., к.ю.н. Переплюк В. Г., к.ю.н. Короленко В. М., к.ю.н. Махінчук В. М., к.ю.н. Козловська Л. В., к.ю.н. Оплачко Д. П., Хімич С. П., Бесарабчик В. О., Резнік Г. О., Селівон А. М.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

По завершених темах

Тема «Дослідження питань інтелектуальної власності в договорах про науково-технічне співробітництво та в договорах на виконання науково-дослідних робіт» (РК № 0109U008060). Затверджена Постановою президії АПрН України № 67/4 від 13 листопада 2009 року. Науковий керівник: кандидат юридичних наук О. Ф. Дорошенко. Термін виконання – 2010 -2012 рр.

Мета теми – Дослідження законодавства України, в тому числі міжнародних договорів України, що регулює відносини, пов'язані з охороною та захистом інтелектуальної власності, яка може нада-

ватись для використання або створюватись під час здійснення науково-технічного співробітництва та реалізації договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт; підготовка рекомендацій щодо відображення питань інтелектуальної власності у договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Наукові результати:

Нові знання.

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

розробити:

– науково-методичні рекомендації щодо формування розділів цивільно-правових договорів стосовно порядку набуття майнових прав на результати науково-технічної та інших видів інтелектуальної діяльності вітчизняними та іноземним партнерами, доступу до інформації з обмеженим доступом;

– рекомендації щодо порядку захисту майнових прав на результати науково-технологічної інтелектуальної діяльності, що набуваються кожною стороною та/або належать кожній стороні;

– додатковий договір до договору про науково-технічне співробітництво аспекті набуття та розподілу прав інтелектуальної власності між сторонами у договорах на виконання НДР та ДКТР;

підготувати:

– проекти ліцензійних договорів про використання корисної моделі, ноу-хау, договору про конфіденційність, договору про наміри (на замовлення Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона Національної академії наук України), пропозиції щодо:

– форм договорів про передання майнових прав на наукову продукцію Інституту суб'єктам господарювання (на замовлення Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона Національної академії правових наук України).

– відображення питань інтелектуальної власності в договорах європейських країн на виконання науково-технічної та інтелектуальної діяльності в договорах на виконання НДР та ДКТР на національному рівні з урахуванням практики європейських країн,

– розділи науково-практичного посібника з питань відображення правових аспектів інтелектуальної власності в договорах на виконання НДР, ДКТР та договорах про науково-технічне співробітництво;

– інформаційні матеріали щодо формування договору комерційної концесії.

3) Розглянути доцільність існування правової охорони корисної моделі в Україні у тому вигляді, в якому вона існує на сьогодні, та сформулювати зміни до чинного законодавства України у частині визначення критеріїв патентоспроможності корисної моделі.

4) Сформулювати пропозиції щодо внесення змін до законодавства України в частині визначення істотних умов договорів на виконання НДР та НДДКР.

5) З метою врівноваження балансу інтересів заявників та суспільства, запропоновано встановити для корисної моделі вимогу винахідницького рівня, яка може бути меншою, ніж для винаходів. У цьому разі підставою для визнання патенту на корисну модель недійсним пропонується визначити відсутність винахідницького рівня.

6) Виконано роботу щодо формування розділів колективної монографії «Договірні відносини в сфері інтелектуальної власності», в якій висвітлено способи розв'язання проблеми щодо побудови цивільно-правових договірних відносин в указаній сфері.

Наукова новизна.

В останні роки стрімко активізувалось міжнародне науково-технічне співробітництво. Беручи участь у різноманітних формах розподілу і кооперації праці, українські науково-дослідні організації, центри, інститути та установи укладають численні контракти, угоди та договори. Їх вибірковий аналіз свідчить про відсутність в української сторони необхідних знань і досвіду щодо складання таких документів, в тому числі і з питань, пов'язаних з інтелектуальною власністю. У результаті відбуваються суттєві економічні втрати української сторони, що виражаються зокрема у втраті усіх прав інтелектуальної власності, створеної під час виконання робіт за угодами, заниженій ціні контракту, виникненні значних труднощів при захисті прав на об'єкти інтелектуальної власності, що належать українській стороні, у відповідності з українським судочинством тощо.

Дослідження законодавства України, в тому числі міжнародних договорів України, що регулює відносини, пов'язані з охороною та захистом інтелектуальної власності, яка може надаватись для використання або створюватись під час здійснення науково-технічного співробітництва та реалізації договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, а також аналіз практики укладення таких договорів в Україні та за кордоном дозволяє виробити практичні рекомендації щодо відображення питань інтелектуальної власності у договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт відповідно до вимог законодавства України.

Враховуючи те, що в Україні досліджувались лише деякі аспекти цієї проблематики, на сьогодні відсутні узагальнені рекомендації, які допомогли б суб'єктам господарювання у відображенні питань інтелектуальної власності у договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Тому розробка таких рекомендацій є дуже актуальною.

Для досягнення вказаної мети:

1. Проведено:

1) дослідження щодо:

– структури цивільно-правового договору у сфері науково-технічної діяльності та порядку укладання такого договору на основі аналізу актів законодавства України та інших країн, якими регулюються відносини щодо набуття та реалізації майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності,

– відображення питань інтелектуальної власності в договорах європейських країн на виконання науково-технічної та інтелектуальної діяльності,

– правової охорони об'єктів інтелектуальної власності – змісту майнових прав на результат інтелектуальної діяльності в рамках низки законодавчих актів, зосереджено увагу на існуючих неузгодженнях положень цивільного законодавства щодо форми цивільно-правових договорів у сфері інтелектуальної власності, а також понятійного апарату.

2) порівняльно-науковий аналіз:

– законодавства України із законодавствами інших країн, в яких

існує досвід правового регулювання договірних відносин на виконання НДР, НДДКР, дотримання прав інтелектуальної власності замовників та виконавців, дотримання режиму конфіденційної інформації в межах виконання замовлень НДР та НДДКР, дотримання прав інтелектуальної власності та прав авторів при виконанні робіт за бюджетні кошти;

3) моніторинг з питань:

- розподілу виключних майнових авторських прав на твори, створені у зв'язку з виконанням службових обов'язків;
- правового статусу літературних агентів, артдилерів, продюсерів та організацій колективного управління, як нетипових суб'єктів договірних авторсько-правових відносин.

Фактичні результати:

Опубліковано та підготовлено до друку:

- Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності : монографія / кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О. та ін.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, «Лазурит – Поліграф». – 2012. – 180 с. (7,5 др. арк.), (*передано до друкарні*):

– Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 3. – 92 с. (Додаток – 80 с.) (7,1 др. арк.)

6 наукових статей (1,9 др. арк.) та 1 теза доповіді (0,1 др. арк.) з питань правової природи договорів на виконання НДР та ДКТР, класифікації договорів у сфері інтелектуальної власності, маркетингу патентних послуг, договірних відносин у сфері діяльності організацій мовлення тощо.

Крім того, наукові праці співробітників Інституту ***видані понад виконання показників паспорту бюджетної програми:***

- опубліковано: 5 наукових статей (2,5 др. арк.) та тези 3 доповідей (0,9 др. арк.) з питань правової природи договорів на виконання НДР або ДКТР, класифікації договорів у сфері інтелектуальної власності, маркетингу патентних послуг, договірних відносин у сфері діяльності організацій мовлення тощо.

– підготовлено звіт про науково-дослідну роботу за темою: «Дослідження питань інтелектуальної власності в договорах про науко-

во-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних робіт». – К.: НДПВ НАПрНУ, 2012. – 252 с. (10,4 др.арк.)

Тема «Дослідження проблем правового регулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю» (РК № 0109U008061). Затверджена Постановою Президії АПрН України № 67/4 від 13 листопада 2009 року/ Науковий керівник: кандидат юридичних наук О. Ф. Дорошенко/ Термін виконання – 2010-2012 рр.

Мета теми: дослідження законодавства України, у тому числі міжнародних договорів України, що регулює відносини, пов'язані з набуттям, здійсненням та захистом прав на комерційну таємницю та використанням конфіденційної інформації; підготовка рекомендацій щодо внесення змін до чинних нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, що розроблюються уповноваженими органами, з метою удосконалення зазначеної сфери правовідносин; підготовка рекомендацій щодо визначення терміну «ноу-хау» та співвідношення термінів «конфіденційна інформація» та «комерційна таємниця», «ноу-хау» та «комерційна таємниця».

У рамках зазначеної проблематики у звітному періоді досліджувалися такі аспекти теми:

1. Дослідження чинного законодавства України з питань охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації. Аналіз міжнародних договорів України у сфері охорони прав на комерційну таємницю. Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, Л. І. Работягова, О. О. Тверезенко, Н. І. Антонюк.

2. Дослідження законодавства Європейського Союзу та країн – ЄС з питань охорони прав на комерційну таємницю (ноу-хау). Аналіз законодавства деяких зарубіжних країн, зокрема держав-учасників СНД, у сфері охорони прав на комерційну таємницю. Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, Л. І. Работягова, О. О. Тверезенко.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді:

Наукові результати:

Нові знання. Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи

доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

1. Підготовлено:

– аналітичну довідку «Рекомендації та пропозиції щодо порядку доступу до комерційної таємниці на підприємстві»,

1. Сформульовано:

– інформаційно-організаційні питання забезпечення захисту конфіденційної інформації та/або комерційної таємниці як складової політики інформаційної безпеки на підприємстві в контексті останніх змін законодавства в інформаційній сфері,

– інформаційні та організаційні функції в забезпеченні певного рівня інформаційної безпеки та їх місце системі управління інформаційної безпекою.

Наукова новизна.

Аналіз нормативно-правових відносин та практики їх застосування щодо конфіденційної інформації у чинних правових актах свідчить про наявність низки прогалин та суперечностей, що негативно впливає на захист прав фізичних та юридичних осіб на комерційну таємницю та конфіденційну інформацію. Зокрема, зазначені нормативно-правові акти не встановлюють правового режиму комерційної таємниці, порядку віднесення інформації до комерційної таємниці, підстав виникнення прав суб'єктів на комерційну таємницю, порядку доступу до комерційної таємниці тощо.

Зважаючи на викладене, можна констатувати, що питання врегулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації постають на сьогодні досить гостро. Оскільки в Україні досліджувались лише деякі аспекти цієї проблематики, доцільно дослідити законодавство України у сфері охорони прав комерційну таємницю, вивчити законодавство інших країн у цій сфері та практику його застосування з метою вироблення рекомендацій щодо удосконалення законодавства України у зазначеній сфері.

Для досягнення вказаної мети:

2. Проведено:

1) дослідження щодо:

– організаційно-юридичних аспектів захисту комерційної таємниці на підприємстві, а саме забезпечення на підприємстві режиму комерційної таємниці,

- договірних аспектів охорони комерційної таємниці,
- інформаційно-організаційних аспектів щодо забезпечення захисту конфіденційної інформації (комерційної таємниці) на підприємстві;

2) порівняльно-науковий аналіз судових рішень для проведення узагальнення. Всього було знайдено за даними ЄДРСРУ – понад 150 судових рішень, з них відокремлено за тематикою 50; проаналізовано (із занесенням в порівняльні таблиці) – 30 судових рішень (Демидович Є. Г.);

3) підготовлено витяг з ККУ, КУпАП, ЦКУ, ГКУ, КЗпП України щодо відповідальності за порушення прав на конфіденційну інформацію і/або комерційну таємницю;

4) моніторинг з питань:

- правового регулювання відносин в сфері охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації;

- законодавчого забезпечення правової охорони інформаційних ресурсів, що становлять комерційну цінність для суб'єктів господарювання, захисту прав та економічних інтересів володільців таких ресурсів.

- правового регулювання відносин, пов'язаних із конфіденційною інформацією і/або комерційною таємницею у трудових відносинах.

- організаційно-юридичних засобів захисту прав на конфіденційну інформацію і/або комерційну таємницю,

- законодавства деяких зарубіжних країн, зокрема держав-учасників СНД, у сфері охорони прав на комерційну таємницю;

5) з метою підвищення кваліфікації співробітників ТОВ «Головне спеціалізоване конструкторське бюро вагонобудування» було проведено семінар – тренінг з питань правового регулювання відносин в сфері охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації.

Фактичні результати (відповідно до показників паспорту бюджетної програми):

2.1 Опубліковано та підготовлено до друку:

1. Охорона та захист прав на комерційну таємницю: організаційно-правові аспекти : монографія / кол. авторів: Демидович Є. Г., Ленго Ю. Є., Пічкур О. В., Работягова Л. І. та ін.; за заг. ред. О. Ф. До-

рошенка. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 300 с. (12,5 др. арк.) (*передано до друкарні*);

2. 2. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 4. (5,5 др. арк.).

2.3. 8 наукових статей (3,25 др. арк.) та теза 1 доповіді (0,3 др. арк.) з питань правового регулювання комерційної таємниці, закріплення права на конфіденційну інформацію та комерційну таємницю в установчих документах, організаційно-юридичних засобів захисту прав на конфіденційну інформацію і/або комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації і комерційної таємниці у трудових та інформаційних відносинах тощо.

Крім того, наукові праці співробітників Інституту **видані понад виконання показників паспорту бюджетної програми:**

– 2 наукових статті (1,2 др. арк.) та 2 тези (0,6 др. арк.) з питань правового регулювання комерційної таємниці, закріплення права на конфіденційну інформацію та комерційну таємницю в установчих документах, організаційно-юридичних засобів захисту прав на конфіденційну інформацію і/або комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації і комерційної таємниці у трудових та інформаційних відносинах тощо.

– підготовлено звіт про науково-дослідну роботу по темі: «Дослідження проблем правового регулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю». – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, 2012. – 268 с. (11,2 др. арк.)

По перехідних темах

Тема «Дослідження проблем управління правами інтелектуальної власності» (РК № 0109U008062). Затверджена Постановою Президії АПрН України № 67/4 від 13 листопада 2009 року. Наукові керівники: доктор юридичних наук, проф., член-кор. НАПрН України О. П. Орлюк, кандидат юридичних наук О. Ф. Дорошенко. Термін виконання – 2010 – 2014 рр.

Мета теми – дослідження проблем управління правами інтелектуальної власності в загальнотеоретичному та правозастосовному аспектах, нормативно-правового забезпечення та механізмів реалізації процесів розпорядження та управління правами інтелектуальної власності, вироблення пропозицій щодо уточнення ряду науко-

вих категорій та вдосконаленню чинного законодавства і практики його застосування.

У рамках зазначеної проблематики у звітному періоді досліджувалися такі аспекти теми:

1. Аналіз теоретичних джерел з питань управління правами інтелектуальної власності. Вивчення досвіду економічно розвинених країн, у т.ч. країн ЄС, а також досвіду країн СНД з питань розбудови державної політики у сфері управління правами інтелектуальної власності.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. О. Штефан, Л. І.Работягова, А. В. Міндрул.

2. Дослідження досвіду діяльності організацій колективного управління за кордоном, у т.ч. в країнах ЄС та країнах СНД. Аналіз законодавства України, законодавства ЄС, законодавства СНД, міжнародного законодавства з питань гарантування й забезпечення правового захисту прав авторів, винахідників тощо.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. О. Штефан, к.філ.н. В. С. Дроб'язко, д. е. н., проф. О. Б. Бутнік-Сіверський.

3. Вивчення іноземної судової практики захисту прав та інтересів суб'єктів авторського права, та практики діяльності правоохоронних органів. Аналіз проблем національної політики у сфері правової охорони й захисту авторських і суміжних прав.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, к.ю.н. О. О. Штефан, к.філ.н. В. С. Дроб'язко.

4. Дослідження проблем боротьби з піратством в авторському праві і суміжних правах з метою відпрацювання рекомендацій та правових механізмів, спрямованих на захист авторських прав. Розроблення пропозицій щодо удосконалення національного законодавства, що визначає правові засади діяльності та правовий статус організацій колективного управління, а також удосконалення механізмів їх взаємодії на національному та міжнародних ринках.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, к.ю.н. О. О. Штефан, О. О. Тверезенко.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді:

Наукові результати:

1) Нові знання.

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, аналізу теоретичних джерел

з питань управління правами інтелектуальної власності, ознайомлення з законодавством України, законодавством ЄС, законодавством СНД, міжнародним законодавством з питань гарантування й забезпечення правового захисту прав авторів, винахідників тощо, проблем національної політики у сфері правової охорони й захисту авторських і суміжних прав; вивчення досвіду економічно розвинених країн з питань розбудови державної політики у сфері управління правами інтелектуальної власності, судової практики захисту прав та інтересів суб'єктів авторського права, та практики діяльності правоохоронних органів, досліджень досвіду діяльності організацій колективного управління, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

1.1) розробити пропозиції та науково-теоретичні підходи щодо;

- шляхів розв'язання проблем правової охорони й захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності,
- розбудови державної політики у сфері управління правами інтелектуальної власності;

- механізмів реалізації процесів розпорядження та управління правами інтелектуальної власності;

1.2) сформулювати критерії, на основі яких можна провести класифікацію договорів у сфері трансферу технологій та безпосередньо здійснити класифікацію цих договорів;

1.3) запропонувати концепцію структурування договорів, які опосередковують передачу технологій;

1.4) підготувати навчальну робочу програму з курсу «Інтелектуальна власність» для студентів ОКР «Спеціаліст» та «Магістр», денної та заочної форми навчання, для кафедри Управління міським господарством Академія муніципального управління (1,93 друк. арк.);

1.5) виконати науково-дослідну роботу «Дослідження та розробка пропозицій змін і доповнень до Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу»» (РК 0112U006848, згідно Договору № 5/ПР – 2012 від 17 жовтня 2012 р.; замовник Науково-дослідної роботи – Державна наукова установа «Державний інститут науково-технічної та інноваційної експертизи, термін виконання – 17.10.12 р. – 31.10.2012 р.)

Результат – звіт про виконання науково-дослідної роботи «Дослідження та розробка пропозицій змін і доповнень до Закону Укра-

їни «Про наукову та науково-технічну експертизу» (6,8 д.а.), проект змін та доповнень до Закону України «Про наукову та науково-технічну експертизу», що є додатком № 1 до вказаного звіту (за власною ініціативою).

Керівник теми: Мироненко Н. М.

Виконавці: Орлюк О. П., д.ю.н., проф.; Падучак Б. М., к.ю.н.; Семчик О. О., к.ю.н.; Осипова Ю. В., н.с.

1.6) обґрунтувати і побудувати концепцію розвитку наукового напрямку «Гармонізація прав людини та прав інтелектуальної власності в сфері медицини та фармації» (затверджена Рішенням Вченої Ради від 28 вересня 2012 р.), а саме:

а) розробити:

– методичні підходи гармонізації прав людини та прав інтелектуальної власності в сфері медицини та фармації;

– програми і методичні вказівки до законодавства України в сфері видачі примусової ліцензії на винаходи, об'єктом яких є лікарський засіб;

б) визначити ключові підходи підготовки правого забезпечення примусової ліцензії на винаходи, об'єктом яких є лікарський засіб.

в) розкрити теоретичні та практичні передумови необхідності зміни основоположних принципів правової охорони об'єктів інтелектуальної власності в сфері медицини та фармації.

г) відібрати та проаналізувати пропозиції щодо міжнародного співробітництва у сфері гармонізації прав людини та прав інтелектуальної власності.

д) провести:

– аналітичний огляд іноземного законодавства у сфері: «Використання гнучких механізмів міжнародного законодавства в сфері правової охорони інтелектуальної власності в галузі фармації та медицини»;

– аналіз шляхів припинення неправомірного використання монополістичного становища ринку лікарських засобів та методів лікування;

– моніторинг законодавчого забезпечення процедури видачі примусової ліцензії на об'єкти інтелектуальної власності, об'єктом яких є лікарських засіб.

Наукова новизна.

Незважаючи на помітні позитивні зміни, здійснені в напрямку створення законодавчих засад регулювання відносин у сфері автор-

ського права та суміжних прав, права промислової власності, захисту від недобросовісної конкуренції тощо, які в цілому відповідають загальновизнаним міжнародним вимогам та стандартам; функціонуванням досить розгалуженої інфраструктури, інституційна діяльність якої спрямована на забезпечення правової охорони інтелектуальної власності, вітчизняна нормотворча та правозастосовна практика все ще характеризуються комплексом серйозних проблем, що потребують негайного розв'язання. Однією з найактуальніших проблем на даному етапі розвитку є відсутність системи ефективного управління правами інтелектуальної власності як об'єкту комерціалізації, що проявляється як на рівні законодавчого забезпечення цього процесу, так і у практиці застосування відповідних нормативно-правових актів органами державної влади, правоохоронними органами, суб'єктами господарювання тощо.

Вищезазначені обставини свідчать про нагальну потребу проведення комплексу досліджень та заходів, спрямованих на розбудову ефективно функціонуючої системи правового регулювання інституту інтелектуальної власності та удосконаленню практики правозастосування в контексті управління правами інтелектуальної власності.

Для досягнення вказаної мети:

1. Проведено:

Дослідження щодо:

– правового регулювання відносин у сфері управління правами інтелектуальної власності у порівняльно-правовому аспекті, у т.ч. в країнах ЄС, країнах СНД, інших економічно розвинених країнах світу;

– особливостей управління правами інтелектуальної власності в закладах науки й освіти, заснованих на державній формі власності в Україні та за кордоном, з метою відпрацювання відповідних пропозицій та розробки науково обґрунтованих теоретичних та методичних підходів;

– виявлення колізій та прогалин у чинному законодавстві та надання пропозицій з метою їх усунення.

2) порівняльно-науковий аналіз національної практики та іноземного досвіду з питань договірної забезпечення процесів управління та розпорядження правами інтелектуальної власності.

3) моніторинг з питань:

загальних положень законодавства України про заставу;
– реєстрації договорів застави;
– звернення стягнення на заставлене майно та його реалізація;
– практики укладання договорів застави;
– спорів, що виникають у зв'язку з виконанням або розірванням договорів застави.

4) надано 62 висновки судової експертизи, 33 висновки спеціальних експертних досліджень та 7 висновків науково-правової експертизи об'єктів інтелектуальної власності, 11 звітів з оцінки майнових прав загальним обсягом 264,6 друкованих аркушів.

Фактичні результати:

2.1. Опубліковано та підготовлено до друку:

Андрощук Г. О. Державне регулювання відносин у сфері службового винахідництва: монографія / Г. О. Андрощук. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2012. – 320 с. (14,4 др. арк.), (передано до друкарні).

2.2. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 5. (5,3 др. арк.).

2.3. 15 наукових статей (5,6 др. арк.) з питань управління правами інтелектуальної власності в загальнотеоретичному та правозастосовному аспектах.

– Университет исследовательского и предпринимательского типа: европейский опыт для Молдовы, России и Украины : Научно-практическое издание / Кол. авторов: Андрощук Г. А., Бутник-Сиверский О. Б., Орлюк Е. П. и др.; рук. авт. коллектива Хименко О. А.; проект Украина – Россия – Темпус. – К. : ООО «Т. А. Т. ГРУПП». – 2011. – 346 с.

– 6 наукових статей (3,2 др. арк.) і 10 тез (3,7 др. арк.) наукових доповідей співробітників Інституту з питань управління правами інтелектуальної власності в загальнотеоретичному та правозастосовному аспектах.

Тема «проблеми охорони та захисту авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку» (РК № 0110u006244). Затверджена Постановою Президії НАПрН України № 72/4 від 24 вересня 2010 року. Наукові керівники: доктор юридичних наук, проф., член-кор. НАПрН України Орлюк О. П., кандидат юридичних наук, доц. Штефан О. О. Термін – 2011 – 2015 рр.

Мета теми – розробка цивілістичної концепції охорони авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій за чинним законодавством України та формулювання на її основі теоретичних положень і практичних пропозицій щодо удосконалення законодавства і правозастосовної практики. Аналіз системи цивільно-правового захисту авторських прав у законодавстві України; дослідження сутності технічних засобів захисту як частини системи захисту авторського права та розробка пропозицій щодо деталізації їх правового статусу; розробка та обґрунтування пропозиції щодо удосконалення механізму охорони авторських прав в умовах сучасного технологічного розвитку з урахуванням досвіду розвинених держав світу та проголошеного курсу на адаптацію вітчизняного авторського законодавства до законодавства Європейського Союзу

У рамках зазначеної проблематики досліджуються такі аспекти теми:

1. Основні тенденції розвитку авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку. Аналіз основних тенденцій розвитку авторського права і суміжних прав в умовах інформатизації. Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. Штефан О. О., к.ю.н. Петренко С. А.

2. Аналіз правозастосовної практики та механізмів охорони та захисту авторського права і суміжних прав в Україні та деяких зарубіжних країнах. Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. Штефан О. О., к.ю.н. Крижна В. М.

3. Аналіз міжнародних тенденцій щодо удосконалення законодавства у сфері охорони та захисту авторського права і суміжних прав.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. Штефан О. О., к.ю.н. Крижна В.М.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді:

Наукові результати:

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також результати проведених наукових досліджень щодо проблем реалізації авторських і суміжних прав в умовах технологічного розвитку, дозволили:

а) підготувати:

– проект аналітичного звіту «Актуальні проблеми визначення підстав та меж кримінальної відповідальності за порушення авторських і суміжних прав»;

– аргументовану класифікацію порушень авторського права в залежності від різних критеріїв, що закладаються в її основу;

– аргументований підхід, щодо визнання авторського права як способу його захисту, не є підставою виникнення авторського права. В процесі своєї діяльності суд встановлює наявність чи відсутність певних фактів у спірних правовідносинах, досліджує їх і на цій підставі констатує, підтверджує, визнає певне право за відповідною особою, але не створює його. Авторське право виникає не у зв'язку із розглядом судом справи та не впливає із рішення суду, а виникає в силу факту створення твору (ч. 2 ст. 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права»); суд може тільки підтвердити наявність авторського права у відповідній особи;

– аргументовані критерії, за якими можна відрізнити бази даних від інших різновидів складених творів, наприклад, таких як збірники;

– аргументовані підстави для здійснення примусового та банкетного ліцензування творів.

б) розробити методичні підходи щодо:

– кваліфікації правопорушень і застосування до них відповідних способів та засобів захисту;

– визначення категорійної належності баз даних як об'єктів авторського права.

в) сформулювати:

– підстави класифікації правопорушень у сфері авторського права в залежності від прав або комплексу прав, на які здійснюється посягання правопорушником;

– положення щодо неможливості пред'явлення позову у зв'язку зі смертю фізичної особи або припиненням юридичної особи, які є однією зі сторін у справі, якщо спірні правовідносини не допускають правонаступництва, має виняток у справах у справах про захист авторського права.

г) запропонувати концепцію:

– класифікації правопорушень у сфері авторського права;

– підстав видачі примусової та банкетної ліцензії на використання творів.

д) визначити:

- критерії класифікації правопорушень у сфері авторських прав;
- для пред'явлення вимоги про визнання авторського права необхідно, щоб відбулося порушення авторського права чи існувала загроза його порушення або авторське право знаходилося у невизначеному стані. Коли авторське право є визначеним на момент пред'явлення позову, у задоволенні цієї вимоги буде відмовлено, оскільки повторного визнання авторське право не потребує;

- наявність спору про право цивільне є передумовою права на пред'явлення позову про захист авторського права, оскільки спір про право означає не лише розбіжність між сторонами з приводу їх прав та обов'язків, а й неможливість однією стороною здійснювати своє право через дії або бездіяльність іншої сторони;

- відсутність у провадженні цього чи іншого суду справи із спору між тими ж сторонами, про той же предмет та з тих же підстав як передумова права на пред'явлення позову про захист авторського права впливає із загальних засад цивільного процесу, але стосується лише тотожних позовів, тобто тих, в яких повністю збігаються сторони, предмет та підстава. Якщо порушення авторського права відбулося стосовно твору, створеного декількома особами у співавторстві, а до суду з позовом звернулася лише одна з цих осіб, інші співавтори не втрачають права на пред'явлення позову до цього ж порушника авторського права та на підставі того самого порушення, оскільки в такому випадку в другому позові будуть різними сторони;

- підстави та специфіку видачі ліцензій у сфері авторського права;

- критерії охороноздатності баз даних як об'єктів авторського права;

- особливості визначення категорійної належності зазначених об'єктів авторського права;

- відмінність баз даних від подібного виду складених творів таких як збірники;

- використання баз даних з застосуванням сучасних технологій;

- перелік об'єктів, щодо яких можливий плагіат; кваліфікуючі ознаки плагіату;

- комплекс авторських прав, які порушуються у випадках плагіату;

е) вивчити та узагальнити досвід іноземних країн (ЄС, СНД) щодо відповідності рівня охорони та захисту авторських прав і суміжних прав сучасному технологічному розвитку;

ж) провести уточнення понятійного апарату деяких законів, що регулюють діяльність засобів масової інформації; класифікацію плагіату;

з) розпочати розробку:

– проекту методики узагальнення судової практики;

– проекту методики узагальнення експертної практики;

и) підготувати опис судових рішень для збірника «Аналіз судової практики», а саме:

– пошук, скачування та сортування близько 1400 судових рішень по справам про захист прав на ОІВ у Єдиному державному реєстрі судових рішень України;

к) зробити висновок, що:

– у законодавстві України: відсутнє загальне визначення «контрафакції», а терміни «контрафактний примірник...» та «контрафактні товари...» використовується виключно у галузевих цілях – для сфери авторського і (або) суміжних прав та для регулювання відносин щодо переміщення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності через митний кордон України; існують певні суперечності щодо визначення змісту «піратства» та «контрафакції», що пов'язано з помилковим підходом до визначення одного поняття через друге, в той час як їх слід розглядати як самостійні правопорушення. Запропонований підхід дозволить уникнути помилок в процесі правозастосовної практики;

– існуючі у доктрині класифікації порушень у сфері авторського права в повній мірі не враховують специфіку прав, на які здійснюються посягання;

– враховуючи специфіку авторських прав та об'єктів охорони порушення авторського права можна класифікувати на дві групи:

першу групу будуть складати прості порушення майнових прав автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) особистих немайнових прав автора чи іншого суб'єкта авторського права;

другу групу – комплексні правопорушення, які одночасно посягають на кілька як майнових прав так і особистих немайнових прав автора чи іншого суб'єкта авторського права, що характеризуються кількома кваліфікуючими ознаками (наприклад, плагіат, контрафакт);

– застосування визнання права як способу захисту авторського права необхідне, коли невизначеність суб'єктивного права робить його використання неможливим або утрудненим;

– визнання права може бути ефективним способом захисту авторського права і тоді, коли право ще не порушене, і у випадку, коли право вже знаходиться у порушеному стані.

2) Наукова новизна.

У вітчизняній юридичній науці проблеми, пов'язані з охороною авторського права, в умовах сучасного технологічного розвитку досліджені фрагментарно. Більшість авторів у своїх роботах розглядають лише окремі аспекти цих проблем; таких як загальні проблеми охорони авторських прав за чинним законодавством України, захист окремих об'єктів авторського права, зокрема творів науки та комп'ютерних програм, особливості реалізації та захисту авторських прав у мережі Інтернет. Однак праці щодо впливу технологій на сучасне авторське право носять постановочний характер, лише констатують наявність тих чи інших правових проблем і вказуючи на неможливість використання тих чи інших норм чинного законодавства та необхідність внесення до нього змін тощо. Комплексні дослідження проблем охорони авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку відсутні.

Крім того, в Україні відсутня правова база, яка б належно забезпечувала регулювання відносин, що виникають у зв'язку з використанням об'єктів авторського права у цифрових мережах. Не створено ефективного механізму реалізації та охорони авторських прав у цифровому середовищі.

Наявність соціально-економічної потреби в підвищенні рівня охорони авторських прав в умовах сучасного технологічного розвитку, реформування авторського законодавства та загалом цивільного законодавства, яке сьогодні відбувається в нашій державі, а також відсутність комплексних досліджень, присвячених вирішенню актуальних проблем авторського права у сфері інформаційних технологій, зумовлюють необхідність проведення:

1) дослідження щодо:

– впливу сучасного технологічного розвитку на ефективність охорони та захисту авторського права, а також найбільш розповсюджені порушення прав у цій сфері;

– понять та правової природи способів захисту авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку;

– проблеми контрафакції та піратства у сфері авторського права і суміжних прав в умовах сучасного технологічного розвитку;

– рівня юридичної відповідальності провайдерів;

– охорони назви твору, як окремого об'єкту авторського права;

– проблем конфіденційної інформації та комерційної таємниці на підприємстві (аналіз судової практики):

– відповідності правової охорони та захисту програм (передач) організацій мовлення в умовах сучасного технологічного розвитку, а також проблем взаємовідносин провайдерів програмних послуг із організаціями колективного управління.

– законодавчого рівня охорони авторських і суміжних прав у мережі Інтернет, а також можливості юридичної відповідальності провайдерів;

– особливостей порушення авторських прав на об'єкти охорони авторського права;

– умов застосування в порядку цивільного судочинства визнання права як способу захисту авторського права;

– передумов права на пред'явлення позову про захист авторського права;

– критеріїв охороноздатності баз даних як об'єктів авторського права;

– підстав та умов видачі ліцензій на використання творів.

2) порівняльно-науковий аналіз:

– існуючих у правовій доктрині класифікацій правопорушень у сфері авторського права та критеріїв, за якими вони проводились із правозастосовною практикою;

– положень доктрини цивільного права з питання підстав застосування визнання права як способу захисту авторського права;

– баз даних із іншими складеними творами, що охороняються як об'єкти авторського шляхом розкриття специфіки критеріїв охороноздатності цих об'єктів;

– примусового та банкетного ліцензування при використанні охоронюваних авторським правом творів.

3) моніторинг інформаційно-аналітичних матеріалів з питань:

– розвитку авторського права і суміжних прав в умовах інформатизації;

– порушення авторських і суміжних прав, пов'язаних із розвитком можливостей сучасних цифрових технологій;

– припинення неправомірного використання об'єктів інтелектуальної власності та безпосередньо авторського права.

Фактичні результати:

Опубліковано та підготовлено до друку:

Бутнік-Сіверський С. О. Спадкування прав інтелектуальної власності : монографія / Бутнік-Сіверський С. О.- К. : НДІ ІВ НАП-рНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф». – 213 с., (8,8 др.арк.) (*передано до друкарні*).

Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 2., (4,6 др. арк.)

– Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». –К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 6., (6,5 др.арк.)

15 наукових статей (8,0 др. арк.) з проблем системи цивільно-правового захисту авторських прав у законодавстві України, сутності технічних засобів захисту як частини системи захисту авторського, деталізації їх правового статусу, удосконалення механізму охорони авторських прав в умовах сучасного технологічного розвитку з урахуванням досвіду розвинених держав світу тощо.

– підготовлено:

– Тематичну добірку «Діяльність провайдерів в Україні: загальні підходи до встановлення юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності. Випуск 1».

За результатами наукових досліджень можна зробити наступні висновки:

– існуючі у правовій доктрині підходи щодо класифікації правопорушень у сфері авторського права не є досконалими і такими, що не враховують усіх можливих спірних ситуацій, пов'язаних із неправомірним використанням об'єктів авторського права;

– класифікація правопорушень у сфері авторського права на «прості» та «комплексні» надає змогу поєднати як досягнення науковців, що висловлені у правовій доктрині так й правозастосовну практику;

– визнання права за своєю природою є тим способом захисту авторського права, який може застосовуватися виключно у юрисдикційній формі;

– визнання права може бути ефективним способом захисту авторського права і тоді, коли право ще не порушене, і у випадку, коли право вже знаходиться у порушеному стані;

– вимога про визнання права є необхідною передумовою для застосування інших способів захисту, проте визнання права як спосіб захисту може мати і самостійне значення;

– наявність спору про право цивільне є передумовою права на пред'явлення позову про захист авторського права, оскільки спір про право означає не лише розбіжність між сторонами з приводу їх прав та обов'язків, а й неможливість однією стороною здійснювати своє право через дії або бездіяльність іншої сторони.

Тема «Дослідження проблем економіки інтелектуальної власності та її правового забезпечення в умовах науково-технічного розвитку» (РК № 0110U006245) Затверджена Постановою Президії НАПрН України № 72/4 від 24 вересня 2010 року. Наукові керівники – доктор юридичних наук, проф., член-кор. НАПрН України О. П. Орлюк, доктор економічних наук, проф. О. Б. Бутнік – Сіверський. Термін виконання – 2011 – 2015 рр.

Мета теми – Дослідження економіко-правових засад розвитку економіки інтелектуальної власності, правових і економічних відносин в умовах інфраструктури сфери інтелектуальної власності, сучасного стану науково-технологічної діяльності та застосування венчурного та іншого фінансування в Україні, закордонного досвіду створення та функціонування інфраструктури сфери інтелектуальної власності.

У рамках зазначеної проблематики у звітному періоді досліджувалися такі аспекти теми.

1. Методичні підходи щодо формування економіко-правових засад розвитку економіки інтелектуальної власності.

Наукові керівники – д.ю.н. О. П. Орлюк, д.е.н., О. Б. Бутнік-Сіверський.

2. Дослідження теоретичних підходів щодо формування та розвитку інфраструктури сфери інтелектуальної власності як важливої складової національної інноваційної системи.

Науковий керівник та основні виконавці: д.е.н. О. Б. Бутнік-Сіверський, к.е.н. С. Ф. Ревуцький.

3. Аналіз економіко-правових проблем застосування інтелектуальної власності в умовах діяльності технопарків, технополісів, інкубаторів, бізнес-інкубаторів.

Науковий керівник та основні виконавці: д.е.н. О. Б. Бутнік-Сіверський, к.е.н. В. І. Нежиборець.

4. Вивчення сучасного стану науково-технологічної діяльності в аспекті реформування законодавства про науково-технічну та інноваційну діяльність на основі впровадження принципів та механізмів державно-приватного партнерства.

Науковий керівник та основні виконавці: д.е.н. О. Б. Бутнік-Сіверський, к.е.н. С. Ф. Ревуцький, к.ю.н. О. Е.Сімсон.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді:

Наукові результати:

1) Нові знання. Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

а) обґрунтувати побудувати концепцію реформування законодавства про науково-технічну та інноваційну діяльність на основі впровадження принципів та механізмів державно-приватного партнерства, що дозволяє реалізувати нові ефективні форми співробітництва між державою, наукою та бізнесом на рівноправній основі;

б) розробити:

– концепцію реформування законодавства про науково-технічну та інноваційну діяльність на основі впровадження правової моделі державно-приватного партнерства;

– розділ V «Особливості публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері» щодо змін до Закону України «Про інноваційну діяльність» (у складі робочої групи при Державному агентстві України з питань науки, інновацій та інформатизації):

– пропозиції щодо змін до Закону України «Про державно-приватне партнерство» (у складі робочої групи «Промисловість» Ради вітчизняних та іноземних інвесторів при Президенті України);

– пропозиції щодо імплементації конкретних механізмів публічно-приватного партнерства у сфері досліджень, розробок та інновацій з міжнародного та європейського досвіду в українське правове поле;

– «Пропозиції щодо удосконалення Податкового кодексу України у контексті політики стимулювання інноваційної діяльності» (у складі виконавців НДР «Наукові засади моніторингу та аналіз практики застосування норм Податкового кодексу України);

– пропозиції на тему «Публічно-приватне партнерство у регіональному інноваційному розвитку» (у складі виконавців НДР «Державне управління науково-технічним та інноваційним розвитком регіонів» НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України);

в) визначити:

– ключові підходи до реформування правового регулювання інноваційної сфери;

– загальні підходи до формування інноваційно-активної економічної системи;

– економічні чинники змін науково-технічного розвитку;

– принципи формування економіко-правових засад побудови інноваційно-активних систем;

– механізми формування економіки інтелектуальної активності виробничих систем;

– патентну систему у світовій економіці;

– інфраструктуру НІС з позиції розгляду окремих складових інноваційної активності в умовах розвитку високотехнічних виробництв;

– принципи формування інноваційно-активних систем в сфері інтелектуальної власності з урахуванням розвитку наукоємного виробництва, бізнесу та комерціалізації.

г) узагальнити закордонний досвід формування інноваційно-активних систем з урахуванням розвитку інтелектуальної власності у світовій економіці

д) сформулювати основні принципи:

– формування інфраструктури НІС в аспекті формування інноваційно-активних систем;

– формування інтелектуальної активності виробничих систем в ланцюгу науки, виробництва і до реалізації інноваційної продукції на ринку.

е) розкрити теоретичні та практичні передумови реформування правового регулювання інноваційної сфери на основі моделі публічно-приватного партнерства.

Наукова новизна

Дослідження вітчизняного досвіду показує, що проблемам розвитку економіки інтелектуальної власності з позиції інфраструктури сфери інтелектуальної власності приділяється мало уваги. За межами наукових досліджень залишаються питання розвитку інфраструктури інтелектуальної власності як складової національної інноваційної системи, та з цієї позиції науково-технологічної діяльності, формування нормативно-правової бази, що регулює відносини при економічній діяльності з використанням інтелектуальної власності.

Аналіз проблем економіки інтелектуальної власності показує що, одним з ефективних засобів подолання дефіциту інвестиційних ресурсів є венчурне (ризикове) фінансування шляхом створення венчурних фондів, які інвестують свої засоби, перш за все, купуючи акції фірми-реципієнта.

Нерозвиненість венчурного бізнесу в Україні багато в чому обумовлена слабким розвитком фондового ринку, але головна причина, яка є найбільш серйозною перешкодою розвитку венчурного та іншого фінансування, – недостатнє правове забезпечення. Чинне в Україні законодавство у сфері венчурного та іншого інвестування поки не створює умов, стимулюючих його розвиток і має наступні недоліки: законодавчі акти не завжди зв'язали між собою; не регламентують стосунків, що стосуються використання наукових відкриттів і винаходів; не забезпечують державну підтримку інноваційної діяльності, розвиток інфраструктури сфери інтелектуальної власності, створення і успішне функціонування малого венчурного бізнесу.

У зв'язку із цим, виникає актуальна потреба у наукових дослідженнях конкретних аспектів становлення інституту венчурних та інших видів інвестицій в Україні, особливостей галузевої структури венчурних та інших видів інвестицій; державної політики щодо регулювання діяльності венчурних та інших інвестиційних фондів; перспектив розвитку вітчизняної індустрії венчурних інвестицій тощо.

В Україні аналогічні дослідження економіко-правового характеру науковими організаціями не проводяться.

З метою виявлення розбіжностей та прогалин, які існують у вітчизняному законодавстві з питань формування нормативно-право-

вої бази, що регулює відносини при розвитку економіки інтелектуальної власності, інфраструктури сфери інтелектуальної власності та венчурного та іншого фінансування. у порівнянні з існуючими вимогами і стандартами міжнародного та європейського права, та запропонувати шляхи їх усунення було проведено:

а) дослідження з наступних питань:

– методичні підходи щодо формування економіко-правових засад розвитку економіки інтелектуальної власності;

– теоретичні підходи щодо формування та розвитку інфраструктури сфери інтелектуальної власності у складі національної інноваційної системи;

– правові проблеми практичного застосування венчурного та іншого фінансування,

– організаційні форми малого венчурного бізнесу з використанням інтелектуальної власності,

– правового забезпечення формування інноваційно-активних систем з урахуванням інфраструктури сфери інтелектуальної власності;

– фінансового забезпечення формування інноваційно-активних систем з урахуванням різних фондів (бюджетні, венчурні, строкові, інвестиційні);

– чинників нормативно-правової бази, що регулює відносини в сфері науково-технологічній діяльності з позиції формування інноваційно-активних систем.

б) аналітичний огляд і аналіз:

– закордонного законодавства на тему: «Публічно-приватне партнерство» у сфері досліджень, розробок та інновацій як на національному, так і на регіональному рівнях;

– застосування конкретних механізмів публічно-приватного партнерства у практиці окремих країн, зокрема США, Франції, Австрії, Бельгії, Данії, Фінляндії, Швеції та ін.

в) моніторинг інформаційно-аналітичних матеріалів з питань:

– методичних підходів щодо формування економіко-правових засад розвитку економіки інтелектуальної власності;

– теоретичних підходів щодо формування та розвитку інфраструктури сфери інтелектуальної власності як важливої складової національної інноваційної системи;

- проблем застосування інтелектуальної власності в умовах діяльності технопарків, технополісів, інкубаторів, бізнес-інкубаторів;
- правового регулювання суспільних відносин в інноваційній сфері;
- закордонного досвіду створення та функціонування венчурної індустрії та іншого фінансування використання інтелектуальної власності.

Фактичні результати:

Опубліковано та підготовлено до друку:

1. Бутнік-Сіверський О. Б., Борко Ю. Л. та ін. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності : монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Л. Борко, І. Л. Шульпін та ін.; 2-ге видання, доп. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 486 с., 20,25 др. арк. (*передано до друкарні*)

2. Андрощук Г. О., Шкляр С. В. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції. Науково-практичне видання. – К.: Юстініан. 2012. – 472 с. (19,6 др. арк.)

3. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». –К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 1. (4,3 др. арк.)

4. 18 наукових статті (10,4 др. арк.) з актуальних питань співвідношення інновацій та об'єктів інтелектуальної власності у контексті економіки знань, правових аспектів у сфері трансферу технологій, проблем функціонування наукової сфери України, проблем податкової амортизації в інноваційній діяльності, питань розвитку інноваційної діяльності, основних передумов розвитку інноваційної інфраструктури у високорозвинених країнах світу і Україні тощо.

– к.ю.н. Сімсон О. Е. підготовлено до друку монографію «Правова модель приватно-публічного партнерства в інноваційній сфері» під захист докторської дисертації.

За результатами наукового дослідження отримано наступні результати:

1. Ключові підходи до правового регулювання інноваційної сфери:

– державна інноваційна політика потребує здійснення ефективних заходів щодо розвитку країни з урахуванням глобальних економічних процесів;

– економіка інтелектуальної власності стимулює отримання достатньо високих прибутків на базі малого капіталу та невеликої кількості працюючих;

– економічно доцільно здійснювати інноваційно–інвестиційний процес, основою якого є виробничий капітал, в поєднанні з інтелектуальним капіталом забезпечуючи отримання додаткової вартості;

– в системі економіки інтелектуальної власності інновація розглядається як вже матеріалізований результат трансформації інтелектуальної власності творця (інтелектуальний продукт) з ознакою об'єкта права інтелектуальної власності, який втілений у інноваційний продукт чи інноваційну продукцію, яку виведено на ринок і після її реалізації (комерціалізації) отримується дохід (прибуток);

– наближення наукових досліджень і розробок до Європейського інтеграційного простору сприяє отриманню та розповсюдженню нових знань на рівні глобальних формалізованих і неформалізованих мереж.

Формування економіко-правових засад розвитку економіки інтелектуальної власності:

1. Організація з інноваційною діяльністю є відкритою науково-виробничою системою, якій притаманні всі ознаки систем, а саме: цілеспрямованість, єдність, взаємозалежність і взаємозумовленість усіх елементів; відносна стійкість і впорядкованість; неперервність розвитку, складність, подільність, імовірнісний характер результату інноваційного процесу, оскільки поведінка економічних систем до певної міри невизначена, адже прогнозування чинників зовнішнього середовища не детерміноване. Під впливом зовнішнього середовища змінюються і внутрішні (ендогенні) фактори впливу в умовах інноваційної виробничої діяльності підприємства. Саме це примушує розглядати підприємство як відкриту виробничо-інноваційну систему, а формування її з позиції теорії та методики інноваційності є актуальною проблемою в системі його стратегічного розвитку з позиції інноваційної активності.

2. Головною ознакою інноваційної активності підприємства є розвиток інтелектуального потенціалу підприємства. Інтелектуальний потенціал підприємства складається з людських ресурсів (чи інтелектуальної сили) та інтелектуальних ресурсів. Людські ресурси чи інтелектуальна сила (за аналогією робоча сила), що створюють інновації, і ті, які можна описати та ідентифікувати,

стають інтелектуальними ресурсами, а ті, що мають великий комерційний потенціал отримують правову охорону і стають об'єктами права інтелектуальної власності (нематеріальними активами). Важливою складовою в цьому процесі є перетворення інновацій, створених людськими ресурсами, в інтелектуальні ресурси, якими підприємство може володіти. Тому головне завдання менеджера – трансформувати людські та інтелектуальні ресурси в інтелектуальні активи, які у вартісному вимірі перетворюються в інтелектуальний капітал, який розглядається з позиції авансованої інтелектуальної власності, що в процесі свого руху у виробничій системі приносить більшу вартість за рахунок додаткової вартості.

3. Економічна природа трансформаційних перетворень в економічній системі, яка спрямована на інноваційний тип розвитку як на макро-, так і на мікрорівнях, розкривається через такі аспекти, як інноваційна діяльність, інтелектуальний капітал, комерціалізація (освоєння) нововведень. Механізмом інноваційного оновлення підприємств є процес формування інноваційної активності підприємства, яке з позиції автора активно сприймає інновацій в режимі інноваційного конвеєра, та показники якого відтворюють дієвість механізмів інноваційного розвитку.

4. Принципова відмінність звичайних підприємств від підприємств, які побудовані на основі інноваційної моделі функціонування, полягає в тому, що для перших інноваційні процеси є лише окремим випадком традиційних процесів, а для останніх, в яких: наука є самостійною стадією виробництва, традиційні процеси стають окремим випадком інноваційних. З цієї точки зору розвиток підприємств, які побудовані на основі інноваційної моделі функціонування, обумовлений тим, що, з одного боку, впровадження значних інновацій на звичайних підприємствах вимагає протягом тривалого періоду часу не тільки великих капітальних витрат, але і ставить під загрозу виконання поточного завдання, який, як правило, не допускає тимчасового скорочення обсягів виробництва і його ефективності. З іншого боку, система матеріального стимулювання впровадження інновацій завжди обмежена як абсолютно, так і під час дії і не може повністю компенсувати первинні збитки. Таким чином, розвиток підприємств, побудованих на основі інноваційної моделі функціонування, об'єктивно обумовлений і вимагає створення нового гнучкого організаційного механізму.

5. Організація інноваційних процесів у рамках інноваційних підприємств носить багатоваріантний характер.

6. Економіка України повинна орієнтуватися на інноваційні фактори розвитку, які притаманні усім високо розвинутим країнам світу.

Як бачимо з наведеної нижче таблиці, основними факторами інноваційного розвитку України повинні бути конкуренція, інституційні зміни, інвестиції, знання.

Фактори інноваційного розвитку

Поняття	Зміст
Конкуренція	Зростання конкурентних вимог внутрішнього і зовнішнього ринків до інноваційних характеристик промислової продукції, споживчих і вартісних показників
Інституціональні зміни	Оптимізація форм власності. Кількісні зміни промислових підприємств і обсягу продукції за формами власності. Зростання кількості малих підприємств, поширення фірм венчурного капіталу. Вдосконалення нормативно-правового поля інноваційної діяльності.
Інвестиції	Активізація інвестиційної діяльності, збільшення фінансового забезпечення інноваційного розвитку, розширення джерел інвестування і кредитування. Інноваційна спрямованість амортизаційної політики.
Знання	Розвиток науково-технічної бази. Інтеграція науки і виробництва. Створення інноваційної інфраструктури (наукові лабораторії, центри, технопарки). Кількість працюючих в науково-технічній сфері. Винахідництво, патентування, трансфер технологій. Витрати на науку, наукоємність продукції.

Виходячи зі змісту основних факторів інноваційного розвитку економіки України, результативність інноваційного розвитку буде зумовлюватися трьома параметрами – технологічно, економічно та соціально.

Аналіз наукових досліджень з питань залежності інтенсивного економічного зростання від науково-технічних чинників дозволяє зробити висновок про те, що від володіння сучасними технологіями

на сьогодні залежить рівень економічного розвитку країни, ступінь їх участі в міжнародному розподілі праці, положення в світовій спільноті, здатність успішно вирішувати різні соціально-економічні проблеми. Таким чином, фактори та чинники науково-технічного розвитку світової економіки мають комплексний характер, її вимоги вищою стадією є інноваційний розвиток економіки.

7. Не вироблено прикладного методичного інструментарію формування інноваційно-активних підприємств тих галузей промисловості України, які мають потенціал інноваційного розвитку.

Тема «Дослідження національної політики розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки та розробки механізму її правового забезпечення» (РК № 0111u10287).

Затверджена Постановою Президії Національної Академії правових наук України № 79/9 від 7 грудня 2011р. Наукові керівники – доктор юридичних наук, проф., член-кор. НАПрН України О. П. Орлюк, доктор економічних наук, проф. О. Б. Бутнік – Сіверський. Термін виконання – 2012 – 2016 рр.

Мета теми: Дослідження стану розвитку теорії та практики процесів світової економічної глобалізації та її впливу на формування національної політики розвитку інтелектуального капіталу з урахуванням становлення економічного механізму національної інноваційної системи; процесів трансформації інтелектуальної власності в умовах розвитку інтелектуального капіталу; монополізації економічної діяльності транснаціональних капіталів з урахуванням інноваційних проривів; процесів капіталізації та розвитку механізму її правового забезпечення; забезпечення методико-правового механізму становлення інноваційно-активних виробничих система та динаміки змін в їх діяльності; розвиток інноваційної інфраструктури, як середовища впровадження інтелектуальної власності, науково-технічних і технологічних розробок.

У рамках зазначеної проблематики у звітному періоді досліджувалися такі аспекти теми.

1. Дослідження теоретичних засад теорії економічної глобалізації та методичних підходів до вивчення поширення інтелектуальної власності у цивілізаційному середовищі.

Науковий керівник та основні виконавці: д.ю.н. О. П. Орлюк, д.е.н. О. Б. Бутнік-Сіверський.

2. Формування національної політики розвитку інтелектуального капіталу.

Науковий керівник та основні виконавці: д.е.н. О. Б. Бутнік-Сіверський, к.е.н. С. Ф. Ревуцький.

3. Вивчення сучасного стану науково-технічної діяльності з позиції інфраструктури сфери інтелектуальної власності.

Науковий керівник та основні виконавці: д.е.н. О. Б. Бутнік-Сіверський, к.е.н. В. І. Нежиборець.

4. Стан економічної глобалізації її впливу на побудову національної політики розвитку інтелектуального капіталу.

Науковий керівник та основні виконавці: д.е.н. О. Б. Бутнік-Сіверський, к.е.н. С. Ф. Ревуцький.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді:

Наукові результати:

1) Нові знання. Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

а) визначити:

- загальні підходи до теорії економічної глобалізації;
- вплив економічної глобалізації на формування національної інноваційної системи;
- економіко-правових засад поширення інтелектуальної власності у цивілізаційному середовищі;
- економіка інтелектуальної власності в умовах економічної глобалізації;
- методичні підходи до вивчення поширення інтелектуальної власності у цивілізаційному середовищі

б) сформулювати основні принципи і механізми:

- формування національної інноваційної системи під впливом економічної глобалізації;
- формування національної політики розвитку інтелектуального капіталу з урахуванням змін у цивілізаційному середовищі;
- розвитку сфери інтелектуальної власності під впливом економічної глобалізації.

Наукова новизна

Дослідження Національної політики розвитку інтелектуально-го капіталу в умовах глобалізації економічних систем мають цільову спрямованість щодо подолання розриву економіки України з розвиненими країнами. Пріоритетними в цьому напрямку є розробка стратегії інновацій, механізму реалізації наукової ідеї, технічних рішень до використання у виробництві, створення цілісних наукових, науково-виробничих систем, забезпечення їх відповідними важелями і стимулами до оновлення за рахунок впровадження об'єктів права інтелектуальної власності з метою збільшення виробництва інноваційної продукції. Суттєвим тут є розвиток інноваційного підприємництва, системи господарювання з урахуванням світового досвіду, становлення нових економічних і правових відносин.

Законодавчий досвід переконливо свідчить про важливість пошуку такої інноваційної моделі економічного розвитку, яка б сприяла інноваційним процесам, досягнення стандартів і темпів інноваційного розвитку, властивих розвиненим країнам, стимулюванню оновлення виробництва, перетворюючи його в інноваційно-активне. Чинне в Україні законодавство щодо розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки ще не забезпечує державної підтримки інноваційної діяльності; розвитку інфраструктури сфери інтелектуальної власності; стимулювання розвитку інтелектуального капіталу з позиції залучення відповідних фінансових джерел, використання податкових пільг; регламентування стосунків щодо створення та впровадження інтелектуальної власності в сфері малого та середнього інноваційного бізнесу з використанням фондів (інноваційних, венчурних, інвестиційних, приватного капіталу).

У зв'язку з цим, виникає актуальна потреба у наукових дослідженнях конкретних аспектів національної політики розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки та розробки механізму її правового забезпечення з урахуванням світового досвіду, специфіки його адаптування до умов України, відповідних сфер інноваційної діяльності з використанням майнових прав інтелектуальної власності.

В Україні аналогічні дослідження економіко-правового характеру науковими організаціями не проводяться.

Для вирішення поставлених завдань були використані загальнонаукові методи дослідження та наукового пізнання соціальних явищ в їх історичному розвитку, взаємозв'язку та взаємозумовленості і отримано наступні результати:

1. Визначено місце та зміст глобалізації як системного явища в світовій економіці, що зумовлюється концентрацією робочої сили і капіталів, зростання масштабів господарської діяльності. Це об'єктивна основа глобалізації і є загальним напрямком науково-технічного прогресу. При цьому з розвитком ринкових відносин дрібне, відособлене виробництво трансформується в єдиний цільний суспільний процес. Це явище виражається категорією усупільнення виробництва (злиття ринків продуктів, капіталів і послуг на міждержавному та міжконтинентальному рівні) При цьому швидко змінюються традиційні правила міжнародних економічних та правових відносин. Тобто, мова йде про те, що глобалізація господарської діяльності все більше пов'язана з міжнародною конкуренцією та з концентрацією капіталу.

2. Проаналізовано етапи розвитку світової економіки в аспекті розвитку міжнародних відносин, які визначається глобалізацією економічного життя, поглиблення всесвітнього поділу праці, активізацією процесів інтеграції економік різних країн у всесвітнє господарство і світовий ринок.

В результаті моніторингу інформаційно-аналітичних матеріалів підготовлено

інформаційно-тематичні добірки:

– Глобалізація економіки: стан, перспективи, вип. 1,

– Глобалізація економіки: стан, перспективи, вип. 1.

3. Сформульовано основні фактори глобалізаційного розвитку економіки, зокрема: необхідність структурних змін в світовій економіці, що виявляється в руйнування старих галузей і їх заміна новими; глобальний характер науково-технічних, соціальних, економічних проблем людства, який вимагає об'єднання інноваційних і фінансових зусиль різних країн, спільних проектів для їх вирішення.

В той же час, глобалізація в науково-технологічній та інноваційній сферах проявляється перш за все в тому, що все більш розширюється переоцінка ролі «людського фактору». Розвиток світової економіки пов'язане з масовим новаторством на всіх репродуктивних стадіях. При цьому носієм новаторських ідей виступає людина,

тобто розкриття творчих здібностей, інтелект, знання та досвід стають «товаром» робочої сили. З інтелектуальних ресурсів суспільства формується інтелектуальний капітал. Саме інтелектуальний капітал дедалі більше перетворюється на провідний чинник економічного зростання та міжнародного обміну, радикальних структурних зрушень, стає головним у визначенні ринкової вартості високотехнологічних компаній та формуванні стало високого рівня конкурентоспроможності. Усе це надає підстави для проголошення факту становлення якісно нового типу економіки – економіки, що базується на знаннях. У цій економіці головні роль належить вартості, що створюється знанням.

Досягнення прогресу в глобальній економіці в першу чергу передбачає потребу в розвитку гнучкої та інноваційної моделі, що наголошує на створенні знань та їх використанні; у розвитку сфери послуг у суспільстві додатково до промислової бази; у розбудові та підсиленні потенціалу локальних та регіональних економік.

Фактичні результати:

Опубліковано та передано до друку:

– Питання інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. Випуск десятий. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 313 с. (13,0 др. арк.) (*непедано до друкарні*)

– 7 наукових статей (2,0 др. арк.) та 3 тези наукових доповідей (0,6 др. арк.) щодо питань розвитку світової економіки в аспекті розвитку міжнародних відносин, які визначається глобалізацією економічного життя.

Проведене дослідження за даною темою дозволило виробити низку заходів, рекомендацій та зробити наступні висновки, а саме:

1. Глобалізації сприяє інтернаціоналізація науково-технологічної та інноваційної сфер, в тому числі, сфери НДДКР, що проявляється в розширенні міжнародної кооперації через створення специфічних умов – вільних економічних зон, спеціалізованих митних зон, спільних підприємств тощо;

2. Розширення мережі міжнародної торгівлі ліцензіями, ноу-хау, інжиніринговими послугами сприятиме розвитку інфраструктури інноваційного підприємництва – фінансових, юридично-консалтингових, інжинірингових та аудиторських структур;

3. Особливість інтеграційних процесів світової економіки полягає у тому, що сучасний світ розділений на країни – глобалізатори та глобалізовані країни;

4. В умовах глобалізації та інтеграції світової економіки для України велике значення має активізація співробітництва на макро- та мікрорівнях у сфері міжнародного науково-технологічного кооперування. Основною рушійною силою цього процесу є загальні економічні, фінансові інтереси держави на окремих господарчих суб'єктів різних країн в умовах глобалізації науково-технічної сфери;

5. Реформування відносин власності в Україні має бути націлене не на «розчинення» її надбань у глобальних транснаціональних утвореннях, а на консолідацію національної економіки як цілісного і самодостатнього елемента у системі світогосподарських зв'язків;

6. Для поглиблення глобалізації в науково-технологічній та інноваційній діяльності в Україні необхідно зруйнувати систему тотальної консервативної централізації управління економіки країни та перенести центр тяжіння на регіони, на рівень корпорацій та кластерів;

7. Умовою входження України у інтернаціоналізовані науково-технологічні та інноваційні сфери світового, у тому числі європейського інтеграційного процесу, слід враховувати той позитивний момент, що вона є транзитною країною.

8. Глобалізація в науково-технічній сфері виявляється в таких формах, як розширення участі іноземного капіталу у фінансуванні НДДКР, кооперація компаній між фірмами різних країн, співробітництво національних університетів і іноземних промислових компаній, міждержавне співробітництво. Це принципово новий аспект функціонування корпоративних структур, пов'язаний із значним посиленням процесів глобалізації. У світі в межах трансферу технологій, як в цілому у міжнародному економічному співробітництві, активно розвиваються процеси глобалізації та одночасно регіоналізації.

Ці процеси породили нові тенденції у розвитку великих підприємств – сформувалася транснаціональна корпорація (ТНК), яка у наш час виступає головним провідником не тільки глобальних, а й місцевих технологічних змін. Ця форма в сучасних умовах п'ятого технологічного укладу виступає як найбільш ефективна для розвитку новітніх виробничих відносин та технологій.

9. Великі корпорації створюють реальні передумови для динамічного промислового і технологічного розвитку, а тенденції їх формування та функціонування визначають закономірність розвитку світового господарства. Зокрема, до таких закономірностей слід віднести концентрацію капіталу, інтеграцію промислового і фінансового капіталу, глобалізацію та інтеграцію. Корпоративний сектор визначається в якості основи сучасної економіки. Великі корпорації та їх об'єднання забезпечують технологічний прогрес, економічне зростання.

10. До поглиблення процесів в світовій економіці слід піднести зростання ролі транснаціональних компаній (ТНК), посилення концентрації між провідними високо розвинутими країнами в залученні капіталів. Як підкреслюють вітчизняні дослідники, процес інтернаціональної економіки виражається в об'єднанні ринків проміжних продуктів і відбувається у випадку, коли користь від спільно придбаних внутрішніх і зовнішніх активів превалює над витратами організації цієї діяльності.

11. Великі компанії одержують технологічні переваги, здобуваючи патенти на результати НДДКР. Вони експортують готову продукцію в країни, де розроблялося нова технологія і проводилося інновація. Територіальні причини розміщення ТНК відіграє найважливішу роль для одержання вигоди від застосування нових технологій.

Аналітики відзначають, що країнам ЄС з низьким рівнем наукоємності продукції та відносно менш розвинутою науково-технічною сферою часто не вистачає масштабу національних великих наукоємних корпорацій, які можуть сприяти і обумовити домінування підприємств малого та середнього інноваційного бізнесу (МСІБ) у загальних інноваційних витрат країни.

12. Важливе значення у впливі глобальної економіки на формування НІС має створення інноваційної інфраструктури.

Основними елементами підсистеми інноваційної *інфраструктури* є бізнес-інноваційні, телекомунікаційні і торгові мережі, технопарки, бізнес-інкубатори, інноваційно-технологічні центри, консалтингові фірми, фінансові структури тощо. Відзначимо, що в останні роки визначилася тенденція до створення глобальних мереж інноваційної діяльності, серед яких лідируюче місце займають Європейська бізнес мережа (European business network – EBN)

і мережа інноваційних центрів (Innovation Relay Centers – IRC).

В країнах ЄС активно підтримується кооперація науки з промисловістю, що здійснюється за допомогою розвитку універсальних інноваційних центрів, центрів трансферу технологій, агенцій технологічного брокерства, регіональних центрів нових технологій. Таким чином, розвиток економічної глобалізації впливає на формування національної інноваційної системи і її окремі підсистеми.

Тема «Захист прав інтелектуальної власності в Інтернеті» (РК № 0111u10288). Затверджена Постановою Президії Національної Академії правових наук України № 79/9 від 7 грудня 2011 р. Наукові керівники: к.ю.н. Дорошенко О. Ф., к.ю.н. Петренко С. А. Термін виконання – 2012 – 2016 рр.

Мета теми – Дослідження нормативно-правового забезпечення в Україні, на міжнародному рівні та в окремих країнах світу реалізації прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, а також виявлення проблем правозастосовної практики при реалізації цих прав як в Україні, так і в світі; аналіз правозастосовної практики та механізмів захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет в Україні та деяких зарубіжних країнах; дослідження сучасних міжнародних тенденцій розвитку законодавства у зазначеній сфері; розробка рекомендацій щодо удосконалення законодавства України у сфері правового захисту в мережі Інтернет результатів творчої праці людини з урахуванням досвіду зарубіжних країн.

У рамках зазначеної проблематики у звітному періоді досліджувалися такі аспекти теми.

1. Дослідження нормативно-правового забезпечення реалізації прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Наукові керівники: к.ю.н. Дорошенко О. Ф., к.ю.н. Петренко С. А.

2. Дослідження положень нормативно-правових актів та правозастосовної практики розвинутих зарубіжних країн щодо способів боротьби із порушеннями прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Науковий керівник та основні виконавці: д.т.н. Буров О. Ю., к.ю.н. Петренко С. А.

3. Дослідження об'єктів інтелектуальної власності за умови використання їх в мережі Інтернет.

Науковий керівник та основні виконавці: д.т.н. Буров О. Ю., к.ю.н. Петренко С. А.

4. Дослідження правової природи порушень прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. Петренко С. А., зав.сектором Штефан А. С.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді:

Наукові результати:

1) Нові знання. Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень положень нормативно-правових актів та правозастосовної практики розвинутих зарубіжних країн щодо способів боротьби із порушеннями прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, дозволили:

– визначити засади існуючої у розвинутих зарубіжних країнах світу системи протидії порушенням прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;

– розглянути тенденції розвитку законодавства розвинутих зарубіжних країн світу в аспекті охорони та захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;

– сформулювати характерні ознаки та особливості правозастосовної практики розвинутих зарубіжних країн щодо способів боротьби із порушеннями прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;

– визначити можливість застосування в Україні позитивного досвіду правозастосовної практики розвинутих зарубіжних країн щодо способів боротьби із порушеннями прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

Наукова новизна.

На сьогоднішній день основною невирішеною проблемою на шляху розвитку економічної діяльності із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, є відсутність ефективного механізму правового регулювання відносин у сучасному цифровому середовищі, який можна було б застосовувати для захисту прав інтелектуальної власності в глобальній мережі Інтернет. Це вказує на складність та чисельність юридичних і соціальних проблем

пов'язаних з існуванням та розвитком Інтернету та актуальність проведення комплексного дослідження з позиції тих напрацювань, які існують в теорії права, а також в інших галузевих юридичних науках.

Нові суспільні відносини, які виникають у зв'язку з розвитком мережі Інтернет та використанням в ній об'єктів інтелектуальної власності, рідко удостоюються належної уваги з боку законодавця найбільш розвинутих у цьому відношенні країн. Все це призводить до того, що багато спорів, які виникають у зв'язку з використанням об'єктів інтелектуальної власності в мережі Інтернет, неможливо адекватно вирішити в рамках законодавства та правозастосовної практики, що сформована до появи цієї глобальної мережі.

Зазначене свідчить про необхідністю аналізу положень законодавства України щодо охорони та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності в мережі Інтернет з огляду на те, що організація та робота інформаційно-комунікаційні мереж, у тому числі Інтернет, базується на використанні різноманітних об'єктів інтелектуальної власності. Вступ Україні до СОТ та постійна інтеграція у світові економічні процеси вимагає всебічного наукового дослідження та обґрунтування необхідних змін у законодавстві нашої держави, з точки зору створення сприятливого інвестиційного клімату в сферу комунікаційних технологій, належного правового регулювання транснаціональному мережевому обміну інформацією та забезпечення, при цьому, додержання національних інтересів.

Враховуючи те, що в Україні досліджувались лише деякі аспекти цієї проблематики, на сьогодні відсутнє комплексне доктринальне дослідження, яке було б спрямовано на удосконалення правового регулювання та правозастосування у сфері захисту прав інтелектуальної власності в глобальній інформаційній мережі Інтернет, що базується на досвіді іноземних держав. Тому розробка запропонованої теми дослідження є дуже актуальною.

З метою виявлення розбіжностей та прогалин, які існують у вітчизняному законодавстві з питань правозастосовної практики розвинутих зарубіжних країн щодо способів боротьби із порушеннями прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет та запропонувати шляхи їх усунення було проведено:

1) дослідження щодо:

а) нормативно-правового забезпечення реалізації прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, зокрема:

- особливостей:
 - порушення прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;
 - правового регулювання в мережі Інтернет, у тому числі стосовно об'єктів інтелектуальної власності;
 - реалізації прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності в мережі Інтернет;
 - правової характеристики Інтернет-середовища та Інтернет-відносин;
 - оцінки прав інтелектуальної власності на комп'ютерні програми, як складові сучасних Інтернет процесів;
 - рівня юридичної відповідальності провайдерів;
 - проблем захисту суміжних прав в мережі Інтернет;
 - положень нормативно-правових актів у сфері захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;
 - правозастосовної практики України та країн світу у сфері захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;
 - питання розвитку доктрини авторського права щодо особливостей регулювання прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.
- Це дало змогу визначити:
 - рівень необхідного нормативно-правового забезпечення реалізації прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет за сучасного стану інформаційного суспільства;
 - фактори впливу на розвиток зазначеного нормативно-правового забезпечення;
 - методичні підходи щодо підвищення ефективності нормативно-правового забезпечення реалізації прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет та правозастосовної практики в Україні.
- 2) науково-правовий аналіз:
 - правозастосовної практики з питань реалізації прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;
 - нормативно-правового забезпечення зарубіжних країн стосовно захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.
 - досвіду країн світу з питань захисту в мережі Інтернет об'єктів авторського права;
 - Інтернет-договорів в сфері інтелектуальної власності;
 - питань охорони та захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;
 - існуючої в Україні правозастосовної практики у сфері захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

- 3) моніторинг інформаційно-аналітичних матеріалів з питань:
- законодавчого забезпечення в Україні захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;
 - правового регулювання мережі Інтернет, у тому числі стосовно об'єктів інтелектуальної власності;
 - нормативно-правових актів, судових (арбітражних) рішень та іноземної літератури по справах щодо захисту об'єктів інтелектуальної власності у мережі Інтернет;
 - визначення можливості виявлення порушень прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет за сучасного стану розвитку інформаційних технологій та інформаційного суспільства.

Фактичні результати:

Опубліковано і підготовлено до друку:

1. Андрощук Г. О., Петренко С. А. Правова охорона комп'ютерних програм і баз даних: монографія. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф». 2012. – 308 с., (12,8 др. арк.), *(передано в редакцію)*.

2. 8 наукових статей з питань охорони та захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет;

– Створення в Україні сприятливих умов для розвитку індустрії програмного забезпечення : Науково-практичне видання / автори-упорядники: Г. О. Андрощук, М. М. Шевченко. – К. : Парламентське вид-во, 2012. – 384 с.

– інформаційну добірку на тему «Особливості правового регулювання питань інтелектуальної власності в мережі Інтернет» (3 д.а.):

– аналітичну довідку щодо Європейського реєстру авторських прав для цифрового використання творів в журналі «Інтелектуальна власність». – № 5. – 2012 рік (64 с.).

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

По перехідних темах

Тема «Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної політики України в контексті європейської інтеграції» (РК Укрінтеї № 0110u000882). Затверджена Постановою Президії АПрН України № 51/4-Б від 8 квітня 2010 року. Науковий керівник – к.ю.н., доцент **Д. В. Задихайло**. Термін виконання – 2010-2014 рр.

Мета теми – дослідження положень чинного законодавства України, що регулює суспільні відносини, пов'язані з реалізацією державної інноваційної політики, вироблення узагальнених рекомендацій спрямованих на вдосконалення окремих нормативно-правових актів, шляхом доповнення їх змісту цілісними господарсько-правовими механізмами впливу на ці відносини з боку держави.

У рамках зазначеної проблематики досліджувалися такі аспекти теми:

1) організаційно-управлінські аспекти прогностичної та програмної діяльності держави у сфері реалізації нею своєї інноваційної функції, а також зміст та місце інноваційної функції держави;

2) зміст завдань діяльності держави по забезпеченню національної інноваційної безпеки, механізм формування та реалізації інноваційної політики держави, визначення мети, принципів та завдань, суб'єктів, об'єктів та засобів національної інноваційної політики. Визначення ролі держави у підтримці основних сегментів національних інноваційних систем, зокрема, фундаментальних досліджень, освітньої сфери, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, функціонуванні інноваційної інфраструктури, державній підтримці інноваційних виробництв тощо;

3) роль держави у створенні та підтримці функціонування національної інноваційної системи та визначення особливостей правового механізму формування, об'єктивації, реалізації та відповідальності у сфері інноваційної політики держави.

Наукові результати:

1. Проаналізовано зміст поняття «політика держави», що може бути репрезентовано щонайменше у двох контекстах: по-перше, в якості інформаційного продукту, що містить певну концепцію державного управління у визначеній сфері суспільних відносин. Такий інформаційний продукт має отримати необхідну форму та відповідати визначеним критеріям якості та правилам організації змісту, що дозволяє використовувати такий продукт як відносно стандартизований інструмент управління. По-друге, враховуючи широке коло видів діяльності держави що мають бути синтезованими у процесі створення такого інформаційного продукту і тим більше його практичної реалізації, а також контролю ефективності відповідного управлінського впливу, формування та узгодження змісту державної політики утворює собою достатньо автономний та специфічний тип управлінських відносин.

2. Доведено, що реалізація державної політики відбувається шляхом практичної управлінської роботи, застосування власної владної компетенції органами держави, і є значною мірою врегульована в межах адміністративного, господарського, фінансового та інших галузей права і законодавства.

3. Аргументовано, що практичне використання категорії «правова політика» в однопорядковому форматі з категоріями «економічна політика», «соціальна політика», «науково-технічна політика» тощо теоретично можливе, але абсолютно невиправдане з мотивів ігнорування надзвичайно потужного і універсального інструментального потенціалу права, можливостей законодавчих засобів регулювання усього кола суспільних відносин. В інструментальному сенсі правова політика опосередковує значну частину усіх видів політики держави, що реалізуються саме в форматі правовідносин, і де правовідносини виступають її об'єктом.

4. Визначено, що систематика суспільних відносин правового господарського порядку складається з:

– підсистеми, встановлених законодавством та міжнародними зобов'язаннями України, правових режимів господарювання, що забезпечують здійснення господарської діяльності в межах відповідних ринків, галузей, секторів, кластерів, видів виробництва та національної економіки в цілому, а також окремих фрагментів процесу господарювання;

– підсистеми правовідносин щодо забезпечення законності в сфері господарювання через запровадження механізмів господарсько-правової відповідальності її суб'єктів, механізмів попередження відповідних правопорушень, а також механізмів протидії тінізації та криміналізації господарської діяльності;

– підсистеми правовідносин щодо формування та реалізації державної економічної політики та окремих її напрямів через визначення змісту господарсько-правової політики в частині модернізації існуючих правових режимів господарювання та механізмів забезпечення законності в сфері господарських відносин.

5. Доведено, що на місцевому рівні існує низка проблем, які ускладнюють реалізацію органами місцевого самоврядування інноваційної політики в межах регіонів, територій та окремих населених пунктів, зокрема:

1) недостатнє фінансування за рахунок коштів державного бюджету регіональних та місцевих програм інноваційного розвитку;

2) пріоритет поточних інновацій із невеликим строком окупності над довгостроковими наукоємними проектами стратегічного значення;

3) відсутність спеціалізованих державних, комунальних та спільних фінансово-кредитних установ, які повинні забезпечувати фінансування наукоємних та венчурних інноваційних проектів у регіонах;

4) нерозвиненість місцевої нормативної основи підтримки інноваційного підприємництва;

5) безсистемне впровадження інформаційних та мережевих технологій у процес публічно-управлінського адміністрування підприємницької діяльності;

6) недостатня увага публічно-владних структур до формування та підтримки іміджу і брендів окремих населених пунктів й адміністративно-територіальних одиниць із метою залучення вітчизняних та іноземних інвесторів до фінансування локальних інноваційних проектів;

7) нераціональний перерозподіл коштів місцевих бюджетів на користь державного бюджету України, що призводить до їх дефіциту і, як наслідок, позбавляє органи місцевого самоврядування можливості встановлювати податкові пільги та спеціальні податкові режими для інноваційного бізнесу;

8) відсутність правового, інформаційного та інституційного забезпечення залучення іноземних інвестицій у місцеві інноваційні проекти;

9) невикористання провідного зарубіжного досвіду організації управління комунальними підприємствами на основі стандартів корпоративного менеджменту великого приватного бізнесу;

10) низький рівень координації між органами державної влади, органами місцевого самоврядування і приватного бізнесу при впровадженні інновацій у рамках загальнодержавної та регіональної інноваційної політики.

5. Обґрунтовано необхідність комплексного наукового підходу до вирішення наступних питань з метою визначення місця органів місцевого самоврядування у формуванні загальнодержавної інноваційної політики :

1) створення місцевої нормативної бази з питань інноваційної діяльності;

2) забезпечення чіткого розподілу повноважень між місцевими державними адміністраціями й органами місцевого самоврядування, а також перерозподіл повноважень у системі органів місцевого самоврядування з урахуванням принципу субсидіарності;

3) створення навчально-консультативних центрів органів місцевого самоврядування для підвищення кваліфікації депутатів місцевих рад, посадових та службових осіб органів місцевого самоврядування з питань впровадження та стимулювання інноваційної діяльності на місцевому рівні;

4) перерозподіл коштів на користь місцевих бюджетів для цілей стимулювання інноваційного процесу та фінансування інноваційних проєктів;

5) створення інституційного механізму координації діяльності органів місцевого самоврядування в рамках підтримки інноваційного процесу з органами державної влади, місцевим підприємництвом і населенням як основним споживачем інноваційних продуктів.

6. Досліджено показники інноваційної діяльності в українській економіці, зокрема, в сфері оборонно-промислового комплексу (ОПК). Продемонстровано, що структура витрат ВВП України на НДДКР свідчить про їх низький рівень (0,9 % ВВП, або 1,05 млрд дол. США). Зокрема, в оборонно-промислому комплексі України НДДКР зі створення нових і перспективних спеціальних технологій реально фінансуються з державного бюджету в межах 3-5% від загальних витрат на НДДКР в Україні, що принаймні в 5 разів менше від необхідного обсягу.

7. Виявлено, що на сьогодні немає достатнього нормативно-правового регулювання інноваційної діяльності в сфері українсько-го оборонно-промислового комплексу.

8. Запропоновано розробити державні цільові програми, що передбачають державне фінансування пріоритетних напрямків інноваційної діяльності, серед яких, зокрема, машинобудування та приладобудування, нанотехнології, мікроелектроніка, інформаційні технології, телекомунікації, нові матеріали, біотехнології, прямо пов'язаних із НДДКР в ОПК України.

9. Досліджено питання впливу угоди ТРІПС на інноваційну діяльність в Україні. Аргументовано, що реалізація ТРІПС окрім позитивних може мати й негативні аспекти, посилюючи комерціа-

лізацію, приватизацію і монополізацію науково-технічних нововведень.

10. Доведено, що посилення захисту прав інтелектуальної власності, з одного боку, сприятиме розвитку творчих сфер і залученню прямих іноземних інвестицій, а з іншої – ускладнить доступ до нових технологій, приведе до необґрунтованого підвищення цін на інноваційні продукти.

11. Визначено, що творча діяльність – поняття більш широке, ніж інтелектуальна діяльність. Інтелектуальна діяльність відрізняється від творчої тим, що її результати неодмінно стають об'єктами правової охорони. Далеко не всі результати творчої діяльності стають об'єктами інтелектуальної власності і, отже, об'єктами правової охорони.

12. Аргументовано, що чинне законодавство України про інтелектуальну власність потребує постійного і систематичного удосконалення. Цивільний кодекс України не розв'язав усіх проблем правового забезпечення інтелектуальної діяльності та її результату – інтелектуальної власності. Практика законотворення у сфері інтелектуальної власності свідчить про недоцільність прийняття окремих законів по кожному виду об'єктів інтелектуальної власності.

13. Запропоновано з метою удосконалення правового регулювання інтелектуальної та творчої діяльності:

– прийняти єдиний законодавчий акт про інтелектуальну власність. Обов'язковою умовою модельного кодексу України повинен стати принцип, який визнавав би у всіх випадках створення об'єкта результатом творчої діяльності, первинним суб'єктом права інтелектуальної власності тільки його творця. Випадки визнання права інтелектуальної власності за іншими особами, крім творця, мають визначатися лише законом;

– у законодавчому акті про інтелектуальну власність розробити єдину цільну і ефективну систему державного та громадського матеріального і морального стимулювання інтелектуальної, творчої діяльності, яка повинна мати за мету залучення якнайбільшого числа людей до творчої діяльності;

– звести до мінімуму обмеження права інтелектуальної власності і проголосити її недоторканність. Творець об'єктів права інтелектуальної власності має бути наділений таким обсягом особистих немайнових прав інтелектуальної власності, який може надати держава, виходячи із своїх реальних можливостей. При цьому слід

виходити з того, що рівень активності інтелектуальної діяльності у суспільстві перебуває у прямій залежності від обсягу та фактичної реальності особистих немайнових і майнових прав інтелектуальної власності творця.

– розробити правовий механізм визначення розміру винагороди за використання об'єктів права інтелектуальної власності. При цьому слід врахувати й те, що в окремих випадках винагорода має сплачуватися лише за створення об'єкта права інтелектуальної власності (наприклад, за замовленням).

14. Проаналізована сутність низки вихідних понять, що дозволяють розкрити внутрішній зміст категорії «національна інноваційна система» (НІС). З'ясування змісту цього поняття дозволяє визначити основні напрями формування національної інноваційної системи, основні її елементи, чинники, що впливають на створення, формування та розвиток національної інноваційної системи, рівні формування інноваційного середовища, що безпосередньо впливають на стан НІС.

15. Сформульоване та впроваджене поняття «інноваційне підприємство», як процес господарювання, необхідність його реорганізації, з'ясована роль впливу держави на НІС через стратегію державного управління, показані функції держави в регулюванні НІС, передумови становлення НІС у державі, стан та перспективи відтворення національної інноваційної системи, обставини, що впливають на уповільнення темпів формування НІС.

16. Проаналізовано ряд документів ВООЗ щодо механізмів регулювання патентної діяльності у країнах Євросоюзу та США. Зроблені висновки відносно необхідності розробки та прийняття в Україні Національної лікарської політики у вигляді окремого нормативно-правового акта, з урахуванням досвіду країн Заходу та країн СНД.

17. Досліджено вузлове для системи охорони здоров'я поняття «доступність лікарського засобу», а саме його розподіл на дві складових: фактичну доступність та економічну доступність.

18. Визначені основні недоліки функціонування патентно-ліцензійної системи у фармацевтичному секторі.

19. Запропоновані наступні напрямки державної підтримки патентування у фармацевтичному секторі:

– якщо фізична або юридична особа замовляє єдиний комплексний патент або портфель патентів, бажано законодавчо врегулю-

вати або зниження вартості патентних послуг, або розробити процедуру надання безоплатної консультативної допомоги фахівців стосовно процесу патентування;

– створити на базі державного підприємства Український інститут промислової власності консультативний центр з питань патентування інноваційних продуктів у галузі охорони здоров'я;

– без внесення змін до Податкового кодексу України, надати вітчизняним виробникам інноваційних ліків податкові пільги на певний період окремим законом (зниження податку на прибуток за умови документального підтвердження спрямування заощаджених коштів на наукові розробки). При цьому перевагу надати розробникам «орфанних» лікарських засобів та розробникам лікарських засобів другого або третього класу інноваційності (next in class);

– внести зміни до митного законодавства з метою тимчасового зниження ставок ввізного мита на високоякісні фармацевтичні субстанції, що не виробляються в Україні, для забезпечення виробництва вітчизняних лікарських засобів-дженериків з Національного переліку основних лікарських засобів (а ці заходи дозволять досліджувати можливості створення нових композицій лікарських засобів та нові способи застосування вже відомих препаратів);

– забезпечити повний цикл виробництва інноваційного лікарського засобу в Україні, від створення до готової лікарської форми, що передбачає, перш за все, врегулювання питання укладення підприємством-виробником ліцензійних договорів зі всіма патентовласниками (на субстанцію, на лікарську форму, на технологію виробництва, на субстанцію), що потребує чіткої, детально розробленої та затвердженої на державному рівні процедури;

– під егідою держави (Міністерство освіти, науки, молоді і спорту) створити інформаційний ресурс у мережі Інтернет, за зразком ресурсу openinnovation.net, де розміщується інформація щодо проєктів, малих інноваційних підприємств, контакти дослідників та інша корисна інформація;

– удосконалити нормативно-правову базу з питань трансферу технологій, сформулювати та закріпити поняття «технологія виробництва лікарського засобу» (сьогодні під цим терміном розуміють, з юридичної точки зору, сукупність прав на декілька об'єктів інтелектуальної власності);

– трансформувати існуючу схему – фундаментальна наука – технологія – виробництво в ринкову: інноваційний попит – взаємо-

дія – інноваційна пропозиція, оскільки ефективна наукова діяльність можлива лише при наявності кінцевого замовника, зацікавленого в отриманні інноваційного результату.

20. Розглянуто шляхи визначення інноваційного потенціалу житлово-комунальної галузі й перспективних напрямків інноваційно-інвестиційних процесів у сфері ЖКГ:

- впровадження нових напрямків реформування житлово-комунального господарства на основі інноваційно-інвестиційних методів ефективного управління ЖКГ;

- впровадження нових або значне поліпшення існуючих виробничих фондів;

- застосування нового виробничого обладнання;

- застосування нових методів організації виробничого процесу.

21. Запропоновано створити комплексну інфраструктуру з метою забезпечення впровадження наукових розробок в господарську діяльність; забезпечити виробництво вітчизняної сучасної спеціальної техніки, машин, устаткування й приладів обліку й контролю для потреб підприємств й організацій житлово-комунального комплексу; розробити механізм зниження інноваційних ризиків під час впровадження наукоємних і високотехнологічних проектів модернізації житлово-комунальної галузі.

22. Аргументовано доцільність розроблення принципів регуляторної тарифної політики, визначення порядку і форм державного регулювання сфери ЖКГ за умови активної участі держави в особі уповноважених органів, створення дієвої нормативно-правової бази, в якій закріплені стратегічні цілі та пріоритети інвестиційно привабливих сфер ЖКГ, в яких залишився інноваційний потенціал.

23. Досліджені напрями удосконалення нормативно-правової кодифікації інноваційного законодавства в частині визначення джерел фінансування заходів інноваційної реструктуризації фармацевтичної промисловості.

24. Запропоновано визначити в інноваційному законодавстві джерела фінансування заходів інноваційної реструктуризації промисловості, в тому числі фармацевтичної, якими мають стати: 1) власні кошти підприємств, шляхом: заохочення активної інвестиційної поведінки суб'єктів господарювання, підвищення застосування амортизації як джерела інвестицій, в тому числі за рахунок прискореної амортизації; сприяння створення виробничих об'єднань

з метою концентрації фінансових ресурсів і подальшого їх спрямування на інноваційну реструктуризацію; удосконалення механізмів оподаткування підприємств, з метою підвищення інвестиційних можливостей; 2) державні інвестиційні ресурси, шляхом: запровадження нових підходів у проведенні державної інноваційної політики, зокрема за допомогою венчурного капіталу; кредитування інноваційних проєктів на пільгових умовах, а також на умовах майнового забезпечення і державних гарантій їх повернення; 3) ресурси фінансово-кредитної сфери, шляхом: створення умов кредитних ставок за користування кредитами, реструктуризації банківської системи та підвищення рівня її капіталізації; розширення цільового банківського кредитування за пріоритетними напрямками інноваційної реструктуризації промислових підприємств; 4) іноземний капітал, шляхом: розроблення гнучкої системи стимулювання іноземного інвестування у промисловість за напрямками інноваційної реструктуризації; сприяння діяльності іноземних інвесторів за довгостроковими інноваційно-інвестиційними проєктами; поширення об'єктивної інформації про інвестиційні перспективи окремих підприємств, галузей із наданням іноземним інвесторам правової та методичної підтримки.

25. Обґрунтована необхідність істотного правового вдосконалення системи комерціалізації результатів пошукових, наукових, науково-дослідницьких і дослідницько-конструкторських робіт, створення на законодавчому рівні умов для просування на ринок наукомістких інноваційних продуктів, розширення кола й масштабів пропозицій, попиту й поширення новітніх технологій у вітчизняну промисловість і за кордон.

26. Проаналізовано низку причин, що зумовлюють низьку інноваційну активність вітчизняних підприємств: (а) фрагментарність, непослідовність й незавершеність трансформації господарського механізму; (б) спрямування економіки на інвестування розвитку виробництв, а не на активізацію інноваційної діяльності; (в) брак розвиненої інноваційної інфраструктури; (г) орієнтація на імпорт високотехнологічного устаткування й недостатня увага до розвитку власного науково-технічного потенціалу; (д) мізерне фінансування науково-технічної діяльності; (е) недосконалість інструментів правового регулювання інноваційної діяльності, особливо в царині захисту прав інтелектуальної власності; (ж) недосконалість держав-

ної законодавчої політики в галузі охорони здоров'я стосовно обов'язкового запровадження в лікувальному процесі перш за все нових оригінальних препаратів з більш високими лікувальними властивостями, а не тих, що втратили право патентного захисту.

27. Проаналізовано Концепцію розвитку фармацевтичної галузі до 2020 року, розглянуто основні недоліки господарсько-правового забезпечення відносин у фармацевтичному секторі.

28. Визначено пріоритетні напрями реалізації державної політики у фармацевтичній галузі і форми державного регулювання цього сектору сфери охорони здоров'я України.

29. Сформульовано принципи державної інноваційної політики у сфері фармації (гуманізм, етичність, відповідальність держави і виробників лікарських засобів перед пацієнтами, доступність життєво необхідних лікарських засобів, тощо).

30. Обґрунтована необхідність створення окремого порядку патентування інноваційних розробок у сфері охорони здоров'я та їх відокремлення від інших видів інновацій у процесі комерціалізації з метою підвищення рівня забезпечення населення України інноваційними лікарськими засобами.

31. Розглянуто співвідношення між правом людини на отримання якісної та високоефективної медичної допомоги та державною політикою щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Фактичні результати:

1. Проведено круглий стіл за темою «Процеси економічної глобалізації та напрями модернізації правового господарського порядку в Україні», м. Харків, Національний університет «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого», 26 квітня 2012 р.

2. За матеріалами круглого столу планується видати збірник тез доповідей: Процеси економічної глобалізації та напрями модернізації правового господарського порядку в Україні: матеріали круглого столу, м. Харків, 26 квітня 2012 р. / редакційна колегія: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, Д. В. Задихайло. – (у редакції).

3. Проведено науково-практичну конференцію «Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок», яка відбулась 22 травня 2012 р. у приміщенні президії Національної академії правових наук України, м. Харків.

4. За матеріалами конференції видано збірник тез доповідей: Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і роз-

робок: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 22 травня 2012 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. – Х. : НДІ ПЗІР, 2012. – 183 с.

5. Проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку», яка відбулась 15-16 листопада 2012 р. у приміщенні президії Національної академії правових наук України.

У рамках досліджуваної теми опубліковано:

1. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія / Д. В. Задихайло. – Харків : Юрайт, 2012. – 456 с.

2. 17 наукових статей та тези 36 доповідей.

Тема «Проблеми правового регулювання об'єктів інноваційних відносин» (ПК УКРІНТЕІ № 0110U000883). Затверджена Постановою Президії НАПрН України № 51/4-Б від 08 квітня 2010 року. Науковий керівник – д.ю.н., доцент **Ю. Є. Атаманова**. Термін виконання – 2010-2013 рр.

Мета теми – дослідження положень чинного законодавства України, що регулює суспільні відносини, пов'язані зі створенням, використанням та передачею прав на інноваційні об'єкти в процесі науково-технічного співробітництва та виконання договорів на створення і передачу науково-технічної продукції та договорів на виконання науково-дослідних/ дослідно-конструкторських та технологічних робіт; підготовка рекомендацій щодо удосконалення чинних нормативно-правових актів з питань регулювання інноваційної діяльності з метою усунення наявних прогалин та колізій у правовому регулюванні та забезпечення одноманітності їх застосування.

У рамках зазначеної проблематики досліджувалися такі аспекти теми:

1) проведення дослідження юридичного змісту та співвідношення таких правових категорій як: об'єкт права інтелектуальної власності; інновація; новації; нововведення; інноваційний продукт; інноваційна продукція;

2) аналіз чинного законодавства України, що визначає особливості правового режиму об'єктів інноваційних правовідносин;

3) дослідження законодавчо встановленого правового статусу окремих суб'єктів відносин в інноваційній сфері;

4) дослідження проблематики господарсько-правового регулювання договірною забезпеченням відносин, пов'язаних зі створенням, використанням та передачею прав на об'єкти інноваційних правовідносин, як на території України так і за її межами;

5) дослідження стану та проблем законодавчого забезпечення впровадження (реалізації) інновацій суб'єктами господарювання.

Наукові результати:

1) проведено дослідження проблем комерціалізації результатів наукових досліджень вищими навчальними закладами, за результатами якого сформульовано такі висновки

– визначено, що у зв'язку з тим, що основним правовим титулом, на підставі якого ВНЗ володіє закріпленим за ним майном, до складу якого входять й майнові права, є право оперативного управління, то саме воно й визначає правові підстави використання ВНЗ результатів інтелектуальної діяльності (об'єктів інтелектуальної власності), отриманих при проведенні фундаментальних та прикладних досліджень, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету. Таким чином, володільцем прав на результати наукових досліджень, створені за рахунок державних коштів, виступає держава, яка залишає їх у складі майна ВНЗ на праві оперативного управління, що обмежує останнього у можливостях розпорядження ними, в тому числі з метою їх комерціалізації;

– звернуто увагу, що нормами чинного законодавства не визначаються окремі правила розподілу прав на об'єкти інтелектуальної власності, створені за рахунок державних коштів та/або в результаті наукової і науково-технічної діяльності ВНЗ. На ці відносини розповсюджуються загальні норми, закріплені у книзі IV ЦКУ;

– встановлено, що майнові права на результати досліджень не можуть передаватися до статутних капіталів юридичних осіб, створених ВНЗ, що пов'язано з відсутністю самої законодавчої можливості виступати їм засновниками юридичних осіб з метою доведення розробок до стадії впровадження, а також правомочності вільного розпорядження результатами наукових досліджень, створених за рахунок бюджетних коштів. Єдине законодавче виключення з цього питання передбачено ст. 13 ЗУ «Про наукові парки» № 1563-VI від 25.06.2009 р., згідно з ч. 1 якої ВНЗ та/або наукова установа можуть бути засновниками юридичних осіб та/або їх об'єднань для організації та виконання проектів наукового парку;

– сформульовано, що в українському законодавстві відсутні передумови для застосування поширеної у світі моделі заснування малих інноваційних підприємств (далі – МІП) ВНЗ, у тому числі разом з науковими співробітниками, яка у зарубіжній практиці отримала назву start-up компаній, що застосовується з метою доведення результатів досліджень до рівня практичної зацікавленості у них суб'єктів господарювання реального сектору економіки з метою їх впровадження. Така модель найчастіше реалізується шляхом передання ВНЗ самостійно або разом з науковцем до статутного капіталу МІП майнових прав на результати наукових досліджень (на об'єкти права інтелектуальної власності), отримуючи корпоративні права, що надають право на управління такою юридичною особою та право на дивіденди. У разі застосування моделі створення МІП разом з автором об'єкта інтелектуальної власності виникає можливість отримання ним адекватної компенсації за користування його результатом наукових досліджень з урахуванням обсягу фактично виробленої на основі останнього продукції через механізм дивідендів, який доповнюється можливістю безпосереднього керування процесом доопрацювання, удосконалення та комерціалізації інтелектуального продукту у разі призначення зазначеної особи директором підприємства;

– запропоновано з метою підвищення ступеня затребуваності результатів наукових досліджень реальним сектором економіки розробити та опрацювати правові моделі та механізми їх передачі іншим суб'єктам господарювання на основі вільного розпорядження майновими правами на них (крім тих, що становлять державну таємницю, мають підвищений державний інтерес або необхідні з метою підтримання національної безпеки) шляхом їх передачі як вкладів до статутних капіталів юридичних осіб-суб'єктів малого підприємництва, основним видом діяльності яких виступатиме доведення наукових результатів до стану промислової придатності та їх комерційної комерціалізація.

2) здійснено правовий аналіз та досліджено проблеми встановлення змісту об'єктів інноваційних відносин; попередні результати дослідження сформульовано у таких висновках:

– обґрунтовано, виходячи зі змісту ст. 14 ЗУ «Про інноваційну діяльність» та аналізу відповідних правових норм, що інноваційний продукт може бути кінцевим результатом розробки та засто-

сування вже існуючої технології чи науково-технічної продукції, яка створена в результаті попередніх науково-дослідних чи дослідно-конструкторських робіт.

– зазначено, що науково-дослідною та дослідно-конструкторською розробкою нової технології та науково-технічної продукції буде новий результат інтелектуальної діяльності, що утворюється після проведення комплексу систематичних робіт, направлених на розроблення нової технології чи науково-технічної продукції або модернізації тієї, що вже існує, шляхом збільшення обсягу існуючих знань, отриманих у результаті попередніх досліджень, удосконалення/адаптації об'єктів права інтелектуальної власності до нових сфер застосування.

– зазначено, що інноваційний продукт відноситься до складних (комплексних) результатів інтелектуальної діяльності. Ознака складності (комплексності) внутрішньої структури означає, по-перше, утворення об'єкту з новими властивостями, який здатний вирішувати нові технічні завдання, важкість яких обумовлює необхідність залучення інших додаткових об'єктів права інтелектуальної власності. По-друге, поєднання як об'єктів права інтелектуальної власності, так і результатів робіт – дослідно-конструкторських, технологічних, випробувальних, що виражені в результатах інтелектуальної діяльності, які не підлягають правовій охороні та зафіксовані на матеріальних носіях наукової інформації у формі звіту, конструкторської документації, технологічної документації, різного роду інформації, що відноситься до секретів виробництва, комплекту документів ескізного проекту тощо.

– досліджено правову природу поняття технологія та співвідношення її з іншим суміжним об'єктом правового регулювання – інноваційним продуктом. Встановлено, що у світовій практиці існують три підходи до визначення поняття технологія – 1) як науково-технічні знання (включаючи методи, форми і способи їхнього використання, застосовані при розробці чи виробництві товарів) 2) ототожнення з її матеріальними носіями та/або з конкретними виробничими процесами 3) як специфічна інформація, що відображає перелік, строки, засоби, порядок виконання операцій тощо.

– запропоновано авторське визначення поняття технології, відповідно до якої технологія являє собою складний (комплексний) результат інтелектуальної діяльності, що включає в себе сукупність

систематизованих науково-технічних знань і досвіду науково-технічного, виробничого, організаційного, управлінського, комерційного й іншого характеру, закріплених як в об'єктах права інтелектуальної власності так і інших не охоронюваних законом результатах інтелектуальної діяльності, які застосовуються при організації й функціонуванні конкретного виробничого процесу, виконанні робіт чи наданні послуг, під час збуту або споживання.

3) здійснено дослідження проблеми за темою «Правове регулювання ринку технологій в Україні», за результатами якого:

– обґрунтовано необхідність нормативної фіксації поняття ринку технологій, за яким він має представляти собою структуровану систему, яка складається з наступних елементів: (а) суб'єкти (учасники) ринку технологій; (б) об'єкти ринкових відносин (безпосередньо технологія чи її складові частини, елементи); (в) відносини, що складаються між суб'єктами з приводу передачі об'єктів (в свою чергу вони втілюють в собі: (1) відносини, пов'язані з наявністю «технологічного» попиту; (2) відносини, пов'язані з технологічною пропозицією); (г) держава в особі її уповноважених органів;

– доведено, що суб'єктами ринку технологій є ті учасники, між якими безпосередньо здійснюється передача технологій, їх складових частин, а також спеціальна категорія учасників, так звані «професійні» учасники;

– обґрунтовано, що інфраструктура технологічного ринку являє собою діяльність певного кола суб'єктів господарювання та уповноважених органів державної влади і місцевого самоврядування, що направлені та скоординовані задля створення необхідних організаційних умов для належного розвитку відносин, пов'язаних із трансфером технологій;

– встановлено, що серед наявних особливостей розвитку національного ринку технологій є цілий ряд «неспроможностей ринку», які позбавляють його можливості функціонувати за рахунок виключно власних саморегулятивних механізмів.

– встановлено, що завданням держави в такому випадку є компенсація наявними засобами впливу тих неспроможностей, які були виявлені та збереження належного рівня економічних відносин пов'язаних з створенням, передачею прав та втіленням технологій;

– доведена наявність специфічної особливості ринку технологій – подвійної правової природи, що впливає з особливого статусу самого об'єкта – технології.

– встановлено, що безпосереднім об'єктом правового впливу має стати господарсько-правовий механізм нормативного регулювання процесів створення, передачі прав та втілення технології, що являє собою систему правих засобів, що здійснюють регулювання всіх відносин, які виникають з приводу трансферу технологій та включає в себе правову регламентацію публічного сектору обігу технологій та її ринкову сферу;

– вдосконалено: а) положення, пов'язані із тим, що ринок технологій є складовою частиною інноваційного ринку та безпосередньо задіяний в інвестиційній діяльності; б) положення щодо того, що технології в чистому вигляді, без активного втручання держави існувати не може; в) поняття господарсько-правового механізму нормативного регулювання процесів створення, передачі прав та втілення технології, що являє собою систему правих засобів, що здійснюють регулювання всіх відносин, які виникають з приводу трансферу технологій, та включає в себе правову регламентацію публічного сектору обігу технологій та її ринкову сферу як основного об'єкта нормативного впливу у сфері технологічних відносин;

4) здійснено правове дослідження на тему «Перетворення генеруючих компаній в процесі приватизації: наслідки для процесу інноватизації» (Битяк О. Ю.), за результатами якого отримані наступні результати:

– обґрунтовано положення про необхідність встановлення заборони на будь-яке перетворення публічної електроенергетичної акціонерної компанії з огляду на положення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, якою передбачено перетворення генеруючої компанії в публічне акціонерне товариство;

– встановлено, що електроенергетична компанія створюється і функціонує із спеціальною правосуб'єктністю, що визначає для неї виключний вид діяльності з виробництва або постачання електричної енергії;

– зроблено висновок, що правосуб'єктність електроенергетичної компанії за умови її визначення як спеціальної та виключної повинна обмежуватись цілою низкою заборон щодо трансакцій, які спричиняють погіршення або утворюють ризики такого погіршення майнового складу підприємства, виникнення у нього ризикової кредиторської заборгованості тощо;

– обґрунтовано положення щодо заборони ліквідації публічної енергетичної компанії в загальному порядку, у зв'язку із положен-

нями Енергетичної стратегії України на період до 2030 року. Обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення низки екстраординарних підстав, що мають бути закріпленими в законодавстві.

– обґрунтовано положення відносно таких форм реорганізації, як виділ, злиття, приєднання та поділ запропонованих Енергетичною стратегією на період до 2030 року публічних акціонерних генеруючих компаній, що можуть мати місце за наявності чітко визначених законодавством умов, пов'язаних з економічною доцільністю таких реорганізацій.

– обґрунтована необхідність створення для публічних електроенергетичних акціонерних товариств особливого порядку публічного розміщення акцій. З тим, щоб уникнути концентрації економічної (корпоративної) влади в тих чи інших руках і таким чином уникнути впливу на діяльність електроенергетичних компаній економічних стратегій, що можуть суттєво розходитись із напрямками державної енергетичної політики, доцільно було б, як уявляється, обмежити коло потенційних покупців акцій таких компаній корпоративними інвестиційними фондами, включаючи іноземні. Наголошено, що найбільш прийнятним був би варіант диверсифікованого відкритого корпоративного інвестиційного фонду.

5) проведено дослідження правових форм інноваційної діяльності, за результатами якого:

– зазначено, що поняття «інновація» не застосовувалось в Україні аж до кінця 80-х років минулого століття, проте й на сьогодні не існує єдиного доктринального його визначення, хоча вживається воно майже в усіх сферах життя суспільства, маючи загалом значення чогось нового, кардинальної зміни існуючого, наприклад, в техніці, технології, методах організації і управління та пов'язаних з ними суспільних відносинах. Проте певні зміни у сферах господарювання характеризуються не тільки за допомогою зазначеного поняття, а й таких понять як «новація» та «нововведення»;

– наголошено, що новації, нововведення, інновації – це результати інтелектуальної діяльності. При цьому нововведення – це родове поняття, яке поділяється на просте нововведення як реалізовану новацію, та кваліфіковане нововведення, в основі якого лежить об'єкт права інтелектуальної власності, – інновацію;

– зроблено висновок, що договірний механізм реалізації інноваційного циклу відбувається шляхом взаємодії різних договірних

форм (договорів інноваційного характеру) впродовж всього строку його існування аж до вирішення завдання, яке поставили перед собою учасники інноваційного циклу. Перша стадія інноваційного циклу – стадія створення інноваційного об'єкта (інноваційного продукту або інноваційної розробки). Кожен з договорів, які опосередковують зазначену стадію, переслідує свою мету, але загальна мета, яка дозволяє їх об'єднати в одну групу, – це створення інтелектуального результату з доведенням його до рівня інноваційного об'єкта. Друга стадія інноваційного циклу – впровадження інноваційного продукту (розробки) як інновації. Договори, що опосередковують зазначену стадію, це, як правило, договори підрядного типу. Третя стадія – стадія розповсюдження інноваційної продукції.

Фактичні результати:

1. Спільно з кафедрою господарського права Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого» проведено круглий стіл за темою «Процеси економічної глобалізації та напрями модернізації правового господарського порядку в Україні», м. Харків, Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 26 квітня 2012 р.

2. За матеріалами круглого столу планується видати збірник тез доповідей: Процеси економічної глобалізації та напрями модернізації правового господарського порядку в Україні: матеріали круглого столу, м. Харків, 26 квітня 2012 р. / редакційна колегія: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, Д. В. Задихайло. – (у редакції).

3. Проведено науково-практичну конференцію «Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок», яка відбулась 22 травня 2012 р. у приміщенні президії Національної академії правових наук України, м. Харків.

4. За матеріалами конференції видано збірник тез доповідей: Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 22 травня 2012 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. – Х. : НДІ ПЗІР, 2012. – 183 с.

5. Проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку», яка відбулась 15-16 листопада 2012 р. у приміщенні президії Національної академії правових наук України.

6. За матеріалами конференції планується видати збірник тез доповідей «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку»: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 15-16 листопада 2012 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. – Х.: НДІ ПЗІР, 2012.

У рамках досліджуваної теми опубліковано ряд наукових праць, зокрема:

8 наукових статей та тези 26 наукових доповідей.

Тема «Дослідження проблем правового забезпечення інвестування інноваційної діяльності» (РК УКРІНТЕІ № 0111U003962). Затверджена Постановою Президії НАПрН України № 74/2 від 24 вересня 2010 р. Науковий керівник – к.ю.н., доцент Р. П. Бойчук. Термін виконання – 2011-2014 рр.

Мета теми – дослідження положень чинного законодавства України, що регулює суспільні відносини, пов'язані із залученням, освоєнням, використанням інвестицій (в тому числі іноземних інвестицій), що включають і містять в собі інноваційні об'єкти; підготовка рекомендацій щодо удосконалення чинних нормативно-правових актів з питань регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності з метою усунення наявних прогалин та колізій у правовому регулюванні та забезпечення одноманітності їх застосування, створення спеціальних правових режимів їх втілення.

У рамках зазначеної проблематики досліджувалися такі аспекти теми:

1) сутність та поняття інвестиційних правовідносин у сфері сільського господарства;

2) правове регулювання інвестиційних відносин у сфері сільського господарства та надати рекомендації з його вдосконалення;

3) дослідження особливостей суб'єктів інвестиційних правовідносин у сфері сільського господарства, охарактеризувати їх права та обов'язки;

4) проблеми правового забезпечення державно-приватного партнерства;

5) моделі, форми і технології державно-приватного партнерства (правовий аспект);

6) аналіз особливостей та визначення інвестування в інтелектуальні ресурси інноваційної діяльності;

7) дослідження сутності та визначення різновидів інвестицій в інтелектуальні ресурси інноваційної діяльності;

8) питання правового забезпечення інвестування інноваційного розвитку легкої промисловості.

Наукові результати:

1. Розкрито поняття інвестиційних правовідносин у сфері сільського господарства. Інвестиційна діяльність у сфері сільського господарства та відповідні інвестиційні правовідносини мають свою специфіку та особливості. Останні проявляються в існуванні специфічних суб'єктів, між якими вони виникають, об'єктів інвестиційних правовідносин у сфері сільського господарства, особливих правах та обов'язках їх учасників, а також специфічних юридичних фактів, що викликають до життя вказані правовідносини.

2. При характеристиці правового регулювання інвестиційних відносин у сфері сільського господарства встановлено, що інвестиційні відносини, тобто відносини, що виникають з приводу майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект, складаються у різних сферах економіки України, не є винятком і сільське господарство. Оскільки вкладення інвестицій у вказану сферу має першочергове та пріоритетне значення з огляду на незамінність вироблюваної сільськогосподарської продукції, то характеристика питань правового регулювання інвестиційних відносин саме в сфері сільського господарства має важливе як теоретичне, так і практичне значення.

Встановлено, що у чинному аграрному законодавстві України існує певна сукупність правових норм, що визначають особливості інвестиційних відносин та інвестиційної діяльності у сфері сільського господарства. Інститут правового регулювання інвестиційних відносин має міжгалузевий характер, а нормами аграрного права здійснюється спеціалізація правового регулювання суспільних інвестиційних відносин у сфері сільського господарства.

3. Відзначається, що інвестиційні правовідносини у сфері сільського господарства мають свою структуру, а їх елементами виступають об'єкти, суб'єкти й зміст (права й обов'язки учасників). Вивчення питання про суб'єктів інвестиційних правовідносин у сфері сільського господарства має важливе значення, оскільки безсуб'єктні правовідносини існувати взагалі не можуть.

4. Проведено характеристику актів новітнього законодавства, що визначають особливості інвестиційних відносин та інвестиційної діяльності у сфері сільського господарства.

5. Здійснено класифікацію об'єктів інвестування залежно від їх сутнісних характеристик на наступні групи: (а) майно (у т.ч. майно сільськогосподарського призначення, основні виробничі фонди, призначені для виробництва сільськогосподарської продукції та її первинної переробки, зберігання, транспортування і реалізації виробленої продукції, грошові кошти, майнові права); (б) земельні ділянки (передусім сільськогосподарського призначення, а також підвищення родючості ґрунтів); (в) результати науково-технічного прогресу, селекційні досягнення (об'єкти права інтелектуальної власності, сорти сільськогосподарських рослин, породи сільськогосподарських тварин); (г) матеріально-технічні ресурси (паливні та енергетичні ресурси, хімічні засоби захисту рослин і тварин, насіння, добрива); (д) праця робітників і спеціалістів сільського господарства. Зроблено висновок про неможливість виступати об'єктами інвестування у сфері сільського господарства генетично-модифікованих організмів до їх державної реєстрації;

6. Обґрунтовано, що державне регулювання інвестиційної діяльності у сфері сільського господарства здійснюється системою державних органів та органів місцевого самоврядування. Центральним органом у цій системі виступає Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України, а окремі функції здійснює Міністерство аграрної політики та продовольства України. Спеціальний орган державного регулювання інвестиційних відносин саме у сфері сільського господарства в Україні відсутній.

7. Удосконалено визначення поняття «інвестиційні правовідносини у сфері сільського господарства», яке пропонується розглядати як врегульований нормами права (аграрного та інших галузей) комплекс суспільних відносин, що виникають на підставі юридичних фактів (вчинення правочинів щодо інвестування, передача відповідного майна до статутного капіталу суб'єктів аграрного господарювання) між сільськогосподарськими товаровиробниками та інвесторами з приводу певних об'єктів (майна, земельних ділянок, основних виробничих фондів, призначених для виробництва сільськогосподарської продукції та її первинної переробки, зберігання, транспортування і реалізації виробленої продукції, науково-технічних досягнень,

прогресивних технологій, паливних та енергетичних ресурсів, хімічних засобів захисту рослин і тварин, підвищення родючості ґрунтів, грошових коштів, праці робітників і спеціалістів сільського господарства), змістом яких є права й обов'язки їх учасників у сфері сільськогосподарського виробництва, що здійснюються з метою отримання прибутку або досягнення певного соціального ефекту.

8. Визначено правові механізми попередження та розв'язання корпоративних конфліктів, закріплені Законом України «Про акціонерні товариства» (внутрішньо корпоративні, медіація, адміністративні процедури, судові процедури; особливий порядок укладення окремих категорій угод, запровадження посади корпоративного секретаря; нові можливості для акціонерів щодо контролю за фінансово-господарською діяльністю акціонерного товариства тощо), частина з яких лише окреслена в згаданому законі (щодо угод акціонерів, зокрема).

9. Встановлено багатопланову роль акціонерних угод, які можуть використовуватися самостійно як укладені акціонерами в процесі функціонування акціонерного товариства, так і на етапі його заснування як складова договору засновників про його створення такого товариства, а також в процесі його реорганізації як складова чи додаток до договору про злиття/приєднання.

Крім того, виявлено можливість використання акціонерних угод в процесі приватизації державного майна для опосередкування відносин між кількома особами, що спільно набувають пакет акцій товариства в процесі приватизації державного майна за договором купівлі-продажу, що передбачає зобов'язання покупця стосовно післяприватизаційної експлуатації підприємства. Відповідно – пропонуються зміни та доповнення до Закону «Про акціонерні товариства» (статті 9, 12, 29, 29-1, 81) та Закону «Про приватизацію державного майна» (ст. 8 та 27), що мають забезпечити ефективність використання таких угод.

10. Визначено зміст поняття інвестицій в інтелектуальні ресурси інноваційної діяльності як цільових витрат на підтримку і розвиток активів інтелектуальних ресурсів, виражені у грошовій, майновій або інтелектуальній формах.

Запропоновано види інвестування в інтелектуальні ресурси інноваційної діяльності за цільовими витратами і напрямками інтелектуального забезпечення.

11. Запропоновано залежно від виду інтелектуального забезпечення виділити низку напрямів державного інвестування інтелектуальних ресурсів інноваційної діяльності. Це вкладання коштів в:

підготовку кваліфікованих фахівців з питань менеджменту інноваційної діяльності, в тому числі державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування у різних галузях інноваційної діяльності;

організацію та проведення наукових конференцій, семінарів, форумів та інших наукових заходів, створення центрів наукової та інноваційної інформації;

забезпечення співпраці науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів і підприємств, які реалізують інноваційні проекти;

розширення взаємодії провідних національних і зарубіжних науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів шляхом створення спільних програм обміну фахівцями, виконання спільних програм інноваційного розвитку;

забезпечення сталого обсягу наукового знання, існуючого в державі, його відтворення і примноження;

створення умов для зниження рівня наукової еміграції та забезпечення підтримки соціальних зв'язків фахівців з державою у випадку їх виїзду за кордон на постійне місце проживання.

12. Установлено, що до складу поняття «інтелектуальні ресурси інноваційної діяльності» входять такі категорії: (1) наукові і науково-педагогічні працівники, які здійснюють наукову і науково-технічну діяльність відповідно до однойменного Закону; (2) фахівці з питань менеджменту інноваційної діяльності; (3) державні службовці органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо формування та реалізації державної політики у сфері інноваційної діяльності; інші особи, зайняті в інноваційній сфері.

13. Встановлено, що у широкому розумінні інноваційною є будь-яка праця, при здійсненні якої застосовуються нові або удосконалені ідеї, методи, технологічні рішення, або мають місце інші творчі моменти, що полегшують трудову діяльність та зменшують фінансово-економічні витрати підприємства. У вузькому значенні інноваційна праця – це трудова діяльність окремих категорій працівни-

ків (наукові кадри, виробничий персонал інноваційних підприємств та деякі інші), об'єктом якої є створення інновацій, що полягає у розробці, впровадженні у виробництво та реалізації інноваційного продукту.

Фактичні результати:

1. Проведено науково-практичну конференцію «Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок», яка відбулась 22 травня 2012 року у приміщенні президії Національної академії правових наук України.

2. За матеріалами конференції видано збірник тез доповідей «Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок»: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 22 травня 2012 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. – Х.: НДІ ПЗІР, 2012. – 182 с.

3. Проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку», яка відбулась 15-16 листопада 2012 р. у приміщенні президії Національної академії правових наук України.

4. За матеріалами конференції планується видати збірник тез доповідей «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку»: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 15-16 листопада 2012 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. – Х.: НДІ ПЗІР, 2012.

5. Підготовлено колективну монографію «Актуальні питання правового регулювання інвестиційних відносин»

У рамках досліджуваної теми підготовлено 18 публікацій, зокрема:

1. Актуальні питання правового регулювання інвестиційних відносин: монографія / кол. авторів: Бойчук Р. П., Вінник О. М., Давидюк О. М. та ін.; кер. авт. колективу, наук. ред. Бойчука Р. П. – Х.: Юрайт, 2012.– 216 с. (9,4 д.а.).

2. Палант О. Ю. Логістика транспортного комплексу регіону (перспективи інвестування та інноваційного розвитку): [монографія] / О. Ю. Палант. – Х.: Золоті сторінки, 2012. – 168 с.

3. Вінник О. М. Корпоративна форма державно-приватного партнерства: проблеми правового забезпечення на тлі зарубіжного досвіду: монографія. – Суми: МакДен, 2012. – 204 с. (11,86 д.а.).

Науково-дослідний інститут інформатики і права

По завершених темах

«Методологія кодифікації інформаційного законодавства».

Тема зареєстрована в УкрІНТЕІ за номером 0110U001020 14 січня 2010 р., вих. № 13. Підстави для виконання: постанова Вченої ради НДЦПІ про затвердження теми НДР – протокол № 11 від 23 вересня 2009 р., Зведений план, затверджений Постановою Президії Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 р. № 72/4 та Тематичний план науково-дослідних робіт Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України на 2012 рік, затверджений постановою Президії Національної академії правових наук України від 17.12.2011 № 79/8. Строки виконання: січень 2010 р. – грудень 2012 року. Керівник теми: кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Брижко В. М.

Виконання досліджень в межах науково-дослідної роботи безпосередньо пов'язано з реалізацією організаційно-правових заходів, визначених Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки» від 09.01.07 р. № 537-V, п. 2 «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства» Розділу III «Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні».

Мета роботи: створення теоретичної бази кодифікації інформаційного законодавства України.

Очікувані результати по закінченні роботи передбачають пропозиції та рекомендації щодо кодифікації інформаційного законодавства України у таких аспектах:

- теоретичні основи інформаційного права та інформаційного законодавства;
- розробка рекомендацій щодо удосконалення упорядкування інформаційних відносин в Україні;
- розробка блок-схеми інформаційно-пошукової системи порівняння інформаційного законодавства України з європейськими правовими стандартами;
- створення моделі систематизації законодавчих положень у інформаційній сфері (частини, розділи, постатейно) та розроблення відповідної пояснювальної записки;

- розробка пропозицій та рекомендацій щодо кодифікації законодавчих положень в інформаційній сфері.

У завершальному, 2012 році, проведення даної НДР головна увага була зосереджена на розробці методологічних підходів та рекомендацій щодо систематизації інформаційного законодавства України, створенні матриці систематизації законодавчих положень у інформаційній сфері, розробці концептуальних засад та пропозицій щодо кодифікації в інформаційній сфері та створення підсумкового Звіту про науково-дослідну роботу «Методологія кодифікації інформаційного законодавства».

У ході досліджень було:

- розроблено теоретичні основи інформаційного права та інформаційного законодавства;
- здійснено дослідження проблем систематизації інформаційного законодавства в Україні;
- розроблено рекомендації щодо методології кодифікації інформаційного законодавства та удосконалення упорядкування інформаційних відносин в Україні;
- створено моделі матриці систематизації законодавчих положень в інформаційній сфері;
- створено функціональну схему порівняння положень базових законів України та приписів європейських правових стандартів щодо інформаційної сфери;
- розроблено проект Концепції кодифікації інформаційного законодавства України.

За результатами проведених досліджень зроблено такі **основні узагальнені висновки**:

1. З початку 1990-х років, після проголошення державної незалежності України, розпочалося активне формування національного інформаційного законодавства. За цей час прийнято значну кількість законів та інших нормативно-правових актів, що дозволило врегулювати найбільш важливі норми інформаційних відносин.

Водночас, як свідчить системний аналіз, у правовому регулюванні інформаційних відносин в Україні існує низка організаційних, процесуальних та інших питань, які потребують комплексного опрацювання, зокрема:

- впродовж 20 років нормотворчість в Україні здійснюється фрагментарно, фахівцями різних галузей, за відсутності єдиної системності.

Концепція впорядкування відносин в інформаційній сфері держави відсутня. Підсумок – маємо більш як 4000 актів, які не відповідають наявності в країні цілісної системи інформаційного права й інформаційного законодавства;

- понятійний апарат потребує термінологічної єдності;
- види інформаційної діяльності визначаються жорсткими рамками того, що прописане у ст. 32 Конституції України: збір, зберігання, використання, поширення. У той же час, електронно-інформаційний простір визначає свої види діяльності: введення даних, обробка, накопичення, вивід, передача, доступ, знищення та багато ін.;
- «право власності на інформацію» не має механізму правозасування;
- відсутня системність в адаптації інформаційного законодавства України до положень європейських і світових правових стандартів.

Нині в юридичному середовищі продовжується дискусія про впорядкування відносин в інформаційному просторі. Усі згодні з одним – специфіка комунікацій в е-просторі (зокрема, в Інтернеті) має істотні відмінності, обумовлені особливостями інформаційних технологій і мереж. До них можна віднести:

- обмін інформацією здійснюється в режимі реального часу (он-лайн);
- анонімність обміну інформацією, що ускладнює встановлення прав суб'єктів віртуального середовища з погляду суб'єктів реального світу (автор, користувач, провайдер контенту, хостингу);
- складність встановлення часу розміщення, зміни, видалення інформації;
- можливість представлення інформації в різних форматах: відео-, аудіо- і текст, графіка, фото (мультимедіа) – одночасно і – в різних варіантах конфігурації;
- інформаційний обмін стирає грань між продуктом і послугою. Всі види відомостей можуть бути об'єктом товарних операцій (е-комерція, е-банкінг, е-гроші, е-біржі, е-операції). В їх основі – обмін інформацією (паролі, картки, доменні імена);
- легкість зміни й видалення інформації на сайтах;
- конвергенція різних реальних явищ і процесів (пошта, зв'язок, бібліотека, телефонія, ЗМІ, економіка, маніпуляція свідомістю, право і закон та ін.);

– трансграничність (децентралізація) е-комунікацій в умовах різної державної юрисдикції (способів вирішення правових конфліктів) учасників.

За загальним висновком, інформаційно-правова сфера упорядкування суспільних відносин України не є цілісною системою. Вона не має базового нормативно-правового акта та не має механізму його реалізації, призначення яких – орієнтувати розвиток відповідних підзаконних актів у галузях народного господарства. Вказана сфера правового упорядкування відносин не достатньою мірою адаптована до світових та європейських правових стандартів.

2. В умовах соціально-економічної трансформації і товарно-грошових відносин чинне законодавство України не має правових механізмів реалізації «власності на інформаційні продукти». Стан справ з проблемою «власності» в інформаційній сфері є свідченням відсутності в Україні цілісної системи інформаційного права та інформаційного законодавства. Зазначене не тільки стримує розвиток «Інформаційного права» як нового наукового напрямку та навчальної дисципліни, а й протидіє формуванню цієї правової сфери в самостійну юридичну галузь у складі загального законодавства країни, мета якого передбачає забезпечення системного розвитку інформаційного суспільства.

3. Інтернет як нова форма реалізації інформаційних відносин в своєму розвитку пройшов етап «засобу забезпечення інформування». Сьогодні він розвивається не тільки в плані «соціалізації за інтересами» (електронні форуми, електронні конференції, спілкування за допомогою е-пошти), а й, головне, вже розвивається у напрямі реалізації правовідносин та дій, які втілюються в реальних економічних наслідках. Тобто, розвиток електронно-інформаційної сфери відбувається у напрямі від «засобів інформування» через «соціалізацію» і далі до «способів реалізації правовідносин».

4. Незважаючи на поширені погляди, що Інтернет – це «середовище вільних», яке не підлягає правовому регулюванню, уявляється, що трансформація суспільних відносин за рахунок нових засобів їх реалізації має оцінюватися не тільки з погляду «основоположних прав», а й «обов'язків». Головне не у тому, що Інтернет – це «техніко-технологічний засіб» або «об'єднання мереж», а у тому, що це нова соціальна структура, суб'єкти якої мають різні інтереси та наміри. Її наявність законодавства – важливий засіб боротьби з правопорушеннями та підвищення правової культури.

5. Норми цивільного законодавства, що регулюють традиційні суспільні відносини, можуть бути застосовані у випадку розміщення інформації на сайтах. Проте законодавство має брати до уваги особливості правової регуляції, викликані специфікою функціонування Інтернет-технологій та мережі Інтернет, з урахуванням системного вирішення проблеми адаптації до європейських правових стандартів.

Результати проведених наукових досліджень дозволяють зробити наступні **пропозиції**:

1. З метою створення понятійно-категоріального апарату в галузі інформаційного права та інформаційного законодавства України необхідно привести термінологію в інформаційній сфері до узгодженості дефініцій. В основу має бути покладена семантика термінів, які визначені документами європейських і світових стандартів. Будучи реальністю нових інформаційно-комунікативних відносин, що формуються у світі в умовах різної юрисдикції, слід чекати того, що термінологія та основні підходи у впорядкуванні інформаційних відносин диктуватимуться на міждержавному рівні.

2. На початку створення та визначення структури Інформаційного кодексу України можна рекомендувати покласти в її основу Матрицю напрямів впорядкування інформаційних відносин в законах України та положеннях у проектах кодексів. Це дозволить створити основу Інформаційного кодексу України. Надалі Матрицю слід наповнювати нормами за рахунок відомостей, одержаних завдяки порівнянню аналогічних за функціональним призначенням положень законодавства України та європейських правових стандартів в інформаційній сфері. Матриця буде мати «порожні клітини», які свідчитимуть про пропуски у впорядкуванні відносин та потребу їх заповнення.

3. Враховуючи розвиток ІКТ у всіх сферах діяльності, зокрема в економіці, проблема «права власності на інформаційний продукт» як проблема «мережевої економіки» (е-комерція, е-торгівля, е-біржа тощо) так чи інакше вимагатиме свого вирішення. Без власника ефективної економіки не існує. Саме нерозривний зв'язок відомостей, які розміщені на матеріальних носіях (зокрема, документовані відомості), є підставою для віднесення інформаційних продуктів до речей, майна, товару. Тому з метою запровадження інформаційних продуктів у товарно-грошовий обіг на правових засадах в Інформаційному кодексі України має знайти своє місце така, наприклад,

правова формула: інформаційний продукт як форма матеріального втілення результатів інформаційно-інтелектуальної діяльності, який є функціонально завершеним для використання та закріплення на носії інформаційним об'єктом, що має соціальну цінність та економічну вартість, визнається предметом матеріального світу.

Ця правова формула визначає критерії віднесення до предметів матеріального світу не всього того, що вкладається у поняття «інформація», а тільки того, що відповідає таким показникам інформаційного об'єкта, як:

- інформаційно-інтелектуальна діяльність;
- функціональна завершеність для використання та закріплення на носії;
- соціальна цінність та економічна вартість.

Будь-яка інша «інформація» («відомості») не входить до юридично визначеного кола предметів матеріального світу та не може претендувати на відповідність тріаді повноважень права власності.

Вказане знайшло відображення у:

- проєкті Концепції кодифікації інформаційного законодавства України (опубліковано у журналі «Інформація і право». – № 1(4)/2012. – С. 5 – 14; отримано свідоцтво: Науковий твір «Концепція кодифікації інформаційного законодавства України» // Баранов О. А., Брижко В. М., Беляков К. І. та ін. – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44449 від 25.06.2012 р., Державна служба інтелектуальної власності.

- матеріалах «круглих столів», конференцій;
- публікаціях у наукових журналах.

Публікації за НДР у 2012 р. відповідно до показників паспорта бюджетної програми:

Наукові журнали:

1. Інформація і право. – № 1(4)/2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України, 2012. – 152 с.
2. Інформація і право. – № 2(5)/2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України, 2012. – 198 с.
3. Правова інформатика. – № 4 (36)/2012. – К.: ТОВ «ПанТот». – 93 с.

Монографії:

Брижко В. М. Основи систематизації інформаційного законодавства: теоретичні та правові засади : монографія / В. М. Брижко. – К. : ТОВ «ПанТот», 2012 р. – 304 с.

Основи систематизації інформаційного законодавства: теоретичні та правові засади: монографія / Брижко В. М. – К. : ТОВ «Пан-Тот». – 2012. – 304 с.

16 наукових статей.

По перехідних темах

Тема «Розроблення інформаційно-аналітичних підсистем електронного парламенту України» Тема зареєстрована в УкрІНТЕІ за номером 0111U000026 24 січня 2011 р., вих. № 14. Підстави для виконання: постанова Вченої ради НДЦПІ про затвердження теми НДР – протокол № 7 від 10 вересня 2010 р., Зведений план, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 р. № 72/4 та Тематичний план науково-дослідних робіт Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України на 2012 рік, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України від 07.12. 2011 р. № 79/8. Строки виконання: січень 2011 р. – грудень 2015 року. Керівник теми: Антоненко С. А. – заступник директора – завідувач наукового відділу системної інформатизації законотворчої діяльності НДЦПІ НАПрН України.

Основна мета наукових досліджень за темою полягає у створенні теоретичної та практичної бази системної інформатизації законотворчої діяльності з урахуванням сучасних вимог, що ставляться до неї світовою спільнотою, що надасть можливість унормувати застосування засобів системної інформатизації для розбудови національного інформаційного простору, до складу якого входять інформаційно-аналітичні системи та бази даних парламенту, уряду, міністерств та відомств, розробити єдині вимоги та правила формування електронних інформаційних ресурсів, забезпечити інформаційну відкритість та інформаційну взаємодію між парламентом, органами державної влади та громадянами.

Практична реалізація науково-дослідної роботи за тематикою – розроблення за сучасною технологією з урахуванням світових вимог інформаційно-аналітичних підсистем електронного парламенту України, проблемно-орієнтованих автоматизованих робочих місць, що включають в себе сформовані бази даних, у тому числі й нормативно-правової інформації, підсистеми ведення, доступу, зберігання та обміну інформацією.

Впровадження отриманих результатів дозволить розширити доступність даних нормативно-правової інформації «Законодавство України», «Законодавство АР Крим», «Київське регіональне законодавство» для населення України та закордонних країн, підвищити якість державного управління в Україні, здійснити широке залучення громадян України до законотворчого процесу, унеможливить нераціональне дублювання накопичувальних інформаційних ресурсів, сприятиме формуванню єдиного інформаційного простору та залученню до ефективного використання науково-технічного потенціалу України, забезпечить поліпшення взаємодії між суспільством та ВР України, сприятиме залученню громадянського суспільства до процесу формування та прийняття парламентських рішень.

Врахування вимог наведених нормативно-правових актів, удосконалення механізмів правового регулювання інформаційних відносин, які виникають під час створення, ведення та доступу до електронних ресурсів парламенту, а також стандартів обміну інформацією забезпечить сумісність технологій збору, ведення, зберігання та представлення інформації інформаційно-аналітичних підсистем електронного парламенту України з іншими підсистемами електронного суспільства, зокрема електронного урядування, дозволить інтегрувати системи, уникнути дублювань, помилок під час обробки інформації, заощадити значні кошти, відмовившись від придбання та використання органами державної влади та місцевого самоврядування недержавних інформаційно-пошукових систем у галузі права.

Головні пріоритети розвитку України, що відображені в Законі України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», включають побудову соціально-орієнтованого, відкритого, демократичного суспільства з тенденцією позитивного процесу соціальних змін. Інформаційне суспільство в Україні має характеризуватися суттєвим зростанням ролі інформації та знань, утвердженням інформаційних комунікацій, поширенням інформаційних продуктів та послуг, формуванням глобального інформаційного простору та забезпеченням доступу до світових інформаційних ресурсів.

Згідно з технічним завданням і календарним планом у 2012 році виконана робота, яка передбачала дослідження таких питань:

1. Аналіз стану розроблення стандартів в частині забезпечення використання електронного цифрового підпису в електронному документообігу як елемента системи електронного парламенту України.

2. Аналіз правових та організаційних засад функціонування електронних фондів нормативно-правової інформації в Україні.

3. Створення та розбудова інтегрованих в єдину апаратно-програмну платформу ВР України баз даних «Законодавство України», «Законодавство АР Крим», «Київське регіональне законодавство», формування баз даних нормативних актів України як складової системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності парламенту України.

Відповідно до «Плану спільних робіт Управління комп'ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України та Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України на 2009 – 2013 роки» відділ системної інформатизації законотворчої діяльності НДІП НАПрН України у взаємодії з Управлінням комп'ютеризованих систем та Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснює роботу щодо розроблення нормативно-правової бази та розпорядчих документів для створення та функціонування системи «Електронний парламент», яка включає:

1. аналіз чинної нормативно-правової бази, що регулює взаємовідносини у сфері побудови інформаційного суспільства в Україні та стану її виконання органами державної влади;

2. аналіз стану виконання міжнародних договорів та зобов'язань України з питань розвитку інформаційного суспільства;

3. формування переліку проектів першочергових нормативно-правових та розпорядчих актів для забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні та входження України у світовий інформаційний простір;

4. розробку нормативно-правової бази та низки розпорядчих документів з питань функціонування електронного парламенту України.

За цими напрямками у 2012 році:

5. підготовлено Пропозиції до Національної програми інформатизації від Верховної Ради України на 2012 р. та на 2012-2014 рр. (зазначені пропозиції включають в себе завдання, обсяги

фінансування та очікувані результати на 2012 р., на 2012-2014 рр., техніко-економічне обґрунтування з відповідними розрахунками та експертний висновок; пропозиції погоджено і підписано керівником Апарату Верховної Ради України і направлено до Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України);

6. підготовлено проект Положення по супроводженню нової версії веб-порталу Верховної Ради України.

У 2012 р. продовжувалось створення та розбудова інтегрованих в єдину апаратно-програмну платформу ВР України баз даних «Законодавство України», «Законодавство АР Крим», «Київське регіональне законодавство», формування баз даних нормативних актів України як складової системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності парламенту України.

Спільно з працівниками відділу баз даних нормативно-правової інформації Управління комп'ютеризованих систем апарату ВР України формувалися такі бази даних:

- первинна технологічна база даних – «Законодавство-3»;
- первинна технологічна база даних «Київ»;
- первинна технологічна база даних «Крим»;
- БД ІПС «Законодавство України в Internet» (для користувачів);
- БД ІПС «Київ» (для користувачів);
- БД ІПС «Крим» (для користувачів);
- БД «Термінологія законодавства» (для користувачів).

Первинні технологічні БД «Законодавство-3», «Київ» та «Крим» призначені для адміністрування (введення документів, внесення змін, виправлення помилок в текстах документів та пошукових образах, створення протоколів роботи тощо). БД ІПС призначені для користувачів. Їх актуалізація забезпечується блоками поновлення, які створюються з використанням протоколів роботи адміністраторів з первинними технологічними БД.

Всього у 2012 році зібрано, класифіковано, визначено змістовні зв'язки з іншими документами, введено дані про публікацію, відформатовано та підготовлено до введення в бази даних **22515** документів (БД «Законодавство-3» – 19734 документів, БД «Крим» – 1427 документи, БД «Київ» – 1354 документів). Детальна інформація надана в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

**Технологічні операції з введення електронних
баз даних нормативно-правової інформації Парламенту України
за I півріччя 2012 року**

БД «Законодавство»	БД «Крим»	БД «Київ»
Введено документів – 19734: ВР України – 1214 КМ України – 2168 Президент – 782 Судова влада – 121 Зареєстровано в Мін'юсті – 2026 Міжнародні договори – 667 Внесено юридичних змін – 12921 Внесено втрати чинності – 4699 Кількість блоків – 717	Введено документів – 1427 Внесено юридичних змін – 652 Внесено втрати чинності – 187 Кількість блоків – 83	Введено документів – 1354 Внесено юридичних змін – 172 Внесено втрати чинності – 81 Кількість блоків – 74

У ході досліджень за НДР проведено робочі наради спільно з Управлінням комп'ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України, зокрема:

– нарада з питань удосконалення технології введення документів у нових графічних форматах до баз даних електронного парламенту України та забезпечення доступу до них через веб-портал Парламенту та програмну оболонку ПІС «Законодавство» (17 січня 2012 р., м. Київ, вул. Банкова, 5-7, учасники – Антоненко С. А., Лихоступ С. В.);

– нарада з питань формування та підвищення якості технологічної бази даних нормативно-правової інформації «Законодавство» в складі баз даних: «Законодавство України», «Законодавство АР Крим» шляхом впровадження сучасної технології представлення текстів нормативно-правових документів в розширеному форматі (17 лютого 2012 р., м. Київ, вул. Банкова, 5-7, учасники – Антоненко С. А., Лихоступ С. В.). За результатами наради було прийняте рішення щодо пошуку джерел для фінансування у 2012 році робіт із переведення нормативно-правових документів Верховної Ради

України, КМ України, Президента України технологічної БД НПП «Законодавство-3» в новий графічний формат (за станом на 11.01.2012 – 77675 чинних нормативно-правових документів без врахування документів, що вносять зміни) з метою підвищення якості їх представлення та забезпечення можливості гіперпосилань з будь-якого місця одного документа на будь-яке місце іншого;

– нарада з питань дослідження та розвитку інформаційного забезпечення української версії тезауруса Eurovoc 4.2. у зв'язку з прийняттям Офісом Офіційних Публікацій Європейського Співтовариства нової версії тезауруса Eurovoc 4.3, (22 лютого 2012 р., м. Київ, вул. Банкова, 5-7, участь Антоненко С. А., Лихоступ С. В.). За результатами наради було прийняте рішення щодо пошуку джерел для фінансування у 2012 році робіт із подальшого розвитку української версії Тезауруса ЄС EUROVOC: створення української версії тезауруса Eurovoc 4.3. (переклад українською та російською мовами нових та змінених термінів, експертиза переведених термінів спеціалістами відповідних напрямів та адаптація існуючих термінів; модифікація структури та внесення змін до бази даних (БД) термінів тезауруса Eurovoc 4.2. (англійською, українською, російською, французькою мовами) з метою приведення її у відповідність із версією Eurovoc 4.3 та передача результатів в електронному вигляді як системи, що забезпечує формування та внесення змін до БД, її перегляд та запис змісту БД у файл); розвиток інформаційного забезпечення української версії тезауруса Eurovoc 4.3. за рахунок розробки механізму аскрипторів (синонімів) до наявних термінів: визначення аскрипторів до всіх термінів українською мовою та переведення їх англійською, російською, французькою мовами, формування БД (орієнтовна кількість аскрипторів – від 3000); введення зазначеного масиву аскрипторів до БД та визначення асоціативних зв'язків між ними та наявними дескрипторами.

Зміни, які відбулися у версії 4.3 у порівнянні із версією 4.2.

- Нові дескриптори – $211+242=453$;
- Дескриптори із змінами -338;
- Дескриптори, що були вилучені – $71+242=313$;
- Нові анотації (примітки) – 86;
- Анотації (примітки) із змінами -52;
- Анотації (примітки), що були вилучені – 5;
- Нові аскриптори (Non-descriptors) – 1325;
- Зміни в аскрипторах (Non-descriptors) – 30;

- Аскриптори, що були вилучені – 330;
- Зміни в асоціативних зв'язках (Associative relationships) – 29.
 - нарада з питань розроблення, подання та включення пропозицій від Верховної Ради України до Проекту завдань Національної програми інформатизації на 2013 рік (13 березня 2012 р., м. Київ, вул. Банкова, 5-7, участь Антоненко С. А., Лихоступ С. В.).

Результати досліджень були використані для підготовки наступних нормативно-правових актів та інших документів:

– проекту Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012-2017 роки (реєстр. №6633, доопрацьований, поданий народним депутатом України Довгим С. О.), постановою Верховної Ради України від 5 липня 2012 року № 5096-VI цей проект був затверджений;

– **проекту Положення по супроводженню нової версії веб-порталу Верховної Ради України;**

– проекту Плану дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 220-р.;

– проекту Проект Указу Президента України «Про Стратегію розвитку інформаційного суспільства в Україні», схваленого 29 серпня 2012 року Кабінетом Міністрів України.

Крім того, результати досліджень використовувалися під час створення та розбудови інтегрованих в єдину апаратно-програмну платформу Верховної Ради України баз даних «Законодавство України», «Законодавство АР Крим», «Київське регіональне законодавство», формування баз даних нормативних актів України як складової системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності парламенту України.

Результати досліджень доповідалися та обговорювалися під час роботи:

– 15-го щорічного науково-практичного семінару в рамках Днів науки НаУКМА «Інформаційні ресурси для науки та освіти» присвяченого 20-літтю Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія» та 10-літтю Будапештської ініціативи відкритого доступу (31.01. – 01.02.2012 р., м. Київ, Національний університет «Києво-Могилянська академія»);

– Міжнародної науково-практичної конференції «Електронний документ: актуальні завдання та практичне впровадження» (Жит-

тевий цикл електронного документа) (11-12.10.2012 р., м. Київ, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства);

– Міжнародного наукового конгресу «Інформаційне суспільство в Україні» (25-26.10.2012 р., м. Київ, Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України);

– III Міжнародного Форуму «Проблеми розвитку інформаційного суспільства» (20-23.11.2012 р., Український інститут науково-технічної і економічної інформації).

Публікації за НДР у 2012 році, відповідно до показників паспорта бюджетної програми:

Наукові журнали:

1. Правова інформатика. – № 2(34). – 2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України. – 124 с.

2. Монографії:

Електронні фонди нормативно-правової інформації парламенту України (правові, організаційні та технологічні аспекти) : монографія / Антоненко С. А. (за ред. Швеця М. Я.) . – К. : Право України, 2012. – 282 с.

3 наукові статті:

1. Електронні фонди нормативно-правової інформації Уряду України в Інтернеті (організаційно-правові аспекти). / Антоненко С. А. // Інформація і право. – 2012. – № 3(6). – С.139-150.
2. Електронні фонди нормативно-правової інформації парламенту України в Інтернет (організаційно-правові аспекти). / Антоненко С. А. // Правова інформатика. – 2012. – № 3 (35). – С. 60-73.
3. Правові та організаційні засади функціонування Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів / Антоненко С. А. // Правова інформатика. – 2012. – № 4(36). – С. 58 – 71.
4. До питання розроблення концепції та програми правової інформатизації України / Антоненко С. А. // Інформація і право. – 2012. – № 2(5). – С.69-80.

Тема «Розроблення електронної енциклопедії законодавства України»

Підстави для виконання: рішення вченої ради НДЦПІ НАПрН України про затвердження теми НДР – протокол № 11 від 23 вересня 2009 р., Зведений план, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 р.

№ 72/4 та Тематичний план науково-дослідних робіт Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України на 2012 рік, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України від 07.12. 2011 р. № 79/8. Тема зареєстрована в УкрІНТЕІ за номером 0110U001019 14 січня 2010 р., вих. № 14. Строки виконання: січень 2010 р. – грудень 2015 року. Керівник теми: доктор технічних наук, старший науковий співробітник Ланде Д. В.

Очікувані результати по закінченню роботи – створення теоретичної бази та розроблення електронної енциклопедії законодавства, що буде містити понятійно-категоріальний апарат, визначений законами та іншими нормативно-правовими актами, що сприятиме розбудові національного інформаційного простору, до складу якого входять інформаційно-аналітичні системи та бази даних парламенту, уряду, міністерств та відомств, і формуванню єдиних вимог до електронних інформаційних ресурсів.

Виконання досліджень в межах зазначеної науково-дослідної роботи безпосередньо пов'язано з реалізацією Завдань Національної програми інформатизації України (Законо України «Про Національну програму інформатизації» № 74/98-ВР від 4.02.1998, «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» №537-V від 09.01.2007, «Про доступ до публічної інформації» №2939-VI від 13.01.2011), Указів Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» №928/2000 від 31.07.2000, «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» №1497/2005 від 20.10.2005, Розпоряджень Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» № 259-р від 05.05.2003, «Про затвердження плану заходів з виконання завдань, передбачених Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» № 653-р від 15.08.2007, «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку Національної словникової бази на 2009-2015 роки» № 140-р від 11.02.2009, Постанови Президії НАН України від 18.10.2006 р. № 264 «Про концептуальні засади підготовки Української універсальної енциклопедії».

Основна мета наукових досліджень за темою полягає в узагальненні визначеного законами та іншими нормативно-правовими актами України понятійного апарату термінології законодавства та її подальшому упорядкуванні.

Теоретична значущість і новизна наукових досліджень полягають у виявленні й аналізі теоретичних проблем впорядкування термінології законодавства; систематизації існуючих наукових підходів до проблеми; здійсненні розмежування окремих понять стосовно впорядкування нормативно-правової термінології.

Реалізаційна форма електронної енциклопедії – інформаційний масив багаторівневої структури, у якому доступ до даних різних форматів відбувається через ефективний пошуковий механізм із застосуванням сучасних гіпертекстових і мультимедійних технологій, з можливістю систематичного оновлення та актуалізації.

У 2012 році по темі виконувались наступні роботи:

1. Участь у формуванні еталонної бази даних нормативно-правових актів (НПА) України як складової підсистеми електронної енциклопедії законодавства України.

2. Визначення понятійного апарату в процесі формування еталонної бази даних НПА України як складової підсистеми електронної енциклопедії законодавства України.

3. Виділення термінів з їх правовими дефініціями та зіставлення термінологічного словника з питань інформаційного законодавства на основі сформованої раніше відповідної бази даних НПА України (обробляється термінологія із законів України).

4. Дослідження лексико-семантичних особливостей термінології НПА.

5. Дослідження форми представлення термінів НПА, їх морфологічної природи та структури складених термінів з різною сполучуваністю компонентів.

В результаті проведених досліджень:

– проведено дослідження лексико-семантичних особливостей термінології нормативно-правових актів, її складу та способів утворення термінів;

– проаналізовано праці сучасних дослідників з проблем мови закону і законодавчої техніки та питань уніфікації термінології нормативно-правових актів, розглянуто розбіжності у визначенні

понять «юридичний термін» та «нормативно-правовий термін»;

- розглянуто існуючі класифікації юридичних термінів;
- досліджено основні принципи формування понятійного апарату нормативно-правових актів;

- визначено правила з законодавчого закріплення правових дефініцій для специфічних понять і для загальнозживаних термінів з вузькоспеціальним значенням, для яких є важливим очевидність вживаного значення;

- розглянуто умови, за яких нормативно-правові терміни підлягають обов'язковому легальному визначенню в текстах нормативно-правових актів; вимоги і рекомендації до використання понять в законодавчій практиці;

- запропоновано умови відбору термінів з текстів нормативно-правових законодавчих актів;

- досліджено форми представлення термінів нормативно-правових актів, їх морфологічну природу та структуру складених термінів з різною сполучуваністю компонентів;

- визначено низку теоретичних та практичних задач, що потребують подальшого вирішення;

- продовжено формування еталонної бази даних нормативно-правових актів України та визначення понятійного апарату в процесі її формування як складової підсистеми електронної енциклопедії законодавства України;

- направлено в Державний комітет телебачення і радіомовлення України, відповідно до угоди про співпрацю, перелік основних нормативно-правових актів в інформаційній сфері (електронний файл у форматі Word, що містить 2778 позицій на 333 арк.), вих. № 73 від 1 червня 2012 р.

Зроблено висновки, що ефективним способом вдосконалення текстів нормативних документів є вдосконалення процесу формування і застосування юридичних понять на основі їх неодмінного й обов'язкового легального визначення в текстах нормативно-правових актів з дотриманням принципів цілісності, структурної побудови та ієрархічності системи юридичних понять; створення і використання в нормотворчій діяльності словників-довідників, в яких поняття, терміни і визначення мали б нормативну основу.

Публікації за НДР у 2012 р.

Науковий журнал:

«Правова інформатика». – № 3 (35). – 2012. – К.: ТОВ «Пан-Тот». – 100 с.

Наукові статті:

1. Термінологія та визначення понять в нормативно-правових актах / Беседна Л. Л. // Інформація і право. – 2012. – № 2(5). – С. 39-47.

2. Методи оцінки рівня дискримінантної сили слів у текстах з правової тематики. / Ланде Д. В. // Правова інформатика. – 2012. – № 3 (35). – С. 5-9.

3. До питання особливості законодавчої мови / Беседна Л. Л. // Інформація і право. – 2012. – № 3(6). – С. 20-26.

Тема «Проблеми юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері в умовах формування інформаційного суспільства». Тема зареєстрована в УкрІНТЕІ 18 січня 2012 р. (вих. № 13) за номером 0112U002074. Підстави для виконання: рішення Вченої ради НДЦП НАПрН України про затвердження теми НДР – протокол № 10 від 28 вересня 2011 р., Зведений план, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України №79/8 від 17.12.11 р. та Тематичний план науково-дослідних робіт Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України на 2012 рік, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України від 17.12. 2011 р. № 79/8. Строки виконання: січень 2012 р. – грудень 2016 року. Керівник теми: доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Беляков К. І.

Метою роботи є розробка теоретико-методологічних засад та практичних рекомендацій щодо юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері суспільної діяльності на основі аналітико-синтетичного осмислення здобутків учених і практиків різних галузей права, правотворчої та правозастосовної практики в Україні, а також міжнародного досвіду.

Завдання роботи полягає у визначенні шляхів удосконалення нормативно-правових актів України та механізмів їх реалізації у процесі юридичної відповідальності в інформаційній сфері та відповідних правовідносин, що виникають під час здійснення інформаційної діяльності.

Робота спрямована на виконання організаційно-правових заходів, що визначені п. 2 Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 р. № 537-V «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства» Розділу III «Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні».

У 2012 році за темою дослідження:

– складено бібліографію нормативно-правової, наукової та спеціальної літератури за напрямком дослідження;

– здійснено аналіз чинного законодавства України щодо юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері;

– здійснено інвентаризацію актів законодавства УРСР та СРСР, актів УРСР та СРСР у сфері телебачення і радіомовлення, в інформаційній та видавничій сферах.

Публікації за НДР у 2012:

Монографії:

1. Кримінально-правова політика та убезпечення інформаційного суспільства в Україні : [монографія] / Савінова Н. А. – К. : Право України, 2012. – 219 с.

Наукові статті:

1. Інформаційна діяльність: зміст та підходи до класифікації / Беляков К. І. // Інформація і право. – 2012. – № 1(4). – С. 63-69.
2. Мова інформаційно-правових досліджень / Беляков К. І. // Правова інформатика. – 2012. – № 4(36). – С. 3 – 9.
3. Удосконалення кримінально-правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні / Савінова Н. А. // Правова інформатика. – 2012. – № 2(34). – С. 60-65.
4. Ознаки неправомірної інформаційної діяльності / К. І. Беляков // Наука і правоохорона. – К. : ДНДІ МВС України, 2012. – № 1. – С. 103–109.
5. Кібернетична інтервенція як суспільно-небезпечне діяння, що потребує криміналізації / Савінова Н. А. // Вісник Луганського університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренко. – 2012. – № . – С. 23-31.
6. Інформаційні війни у інформаційному суспільстві: до питання обумовленості криміналізації / Савінова Н. А. // Інформаційна безпека. – 2012. – № 1 (8). – С. 70-73.

Результати досліджень були використані під час підготовки Концепції кримінально-правового забезпечення розвитку інформа-

ційного суспільства України (довідка про використання результатів дисертаційного дослідження к.ю.н. Савінової Н. А. № 04-22/16-1149 від 22 грудня 2011 р.).

Тема «Державно-правові проблеми інформаційної безпеки людини і суспільства в умовах інтеграції України у світовий інформаційний простір». Тема зареєстрована в УкрІНТЕІ 18 січня 2012 р. (вих. № 13) за номером 0112U002073. Підстави для виконання: рішення Вченої ради НДЦП НАПрН України про затвердження теми НДР – протокол № 10 від 28 вересня 2011 р., Зведений план, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України №79/8 від 17.12.11 р. та Тематичний план науково-дослідних робіт Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України на 2012 рік, затверджений Постановою президії Національної академії правових наук України від 17.12. 2011 р. № 79/8. Строки виконання: січень 2012 р. – грудень 2016 року. Керівник теми: кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент Фурашев В.М.

Робота спрямована на розробку теоретичних пропозицій та практичних рекомендацій щодо науково-методологічного забезпечення розв'язання визначеної частки державно-правових проблем інформаційної безпеки людини і суспільства, які виникають під час інтеграції України у світовий інформаційний простір на основі конкретизації визначення поняття «інформаційна безпека» як для конкретної людини, так й для суспільства в цілому, визначенні реальних та потенційних загроз інформаційної безпеки, які існують та можуть виникнути у світовому інформаційному просторі.

Головною метою роботи є визначення основних державно-правових проблем інформаційної безпеки людини і суспільства, які виникають або можуть виникнути під час входження України у світовий інформаційний простір. Очікувані кінцеві результати роботи передбачають створення науково-методологічного апарату забезпечення інформаційної безпеки людини і суспільства в умовах інтеграції України у світовий інформаційний простір на організаційно-правовому рівні на базі:

- систематизації норм міжнародного інформаційного права, актів Європейського Союзу і законодавства України щодо прав і свобод людини та суспільства в інформаційній сфері;

- дослідження міжнародно-правових і державно-правових проблем запобігання, виявлення і припинення (нейтралізації) глобальних викликів і загроз правам і свободам людини та суспільству в інформаційній сфері;
- уточнення ролі держави і права, а також завдань, функцій і повноважень суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки, зокрема, в надзвичайних та кризових ситуаціях, що створюють загрози національній безпеці;
- визначення пріоритетних напрямів державної політики та розвитку законодавства у сфері інформаційної безпеки в умовах інтеграції України у світовий інформаційний простір.

У 2012 році дослідження по темі проводилися у напрямках встановлення сутності та взаємозв'язку понять «інформаційний простір», «кіберпростір», «інформаційна безпека» та «кібербезпека», які включали:

- 1). дослідження проблем визначення понятійно-категорійного апарату у сфері інформаційної безпеки;
- 2). дослідження викликів та загроз безпеці людини і суспільства, пов'язаних із становленням глобального інформаційного простору;
- 3). аналіз та систематизація норм законодавства України щодо прав і свобод людини в інформаційній сфері;
- 4). аналіз та систематизація норм законопроектів, зареєстрованих Секретаріатом Верховної Ради України, щодо прав і свобод людини в інформаційній сфері.

У процесі досліджень здійснюється підбір, аналітично-синтетична обробка матеріалу та його оформлення щодо стану справ та розроблення пропозицій з удосконалення системи моделювання вірогідності виникнення реальних та потенційних загроз в інформаційній сфері.

На звернення Голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (лист № 04-23/13-74 від 03.02.2012 р.) була підготовлена і надана до Комітету Аналітична доповідь «Правові засади протидії загрозам інформаційній безпеці та розвитку інформаційного законодавства України» (лист № 26 від 21.02.2012 р.).

В рамках Договору про співробітництво між Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та Науково-дослідним центром правової інформатики Національної академії правових наук України Фурашевим В. М. розроблені індикативні показники інформаційної безпеки в межах компетенції Держкомтелерадіо України.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що на базі ретроспективного аналізу і узагальнень розвитку соціальних процесів та вітчизняної нормативно-правової бази, оцінки тенденцій, що намітилися, здійснено дослідження та обґрунтування сутності понять «інформаційного простору» та «кіберпростору», їх спільні характеристики та відмінності. На основі визначень понять «інформаційний простір» та «кіберпростір» запропоновано до широкої наукової дискусії визначення понять «інформаційна безпека» та «кібербезпека» та їх взаємозв'язку.

Публікації за НДР у 2012 році відповідно до показників паспорту бюджетної програми:

Монографії:

1. Основи інформаційного і соціально-правового моделювання: [монографія] / Ланде Д. В., Фурашев В. М. – К.: ТОВ «ПанТот», 2012. – 144 с.

2. Інформаційна безпека людини як споживача телекомунікаційних послуг: [монографія] / Арістова І. В., Сулацький Д. В. – К.: Право України, 2012. – 182 с.

17 наукових статей.

Результати досліджень стали основою монографії Арістової І. В. та Сулацького Д. В. «Інформаційна безпека людини як споживача телекомунікаційних послуг», яка передана в друк до Видавництва «Право України» та 11 позапланових наукових робіт, які наведені у розділі 8 та Додатку (форми 1 та 3).

Відповідно до показника паспорту бюджетної програми «Наукові семінари і конференції» по темі НДР проведено:

– 28 лютого 2012 р. – спеціальна секція «Правові проблеми інформаційної безпеки» в рамках щорічного круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації та бізнес»;

– 17 травня 2012 р. – міжнародний семінар «Кібербезпека та нові виклики для інформаційного суспільства»;

– 14 грудня 2012 р. – наукова конференція «Інформаційні технології та безпека: теоретичні та правові основи».

Проблематика, шляхи та результати проведених досліджень по тематиці НДР обговорювалися також у ході роботи інших 16 «круглих столів», наукових конференцій.

1.2. Фундаментальні теми за державним замовленням (бюджетна програма 6581040)

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

По завершених темах

З 2010 року на підставі Договору на проведення наукових досліджень № 25-12/ВПЗ від 25 грудня 2009 р. та згідно з Технічним завданням і Зведеним календарним планом науково-дослідних робіт, що виконуватимуться у I-IV кв. 2010 року, розпочата робота над реалізацією проекту *«Комплексне дослідження кримінально-правових, кримінально-процесуальних, криміналістичних та кримінологічних заходів протидії корупційній злочинності на сучасному етапі розвитку українського суспільства»*.

Тема затверджена постановою Президії НАПрН України № 67/4 від 13 листопада 2009 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 5/1 від 28 грудня 2009 р. Номер державної реєстрації 0110U001499. Науковий керівник теми: акад. НАПрН України В. І. Борисов. Термін виконання: I кв. 2010 р. – IV кв. 2012 р.

Вперше проводиться комплексний аналіз антикорупційного законодавства України з урахуванням норм міжнародного права; аналіз методологічних підходів, що застосовуються в дослідженні проблеми протидії корупції, і розробка на їх основі нових знань, які можуть бути використані в процесі реалізації антикорупційної політики; моніторинг правозастосування у сфері протидії кримінально-карним проявам корупції і кримінологічний аналіз виявлених проблем (процеси детермінації, внутрішні її характеристики (динаміка, структура, інтенсивність, організовані кримінальні прояви і тощо); виявлення значущих елементів, облік яких необхідний для цілей формування і реалізації антикорупційної політики (визначення корупційних ризиків, пов'язаних із державною службою і проблеми їх запобігання; вдосконалення підходів до антикорупційної експертизи нормотворчості; вирішення конфлікту інтересів на державній службі; оптимізація практики притягання до кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних злочинів; інформаційно-контрольне забезпечення протидії корупції);

формулювання конкретних пропозицій по вдосконаленню законодавства щодо протидії корупції; вивчення практики європейських країн у сфері залучення громадськості до протидії корупції, ефективності різних організаційних форм співпраці громадськості та спеціалізованих органів, розробка пропозиції щодо їх реформування та удосконалення форм та методів роботи а цієї сфері. Особливе значення має дослідження правових організаційних та соціальних проблем взаємодії «інформаторів» (whistleblowers) та органів кримінального переслідування.

Метою наукового дослідження є:

- комплексний аналіз чинників корупції, її показників та впроваджених в Україні антикорупційних заходів;
- визначення закономірностей формування і реалізації вітчизняної антикорупційної політики, вираженої у взаємозв'язку правотворчості і правозастосування;
- порівняльний аналіз практики європейських країн у сфері протидії корупційним правопорушенням та запровадження національних стандартів системної протидії корупції з урахуванням національних традицій;
- визначення критеріїв оцінки ефективності протидії та запобігання корупції;
- системний аналіз антикорупційного кримінального та кримінально-процесуального законодавства та розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо їх застосування й вдосконалення;
- теоретичне обґрунтування антикорупційних стандартів кримінального процесуального законодавства;
- визначення ролі техніко-криміналістичних засобів при розкритті та розслідуванні корупційних правопорушень, за які законом встановлено кримінальну відповідальність та запропонування найбільш ефективних технічних прийомів та засобів;
- розробка методики розслідування хабарництва, комерційних підкупів та підкупів осіб, які надають публічні послуги;
- підготовка пропозицій щодо підвищення ефективності діяльності відповідних державних органів з урахуванням міжнародного досвіду та загальноновизнаних стандартів у сфері боротьби з корупцією.
- розробка нової досконалішої моделі антикорупційної політики в Україні з урахуванням останніх досягнень кримінології та ін-

ших наук кримінального циклу.

За результатами роботи будуть підготовлені аналітична довідка щодо оцінки існуючої в Україні системи протидії корупційним правопорушенням; пропозиції по внесенню змін та доповнень до чинного законодавства.

Дослідження проводиться за чотирма напрямками. Отже, здійснено такий обсяг робіт:

А) за **кримінально-правовим напрямком** «Теоретичні проблеми кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення» (керівник – акад. НАПрН України В. І. Борисов):

Наукові результати:

1) здійснено підбір та оновлення нормативно-правової бази з питань протидії корупційній злочинності;

2) проведено узагальнення матеріалів для наукових статей;

3) здійснено підготовку матеріалів для тез: Борисов В. І. «Державна політика у сфері боротьби з корупцією»; Киричко В. М. «Поняття та види корупційних злочинів»;

4) вивчено міжнародні угоди кримінально-правового характеру, що спрямовані на боротьбу з корупцією, а також нормативно-правові акти, що регулюють відповідальність за злочини корупційної спрямованості, передбачені законодавством Росії, країн Європи;

5) вивчено кримінально-правові норми Загальної та Особливої частини КК та здійснено порівняльний аналіз законодавчих змін до КК України.

Фактичні результати:

Наукова стаття:

Борисов В. І. Сучасна політика держави у сфері боротьби зі злочинністю та її кримінально-правовий напрям // *Право України*. – 2012. – № 1-2. – С. 232-242. – 0,4 д.а.

Борисов В. І. Современная политика Украины в сфере борьбы с преступностью: формы реализации и приоритетные направления // *Современная уголовная политика: поиск оптимальной модели: материалы VII Российского Конгресса уголовного права (31 мая – 1 июня 2012 года)*. – Москва : Проспект, 2012. – С. 430–437. – 0,3 д.а.

Тези наукових доповідей:

Киричко В. М. Поняття осіб, які здійснюють професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг (статті 365² та 368⁴ КК України) // *Основні напрями розвитку кримінального права та*

шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (11-12 жовт. 2012 р.) / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. – Х.: Право, 2012. – С. 294-298. – 0,2 д.а.

Борисов В. І. Політика України у сфері боротьби зі злочинністю: пріоритетні напрями та форми реалізації // Інтернет-конференція «Політика в сфері боротьби зі злочинністю: актуальні проблеми сьогодення [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://law-dep.ru.if.ua/conference/>. – Заголовок з екрана; 2012.

Б) за **кримінально-процесуальним напрямком** «Кримінально-процесуальний напрямок протидії корупційним правопорушенням» (керівник – О. Г. Шило):

Наукові результати:

1) вивчено нормативну базу з питань протидії корупції у державах СНД, результатом чого стали накопичувальні папки з систематизацією матеріалів для написання наукових статей та колективного посібника;

2) здійснено пошук літературних джерел з питань протидії корупції та їх вивчення. Були отримані матеріали для наукових статей та посібника;

3) знайденими нормативними та літературними джерелами поповнено базу даних автоматизованої інформаційно-пошукової системи «Бібліографія» та складено бібліографію наукової літератури з тематики досліджуваної теми. На кінець звітного періоду база даних містить понад 250 записів щодо питань досліджуваної теми;

4) проведено контент-аналіз преси з досліджуваної теми, результатом якого стали напрацювання для статей та тез наукових виступів;

5) з метою виявлення недоліків, які сприяють вчиненню корупційних правопорушень, був проведений порівняльно-правовий аналіз:

– кримінально-процесуального механізму здійснення провадження по розгляду заяв та повідомлень про злочини, що вчинені або готуються;

– кримінально-процесуального законодавства держав СНД щодо регулювання порядку прийняття кримінально-процесуальних рішень на досудовому провадженні та нормативних вимог до них;

– процесуального порядку здійснення контролю та нагляду за діяльністю органів досудового розслідування.

Фактичні результати дослідження знайшли відображення у підготовці тез повідомлень для виступів на науково-практичному семінарі «Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням», що відбувся 20 квітня 2012 р. у рамках Шостого Всеукраїнського фестивалю науки; міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства та удосконалення діяльності судових та правоохоронних органів України» (20 квітня 2012 р., м. Луганськ) та Першому Євразійському антикорупційному форумі, що відбувся 30–31 травня 2012 р. у м. Москві (РФ):

1) Глинська Н. В., Шило О. Г. Антикорупційні стандарти кримінально-процесуального законодавства: поняття та види // Актуальні проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства та удосконалення діяльності судових та правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 20 квіт. 2012 р., м. Луганськ. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. – С. 216–219 (0,5 д. а.);

2) Зеленецький В. С. Конфіденціальність уголовного дела // Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням : матер. наук.-практ. семінару, 20 квітня 2012 р., м. Харків. – К.: Право України, 2012 (0,2 д. а.);

3) Москвич Л. М. Взаємодія органів виконавчої влади та правоохоронних органів у сфері протидії корупції / Л. М. Москвич // Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням : матер. наук.-практ. семінару, 20 квітня 2012 р., м. Харків К.: Право України, 2012 (0,2 д. а.);

4) Шило О. Г. Судовий контроль в системі протидії корупції у сфері кримінального судочинства // Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням : матер. наук.-практ. семінару, 20 квітня 2012 р., м. Харків. К.: Право України, 2012 (0,2 д. а.).

5) Закінчено роботу з підготовки рукопису розділу «Кримінально-процесуальні засоби запобігання та протидії корупції у сфері кримінального судочинства» науково-практичного посібника «Комплексне дослідження проблем протидії корупційній злочинності на сучасному етапі розвитку українського суспільства».

Шило О. Г. разом з Москвич Л. М. підготувала пропозиції стосовно удосконалення організаційно-правового забезпечення підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції центральних органів виконавчої влади й держадміністрацій, координації їх діяльності, а також взаємодії зі спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції.

В) за **криміналістичним напрямком** «Проблеми формування криміналістичних методик розслідування корупційних злочинів» (керівник – акад. НАПрН України В. Ю. Шепітько):

Наукові результати:

- підготовлено рукопис методики розслідування хабарництва;
- складено звіт про виконану роботу за 2012 рік.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих столах» з науковими доповідями, у підготовці наукових статей і тез наукових доповідей:

1. Шепітько В. Ю. О криминалистическом понимании личности преступника: некоторые позиции и размышления // Воронежские криминалистические чтения: сб. науч. трудов. – Вып. 14 / под. ред. О. Я. Баева. – Воронеж: Издательство Воронежского государственного университета, 2012. – С. 263-272. – 0,5 д.а.

Г) за **соціологічним напрямком** «Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням» (керівник – О. Ю. Шостко):

Наукові результати:

– проведено соціально-правовий аналіз корупції як суспільного явища;

– досліджено універсальні й регіональні міжнародні стандарти у сфері протидії корупційним правопорушенням;

– здійснено підготовку проекту підрозділів «Універсальні й регіональні міжнародні стандарти у сфері протидії корупційним правопорушенням, «Корупція як суспільне явище: соціально-правовий аналіз» та «Державна політика протидії корупційним правопорушенням» розділу «Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням» колективного науково-практичного посібника;

– здійснювалась редагування проекту розділу «Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням» колективного науково-практичного посібника;

– здійснено аналіз державної політики протидії корупційним правопорушенням.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих столах» з науковими доповідями, у підготовці наукових статей і тез наукових доповідей загальним обсягом 2,6 д.а., а також у підготовці пропозицій до законодавства України.

Опубліковано такі друковані роботи:

Монографія та науково-практичний посібник:

1. Оцінювання рівня корупції: засади української моделі: наук.-практ. посібник / кол. авт. : О. В. Сердюк, І. М. Осика, О. В. Волянська, М. Ю. Огай. – К. : Атіка, 2011. – 116 с. (О. В. Сердюк – 2 д.а.).

2. Корупція в Україні: 2011 рік: монографія / кол. авт. : М. В. Буроменський, О. В. Сердюк, І. М. Осика, О. В. Волянська, М. Ю. Огай. – К.: Атіка, 2011. – 67 с. (О. В. Сердюк – 2 д.а.).

Наукові статті:

1. Сердюк О. В. Моніторинг та оцінювання в системі протидії корупції // Політична наука в епоху суспільних перетворень: потенціал і його реалізація (XXV ювілейні Харківські політологічні читання). – Х., 2012. – С.61-63 (0,2 д.а.);

2. Сердюк, О. В. Оцінювання якості в адмініструванні судової діяльності: проблеми операціоналізації // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Вип. 1(11). – Х. : Право, 2012. – С. 299–306.(0,5 д.а.);

3. Овчаренко О. М., Дунаєва Т. Є. Методики оцінювання рівнів корупції: національний та міжнародний досвід // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. – Вип. 22. – Х. : Право, 2011. – С. 108–119 (0,5 д.а.) (не увійшло до звіту за 2011 р.);

4. Шостко О., Каленюк Д. Злочинні інвестиції: чи можна їх зупинити? // Юрид. вісн. України. – 2012. – 7–13 квіт. (№ 14). – С. 6-7 (0,9 д.а.);

5. Шостко О., Каленюк Д. Злочинні інвестиції: чи можна їх зупинити? // Юрид. вісн. України. – 2012. – 14–20 квіт. (№ 15). – С. 6. (0,5 д.а.).

6. Овчаренко, О. М. Деякі питання протидії корупції в державному секторі (за матеріалами аналізу судової практики 2008-2011 років) // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. – Вип. 23. – Х. : Право, 2012. – С. 21-33 (0,5 д.а.).

тези 7 наукових доповідей.

Разом із Харківським осередком ВГО «Асоціація кримінального права України» був підготовлений і проведений науково-практичний семінар «Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням», м. Харків, 20 квітня 2012 р. (О. Ю. Шостко, О. В. Сердюк, Ю. П. Дзюба, О. М. Овчаренко, Т. Є. Дунаєва).

З 2010 року на підставі Договору на проведення наукових досліджень № 25-12/ВПЗ від 25 грудня 2009 р. та згідно з Технічним завданням і Зведеним календарним планом науково-дослідних робіт, що виконуватимуться у I-IV кв. 2010 року, розпочато дослідження за темою **«Дослідження теоретичних та практичних проблем соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі (на виконання Плану заходів щодо реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року)»**.

Тема затверджена постановою Президії НАПрН України № 67/4 від 13 листопада 2009 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 5/2 від 28 грудня 2009 р. Номер державної реєстрації 0110U001498. Науковий керівник теми: акад. НАПрН України В. І. Борисов. Термін виконання: I кв. 2010 р. – IV кв. 2012 р.

Згідно зі ст. 1 Кримінально-виконавчого кодексу України до основних цілей кримінально-виконавчої системи України віднесено виправлення засуджених, запобігання вчиненню нових злочинів. На меті захисту суспільства від злочинів шляхом застосування державою покарання у виді позбавлення волі наголошують і Мінімальні стандартні правила поведінки із ув'язненими. При цьому акцент ставиться на тому, що цієї мети можна досягти тільки в тому випадку, якщо після відбуття строку покарання, під час повернення до повноцінного життя у суспільстві, правопорушник виявиться не тільки готовим, але і спроможним підкоритися законодавству і забезпечить своє існування. Звісно, вибір життєвого шляху залишається за засудженим. Однак обов'язок суспільства полягає в тому, що після звільнення особи від покарання воно повинно через дер-

жавні і неурядові організації сприяти самокерованій правослухняній поведінці колишнього засудженого.

Інструментом у цьому процесі є якісна нормативно-правова база щодо питань соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі. Але рівень рецидивної злочинності свідчить, що ця система є не достатньо ефективною та якісною, а отже, не вирішує завдання соціальної адаптації таких осіб.

Метою зазначеного дослідження є: покращення якості прийнятих нормативно-правових актів шляхом ліквідації прогалин у правовому регулюванні означеної сфери та гармонізації положень чинних законних та підзаконних актів, розробки проекту змін до чинного законодавства України з питань соціальної адаптації.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що воно направлене на підготовку науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства України з питань соціального супроводу та соціального патронажу осіб, звільнених із місць позбавлення волі, під час входження їх до нормального життя у суспільство.

У межах наукового дослідження були отримані такі результати дослідження:

Наукові результати:

1) здійснено комплексний аналіз доктринальних напрацювань у зазначеній сфері, чинного законодавства України з питань соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі;

2) встановлено розмежування між такими категоріями, як «соціальна адаптація» та «реінтеграція» особи порушника;

3) доповнено перелік джерел спеціальної літератури, що стосується теоретичних та практичних проблем соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі.

Фактичні результати:

Монографія:

1. Теоретичні та прикладні проблеми соціальної адаптації осіб, звільнених з місць обмеження або позбавлення волі: монографія / В. І. Борисов, А. Х. Степанюк, В. С. Батиргарєєва та ін.; за заг ред. В. І. Борисова, А. Х. Степанюка. – Х., 2012. – 152 с.

Наукові статті:

1. Борисов В. І. Ставлення соціуму до можливостей соціальної адаптації та основні напрями розв'язання проблеми соціальної

адаптації / В. І. Борисов, В. С. Батиргареева, І. С. Яковець, О. І. Опанасенков // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / редкол.: В. І. Борисов та ін. – Х.: Право, 2012. – Вип. 23. – С. 64-75.

2. Батыргареева В. С. Государственная политика борьбы с рецидивной преступностью в Украине // Современная уголовная политика: поиск оптимальной модели: матеріали VII Российского конгресса уголовного права (31 мая – 1 июня 2012 года). – М.: Проспект, 2012. – С. 573-579.

Тези наукових доповідей:

1. Яковець І. С. Социальная адаптация бывших осужденных в Украине и их подготовка к освобождению в процессе отбывания наказания // Расширение доступа к образованию в учреждениях уголовно-исполнительной системы: матер. междунар. науч.-практ. конф. (29-30 ноября 2012 года). – Гомель, 2012. – С. 21-30.

По перехідних темах

З 2010 року на підставі Договору на проведення наукових досліджень №25-12/ВПЗ від 25 грудня 2009 р. та згідно з Технічним завданням і Зведеним календарним планом науково-дослідних робіт, що виконуватимуться у I-IV кв. 2010 року, так само розпочато дослідження за темою ***«Теоретичні і прикладні питання реінтеграції до суспільства осіб, які відбули покарання у виді позбавлення та обмеження волі (на виконання пунктів 1, 2, 4, 15 Плану заходів з реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбули покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року)»***.

Тема затверджена постановою Президії НАПрН України № 67/4 від 13 листопада 2009 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 5/3 від 28 грудня 2009 р. Номер державної реєстрації 0110U001497. Науковий керівник теми: акад. НАПрН України В. І. Борисов. Термін виконання: I кв. 2010 р. – IV кв. 2013 р.

Входження України до європейської спільноти передбачає сприйняття кращих стандартів соціальної політики щодо захисту незахищених прошарків населення держави. Визнано, що поряд з неповнолітніми та літніми особами, інвалідами та ін., до цієї категорії належать і колишні ув'язнені, від успішного вирішення проблем реінтеграції до правослужняного суспільства яких напряду залежать як зменшення у майбутньому рівня рецидивної злочин-

ності, так і стан захищеності суспільства від нових злочинних посягань. Реалізація завдань, передбачених Планом заходів із реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року, і на виконання яких спрямоване це дослідження, призведе, по-перше до скорочення рівня рецидивної злочинності в Україні, по-друге, до вирішення питання щодо зменшення чисельності осіб, засуджених до позбавлення волі, а отже, не потрібно буде витратити зайві кошти платників податків на утримання злочинців у колоніях, по-третє, до припинення остаточної моральної деградації більшості осіб, які засуджувалися два чи більше разів, по-четверте, сприятиме зростанню авторитету України на міжнародній арені внаслідок ефективного розв'язання проблем, пов'язаних зі створенням відповідних умов життя незахищеним прошарком населення.

Метою наукового дослідження є: розробка проекту нормативно-правового акту щодо удосконалення чинного законодавства України з питань реінтеграції осіб, які відбули покарання у виді позбавлення та обмеження волі, та пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства України з означеного питання, які дозволять істотно покращити практику реінтеграції до суспільства вищезазначених осіб, а також здійснення за зверненням відповідних державних органів науково-консультативного супроводу впровадження результатів дослідження.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що викладені в роботі висновки та пропозиції стануть вагомим внеском до чинного законодавства України з питань соціальної адаптації, оскільки дозволять істотно покращити практику реінтеграції до суспільства осіб, які відбули покарання у виді позбавлення та обмеження волі.

Наукові результати:

1) продовжено підбор та вивчення спеціальної літератури та нормативно-правової бази, що стосується теоретичних та практичних проблем реінтеграції до суспільства осіб, звільнених із місць позбавлення або обмеження волі;

2) доповнений перелік джерел спеціальної літератури, що стосується означеної тематики і може бути використаний під час підготовки наукових робіт, матеріалів виступів на науково-практичних конференціях, семінарах, у засобах масової інформації.

Фактичні результати:

1. Яковець І. С. Проблеми правового регулювання створення та функціонування самодіяльних організацій засуджених в Україні / І. С. Яковець, В.О. Човган // Право та правління. – 2012. – Вип. 1. – С. 672- 684.

2. Яковець І. С. Механізми впровадження та застосування програм соціальної реабілітації по роботі з дітьми, які знаходяться у конфлікті з законом і перебувають на обліку кримінально-виконавчої інспекції [Електронний ресурс] / [Дипко С. С., Лазаренко О. О., Овчарова Г. Б. та ін.] // Відновне правосуддя в Україні: щокв. бюл. – № 1-4 (18). – Режим доступу: http://www.commonground.org.ua/dld/RJU_bulletin/RJU.Vol.1-4%2818%29.pdf. – Загл. з екрану. (Яковець І. С. – 0,2 д.а.).

**Науково-дослідний інститут
державного будівництва та місцевого
самоврядування**

По завершених темах

Тема «Проблеми правового регулювання організації і діяльності апарату Президента України». Тему дослідження затверджено Вченою радою Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України (протокол № 9 від 20.09.2010 р.). РК УкрІНТЕІ № 0111U002532. Строк виконання 01.2011-12.2012 рр. Науковий керівник – к.ю.н., доцент Серьогіна С. Г. Основні виконавці: академік НАПрН України Битяк Ю. П.; к.ю.н., доцент Бодрова І. І., к.ю.н. Онупрієнко А. М.

Метою роботи є проведення комплексного дослідження проблем реформування механізму організації і здійснення державної влади в контексті проведення конституційної реформи; уточнення форми правління в Україні; дослідження правового статусу органів, що забезпечують роботу Президента України.

Протягом звітного періоду проводилося дослідження ролі апарату Президента України в механізмі діяльності глави держави. Актуальність та важливість його визначається необхідністю модернізації та удосконалення інструментарію, який застосовується Президентом України для реалізації його функцій та компетенції в су-

часних політико-правових умовах, підвищення ефективності виконання завдань, що покладаються на президентські допоміжні органи в процесі здійснення тих чи інших методів діяльності глави держави.

Механізм діяльності Президента України характеризується комплексністю і цілісністю застосовуваних ним безпосередньо та реалізовуваних спеціально створеними ним структурами апарату методами діяльності. В ході проведеного дослідження дістала свого аналізу роль допоміжних органів Президента України у процесі планування роботи глави держави, вироблення президентських рішень, організації та контролю їх виконання, координації діяльності, інформаційного забезпечення роботи глави держави, а також роботи з кадрами. Будучи відносно самостійними прийомами та способами діяльності, разом з цим методи у процесі реалізації компетенції глави держави перетворюються у функціонально цілісний процес, у якому методи нерозривно пов'язані, взаємообумовлені, тісно переплетені, один стає передумовою застосування іншого, а певні прийоми та способи діяльності можуть одночасно виступати у якості елементів змісту різних методів діяльності.

Особлива увага приділена організаційно-правовим проблемам нормотворчої діяльності Президента України. Аналіз нормопроектувальної роботи дозволив визначити певні недоліки її організації, зокрема: застарілість регламентованої процедури, яка не узгоджується з існуючою системою апарату Президента України; здебільшого ситуативний характер цієї роботи, яка інколи реалізується як традиційно усталена процедура; відсутність стратегічного планування нормопідготовчої діяльності; низький рівень самостійності суб'єктів підготовки проектів актів Президента України, а також взаємодії їх між собою, з Адміністрацією Президента України, органами виконавчої влади.

Планування нормотворчої діяльності Президента України повинно забезпечити її послідовність, безперервність, наступність, надати можливості концентрувати нормотворчі зусилля на найбільш важливих, вузлових питаннях суспільного розвитку, забезпечити повноту правової регламентації, усунути дублювання правових рішень, раціонально використати наявні у глави держави нормотворчі ресурси. Інакше нормотворчий процес розвиватиметься спонтанно, ситуативно, зі значними втратами у якості проектів норма-

тивно-правових актів. У зв'язку з цим мають бути нормативно закріплені як необхідність організації нормотворчої діяльності Президента України на планових засадах, так і організаційні її засади.

Порядок підготовки проектів актів Президента України повинен ґрунтуватися, зокрема, на наукових засадах, передбачати активне використання сучасних інформаційних технологій, автоматизацію процесу збору, накопичення і обробки інформації, стандартизацію і уніфікацію правових рішень, застосування прийомів моделювання, прогнозування, державно-правових експериментів. Лише за таких умов можна розраховувати на скорочення розриву між існуючою і тією, що вимагається, швидкістю прийняття правових рішень, спрощення роботи з сучасним величезним, неупорядкованим масивом правової інформації.

В процесі підготовки і прийняття рішень глави держави особлива увага має приділятися визначенню механізму реалізації цього рішення – чіткому визначенню мети, задач, строків, кола виконавців, ресурсному забезпеченню виконання, окресленню порядку контролю виконання рішення. Належне виконання рішень глави держави потребує встановлення дієвого механізму контролю, сукупність прийомів та способів якого визначають зміст відповідного організаційного методу діяльності Президента України та його апарату.

Оцінюючи в цілому сучасний стан організації контролю виконання рішень у механізмі діяльності глави держави відмічені незначний ступінь нормативно-правової його регламентації, домінування організаційно-розпорядчих рішень керівного складу Адміністрації Президента України над нормативно встановленим порядком. Така ситуація не в останню чергу пов'язується і з тим, що діюче Положення про контроль за виконанням указів, розпоряджень і доручень Президента України має застарілий характер. Оновлення нормативно-правової основи організації та здійснення контролю виконання актів Президента України вимагатиме не лише узгодження її з існуючою структурно-функціональною організацією Адміністрації Президента України, але й поширення системних та планових засад застосування способів контролю, переорієнтації завдань цієї діяльності з каральних на координаційно-організаційні, чіткого визначення повноважень контролюючого органу у відповідності із загальним статусом його як органу допоміжного характеру, не наді-

леного власними повноваженнями державно-владного характеру, а також визначення механізмів взаємодії Адміністрації Президента України як загального відповідального суб'єкту з іншими структурами апарату Президента України.

Поряд з контролем своєчасного та повного виконання рішень Президента України особлива увага має приділятися оцінці ефективності нормативно-правових актів. Аналіз ролі Президента України у забезпеченні законності, у тому числі й конституційної, дозволив зробити висновок про доцільність покладення на Президента України як гаранта додержання Конституції України та орган державної влади, що згідно Основного Закону зосереджує у своїх руках достатні важелі нормотворчого контролю як за конституційністю законодавчої діяльності, так і нормотворчою діяльністю органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим функції загального керівництва системою правового моніторингу. Це зумовлюватиме ускладнення організаційно-функціональної діяльності і президентського апарату, зокрема, створення спеціалізованого допоміжного органу з питань правового моніторингу. Крім того, правовий моніторинг та його система має одержати правову інституціоналізацію у законі про нормативно-правові акти, а також процедурно-процесуальну регламентацію, організацію конкретних прийомів і способів, спрямованих на вивчення якості державно-правових норм та ефективності їх застосування, що має забезпечуватися актами Президента України та спеціально уповноважених державних органів.

Особливий напрям контрольної діяльності Президента України становить контроль за діяльністю Служби безпеки України. Вивчення організації його дозволило зробити висновок про те, що функціонально діяльність Уповноваженого Президента України з питань контролю за діяльністю Служби безпеки України тяжіє до сфери функціонування Ради національної безпеки і оборони України, а тому запропоновано віднести посаду до структури Апарату Ради національної безпеки і оборони України у якості самостійної структурної ланки з покладенням на Апарат завдань організаційно-забезпечення діяльності Уповноваженого.

Здійснення владної діяльності Президента України та організаційно-допоміжної діяльності його апарату спричиняє чисельні інформаційні зв'язки.

Важливе значення для покращення стану інформаційного забезпечення в умовах сучасного інформаційного суспільства надається впровадженню електронного урядування. Визначаючи роль електронних технологій в механізмі діяльності глави держави, відмічено, що вони сприяють покращенню якості державно-управлінських процесів, удосконаленню інформаційно-аналітичного супроводження прийняття рішень глави держави, забезпечують оперативне двостороннє надання інформації, її обробку та зберігання, спрощення процедур контролю та оцінювання якості й ефективності виконання рішень, а також сприяють широкій поінформованості громадян про діяльність Президента України та його апарату.

Разом з цим оцінка запровадженого на сьогоднішній день рівня електронних інформаційних ресурсів та технологій у механізмі діяльності Президента України свідчить про його недостатність, адже значний обсяг роботи глави держави залишається поза інформаційним висвітленням, окремі допоміжні органи апарату глави держави не мають офіційних веб-сайтів або сторінок он-лайн присутності, як наслідок, інформація про їх діяльність має вкрай обмежений характер. Крім того, потребують запровадження електронні механізми звернення осіб до Президента України з питань реалізації їх прав. Питання електронної взаємодії Президента України, структур його апарату з органами публічної влади, іншими суб'єктами потребують нормативного врегулювання і повинні вирішуватися у контексті упорядкування існуючої правової бази електронного урядування.

Окрема увага у дослідженні приділена проблемам координації діяльності Президента України як комплексу прийомів та способів співпраці, упорядкування, узгодження рішень та дій з суб'єктами системно-структурної організації публічної влади, а також між ними, з іншими суб'єктами, в тому числі й інститутами громадянського суспільства. У контексті аналізу даного методу діяльності дістали вивчення основні інституційні прийоми координації, серед яких значну роль відіграє діяльність допоміжних, консультативно-дорадчих органів при Президентові, що сприяють налагодженню взаємодії між різними органами публічної влади. Так, зокрема, відмічено, що функціонування Ради регіонів має важливе значення з точки зору забезпечення регіональної політики держави, виступаючи інституційним елементом як її виробки, так і реалізації. Разом

з цим ефективність діяльності даного органу істотно знижується відсутністю дієвих механізмів забезпечення виконання рішень Ради регіонів з боку Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади, неузгодженістю урядових рішень з рішеннями Ради. З метою подолання цих недоліків запропоновано розширити склад Ради регіонів через залучення до роботи цього органу більш широкого кола міністрів та керівників інших центральних органів виконавчої влади, спрямованість діяльності яких зачіпає питання регіональної політики, нормативно передбачити механізми введення в дію рішень Ради регіонів та налагодження взаємодії її з органами виконавчої влади.

В практико-прикладному аспекті звернута увага на те, що здійснювана главою держави координація несе потужний потенціал у забезпеченні системності та цілісності державного механізму. Тому питання її підстав, порядку реалізації мають одержувати більш повну правову регламентацію, яка на сьогоднішній день здебільшого має фрагментарний характер. Крім того, повинні постійно нарощуватися та удосконалюватися механізми конструктивної співпраці Президента України з іншими органами публічної влади, вони мають бути виведені з-під дії суб'єктивного чинника, залежати не від особистих стосунків керівників органів влади, а мати об'єктивний, раціональний характер.

Проведений аналіз ролі апарату Президента України в механізмі діяльності глави держави засвідчив, що система методів його діяльності забезпечує динамізм та гнучкість апарату, дозволяє оперативно та адекватно реагувати на виклики сьогодення, пропонує достатньо широкий арсенал прийомів та засобів розв'язання поставлених Президентом України перед ним завдань та надає можливість ефективно їх виконувати. Вибір того чи іншого методу реалізації апаратом покладених на нього завдань щодо сприяння діяльності Президента України має здійснюватися з урахуванням особливостей предметної підвідомчості, повноважень Президента України, характеру і природи об'єкту; відповідно до функціональної та методологічної спеціалізації допоміжного органу апарату; з додержанням вимог економічності, раціональності, оперативності та адекватності; гарантуванням пріоритетності соціальних цілей; забезпеченням єдності державно-владного механізму; зі збереженням достатньої частки самостійної активності кожної системно-структурної ланки апарату в межах наданих повноважень.

Фактичні результати:

підготовка 1 збірника:

– Правове регулювання організації та діяльності апарату глави держави: зарубіжний і вітчизняний досвід / Ю. П. Битяк, І. І. Бодрова, С. Г. Серьогіна. – Х. : Оберіг, 2012. (Серія «Наукові доповіді». вип. 6);

підготовка 5 статей:

1. Битяк Ю. П. Серьогіна С. Г. Зарубежный опыт функционирования вспомогательных органов при главе государства / Ю. П. Битяк, С. Г. Серьогіна // Научные труды Московского гуманитарного университета. – Вып. 145. – М. : Социум, 2012.

2. Серьогіна С. Г. Конституционно-правовое регулирование местного самоуправления в Украине и направления его совершенствования // Право Украины. – 2012. – № 3-4.

3. Битяк, Ю. П., Яковюк, І. В. Права людини і їх місце в політиці суверенних держав / Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк // Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина : зб. наук. ст. та тез наук. повід. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф, м. Полтава, 23 листоп. 2012 р. у 2 ч. Ч. 1. / редкол.: А. П. Гетьман, Ю. Г. Барабаш, О. П. Бушан та ін. – Х. : «Точка», 2012. – С. 5–11.

4. Битяк Ю. П., Серьогіна С. Г. Функционирование вспомогательных органов при главе государства (на примере США) // Актуальные проблемы юридической науки и правоприменительной практики : материалы II Международ. науч.-практ. конф., г. Чебоксары, 4 декабря 2012 г. – Чебоксары, 2012.

5. Онупрієнко А. М. Публічна влада в Україні: концептуальні аспекти // Громадське життя Харківщини за 20 років незалежності України : зб. тез Форуму, 27-28 вересня 2011 р. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2012. – 304 с. – С. 179–180.

підготовка 1 законопроекту:

– розробка проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим».

По перехідних темах

Тема «Програма «Східне партнерство» в механізмі підготовки України до вступу в Європейський Союз». Тему дослідження затверджено Вченою радою Інституту державного будівництва та

місцевого самоврядування НАПрН України (протокол № 9 від 14.09.2011 р.). (РК УкрІНТЕІ № 0112U002165). Строк виконання 01.2012-12.2013 рр. Науковий керівник – к.ю.н., доцент Трагнюк О. Я. Основні виконавці: к.ю.н., ст. наук. співр. Сало В. І., к.ю.н. Анакіна Т. М.

Метою проекту є проведення комплексного дослідження проблем участі України в програмі Європейського Союзу «Східне партнерство». В процесі розробки теми буде вивчено, які нові можливості в механізмі підготовки України до вступу в ЄС надає дана програма порівняно з тими, що передбачені Угодою про партнерство і співробітництво між Україною і Європейським Співтовариствами (Європейським Союзом) та їх державами-членами; проаналізовано і співставлено зміст програми «Східне партнерство» із змістом аналогічних програм («Європейсько-Середземноморського партнерство» та Процес стабілізації та асоціації для Балкан), що використовуються Європейським Союзом у відносинах зі своїми сусідами в рамках «політики сусідства». За результатами проведеного дослідження будуть сформульовані висновки щодо можливих наслідків для України від її участі в реалізації програми «Східне партнерство» у відносинах з ЄС і Росією, як стратегічними партнерами України.

Наукові результати можуть бути використані та впроваджені у нормотворчій діяльності вищих органів державної влади, у науково-дослідній роботі, в навчальному процесі у вищих навчальних закладах.

Використання результатів дослідження буде сприяти формуванню збалансованої політики у відносинах з Європейським Союзом, реалізації заходів, спрямованих на підготовку України до вступу до ЄС.

У процесі роботи над темою протягом звітного періоду запропоновано низку висновків. ЄС запровадив жорсткі умови набуття членства, що пояснюється тим, що Союз хоче бачити своїми членами не будь-яку державу, яка територіально належить до Європи в її географічному розумінні, а лише державу, що належить до європейської цивілізації, а отже, дотримується базових цінностей об'єднання. Умови стосовно вступу до ЄС ускладнилися на етапі вступу країн Центральної і Східної Європи, коли було розроблено Копенгагенські критерії (стабільність інститутів, що гарантують демократію, права людини, верховенство закону й захист меншин;

функціонування ринкової економіки, а також здатність справлятися з тиском конкуренції та ринковими силами в рамках Союзу; прийняття загальних правил, стандартів та політики, що становлять основу законодавства ЄС, включаючи відданість цілям політичного, економічного та валютного союзу; існування юридичних і адміністративних структур, що сприяють прийняттю і впровадженню європейського права), що фактично передбачають відповідність критеріям європейської ідентичності, специфіка якої розкривається за допомогою системи цінностей, закріплених в установчих договорах. Базовим традиційно визнається політичний критерій, що передбачає стабільність і ефективне функціонування демократичних інститутів. Дотримання цього критерію навіть за умови недостатньо задовільного виконання інших критеріїв може стати пропуском до набуття статусу «кандидата в члени ЄС» і початку переговорів про членство. Процес визнання відповідності країни-кандидата Копенгагенським критеріям певною мірою має суб'єктивний і політизований характер, а отже як держави-члени, так і ЄС можуть керуватися не тільки реальними здобутками країни-кандидата в процесі реформування суспільного життя, скільки політичною доцільністю або своїми національними інтересами.

Європейський вибір – це невід'ємна складова національної ідеї і одночасно стратегічний напрям державно-правового розвитку України, внаслідок чого курс на європейську інтеграцію є найважливішим зовнішньополітичним пріоритетом України, незалежно від того, хто очолює державу. Відсутність помітних результатів у процесах здійснення економічної, судової і адміністративної реформ, боротьби з корупцією і адаптації вітчизняного законодавства до законодавства ЄС ускладнює вирішення питання про перспективи членства України у ЄС. Свідченням неготовності Європейського Союзу визначитися в питанні вступу України до організації або хоча б визначення чітких часових орієнтирів набуття членства у майбутньому є її залучення до реалізації програми «Східне партнерство», як однієї з форм регіональної співпраці ЄС з країнами-сусідами, та пропозиція замість надання повноправного членства в Союзі підписати з Україною посилену угоду про асоціацію.

Процеси адаптації є проявом динамічного – на відміну від «звичайного», еволюційного – виміру права, способом реалізації ще однієї (на додаток до основної – регулюючої) функції права, а саме –

його модернізуючої функції, що набуває особливої актуальності в умовах європейської інтеграції. Адаптація характеризує процес приведення законодавства у відповідність до норм права ЄС, однак вона відбувається за межами Європейського Союзу та стосується третіх держав у зв'язку із реалізацією ними зовнішньополітичного курсу на європейську інтеграцію. Обсяг законодавства третіх країн, що підлягає адаптації залежить від визначених за взаємною згодою напрямків співпраці, рівня співробітництва сторін та особливостей правового статусу третьої держави (держава-партнер, держава-сусід, держава-заявник, держава-кандидат) на підставі відповідних міжнародних угод.

Положення угод, які стосуються адаптації законодавства асоційованих країн з правом ЄС, мають характер як «твердих» так й «м'яких» зобов'язань сторін залежно від сфер, в яких здійснюється узгодження. Проте, при визначенні самих сфер, що потребують адаптації, враховується особливий характер відносин Союзу з конкретною країною, хоча певні сфери, зокрема, захист права інтелектуальної власності, законодавство у галузі конкуренції, закріплені у всіх без винятку угодах про асоціацію. Адаптація законодавства країн, що прагнуть набути членство в ЄС, щодо яких Союз офіційно не надав оцінку стану готовності інтегруватися до ЄС (держави-сусіди, держави-заявники), має більш обмежений характер, оскільки вона стосується набагато меншої кількості актів Союзу та охоплює тільки чітко визначені угодами про партнерство і співробітництво сфери співробітництва. При цьому треті держави з огляду на принциповість деяких зі своїх національних інтересів можуть висловити певні захисні застереження щодо неможливості сприйняття деяких із положень правопорядку ЄС. Тобто конкретний зміст *acquis communautaire* може відрізнитися залежно від підходів сторін до визначення рівня та мети їх співробітництва.

Адаптація і гармонізація законодавства, що здійснюється в рамках ЄС, відрізняються здатністю сторін впливати на правопорядок один одного. Так, у випадку адаптації законодавства третіх країн до норм права ЄС цей процес є одностороннім. Такі держави не здатні впливати на механізм нормоутворення в ЄС, створювати з державами-членами спільний правовий простір Союзу. Отже, відбувається лише залучення третіх держав до вже існуючого правопорядку ЄС. Держави-кандидати під час інтегрування до ЄС не можуть

висувати вимог до Союзу як умову свого вступу. Діє принцип: «Союз не корегується під кандидатів на вступ», приєднання здійснюється до всіх положень установчих договорів «як вони є».

Фактичні результати:

підготовка 1 збірника:

– Програма «Східне партнерство» як правова платформа співпраці України і ЄС: збірник наукових праць (матеріали міжнародного науково – практичного семінару), 19 квітня 2012 р. / редкол.: С. Г. Серьогіна, І. В. Яковюк, О. Я. Трагнюк. – Х.: НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – 112 с.;

Підготовлено 6 наукових статей:

підготовка 1 законопроекту:

– розробка проекту «Рекомендацій щодо шляхів імплементації норм Європейської хартії місцевого самоврядування».

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

По завершених темах

Тема «Удосконалення механізму правового регулювання участі суб'єктів публічного права у цивільних відносинах» (РК 0111U002201). Термін виконання: 01.01.2011 – 31.12.2012. Науковий керівник: Первомайський Олег Олексійович, к. ю. н., доцент, старший науковий співробітник відділу проблем приватного права НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України.

Мета дослідження: аналіз та узагальнення існуючих теоретичних розробок, положень чинного законодавства України, іноземних країн та наявної судової практики сучасних проблем регулювання участі суб'єктів публічного права у цивільних відносинах, напрацювання теоретичної моделі необхідної для удосконалення механізму правового регулювання участі суб'єктів публічного права в цивільних відносинах та її подальше впровадження шляхом розробки необхідних законопроектів, поширення наукових ідей.

Наукові показники за звітний період.

Уперше:

– запропоновано на підставі системного підходу в правовому регулюванні відносин за участю юридичних осіб публічного права

в Україні відмовитися від практики надання такого статусу для більшості органів влади, оскільки його наявність не сприятиме виконанню функціонального призначення цих органів;

– аргументовано необхідність тлумачення з іншим змістом поняття «публічна власність», що лише термінологічно схоже з поняттям право власності, являючи собою, насправді, самостійне, не цивільно-правове явище. При цьому стосовно такого власника як держава запропоновано виокремлювати такі поняття як «публічна власність» та «приватна публічна власність», розглядаючи лише останню як явище, відносини стосовно якого можуть регулюватися цивільним правом, водночас поняття «публічна власність» запропоновано застосовувати в конституційному праві;

– запропоновано доповнити положення цивільного процесуального законодавства положеннями, якими право на участь в регульованих відносинах було би надано територіальним громадам;

удосконалено:

– теоретичне положення щодо необхідності доповнення таких відомих ознак юридичних осіб публічного права як мета створення та на підставі розпорядчого акта ще однією ознакою, яка полягає у покладенні цивільно-правової відповідальності за шкоду чи збитки, завдані цими особами на державу або територіальні громади;

– міркування з приводу того, що юридична особа приватного права як самостійний власник свого майна може бути притягнута до відповідальності в загальному порядку;

– доктринальне визначення поняття та обґрунтування ознак публічної установи як юридичної особи публічного права, якій притаманні всі традиційні ознаки, що згідно доктрини цивільного права розкривають зміст поняття «юридична особа»;

дістало подальшого розвитку:

– положення щодо порядку набуття територіальною громадою права власності на відумерле та/або безхазяйне майно, зокрема в частині встановлення компетентних органів місцевого самоврядування, визначення співвідношення цих підстав набуття права власності з інститутом «набувальна власність»;

– положення стосовно того, що, незважаючи на всю специфічність суті юридичних осіб публічного права, на значну кількість цих осіб поширюються положення вітчизняного цивільного та іншого законодавства, доктрини права про поняття юридичної

особи, що має перешкоджати участі в цивільних відносинах тих організацій, які не відповідають цим вимогам, тобто не є власниками та не є самостійними суб'єктами відповідальності;

– пропозиції з удосконалення державно-приватного партнерства, які за своїм правовим статусом учасники цього партнерства представляють два сектори економіки: державний та приватний, що у сукупності мають забезпечити синергетичний ефект від співучасті представників двох секторів економіки в різного роду інфраструктурних проектах;

– положення щодо неможливості безпідставного поширення обсягу поняття «юридична особа публічного права» на унітарні державні та комунальні підприємства, оскільки ці юридичні особи не здійснюють компетенції публічного органу (державного чи комунального), та зважаючи на відсутність зазначеної ознаки для цих суб'єктів, яка є принциповою.

За результатами дослідження підготовлено та вийшло друком:

1. Первомайський О. О. Участь територіальних публічно-правових утворень в цивільних відносинах: проблеми теорії та практики : монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 257 с.

2. Актуальні питання правового регулювання участі суб'єктів публічного права в приватних відносинах : збірник наукових праць / за ред. акад. НАПрН України О. Д. Крупчана, доц. О. О. Первомайського. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 255 с.

3. 7 наукових статей

Основні виконавці: д.ю.н. Луць В. В., д.ю.н. Кузнецова Н. С., д.ю.н. Кучеренко І. М., д.ю.н. Галянтич М. К., д.ю.н. Майданик Р. А., д.ю.н. Вінник О. М. к.ю.н. Первомайський О. О. та інші.

Тема: «Впровадження сучасних процесуальних форм захисту приватних прав фізичних та юридичних осіб в Україні та країнах СНД» (РК 0111U002199). Термін виконання: 01.01.2011–31.12.2012. Науковий керівник: Крупчан Олександр Дмитрович, кандидат юридичних наук, доцент, академік НАПрН України, директор Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва

Мета дослідження: Визначення на підставі узагальнення положень процесуального законодавства, а також судової практики України та країн Співдружності Незалежних Держав (СНД), на основі існуючих теоретичних і практичних розробок в галузі цивільного процесу, господарського процесу, арбітражного процесу, адміністративного процесу сучасних процесуальних форм захисту приватних прав фізичних та юридичних осіб в Україні та країнах СНД, а також розробка шляхів впровадження таких форм у судочинство України.

Наукові показники за звітний період.

Уперше:

– обґрунтована необхідність розширення сфери застосування наказного провадження за рахунок включення до вимог, за яким може бути видано судовий наказ, багатьох інших вимог, які не стосуються спору між сторонами;

– проаналізовано основні концепції правової природи міжнародного комерційного арбітражу, виявлені їх переваги та недоліки щодо обґрунтування правової природи складових елементів міжнародного комерційного арбітражу та їх риси у праві України;

удосконалено:

– положення про необхідність реформування інституту звернень громадян, оскільки у частині права на петицію він є основною формою взаємовідносин громадян і зворотного зв'язку із вищими політичними органами держави;

– розуміння того, що в процесуальному праві уніфікація може розглядатися в двох аспектах: а) як вертикальний, інтегруючий процес, тобто закріплення єдиних засад правового регулювання процесуальних відносин (надання йому однакового «звучання», тональності) із подальшою диференціацією і конкретизацією правового регулювання (тобто спеціалізацією). В такому сенсі за наявності достатньо розвиненого процесуального законодавства (ЦПК, ГПК, КАС) спеціалізація буде розглядатися, головним чином, в межах окремої процесуальної галузі; б) як антитеза спеціалізації, що передбачає усунення особливого в правовому регулюванні. Вочевидь, саме за такого підходу стає можливим висновок про «стандартизацію» усіх видів процесів, запровадження для них правової «уніфор-

ми» без огляду на особливості матеріально-правових відносин, в яких виникає правовий конфлікт;

дістало подальшого розвитку:

– положення про те, що конституційні засади здійснення судочинства, визначені в ст. 129 Конституції України є юридичним «стрижнем» уніфікації процесуального законодавства. Допущення того, що законом можуть бути визначені також інші засади судочинства в судах окремих судових юрисдикцій створює передумови подальшої спеціалізації процесуального законодавства (деталізації правового регулювання);

– концепція про форми захисту є самостійними і незалежними один від одного явищами в тій мірі, в якій вони можуть бути самостійними по відношенню до свого змісту, що забезпечується додатковим принципом спеціалізації правосуддя в Україні.

Фактичні показники за звітний період.

1. *Міжнародний комерційний арбітражний суд: відповідність сьогоденню: збірник наукових праць / за ред. О. Д. Крупчана.* – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 357 с.

2. 10 наукових статей

Основні виконавці: Крупчан О. Д., Галянтьєв М. К., Берестова І. Е., Первомайський О. О., Бичкова С. С., Бобрик В. І., Гриняк А. Б., Король В. І., Перепелюк В. Г., Короленко В. М., Хімич С. П., Бесарабчик В. О.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

По завершених темах

Тема «Дослідження проблем правового регулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю» (РК № 0109U008061). Затверджена Постановою президії АПРН України № 67/4 від 13 листопада 2009 року. Науковий керівник: кандидат юридичних наук О. Ф. Дорошенко. Термін виконання – 2010–2012 рр.

Мета теми. Дослідження законодавства України, у тому числі міжнародних договорів України, що регулює відносини, пов'язані з набуттям, здійсненням та захистом прав на комерційну таємницю та використанням конфіденційної інформації; підготовка рекомен-

дацій щодо внесення змін до чинних нормативно-правових актів та проєктів нормативно-правових актів, що розроблюються уповноваженими органами, з метою удосконалення зазначеної сфери правовідносин; підготовка рекомендацій щодо визначення терміну «ноу-хау» та співвідношення термінів «конфіденційна інформація» та «комерційна таємниця», «ноу-хау» та «комерційна таємниця».

У рамках зазначеної проблематики у звітному періоді досліджувалися такі аспекти теми:

1. Дослідження чинного законодавства України з питань охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації. Аналіз міжнародних договорів України у сфері охорони прав на комерційну таємницю.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, Л. І. Работягова, О. О. Тверезенко, Н. І. Антонюк.

2. Дослідження законодавства Європейського Союзу та країн – ЄС з питань охорони прав на комерційну таємницю (ноу-хау). Аналіз законодавства деяких зарубіжних країн, зокрема держав-учасників СНД, у сфері охорони прав на комерційну таємницю.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, Л. І. Работягова, О. О. Тверезенко.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді:

Наукові результати:

Нові знання. Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

1. Підготовлено:

– аналітичну довідку «Рекомендації та пропозиції щодо порядку доступу до комерційної таємниці на підприємстві»,

3. Сформульовано:

– інформаційно-організаційні питання забезпечення захисту конфіденційної інформації та/або комерційної таємниці як складової політики інформаційної безпеки на підприємстві в контексті останніх змін законодавства в інформаційній сфері,

– інформаційні та організаційні функції в забезпеченні певного рівня інформаційної безпеки та їх місце системі управління інформаційної безпекою.

Наукова новизна.

Аналіз нормативно-правових відносин та практики їх застосування щодо конфіденційної інформації у чинних правових актах свідчить про наявність низки прогалин та суперечностей, що негативно впливає на захист прав фізичних та юридичних осіб на комерційну таємницю та конфіденційну інформацію. Зокрема, зазначені нормативно-правові акти не встановлюють правового режиму комерційної таємниці, порядку віднесення інформації до комерційної таємниці, підстав виникнення прав суб'єктів на комерційну таємницю, порядку доступу до комерційної таємниці тощо.

Зважаючи на викладене, можна констатувати, що питання врегулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації, постають на сьогодні досить гостро. Враховуючи те, що в Україні досліджувались лише деякі аспекти цієї проблематики, доцільно дослідити законодавство України у сфері охорони прав комерційну таємницю, вивчити законодавство інших країн у цій сфері та практику його застосування з метою вироблення рекомендацій щодо удосконалення законодавства України у зазначеній сфері.

Для досягнення вказаної мети:

4. Проведено:

6) дослідження щодо:

– організаційно-юридичних аспектів захисту комерційної таємниці на підприємстві, а саме забезпечення на підприємстві режиму комерційної таємниці,

– договірних аспектів охорони комерційної таємниці,

– інформаційно-організаційних аспектів щодо забезпечення захисту конфіденційної інформації (комерційної таємниці) на підприємстві;

7) порівняльно-науковий аналіз судових рішень для проведення узагальнення. Всього було знайдено за даними ЄДРСРУ – понад 150 судових рішень, з них відокремлено за тематикою 50; проаналізовано (із занесенням в порівняльні таблиці) – 30 судових рішень (Демидович Є. Г.);

8) підготовлено витяг з ККУ, КУпАП, ЦКУ, ГКУ, КЗпПУ щодо відповідальності за порушення прав на конфіденційну інформацію і/або комерційну таємницю;

9) моніторинг з питань:

– правового регулювання відносин в сфері охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації;

– законодавчого забезпечення правової охорони інформаційних ресурсів, що становлять комерційну цінність для суб'єктів господарювання, захисту прав та економічних інтересів володільців таких ресурсів.

– правового регулювання відносин, пов'язаних із конфіденційною інформацією і/або комерційною таємницею у трудових відносинах.

– організаційно-юридичних засобів захисту прав на конфіденційну інформацію і/або комерційну таємницю,

– законодавства деяких зарубіжних країн, зокрема держав-учасників СНД, у сфері охорони прав на комерційну таємницю;

10) з метою підвищення кваліфікації співробітників ТОВ «Головне спеціалізоване конструкторське бюро вагонобудування» було проведено семінар – тренінг з питань правового регулювання відносин в сфері охорони прав на комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації.

Фактичні результати:

Опубліковано та підготовлено до друку:

1. Охорона та захист прав на комерційну таємницю: організаційно-правові аспекти : монографія / кол. авторів: Демидович Є. Г., Ленго Ю. Є., Пічкур О. В., Работягова Л. І. та ін.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 300 с.(12,5др.арк.) *(передано до друкарні)*.

2. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 4 (5,5 др. арк.).

3. 8 наукових статей (3,25 др. арк.) та теза 1 доповіді (0,3 др. арк.) з питань правового регулювання комерційної таємниці, закріплення права на конфіденційну інформацію та комерційну таємницю в установчих документах, організаційно-юридичних засобів захисту прав на конфіденційну інформацію і/або комерційну таємницю та захисту конфіденційної інформації і комерційної таємниці у трудових та інформаційних відносинах тощо.

– підготовлено звіт про науково-дослідну роботу по темі: «Дослідження проблем правового регулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю». – К.: НДІВ НАПрНУ, 2012. – 268 с. (11,2 др. арк.)

Тема «Дослідження питань інтелектуальної власності в договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних робіт» (рк № 0109U008060). Затверджена Постановою президії АПрН України № 67/4 від 13 листопада 2009 року. Наукові керівник: кандидат юридичних наук О. Ф. Дорошенко. Термін виконання – 2010 -2012 рр.

Мета теми. Дослідження законодавства України, в тому числі міжнародних договорів України, що регулює відносини, пов'язані з охороною та захистом інтелектуальної власності, яка може надаватись для використання або створюватись під час здійснення науково-технічного співробітництва та реалізації договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт; підготовка рекомендацій щодо відображення питань інтелектуальної власності у договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

У рамках зазначеної проблематики у звітному періоді досліджувалися такі аспекти теми:

1. Дослідження загальних засад договірних відносин, в тому числі з іноземним елементом, у сфері наукової та науково-технічної діяльності за національним законодавством України. Аналіз вимог міжнародних договорів України у сфері наукового та науково-технічного співробітництва щодо забезпечення прав інтелектуальної власності в процесі здійснення зазначеної діяльності.

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, О. О. Тверезенко, Л. І. Работягова, Н. М. Мироненко, О. П. Орлюк, А. В. Міндрул.

2. Дослідження законодавства України у сфері інтелектуальної власності з метою визначення основних та додаткових положень щодо набуття, розподілу, використання та захисту прав інтелектуальної власності, які мають бути відображені в договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних робіт.

3. Аналіз практики відображення питань інтелектуальної власності у договорах (контрактах) про науково-технічне співробітництво та договорів на виконання науково-дослідних робіт, укладених деякими українськими підприємствами, установами та організаціями;

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, к.ю.н. Б. Г. Прахов, Л. І. Работягова, А. В. Міндрул.

4. Розробка:

проектів рекомендацій та пропозицій щодо постановки на бух облік нематеріальних активів, що є предметом договорів (контрактів) на виконання науково-дослідних робіт, укладеними деякими українськими підприємствами, установами та організаціями, у т.ч. науково-дослідними;

типових проектів розділу щодо розподілу прав інтелектуальної власності та розділу щодо охорони конфіденційної інформації в договорах на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт (ДКТР);

типових зразків документів щодо охорони конфіденційної інформації на підприємствах, установах, організаціях;

Науковий керівник та основні виконавці: к.ю.н. О. Ф. Дорошенко, к.ю.н. Б. Г. Прахов, к.е.н. Ю. Л. Борко, О. О. Тверезенко, Л. І. Работягова, А. В. Міндрул.

Досягнення з дослідження теми та нові знання у сфері інтелектуальної власності знайшли свій прояв у такому вигляді.

Наукові результати:

Нові знання. Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

Розробити:

– науково-методичні рекомендації щодо формування розділів цивільно-правових договорів стосовно порядку набуття майнових прав на результати науково-технічної та інших видів інтелектуальної діяльності вітчизняними та іноземним партнерами, доступу до інформації з обмеженим доступом;

– рекомендації щодо порядку захисту майнових прав на результати науково-технологічної інтелектуальної діяльності, що набуваються кожною стороною та/або належать кожній стороні;

– додатковий договір до договору про науково-технічне співробітництво аспекті набуття та розподілу прав інтелектуальної власності між сторонами у договорах на виконання НДР та ДКТР.

Підготувати:

– проекти ліцензійних договорів про використання корисної моделі, ноу-хау, договору про конфіденційність, договору про наміри (на замовлення Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона Національної академії наук України), пропозиції щодо:

– форм договорів про передання майнових прав на наукову продукцію Інституту суб'єктам господарювання (на замовлення Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона Національної академії правових наук України).

– відображення питань інтелектуальної власності в договорах європейських країн на виконання науково-технічної та інтелектуальної діяльності в договорах на виконання НДР та ДКТР на національному рівні з урахуванням практики європейських країн;

– розділи науково-практичного посібника з питань відображення правових аспектів інтелектуальної власності в договорах на виконання НДР, ДКТР та договорах про науково-технічне співробітництво;

– інформаційні матеріали щодо формування договору комерційної концесії.

3) Розглянути доцільність існування правової охорони корисної моделі в Україні у тому вигляді, в якому вона існує на сьогодні, та сформулювати зміни до чинного законодавства України у частині визначення критеріїв патентоспроможності корисної моделі.

4) Сформулювати пропозиції щодо внесення змін до законодавства України в частині визначення істотних умов договорів на виконання НДР та НДДКР.

5) З метою зрівноваження балансу інтересів заявників та суспільства, запропоновано встановити для корисної моделі вимогу винахідницького рівня, яка може бути меншою, ніж для винаходів. У цьому разі підставою для визнання патенту на корисну модель недійсним пропонується визначити відсутність винахідницького рівня.

6) Виконано роботу щодо формування розділів колективної монографії «Договірні відносини в сфері інтелектуальної власності», в якій висвітлено способи розв'язання проблеми щодо побудови цивільно-правових договірних відносин в указаній сфері.

Наукова новизна.

В останні роки стрімко активізувалось міжнародне науково-технічне співробітництво. Беручи участь у різноманітних формах розподілу і кооперації праці, українські науково-дослідні організації, центри, інститути та установи укладають численні контракти, угоди та договори. Їх вибірковий аналіз свідчить про відсутність в української сторони необхідних знань і досвіду щодо складання таких документів, в тому числі і з питань, пов'язаних з інтелектуальною власністю. У результаті відбуваються суттєві економічні втрати української сторони, що виражаються зокрема у втраті усіх прав інтелектуальної власності, створеної під час виконання робіт за угодами, заниженій ціні контракту, виникненні значних труднощів при захисті прав на об'єкти інтелектуальної власності, що належать українській стороні, у відповідності з українським судочинством тощо.

Дослідження законодавства України, в тому числі міжнародних договорів України, що регулює відносини, пов'язані з охороною та захистом інтелектуальної власності, яка може надаватись для використання або створюватись під час здійснення науково-технічного співробітництва та реалізації договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, а також аналіз практики укладення таких договорів в Україні та за кордоном дозволяє виробити практичні рекомендації щодо відображення питань інтелектуальної власності у договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт відповідно до вимог законодавства України.

Враховуючи те, що в Україні досліджувались лише деякі аспекти цієї проблематики, на сьогодні відсутні узагальнені рекомендації, які допомогли б суб'єктам господарювання у відображенні питань інтелектуальної власності у договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Тому розробка таких рекомендацій є дуже актуальною.

Для досягнення вказаної мети:

2. Проведено:

Дослідження щодо:

– структури цивільно-правового договору у сфері науково-технічної діяльності та порядку укладання такого договору на основі

аналізу актів законодавства України та інших країн, якими регулюються відносини щодо набуття та реалізації майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності,

– відображення питань інтелектуальної власності в договорах європейських країн на виконання науково-технічної та інтелектуальної діяльності,

– правової охорони об'єктів інтелектуальної власності – змісту майнових прав на результат інтелектуальної діяльності в рамках низки законодавчих актів, зосереджено увагу на існуючих неузгодженнях положень цивільного законодавства щодо форми цивільно-правових договорів у сфері інтелектуальної власності, а також понятійного апарату.

Порівняльно-науковий аналіз:

– законодавства України із законодавствами інших країн, в яких існує досвід правового регулювання договірних відносин на виконання НДР, НДДКР, дотримання прав інтелектуальної власності замовників та виконавців, дотримання режиму конфіденційної інформації в межах виконання замовлень НДР та НДДКР, дотримання прав інтелектуальної власності та прав авторів при виконанні робіт за бюджетні кошти;

Моніторинг з питань:

– розподілу виключних майнових авторських прав на твори, створені у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

– правового статусу літературних агентів, артдилерів, продюсерів та організацій колективного управління, як нетипових суб'єктів договірних авторсько-правових відносин.

Фактичні результати (відповідно до показників паспорту бюджетної програми):

Опубліковано та підготовлено до друку:

– Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності : монографія / Кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О. та ін.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, «Лазурит – Поліграф». – 2012. – 180 с. (7,5 др. арк.), (*передано до друкарні*):

– Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 3. – 92 с. (Додаток – 80 с.) (7,1 др. арк.)

6 наукових статей (1,9 др. арк.) та 1 теза доповіді (0,1 др. арк.) з питань правової природи договорів на виконання НДР та ДКТР, класифікації договорів у сфері інтелектуальної власності, маркетингу патентних послуг, договірних відносин у сфері діяльності організацій мовлення тощо.

– підготовлено звіт про науково-дослідну роботу по темі: «Дослідження питань інтелектуальної власності в договорах про науково-технічне співробітництво та договорах на виконання науково-дослідних робіт». – К.: НДПВ НАПрНУ, 2012. – 252 с. (10,4 др. арк.).

II. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ ТА НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗА ГОСПОДАРСЬКИМИ ДОГОВОРАМИ

Національна академія правових наук України значну увагу приділяє диверсифікації джерел фінансування, зокрема пошуку позабюджетних джерел. Наукові установи Академії шляхом укладення господарських договорів на виконання наукових досліджень, проведення експертиз тощо надають послуги наукового та юридичного характеру зацікавленим державним та недержавним організаціям.

Так, у звітному періоді установи Академії уклали господарські договори на загальну суму 3 млн 975 тис. 700 грн., зокрема:

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – на суму 1 млн 291 тис. 300 грн.;

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – на загальну суму 481 тис. 300 грн.;

Науково-дослідний інститут інформатики і права – на суму 382 тис. грн.;

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – на суму 388 тис. 100 грн.;

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва – на суму 552 тис. 800 грн.;

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку – на суму 151 тис. 200 грн.;

Київський регіональний центр – на суму 300 тис. 900 грн. ;

Президія НАПрН України – на суму 428 тис. 100 грн.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

У звітному році науковцями Інституту за господарськими договорами (науково-технічні послуги) проводилася така робота:

– за договором № 1-2012 від 03.01.2012 р. проведено експертне дослідження та складено висновок судової експертизи за матеріалами кримінальної справи № 56100044 за фактом порушення авторського права на комп'ютерні програми (39,5 д.а.). (на суму 11 000 грн.);

– за договорами № 4-2012 від 03.03.2012 р., № 6-2012 від 14.03.2012 р. та № 7-2012 від 14.03.2012 р. підготовлено науково-правовий висновок на звернення засудженого до довічного позбавлення волі Гаркавенка П. А. з приводу питань щодо звільнення від відбування покарання в зв'язку закінченням строку давності виконання обвинуваченого вироку (на суму 5 000 грн.);

– за договорами № 5-2012 від 07.03.2012 р. і № 11-2012 від 21.03.2012 р. на запит адвоката Пакіної А. В. підготовлено науково-правовий висновок щодо питань застосування кримінального законодавства (на суму 5 000 грн.);

– за договором № 14/2-2012 від 16.07.2012 р. на запит громадського захисника Ю. Ю. Осадчої підготовлено науково-правовий висновок за матеріалами кримінальної справи з питань дотримання принципів кримінального права під час призначення покарання співучасникам злочину (на суму 10 000 грн.);

– за договорами № 15-2012 від 25.06.2012 р. та № 15-2012 від 20.07.2012 р. підготовлений науково-правовий висновок щодо прийняття суддею заяв про злочини (на суму 2 000 грн.);

– за договором № 17/2-2012 від 24.07.2012 р. підготовлено науково-правовий висновок (на суму 1 900 грн.);

– за договором № 18-2012 від 30.07.2012 р. підготовлено науково-правовий висновок щодо визначення поняття про злочин (на суму 2 000 грн.);

– за договорами № 19/1-2012 від 19.10.2012 р. та № 19/2-2012 від 19.10.2012 р. підготовлено науково-правовий висновок щодо питань, поставлених адвокатом Яковлєвим С. О. (на суму 4 600 грн.);

– за договором № 20/2-2012 від 05.11.2012 р. підготовлено науково-правовий висновок на запит Воронцової С. Є. щодо кваліфікацій дій засудженого Таран О. С. та з'ясування кримінально-процесуальних обставин, що мали місце під час судового розгляду у кримінальній справі про звинувачення Таран О. С., Таран В. С., Каменського С. С., Ткаченко В. А. (на суму 11 000 грн.);

– за договором № 21-2012 від 14.11.2012 р. надано висновок попередньої експертизи кандидатської дисертації Мульченка В. В. (на суму 4 000 грн.);

– за договорами № 22/1-2012 від 19.11.2012 р. та № 22/2-2012 від 29.11.2012 р. підготовлено науково-правовий висновок щодо питань, поставлених адвокатом Полянїним Д. Ю. (на суму 5 600 грн.);

– за договором № 23/1-2012 від 27.11.2012 р. на запит адвоката Чуйко З. Д. щодо визначення поняття «порушення присяги суддею» та з'ясування наявності обставин у даному випадку здійснено ознайомлення з матеріалами справи для надання науково-правового висновку (на суму 600 грн.);

– за договором № 23/2-2012 від 04.12.2012 р на запит адвоката Чуйко З. Д. щодо визначення поняття «порушення присяги суддею» та з'ясування наявності обставин у даному випадку підготовлено науково-правовий висновок (на суму 8000 грн.).

Благодійна допомога склала 16 800 грн.

Прийнято вступні іспити до аспірантури, перевірено реферати, проведено співбесіди та здійснено підготовку пошукувачів через систему аспірантури та здобування, у т.ч.:

– оплата за підготовку аспірантів – 247 379 грн.,

– оплата на підготовку здобувачів на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук – 114 436 грн.

– за публікації у збірнику «Питання боротьби зі злочинністю» отримано 8 775 грн.;

– за реалізацію збірника «Питання боротьби зі злочинністю» отримано 8 915,68 грн.

– відшкодування за ремонт авто – 1 510 грн.

– відшкодування за копіювання – 60 грн.

За іншими джерелами власних надходжень отримано 5 600 грн., у т.ч.:

– благодійна допомога в грошових коштах: 5 600 грн.;

– благодійна допомога в натуральній формі (книги для бібліотеки) – 0 грн.;

– стипендія Кабінету Міністрів України – 3 240 грн.

Загальна сума надходжень до Інституту у 2012 р. склала 481 тис. 300 грн.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

Наукові дослідження для державних і недержавних організацій за господарськими договорами у 2012 р. не проводились.

Однак НДІП НАПрН України надавались послуги щодо використання та обслуговування ІПС «Законодавство», «Законопроект»,

«Крим», «Київ» – укладено 55 договорів (дані станом на 31 грудня 2012 р. наведено в табл. 2.1) та 2 договори на інші послуги. Послуги з обслуговування ПС «Законодавство» надані через веб-сервер НДЦПІ НАПрН України, засобами E-mail, компакт-дисками. Підготовлені та розіслані користувачам рахунки та акти за надані послуги, здійснюється поточний контроль за надходженням коштів.

Всього станом на 25 грудня 2012 року отримано коштів за господарськими договорами на суму **382 тис. грн.**

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

За звітний період співробітниками Інституту підготовлено 6 науково-юридичних висновків для державних та недержавних організацій за господарськими договорами на загальну суму 552 тис. 800 грн.

Зокрема, за звітний період було підготовлено:

1. *Гаянтич М. К., Гриняк А. Б.* підготували висновок науково-правової експертизи на замовлення ЗАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» (м. Київ) щодо умов виконання ліцензійного договору б/№ від 25.04.2008 (Вих. № 309-02/16 від 27.01.2012р.);

2. *Васильєва В. А., Саракун І. Б.* провели науково-правову експертизу на звернення учасника товариства з обмеженою відповідальністю «Передзвін» Л. В. Личак щодо наявності (відсутності) кворуму загальних зборів, проведених 25.11.2002 р. згідно з протоколом №1, та правової оцінки прийнятих на них рішень, згідно з Статутом ТОВ «Передзвін» від 22.12.1995 р. і внутрішніх документів товариства (вих. №309-02/47 від 16.03.2012р.).

3. *Бобрик В. І., Короленко В. М., Солтис Н. Б.* Науковий висновок за договором № 5/1-12 від 02.02.2012 року з ТОВ «ГОЛІМЕТРЕ-СУРС» (лист від 13.02.2012 р. вих. № 309-01/26).

4. *Солтис Н. Б., Левківський Б. К., Бобрик В. І.* підготували висновок науково-правової експертизи за постановою старшого помічника прокурора Сумського району Тимошенко М. П. Сумської обл. від 11 травня 2012 р. (вих. № 309-01/104 від 31.05.2012 р.).

5. *Бобрик В. І., Короленко В. М., Гриняк А. Б.* Висновок щодо наявності/відсутності підстав для виникнення між особами трудових відносин за договором від 30.11.2011 р. № 3011 з ПП «БМК «Будсервіс-2000» (висновок від 12.12.2011 р. вих. № 309-01/217);

6. Луць В. В., Короленко В. М. Висновок щодо продовження дії договору взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж та правових підстав визначення вартості послуг за цим договором, за листом Генерального директора ПрАТ «МТС Україна» від 24.07.2012 р. № GR-12-11416 (висновок від 27.07.2012 р. вих. № 309-01/139).

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

У звітному періоді *загальна вартість досліджень для державних та недержавних організацій за господарськими договорами склала – 1 млн 291 тис. 300 грн.*

Зокрема, експертами Інституту проведено:

1. 24 експертних досліджень об'єктів інтелектуальної власності, а саме:

– експертне дослідження щодо визначення тотожності або схожості знака за свідоцтвом України № 99068 (EOS цв.) із знаком за свідоцтвом України № 95192 (EOS) (дог. № 01/01-2012 р., від 07.02.2012 р. замовник – ТОВ «Агентство патентних повірених «Веполь». Загальна вартість – 8100,00 грн.).

– експертне дослідження щодо схожості знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 29410 «КОРВАЛЮЛ» (дог. № 04/01-2012 р. від 29.02.2012 р., замовник – ПАТ «Київський вітамінний завод». Загальна вартість – 10 002,00 грн.).

– експертне дослідження щодо права власності на винахід за патентом України № 64430 (дог. № 14/01 від 27.04.2012 р., замовник – ТОВ «Голден Деррік». Загальна вартість – 8004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг «WD-40» (дог. № 10/01-2012 р. від 19.03.2012 р., замовник – ТОВ «ХАДО-Холдинг». Загальна вартість – 12 000,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання промислових зразків за патентами України №№ 22221, 21782 (дог. № 12/01-2012 р. від 12.04.2012 р., замовник – ТОВ «Київгума». Загальна вартість – 8 004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг «LSA»(дог. № 15/01-2012 р. від 07.05.2012 р., замовник – ТЗОВ «АлексіФ». Загальна вартість – 10 002,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання промислових зразків за патентами України №№ 21643, 21644 (дог. № 11/01-2012 р.

від 13.03.2012 р., замовник – ТОВ «Юннік Фарма». Загальна вартість – 8 004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо експертизи комп'ютерної програми (дог. № 06/01-2012 р. від 21.02.2012 р. (замовник – ДП «Державний центр інформаційних ресурсів України»). Загальна вартість – 6000,00 грн.).

– експертне дослідження щодо експертизи комп'ютерної програми «АКОРД» (дог. № 05/01-2012 р. від 07.02.2012 р. (замовник – ДП «Державний центр інформаційних ресурсів України»). Загальна вартість – 6000,00 грн.).

– експертне дослідження щодо експертизи конструкторських рішень в конструкції екскаватора (дог. № 03/01-2012 р. від 13.02.2012 р., замовник – ВАТ «БОРЕКС». Загальна вартість – 4 004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 148337 «Центр навчально-методологічної літератури» (дог. № 09/01-2012 р. від 19.03.2012 р., замовник – ТОВ «Центр навчально-методичної літератури»). Загальна вартість – 6 000,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 32766 «Дихлофос» (дог. № 13/01-2012 р. від 17.04.2012 р., замовник – ТОВ «АРНЕСТ Україна». Загальна вартість – 8 004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо розрізняльної здатності позначення «ДРУЖБА» знака для товарів і послуг (дог. № 08/01-2012 р. від 15.03.2012 р., замовник – ПАТ «Пирятинський сирзавод». Загальна вартість – 8 004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо схожості знака для товарів і послуг «МАГНІКОР» (дог. № 07/01-2012 р. від 14.03.2012 р., замовник – ПАТ «Київський вітамінний завод». Загальна вартість – 10 002,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання промислових зразків та корисних моделей «Карбюратор» (дог. № 16/01 від 16.05.2012 р., замовник – Юридична фірма «Юст Україна». Загальна вартість – 40 002,00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг «Metulan» (дог. № 18/01-2012 р. від 13.06.2012 р., замовник – ТОВ «Охоронно-детективне агентство «Безпека-Сервіс». Загальна вартість – 9 000.00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання позначення на батареях «Golden Queen» (дог. № 20/01-2012 р. від 19.07.2012 р., замовник – ПП «Кватро-Юніон». Загальна вартість – 8 004.00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг «АВЗ». (дог. № 21/01-2012 р. від 15.08.2012 р., замовник – Представник у справах інтелектуальної власності – патентний повірений № 355 – Картушин Дмитро Михайлович. Загальна вартість – 6000.00 грн.).

– експертне дослідження щодо відповідності винаходу за патентом № 82828 умовам патентоздатності (за зверненням.) (дог. № 02/01-2012 р. від 13.02.2012 р., замовник – Директор Адвокатського об'єднання «Арцінгер» Шкляр С. В. Загальна вартість – 8004.00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг та промислових зразків «NEMIROFF». (дог. № 19/01-2012 р. від 12.07.2012 р., замовник – ТОВ «Юридичне агентство «Абсолют». Загальна вартість – 127 500.00 грн.).

– експертне дослідження щодо використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 849323 «Sanofi Aventis» (дог. № 23/01-2012 р. від 11.09.2012 р., замовник – ТОВ «Санофі-Авентіс Україна». Загальна вартість – 8004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо відповідності винаходу за патентом України № 79477 умовам патентоздатності (дог. № 27/01 від 03.10.2012 р., замовник – фізична особа – підприємець Слободянюк Олександр Валентинович. Загальна вартість – 10 002,00 грн.).

– експертне дослідження щодо визначення розміру винагороди за авторськими договорами (дог. № 25/01-2012 р. від 18.09.2012 р., замовник – представник «PRETZOLIO LTD» Кобелева Г. Ю. Загальна вартість – 2004,00 грн.).

– експертне дослідження щодо оманливості знаків для товарів і послуг за свідоцтвами України № 143256, 149267 «ALEZAN» (дог. № 24/01-2012 р. від 11.09.2012 р., замовник – патентний повірений Боровик П. А. Загальна вартість – 6000,00 грн.).

2. 7 науково-правових експертиз об'єктів інтелектуальної власності, а саме:

– науково-правова експертиза щодо правовідносин, які склалися у зв'язку із застосуванням іншими особами знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 66560 «СуперЛастік» (дог. № 31/02-2011 від 04.11.2011, замовник ТОВ «ОК Новий зір». Загальна вартість – 5100,00 грн.).

– науково-правова експертиза щодо тексту звіту «Науково-методологічне супроводження процесу реалізації пріоритетних напрямків Порядку денного асоціації Україна – ЄС» (дог. № 01/02-2012 від 28.03.2012, замовник – ДП Інституту соціології НАНУ «Центр соціальних експертиз» Загальна вартість – 8 004,00 грн.).

– науково-правова експертиза щодо ліцензійного договору про передачу виключних прав на використання винаходу (дог. № 02/02-2012 від 17.04.2012, замовник – НДІ прикладних інформаційних технологій. Загальна вартість – 15000,00 грн.).

– науково-правова експертиза щодо майнових прав на модифіковані прикладні програми (дог. № 05/02-2012 від 07.05.2012, замовник – ТОВ «Медіа Софт». Загальна вартість – 5004,00 грн.).

– науково-правова експертиза щодо правомірності прийняття рішень засновниками ТОВ відносно формування та розподілу статутного капіталу (дог. № 01/02-2012 від 28.03.2012, замовник – Концерн «ТИТАН». Загальна вартість – 9 600,00 грн.).

– науково-правова експертиза щодо відповідності питань у Висновку комісійної судової експертизи у г/с № 59/200, компетенції експертів (дог. № 07/02-2012 від 24.07.2012, замовник – ТОВ «Арт-мастер» . Загальна вартість – 4 002,00 грн.).

– науково-правова експертиза щодо додержання процедури укладення договору міні (дог. № 08/02-2012 від 09.08.2012, замовник – ПАТ «Київська пересувна механізована колона -2». Загальна вартість – 4 002,00 грн.).

3. 10 експертно-оціночних досліджень щодо оцінки об'єктів інтелектуальної власності, а саме:

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки вартості майнових прав на програмне забезпечення «Оновлена платформа програмного комплексу для забезпечення процесів управління радіочастотним ресурсом «ICS manager nG» (дог. № 01/03-2012 від 07.02.2012., замовник – ТОВ «АТДІ ІНЖИНІРИНГ», загальна вартість – 10 002, 00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки вартості майнових прав на майно за адресою 04209, м. Київ, вул. Героїв Дніпра, 31-Б, літер А. (дог. № 13/03-2011 від 13.12.2011 р., замовник – Видавнича організація «ЮРИНКОН ІНТЕР», загальна вартість – 12 000 ,00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки вартості майнових прав на майно (дог. № 06/03-2012 від 06.04.2012 р., замовник –

Видавнича організація «ЮРІНКОН ІНТЕР», загальна вартість – 12 000 ,00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки вартості майнових прав на програмне забезпечення (дог. № 02/03-2012 від 15.02.2012 р., замовник – ТОВ «Аудатекс Україна» загальна вартість – 17 004, 00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки вартості майнових прав на знак для товарів і послуг (дог. № 03/03-2012 від 01.03.2012 р., замовник – ТОВ «Хілті (Україна) ЛТД», загальна вартість – 7 500, 00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки ринкової вартості ліцензії на право використання знаків для товарів і послуг «Мінестерський» (дог. № 05/03-2012 від 04.04.2012.), замовник – ПАТ «Енергополь-Україна», загальна вартість – 20 004,00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки ринкової вартості знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 153828 (дог. № 08/03-2012 від 18.06.2012.), замовник – ТОВ «Наталі Турс, Україна», загальна вартість – 12 000,00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки ринкової вартості програмних забезпечень керування устаткуванням (дог. № 11/03-2012 від 16.10.2012.), замовник – ПАТ «КИЇВЕНЕРГО»), загальна вартість – 20 004,00 грн.).

– експертно-оціночне дослідження щодо оцінки ринкової вартості комп'ютерних програм (дог. № 12/03-2012 від 16.10.2012 р., замовник – Корпорація «Альтіс-Холдинг» , загальна вартість – 42000,00 грн.).

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційної діяльності

У звітному році науковцями Інституту за господарськими договорами (науково-технічні послуги) проводилася робота на загальну суму 151 тис. 200 грн.:

1) Згідно з договором № 1 від 12 січня 2012 р. між Національним університетом «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», НДІ ПЗІР НАПрН України і Публічним акціонерним товариством «ФЕД» розроблено Концепцію проекту Закону Украї-

ни «Про Технополіс П'ятихатки» і підготовлено проект Закону України «Про Технополіс П'ятихатки». За результатами розширеного засідання Харківського регіонального Комітету з економічних реформ, яке відбулося 4 липня 2012 року, прийняте рішення передати проект Закону України «Про технополіс П'ятихатки» до Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України для експертної оцінки і подальшої передачі законопроекту на розгляд Верховної Ради України.

2) Згідно з договором від 17 червня 2012 року за запитом адвоката Ігнаткіна Д. В. надано правовий висновок щодо правового статусу голови ліквідаційної комісії Дочірнього підприємства «Київський облавтодор» Відкритого акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України»».)

3) Згідно з договором від 29 листопада 2012 року за запитом Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів Національного фармацевтичного університету надано правовий висновок щодо реалізації норм чинного законодавства у сфері післядипломної підготовки спеціалістів фармації (провізорів і фармацевтів).

4) Згідно з договором від 7 грудня 2012 року за запитом адвоката Подуса Михайла Олександровича надано правовий висновок щодо відступлення часток у статутному капіталі приватного підприємства.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Протягом 2012 року Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування проводив дослідження за наступними господарськими договорами:

1. Згідно із Договором № 42-410 від 26.07.2012 р. із Міністерством економічного розвитку та торгівлі Автономної Республіки Крим було проведено моніторинг діючого законодавства з питань аналізу Стратегії економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2011-2020 роки та Програми економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2012 рік щодо правового забезпечення їх реалізації та з питань виокремлен-

ня прогалин та надання правових обґрунтувань щодо внесення змін до законів, які стосуються діяльності Міністерства економічного розвитку та торгівлі Автономної Республіки Крим для реалізації Стратегії економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2011-2020 роки та Програми економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2012 рік. Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 53000,00 (п'ятдесят три тисячі) гривень.

2. Згідно із Договором № 43-410 від 26.07.2012 р. із Міністерством економічного розвитку та торгівлі Автономної Республіки Крим було проведено дослідження міжнародного законодавства щодо існування і діяльності автономних утворень та чинного законодавства України на відповідність Конституції Автономної Республіки Крим щодо функціонування органів влади Автономної Республіки Крим на території Автономної Республіки Крим. Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 97000,00 (дев'яносто сім тисяч) гривень.

3. Згідно із Договором від 23.08.2012 р. із Харківською міською радою в рамках виконання Комплексної програми розвитку місцевого самоврядування в місті Харкові на 2012-2015 роки було здійснено:

А) моніторинг, аналіз проектів нормативно-правових актів, що стосуються забезпечення прав та інтересів територіальної громади, органів місцевого самоврядування, в результаті якого було підготовлено:

– інформаційну довідку щодо розробки проекту Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні;

– Пропозиції щодо проекту Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні;

– Науково-консультативний висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про органи самоорганізації населення»».

Б) аналіз чинного законодавства та наслідків його впливу на інтереси територіальної громади, внесено пропозиції щодо його вдосконалення.

В) розробка науково-консультативних рекомендацій щодо порядку вирішення питань, пов'язаних зі зміною адміністративних

меж міста Харкова, в результаті якого було підготовлено рекомендації щодо:

- порядку вирішення питань адміністративно-територіальної організації міста;
- встановлення та зміни меж районів у місті;
- визначення моменту виникнення повноважень з управління територією та землями, що надаються у відання Харківської міської ради;
- забезпечення представництва інтересів жителів тих населених пунктів, територія яких передається під юрисдикцію міської ради;
- порядку вирішення питань адміністративно-територіального устрою області;
- порядку виключення з облікових даних населених пунктів;
- порядку зміни меж сільрад, сіл, селищ та районів;
- організації та діяльності органів самоорганізації населення;
- порядку вирішення питань містобудування, зміни містобудівної документації;
- порядку найменування, перейменування вулиць, зміни нумерації будинків;
- порядку зміни містобудівної документації у зв'язку з приєднанням окремих територій до складу території міста Харкова;
- вирішення питань міжбюджетних відносин;
- управління комунальною власністю, відносин з комунальними підприємствами, організаціями, установами;
- установа переліку майна та порядку його передачі до комунальної власності територіальної громади м. Харкова;
- порядку управління об'єктами житлово-комунального господарства;
- порядку встановлення та зміни тарифів;
- встановлення та зміни транспортних маршрутів;
- вирішення питань, пов'язаних з наданням соціальних послуг населенню;
- порядку закріплення дітей за освітніми закладами та закладами охорони здоров'я;
- переоформлення пенсій;
- переоформлення обліку громадян, які мають право на пільги за соціальною ознакою;
- перереєстрації місця проживання громадян, майнових прав, об'єктів;

- перереєстрації місця проживання населення приєднаних до міста територій;
- перереєстрації об'єктів нерухомості;
- переоформлення державних актів на землю;
- переоформлення договорів оренди землі;
- переоформлення транспортних засобів.

Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 50000,00 (п'ятдесят тисяч) гривень.

4. Згідно із Договором № б/н від 02.07.2012 р. з Асоціацією органів місцевого самоврядування Харківської області **було підготовлено:**

I. Методичні рекомендації з питань роботи органів місцевого самоврядування, викладені в аналітичних матеріалах:

II. Концепцію проекту Закону України «Про внесення змін до Розділу XI Конституції України».

III. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»».

IV. Пояснювальну записку до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»».

V. Науково-консультативний висновок на проект Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

VI. Аналітичні матеріали «Проблеми правового регулювання та перспективи розвитку органів самоорганізації населення».

Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 70000,00 (сімдесят тисяч) гривень.

5. Згідно із Договором № 01/06 від 01.06.2012 р. з ОК «ЖБК «Приморський» було проведено наукову експертизу щодо правильності визначення площі житла, яке повинно належати сторонам договору згідно з умовами інвестиційного договору б/н від 22.03.2007 року. Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 3000,00 (три тисячі) гривень.

6. Згідно із Договором № 1026/2012 від 26.10.2012 р. з адвокатом Дорохіним Віталієм Ігоровичем було підготовлено роз'яснення положень чинного законодавства України в сфері місцевого самоврядування (чи належить голова постійної комісії з соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів Дніпропетровської міської

ради до службових осіб місцевого самоврядування). Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 3000,00 (три тисячі) гривень.

7. Згідно із Договором від 20.08.2012 р., укладеним із гр. Чумаквою Тетяною Дмитрівною, було підготовлено правовий висновок щодо визначення переліку посад в органах санітарно-епідеміологічної служби України, які не має права займати особа у випадку, якщо рішенням суду їй призначено додаткове покарання у вигляді позбавлення права займати керівні посади в органах санітарно-епідеміологічної служби України протягом певного терміну. У висновку обґрунтовується, що до керівних посад в органах санітарно-епідеміологічної служби України належать посади головного державного санітарного лікаря та заступника головного державного санітарного лікаря.

Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 3000,00 (три тисячі) гривень.

8. Згідно із Договором № 1кр/11-2012 від 26.11.2012 р. із приватним нотаріусом Лосицею Іриною Олександрівною було підготовлено правовий висновок щодо визначення того, чи зобов'язаний нотаріус як суб'єкт первинного фінансового моніторингу проводити обов'язкову ідентифікацію клієнта (банка) відповідно до вимог Закону України від 28.11.2002 року «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму» при укладанні та нотаріальному посвідченні правочину (угоди купівлі-продажу майна), якщо однією із сторін правочину виступатиме саме банк, який зареєстровано в Україні.

Відповідно до умов вказаного Договору вартість робіт склала 1000,00 (одну тисячу) гривень.

В цілому, відповідно до зазначених договорів, укладених Інститутом, у звітному періоді отримано коштів на загальну суму 388 тис. грн.

III. НАУКОВІ ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ ДЛЯ ВИЩИХ ТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Одним із статутних завдань Академії є виконання замовлення центральних органів державної влади стосовно розроблення засад наукової та правової політики, вивчення та узагальнення механізмів реалізації законодавчих актів, підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення їх діяльності. Установи Академії досить плідно співпрацюють з Президентом України, Верховною Радою України, її комітетами, Кабінетом Міністрів України, Радою національної безпеки і оборони, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством праці та соціальної політики, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, іншими міністерствами та центральними органами державної влади.

Структурні підрозділи Академії значну увагу приділяли співпраці з вищими судовими органами – Конституційним Судом України, Верховним Судом України, Вищим Адміністративним Судом України, Вищим Господарським Судом України, Вищим спеціалізованим судом з розгляду цивільних і кримінальних справ а також із правоохоронними органами – Службою безпеки України, Генеральною прокуратурою України, Державною пенітенціарною службою України, Державною службою України з контролю за наркотиками тощо.

Так, **протягом 2012 року** для центральних органів державної влади було **підготовлено 163 наукових висновків, пропозицій, рекомендацій та експертиз.**

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

За звітний період для вищих та центральних органів державної влади підготовлено понад **50** наукових висновків, пропозицій та зауважень, зокрема:

1. Для комітетів Верховної Ради України:

– на запит Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності підготовлено:

науковий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо введення інституту кримінальних проступків», внесений на розгляд народним депутатом Швецем В. Д.

науковий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за посягання у сфері інформаційної безпеки», внесений на розгляд народним депутатом Швецем В. Д.

науковий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо підвищення рівня захисту прав засуджених осіб», поданий народним депутатом України Ю. В. Прокопчуком.

науковий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Державної пенітенціарної служби України з питань проведення контрольної та оперативної закупівлі заборонених товарів, предметів та речовин», поданий народним депутатом України І. В. Деньковичем.

науковий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації законодавства та забезпечення конституційних прав і свобод осіб, які взяті під варту та які відбувають покарання в установах виконання покарань», поданий народним депутатом України В. Д. Швецем.

науковий висновок на проект Закону України «Про застосування амністії в Україні».

пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України (щодо посилення державного контролю за дотриманням прав засуджених осіб в установах виконання покарань)», поданий народним депутатом України В. Д. Швецем, в яких запропоновано внести редакційні правки до ст. 24 КВК України щодо недоцільності виділення у пунктах 1, 2, 5. 6 ч. 1 ст. 24 зазначеної редакції представників із м. Києва та м. Севастополя, оскільки в м. Києві установ виконання покарань не існує, окрім арештного дому у слідчому ізоляторі та секторі максимального рівня безпеки. Також вказано на недоцільність проведення ревізії діяльності установ виконання покарань представниками засобів масової інформації (виконавець – сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства);

пропозиції та зауваження до проекту Закону України «Кодекс цивільного захисту України», який був прийнятий 2 жовтня 2012 року № 5403-VI (виконавець – наукова лабораторія дослідження злочинності проти прав і свобод людини і громадянина).

2. На запити народних депутатів України:

На запит народного депутата України В. В. Колесніченка: підготовлені **пропозиції** до проекту Закону України «Про запобігання і протидію досягненню фіксованих (договірних) результатів та інших корупційних правопорушень у футболі».

3. На запит Адміністрації Президента України надані: **пропозиції** з питань забезпечення прав дітей при вдосконаленні кримінального та кримінально-процесуального законодавства.

4. Для Кабінету Міністрів України у 2012 р. науковцями Інституту було підготовлено:

зауваження на проект Концепції гуманітарного розвитку України на період до 2020 року, а саме зазначено про доцільність оновлення наведених даних за 2009 рік для більшої переконливості аргументації, дотримання системного викладу матеріалу, оскільки він переобтяжений загальними пропозиціями без конкретизації напрямів дії тощо (виконавці – сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства; наукова лабораторія дослідження злочинності проти прав і свобод людини і громадянина);

пропозиції до Плану заходів з виконання Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 р.

5. На доручення Міністерства юстиції України підготовлено: **пропозиції** до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки».

пропозиції та зауваження на проект Закону України «Про пробацію».

6. На запит Конституційного Суду України підготовлено: **правовий висновок** щодо питань відповідності Конституції України п. 2 ч. 1 ст. 7 та п. 2 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» (на запит судді Конституційного Суду України О.М. Пасенюка).

7. Для Верховного Суду України підготовлені:

науковий висновок щодо норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції у подібних правовідносинах (відповідно до доручення судді Верховного Суду України Т. А. Гошовської, ухвала від 10 лютого 2012 р.) (виконавець – сектор дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю);

науковий висновок щодо норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь (на доручення судді Верховного Суду України Є. І. Ковтюк) (виконавець – сектор дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю).

8. На запити Вищого спеціалізованого Суду України:

науковий висновок із приводу клопотання заступника Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ щодо проекту постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику застосування судами законодавства України про відповідальність за окремі корупційні правопорушення» (виконавець – наукова лабораторія дослідження злочинності проти прав і свобод людини і громадянина).

рекомендації за клопотанням голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ щодо порядку застосування судами положень Кримінального кодексу України, пов'язаних із прийняттям Закону України від 15 листопада 2011 року № 4025-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення.

9. На доручення МВС України підготовлені:

пропозиції та зауваження на проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з виконання Концепції реалізації політики у сфері профілактики правопорушень до 2015 р.».

пропозиції щодо виконання розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю».

10. На виконання доручення Голови Конституційної Асамблеї Л. М. Кравчука та згідно з листом Голови комісії з питань правоохоронної діяльності Конституційної Асамблеї В. Я. Тація підготовлені:

пропозиції та письмові зауваження на проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України щодо посилення гарантій незалежності суддів», який вноситься Президентом України (виконавець – сектор дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності).

11. Для Міністерства праці та соціальної політики України підготовлена:

інформація про стан виконання *Плану заходів з реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року.*

12. На виконання доручення начальника Штабу – заступника Антитерористичного центру при Службі безпеки України В. Оратівського відповідно до завдання Президента Національної академії правових наук України підготовлено:

пропозиції концептуального характеру стосовно структури та змісту проекту Концепції боротьби з тероризмом.

13. На виконання доручення Секретаря Ради національної безпеки і оборони України А. Ключова у зв'язку з підготовкою засідання Національного антикорупційного комітету з питання «Стан координації та взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції» (лист № 442/21-12-8 від 26 березня 2012 р.) розроблено:

науково обґрунтовані **пропозиції** щодо удосконалення організаційно-правового забезпечення підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції центральних органів виконавчої влади й держадміністрацій, координації їх діяльності, а також взаємодії зі спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції. Пропозиції включають комплексне запровадження таких заходів: чітке визначення кола суб'єктів, які виконують функції запобігання та виявлення корупції, з чітким переліком їх повноважень; прийняття положення про створення в центральних органах виконавчої влади й держадміністраціях спеціальних підрозділів із запобігання та виявлення корупції; прийняття Закону України «Про організацію координаційної діяльності в сфері боротьби зі злочинністю (корупцією)» або Положення «Про координаційну діяльність»; удосконалення правового статусу прокурора в сфері координації роботи правоохоронних органів у сфері боротьби зі злочинністю (в тому числі і корупцією) шляхом внесення змін до ст. 10 Закону України

«Про прокуратуру» та надання Генеральним прокурором наказу «Про координаційну діяльність органів прокуратури» (виконавці – сектор дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю; сектор дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності; сектор дослідження міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю).

14. На виконання запиту *Державної служби України з контролю за наркотиками* підготовлені:

пропозицій та зауваження до проекту Орієнтованої структури Національної стратегії боротьби з наркотиками на період до 2020 р.

пропозицій та судження щодо встановлення комбінованих лікарських засобів, які містять кодеїн, на предметно-кількісний облік.

пропозицій та судження щодо можливості переробки в Україні концентрату макової соломи.

15. На прохання *Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі* підготовлено:

пропозиції та зауваження до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» (щодо визначення засад державної політики з обігу продукції сексуального характеру)» та Пояснювальної записки до зазначеного проекту Закону України.

висновок щодо розроблених Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі *Рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування відносно встановлення деяких умов розповсюдження продукції та проведення видовищних заходів сексуального характеру.*

пропозицій та зауваження щодо *Положення про Конкурс соціальної реклами у сфері захисту суспільної моралі в Україні*, розробленого Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі.

пропозицій та зауваження до проекту *Звіту Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі про роботу за 2011 рік.* Науковцями було запропоновано усунути з підготовленого документа інформацію про окремі функції, що виходять за межі повноважень Комісії (виконавець – лабораторія «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю»);

пропозиції та зауваження до Рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо встановлення деяких умов розповсюдження продукції та проведення видовищних заходів сексуального характеру, розроблених Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі. Науковці запропонували визначити приблизний перелік місць, в яких має бути підвищено контроль за обігом продукції та проведення видовищних заходів сексуального характеру (виконавець – лабораторія «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю»).

16. Для **Державної пенітенціарної служби України** підготовлено:

пропозиції і зауваження до робочого проекту Концепції розвитку та модернізації органів і установ, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України.

зауваження до робочого проекту Концепції впровадження і розвитку пробації в Україні.

науковий висновок на проект Концепції державної політики у сфері реорганізації кримінально-виконавчої системи.

пропозиції та зауваження до проекту Інструкції про порядок виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. Фахівці внесли пропозиції щодо організації нагляду та проведення соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими до довічного позбавлення волі (виконавець – сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства);

роз'яснення стосовно практичного застосування кримінально-процесуальних нововведень, зокрема, до ст. 115 (Обчислення процесуальних строків) КВК України та ст. 202 (Порядок звільнення особи з-під варті) КВК України (виконавець – сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства).

17. На запит **заступника Голови Науково-консультативної ради при Верховному Суді України О. В. Константого** підготовлено:

науковий висновок щодо справи Б. В. Пенчука, яка перебуває на розгляді у Верховному Суді України та за якою була внесена ухвала суддею Верховного Суду України Г. В. Канигіною.

18. На запит відповідно до листа **завідуючої секретаріатом Пленуму, зборів суддів та Науково-консультативної ради при**

Верховному Суді України Ю.І. Кучер та доручення судді ВСУ А.М. Скотаря підготовлено:

науковий висновок щодо норми кримінального закону, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції з приводу застосування обставини «поєднане з вимаганням» при кваліфікації діянь за ст. 368 КК України (виконавець – сектор дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю).

19. На запит першого заступника Голови Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України Б. В. Гриньова підготовлено:

довідну записку щодо оцінки своєчасності, конкретності та ефективності заходів, запропонованих проектом Концепції реформування системи фінансування та управління науковою і науково-технічною діяльністю.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

У 2012 році співробітники НДІП НАПрН України підготували 7 наукових експертних висновків, зокрема:

1. Науковий висновок щодо проекту модельного Інформаційного кодексу для держав – членів СНД (вих. № 36 від 19.03.2012 р. № 36 за дорученням Президії НАПрН України від 12.03.2012 р. № 328).

2. Науковий висновок за результатами експертизи проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну програму інформатизації» щодо використання відкритого програмного забезпечення в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, державних установах, державних підприємствах та навчальних закладах державної і комунальної форми власності (реєстр. № 9745 від 23.01.2012 р.) (вих. № 29 від 23.02.2012 р. на доручення Президії НАПрН України від 13.02.2012 р. № 145)

3. Проведено наукову експертизу проекту Закону України «Про заходи щодо стимулювання впровадження в Україні електронного документообігу» (Золотар О. О., Баранов О. О., Красноступ Г. М., Лихоступ С. В.). Висновки і пропозиції направлено в НАПрН України (лист від 24.09.2012 р., вих. № 114).

4. Проведено наукову експертизу проекту остаточної редакції проекту національного стандарту України: ДСТУ ISO/IEC

29100:2011, IDT «Інформаційні технології. Методи безпеки. Основні положення забезпечення недоторканості приватного життя» (Фурашев В. М., Баранов О. О., Ланде Д. В.). Висновки і пропозиції направлено Голові технічного комітету із стандартизації «Інформаційні технології» (ТК – 20) Гриценку В. І. (лист від 24.10.2012 р., вих. № 137).

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

За звітний період співробітниками підготовлено 33 експертних висновки, 18 пропозицій та зауважень для вищих та центральних органів державної влади.

За звітний період співробітниками Інституту були надані такі висновки за запитами центральних органів державної влади:

1. *Луць В. В., Васильєва В. А., Саракун І. Б.* підготували науковий висновок на запит Конституційного Суду України, в якому детально досліджено та надано відповідь на 4 запитання, які містилися у запиті судді Конституційного Суду України Пасенюка О. М. (вих. №309-01/35 від 01.03.2012р.; вих. від КСУ №346-16/414 від 19.03.2012 р.);

2. *Луць В. В., Солтис Н. Б.* підготували відповідно до ухвали Верховного Суду України від 12 березня 2012 року науковий висновок щодо норм матеріального права, а саме ст. 1059 Цивільного кодексу України (далі – ЦК), ст. 17 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», вимог п. п. 2, 3 і п. 8 Глави 2 Розділу III та додатків 6, 14 «Інструкції про касові операції у банках України», а також не застосування ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» у правовідносинах щодо форми договору банківського вкладу (Лист Вих. № 309-01/79 від 25.04.2012 р.);

3. *Луць В. В., Солтис Н. Б.* підготували відповідно до ухвали Верховного Суду України від 5 жовтня 2012 року науковий висновок щодо норм матеріального права (ст. 74 Сімейного кодексу та ст. 369 Цивільного кодексу України), які неоднаково застосовані судом (судами) касаційної інстанції у подібних правовідносинах (вих. № 309-07/190 від 06.11.2012 р.);

4. *Луць В. В., Солтис Н. Б.* підготували пропозиції та рекомендації щодо проекту постанови пленуму Вищого господарського суду

України «Про практику застосування законодавства про оренду» (лист вих. № 309-07/227 від 06.12.2012 р.);

5. *Луць В. В., Ланечук П. І.* підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах, щодо розгляду позову СТ «Енергетик» до Розвадовської І. В., Розвадовської К. А., Притаки О. О., Кузнецової Н. Л., треті особи: Обухівський РВ земельних ресурсів, АКБ «Золоті ворота», Старобезрадищівська сільська рада Обухівського району Київської області, АЕК «Київенерго», про визнання недійсними приватизації, державних актів на право власності на земельні ділянки, договорів купівлі-продажу земельних ділянок, витребування земельної ділянки (Вих. № 309-01/82 від 07.05.2012р.);

6. *Луць В. В., Ланечук П. І.* підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах, щодо розгляду позову Нечай Л. В. до Григорівської сільської ради Обухівського району Київської області, Глущенко Т. Г. про визнання незаконним рішення сільської ради та визнання права власності на земельну ділянку (Вих. № 309-07/68 від 10.04.2012р.);

7. *Луць В. В., Міловська Н. В.* підготували висновок за зверненням Верховного Суду України щодо підготовки наукового висновку стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах, у справі за позовом Савченка М. Я. до ПАТ «Приватбанк» про визнання незаконною дії щодо збільшення розміру відсоткової ставки за кредитним договором № SUC0AN00001563 від 02.07.2007 р. (вих. № 309-07/19 від 31.01.2012р.);

8. *Луць В. В., Міловська Н. В.* підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах щодо припинення іпотечного договору та договору поруки (вих. № 226-2296/0/8-12 від 10.08.2012 р);

9. *Луць В. В., Міловська Н. В.* підготували пропозиції та рекомендації щодо проекту Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику застосування судами законодавства, що регулює самочинне будівництво» (вих. № 309-07/19 від 30.01.2012 р.);

10. Луць В. В., Первомайський О. О., Левківський Б. К. підготували висновок щодо проекту постанови пленуму Вищого господарського суду України «Про практику вирішення спорів, що виникають з виконання кредитних договорів» (лист від 25.05.2012 р. вих. № 309-07/101);

11. Луць В. В., Первомайський О. О., Мілоська Н. В. підготували пропозиції щодо постанови проекту пленуму ВГС України «Про деякі питання практики вирішення господарськими судами спорів, що виникають при виконанні договорів застави (іпотеки), поруки, гарантії Про практику вирішення спорів, що виникають з виконання кредитних договорів» (лист від 19.11.2012 р., вих. № 309-07/211).

12. Луць В. В., Кочин В. В. підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції у подібних правовідносинах, що виникають із виконання обов'язків по податковому векселю (вих. № 309-07/120 від 05.07.2012 р.);

13. Галянтич М. К., Ланечук П. І. підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції у подібних правовідносинах по справі за позовом Херсонського міжрайонного природоохоронного прокурора в інтересах Голопристанської районної державної адміністрації Херсонської області до Шульги Н. І. про визнання недійсним державного акта на право приватної власності на земельну ділянку (вих. № 309-01/112 від 19.06.2012 р.);

14. Галянтич М. К., Ланечук П. І., Попович Т. Г. підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах, щодо справи за позовом Козлова О. А до ТОВ «Агрофірма імені Шевченка» про розірвання договору оренди землі, стягнення заборгованості по орендній платі (вих. № 309-01/212 від 20.11.2012 р.);

15. Галянтич М. К., Кочин В. В., Лисенко Ю. В. підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах щодо визнання заповіту недійсним внаслідок невідповідності волевиявлення волі спадкодавця (вих. № 309-02/32 від 23.02.2012 р.);

16. *Галянтич М. К., Кочин В. В.* підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норм п. 1 ч. 3 ст. 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», статей 16, 203 ЦК України, які неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції у подібних правовідносинах (Вих. № 309-02/160 від 25.09.2012 р.);

17. *Галянтич М. К., Кочин В. В.* підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми ст. 614 ЦК України, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції у подібних правовідносинах (Вих. № 309-02/174 від 09.10.2012 р.);

18. *Лапечук П. І., Попович Т. Г.* підготували висновок за зверненням Верховного Суду України стосовно норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах, щодо справи за позовом Тищенко А. І. до Харківської районної державної адміністрації, Харківської обласної державної адміністрації, Сумара С. В. про визнання першочергового права на земельну ділянку, скасування договору оренди, розпоряджень та зобов'язання виконання певних дій (вих. № 309-01/157 від 18.09.2012 р.);

19. *Лапечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до Водного кодексу України (щодо впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом)» (реєстраційний № 10596 від 08.06.2012 р.);

20. *Лапечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо збереження родючості ґрунтів)» (реєстраційний № 6346-1 від 18.05.2010 р.);

21. *Лапечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за розкрадання ґрунтів» (реєстраційний № 9607 від 19.12.2011 р.);

21. *Лапечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо посилення вимог стосовно охорони довкілля під час вирішення питань вилучення (викупу), надання, зміни цільового призначення земельних ділянок» (реєстраційний № 10066 від 16.02.2012 р.);

22. *Лапечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні право-

порушення щодо посилення заходів по охороні рибних запасів» (реєстраційний № 10470 від 15.05.2012 р.);

23. *Ланечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до статті 22 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» щодо забезпечення прав громадян на користування об'єктами тваринного світу» (реєстраційний № 10588 від 07.06.2012 р.);

24. *Ланечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до статті 324 Податкового кодексу України (щодо зборів за спеціальне використання води)» (реєстраційний № 10215 від 16.03.2012 р.);

25. *Ланечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін до статті 39 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (1264 – XII від 25.06.1991) і визначення земель у межах облікових категорій землі сільськогосподарського і лісогосподарського призначення природними об'єктами загальнодержавного значення» (реєстраційний № 10526 від 24.05.2012 р.);

26. *Ланечук П. І., Попович Т. Г.* підготували науковий висновок «Про внесення змін та доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо викидання відходів у неналежних місцях)» (реєстраційний № 9680 від 11.01.2012 р.);

27. *Первомайський О. О.* підготовлено науковий висновок за зверненням Верховного Суду України щодо застосування норм матеріального права (лист від 24.10.2012 р., вих. № 309-07/186).

28. *Беляневич О. А.* Науковий висновок у справі № 6/313 за позовом Міністерства транспорту та зв'язку України до Головного управління комунальної власності міста Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Київської міської ради, третя особа – галузеве об'єднання «Південно-західна залізниця» про визнання права власності на майновий комплекс (висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111-22 Господарського процесуального кодексу України);

29. *Беляневич О. А.* Науковий висновок у справі № 40/117 за позовом Регіонального відділення Фонду державного майна України по Донецькій області до ВАТ «Укртелеком» в особі Донецької філії про стягнення неустойки в сумі 5 921, 33 грн. (висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111-22 Господарського процесуального кодексу України);

30. *Беляневич О. А.* Науковий висновок у справі № 34/517 за позовом ТОВ «Центрінвествклад» до ПАТ «Акціонерний комерційний банк «Київ» про зобов'язання вчинити певні дії, за заявою ПАТ «Акціонерний комерційний банк «Київ» до ТОВ «Центрінвествклад» про визнання наказу таким, що не підлягає виконанню (висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111-22 Господарського процесуального кодексу України).

31. *Галянтіч М. К., Короленко В. М.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 2-3101-10 про підсудність спору третейському суду. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 16.01.2012 р. вих. № 309-01/6);

32. *Луць В. В., Короленко В. М.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 2-39/2011 про призначення страхових виплат у зв'язку з професійним захворюванням за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 17.01.2012 р. вих. № 309-01/7);

33. *Луць В. В., Короленко В. М.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 6-60583ск10 про оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення судових процесів. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 16.05.2012 р. вих. № 309-01/92);

34. *Луць В. В., Короленко В. М.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 2-2431/11 про розірвання трудового договору за ініціативою роботодавця. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 02.07.2012 р. вих. № 309-01/118);

35. *Луць В. В., Короленко В. М.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 6-25449зп12 про збільшення процентної ставки за кредитним договором за ініціативою кредитодавця без згоди позичальника. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 17.10.2012 р. вих. № 309-02/181);

36. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 6/313 про визнання права власності на майновий комплекс. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 27.01.2012 р. вих. № 309-09/13-1);

37. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 40/117 про стягнення неустойки. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 23.03.2012 р. вих. № 309-09/53-1);

38. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 34/517 про визнання наказу таким, що не підлягає виконанню. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 23.03.2012 р. вих. № 309-09/55-1);

39. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 9/17-1131-2011 про стягнення грошових коштів. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 02.07.2012 р. вих. № 309-09/117-1);

40. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 6-19647зп12 про відшкодування шкоди в порядку регресу. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 20.07.2012 р. вих. № 309-09/136-1);

41. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 19/074-11 про визнання договору укладеним. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 04.09.2012 р. вих. № 309-09/153-1);

42. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 23/236 про стягнення грошових коштів. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 25.09.2012 р. вих. № 309-09/160-1);

43. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального

права у подібних правовідносинах. Справа № 44/69 про зміну умов договору. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 24.10.2012 р. вих. № 309-09/185-1);

44. *Беляневич О. А.* Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа № 29/441-09 про стягнення за форвардним контрактом. За зверненням Верховного Суду України (висновок від 14.11.2012 р. вих. № 309-09/197-1);

45. *Беляневич О. А.* Науково-експертний висновок стосовно питань, порушених у конституційному зверненні товариства з обмеженою відповідальністю «Ліхтнер Бетон Львів». Справа про тлумачення поняття «частка у статутному капіталі» та про право на виключення недобросовісного учасника товариства. За зверненням судді Конституційного Суду України Лилака Д. Д. (висновок від 28.11.2012р. № 309-01/221);

46. *Луць В. В., Берестова І. Е., Бобрик В. І.* Пропозиції до проекту постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду «Про деякі питання судової практики при вирішенні судових спорів, що виникають із кредитних правовідносин» (висновок від 30.01.2012 р. вих. № 309-07/18);

47. *Беляневич О. А.* Пропозиції до проекту постанови Пленуму Вищого господарського суду України «Про практику застосування законодавства у спорах, пов'язаних з державним матеріальним резервом»;

48. *Беляневич О. А.* Пропозиції до проекту постанови Пленуму Вищого господарського суду України «Про практику вирішення спорів, що виникають при виконанні кредитних договорів»;

49. *Беляневич О. А.* Пропозиції до проекту постанови Пленуму Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення господарськими судами спорів, що виникають при виконанні договорів застави (іпотеки), поруки, гарантії».

50. *Король В. І.* підготував науково-аналітичну записку «Правове забезпечення інноваційної та зовнішньоекономічної політики Китаю».

51. *Черних Ю. С.* підготувала науково-аналітичну записку щодо рекомендацій по розробці в Україні типової угоди про сприяння та захист інвестицій (направлено до Міністерства юстиції України).

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

У звітному періоді підготовлено 6 документів з пропозиціями і зауваженнями до нормативно-правових актів на замовлення вищих та центральних органів державної влади.

Зокрема:

1. На замовлення Державної служби інтелектуальної власності України були *підготовлені Зауваження* на Рекомендації щодо особливостей правового регулювання при створенні і використанні службових творів, за листом Державної служби інтелектуальної власності України від 23.12.2011 р. № 3-9/9587, зареєстрованим 04.01.2012 р. № 390.

2. На замовлення Державної служби інтелектуальної власності України були *підготовлені Зауваження* на Рекомендації Державної служби інтелектуальної власності України щодо охорони та захисту прав організацій мовлення, за листом Державної служби інтелектуальної власності України від 22.02.2012р. № 3-9/1239, зареєстрованим 02.03.2012 р.

3. 17 травня 2012 року, м. Санкт-Петербург (Російська Федерація відбулося тридцять сьоме пленарне засідання Міжпарламентської Асамблеї держав – учасниць СНД. На засіданні ухвалені *модельний Закон «Про раціоналізаторську діяльність» і Глосарій модельного законодавства для держав – учасників Співдружності Незалежних Держав в області інтелектуальної власності. Модельний законодавчий акт і Глосарій розроблені співробітниками НДІ інтелектуальної власності НАПрН України* (керівник проекту завідувач лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій, канд. екон. наук Г. А. Андрощук).

4. К.ю.н. Штефан О. О., к.ю.н. Петренко С. А., Штефан А. С., Швець О. О. підготували зауваження і пропозиції до проекту Закону «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (автор народний депутат С. М. Баранов-Мохорт (0,19 друк арк.).

5. На звернення Приватного акціонерного товариства «Науково-дослідний інститут прикладних інформаційних технологій» (запит № 154 від 17.04.2012 р.) підготовлено висновок науково-правової експертизи щодо віднесення ліцензійного договору про передачу

виключних прав на використання винаходу та договорів на закупівлю документів про освіту державного зразка, що виготовляються на основі фотокомп'ютерних технологій до предмета правового регулювання Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» та щодо моменту переходу права власності на кошти при безготівкових розрахунках (Висновок НПЕ № 33 від 15.05.2012 р.).

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Загалом протягом 2012 року було підготовлено 10 експертних висновків для центральних органів державної влади.

Інститутом підготовлено такі експертні висновки:

1) висновок щодо обґрунтованості та доцільності внесення змін до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права особи на перегляд судових рішень» (реєстр. №10001 від 07.02.2012р.);

2) правовий висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України «Про телемедицину» (реєстр. №10196 від 14.03.2012 р.);

3) висновок щодо доцільності прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та деякі інші законодавчі акти України» (реєстр. №10344 від 12.04.2012 р.);

4) висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони звуження існуючого обсягу державних соціальних гарантій пенсіонерам, інвалідам, дітям війни, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, ветеранам війни, ветеранам праці та іншим громадянам похилого віку в Україні» (реєстр. №10359 від 17.04.2012 р.);

5) висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту персональних даних» (реєстр. №10472 від 15.05.2012р.);

6) висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» (реєстр. № 10472-1 від 28 травня 2012 р. внесений Кабінетом Міністрів України).

7) висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони дитинства» (реєстр. №10625 від 15.06.2012)

8) висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (реєстр. №10686 від 03.07.2012)

9) висновок щодо внесення змін до Закону України «Про правове регулювання трансферу технологій» (реєстр. №51/1 від 07.08.2012)

10) висновок щодо норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у подібних правовідносинах, у справі за позовом Булигіна О. Г. до Державного комітету лісового господарства (правонаступник – Державне агентство лісових ресурсів України) про визнання незаконним указу про звільнення з роботи, поновлення на роботі, стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу та відшкодування моральної шкоди.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Загалом протягом 2012 року було підготовлено 39 експертних висновків для центральних органів державної влади, зокрема:

- *Для Верховної Ради України:*

1. науково-правовий висновок на запит народного депутата Ю. А. Кармазіна щодо поняття термінів «помилки», «неточності», «балотування» в Законі України «Про вибори народних депутатів України».

2. науково-правовий висновок щодо проекту Закону України «Про громадські розслідування», внесеного народним депутатом Мойсиком В. Р. (реєстр. №11412).

3. розробка пропозицій щодо підготовки нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій».

4. підготовлено науково-правовий висновок щодо законопроекту «Про органи самоорганізації населення» (відповідь направлено 15.10.2012 року).

5. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Кодексу кримінальних проступків (квітень 2012 р.) (Гаращук В. М.);

6. підготовка пропозицій та зауважень до Положення «Про Національний антикорупційний комітет України» (квітень 2012 р.) (Гаращук В. М.);

7. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Національної стратегії щодо запобігання та протидії корупції на 2010-2012 роки (квітень 2012 р.) (Гаращук В. М.);

8. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Закону України «Про запобігання і протидію досягненню фіксованих (договірних) результатів та іншим корупційним правопорушенням у футболі», поданий народним депутатом України В.В. Колісніченко (жовтень 2012 р.) (Гаращук В. М.);

9. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення боротьби зі зловживанням у сфері продажу та споживання пива, алкогольних та безалкогольних напоїв № 9621 у частині змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» та Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) (січень 2012 р.) (Гаращук В. М.);

10. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за самовільне нанесення зображень чи написів на будинки та споруди» (травень 2012 р.) (Зуй В. В.);

11. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання питань, що унеможливають виконання адміністративних стягнень» (червень 2012 р.) (Зуй В.В.);

12. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо свободи мирних зібрань» (червень 2012 р.) (Зуй В. В.);

13. підготовка пропозицій та зауважень до проектів Законів: щодо надання послуг із тимчасового розміщення (проживання) (Зуй В. В.);

14. підготовка пропозицій та зауважень щодо посилення відповідальності за порушення вимог природоохоронного законодавства; щодо рибоохоронної діяльності; щодо відповідальності за незаконне поводження із спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації (вересень 2012р.) (Зуй В. В.);

15. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності посадових осіб операторів електронних майданчиків (вересень 2012 р.) (Зуй В. В.);

16. підготовка пропозицій та зауважень до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо свободи мирних зібрань» (червень 2012 р.) (Писаренко Н. Б.);

17. рекомендації до законопроекту №7082 «Про місцевий референдум» (зведені пропозиції для врахування під час підготовки законопроекту №7082 до другого читання, а також популяризація інституту місцевого референдуму в якості інструменту безпосередньої участі громадян в урядуванні) (Онупрієнко А. М.);

18. пропозиції та зауваження до проектів нормативно-правових актів по сприянню залучення громадськості до здійснення контролю в житлово-комунальній сфері (вересень-жовтень 2012 р.). (Онупрієнко А. М.);

19. науково-консультативний висновок за проектом Закону про внесення змін до Конституції України щодо посилення гарантій незалежності суддів (Серьогіна С. Г.);

20. науковий висновок для Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності щодо питання про шляхи подальшого реформування правоохоронних органів України до законопроектів реєстр. №№ 11024, 11037, 11072, 11113 (жовтень 2012 р.) (Зуй В. В.);

21. науковий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до статті 40 Закону України «Про Конституційний Суд України» (щодо надання права народним депутатам України особисто звертатися з конституційним поданням з визнання неконституційними актів Верховної Ради України, прийнятих з порушенням процедури особистого голосування) (Барабаш Ю. Г.);

• *Для Конституційної Асамблеї:*

1. Опрацювання Концепції внесення змін до Конституції України щодо місцевого самоврядування (Серьогіна С. Г.);

- *Для Кабінету Міністрів України:*

1. Опрацювання Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (Серьогіна С. Г.);

- *Для Адміністрації Президента України:*

1. Опрацювання Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (Серьогіна С. Г.);

2. Підготовка висновків щодо удосконалення правового регулювання і організаційного забезпечення місцевої демократії; шляхів імплементації норм Європейської хартії місцевого самоврядування у конституційне законодавство України; європейського досвіду удосконалення місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою (Серьогіна С. Г.);

- *Для Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України:*

1. Опрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про органи самоорганізації населення» (Серьогіна С. Г.);

2. Опрацювання проекту Закону України щодо врегулювання питань встановлення та зміни меж адміністративно-територіальних одиниць, назв населених пунктів і віднесення їх до певних категорій (Серьогіна С. Г.);

- *Для Конституційного Суду України:*

1. підготовлено науковий висновок у зв'язку з конституційним поданням, внесеним до Конституційного Суду України народними депутатами Шпенювим Д. Ю., Забарським В. В. та іншими, щодо конституційності положень частини п'ятої статті 52, абзацу другого частини десятої статті 98 та частини третьої статті 99 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

2. підготовлено висновок на запит судді Конституційного суду України Сергейчука О. А. щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини 5 статті 52, абзацу другого частини десятої ст. 98, частини третьої ст. 99 Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 року №4061-VI (відповідь направлено 14.03.2012 р.) (Серьогіна С. Г.);

3. підготовлено науковий висновок на запит судді Конституційного Суду України Стецюка П. щодо відповідності/невідповідності пункту 5 частини п'ятої статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України положенням статей 8, 55, пункту 8 частини

третьої статті 129 Конституції України та принципу правової визначеності (вересень 2012 р.) (Писаренко Н. Б.);

- *Для Верховного Суду України:*

1. підготовлено відповідь на запит судді Верховного суду України щодо тлумачення норм Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (125-01-1030 від 17.04.2012) (Кучерявенко М. П.);

2. підготовлено відповідь на запит судді Верховного суду України щодо тлумачення норм матеріального права (125-01-1118 від 17.04.2012) (Кучерявенко М. П.);

3. підготовлено науковий висновок щодо неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми матеріального права у справі за позовом першого заступника прокурора Приморського району м. Одеси до Промислово-будівельної групи «Інтобуд» про стягнення штрафних санкцій (жовтень 2012 р.) (Писаренко Н. Б.);

4. підготовлено науковий висновок щодо норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції у справі за позовом Сивухіної І. Я. до Управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Золотоніської міської ради Черкаської області (листопад 2012р.) (Писаренко Н. Б.);

- *Для Вищого адміністративного суду України:*

5. підготовлено відповідь на запит Вищого адміністративного суду України щодо судової юрисдикції (125-01-856 від 29.03.2012) (Кучерявенко М. П.);

- *Для Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ:*

6. підготовлено висновок щодо проекту постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику застосування судами законодавства України про відповідальність за окремі корупційні правопорушення» (квітень 2012 р.) (Гарашук В. М.);

- *Для Ради Міністрів Автономної республіки Крим:*

1. підготовлено аналітичний висновок стосовно відповідності Конституції АР Крим нормативно-правових актів щодо організації і функціонування органів влади АР Крим (направлено до Ради Міністрів Автономної Республіки Крим) (Серьогіна С. Г.);

2. підготовлено аналітичний висновок стосовно правового забезпечення реалізації Стратегії економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2011-2020 роки (направлено

до Ради Міністрів Автономної Республіки Крим і Міністерства економічного розвитку і торгівлі Автономної Республіки Крим) (Серьогіна С. Г.);

• *Для Міністерства економічного розвитку і торгівлі Автономної Республіки Крим:*

підготовлено науковий висновок, відносно Науково-консульта- тивних рекомендацій щодо вдосконалення правового регулювання статусу органів влади Автономної Республіки Крим, а також Право- вого забезпечення реалізації Стратегії економічного та соціального розвитку Автономної Республіки Крим на 2011-2020 роки та Про- грами економічного та соціального розвитку Автономної Республі- ки Крим на 2012 рік (направлено до Міністерства економічного розвитку і торгівлі Автономної Республіки Крим), зокрема щодо внесення змін до:

1. Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої полі- тики» від 01.07.2010 № 2411-VI;

2. Закону України «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» від 16.06.2011р. № 3530-VI;

3. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгів- лі Автономної Республіки Крим (затв. пост. Ради міністрів Авто- номної Республіки Крим від 01.03.2011 № 71);

4. Положення про Міністерство курортів і туризму Автономної Республіки Крим (затв. пост. Ради міністрів Автономної Республіки Крим від 31.03.2010 р. № 128;

5. Закону України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» від 23.12.1998р. № 350-XIV;

6. Закону України «Про теплопостачання» від 02.06.2005 р. № 2633-IV;

7. Концепції розвитку електронного урядування в Україні, схва- леної Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 р. №2250-р;

8. Постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 р. №1186 «Про затвердження Порядку розроблення, проведення мо- ніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку»;

9. Закону України «Про асоціації органів місцевого самовряду- вання»;

10. Постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. №996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» (Серьогіна С. Г.);

- *Для Ради національної безпеки та оборони України:*

підготовлено науковий висновок щодо удосконалення організаційно-правового забезпечення підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції центральних органів виконавчої влади й держадміністрацій, координації їх діяльності, а також взаємодії зі спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції – РНБО України (березень 2012 р.) (Гарашук В. М.).

IV. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Академія тісно співпрацює не лише з центральними органами державної влади, але й органами місцевого самоврядування. З метою підвищення ролі правової науки в розробці та реалізації ефективної регіональної політики та координації наукових досліджень у галузі держави та права всіх установ Академією було створено 3 регіональні наукові центри: Донецький, Західний та Південний.

Основними завданнями регіональних наукових центрів є сприяння місцевим органам державної влади та органам місцевого самоврядування у здійсненні ефективної правової політики у відповідних регіонах України; планування та координація науково-дослідної діяльності у галузі держави та права дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Академії, а також усіх установ Академії (лабораторій, інших наукових підрозділів), що знаходяться у відповідних регіонах; координація діяльності по формуванню та реалізації науково-технічних програм у галузі держави і права з МОН-молодьспортом України, НАН України та галузевими академіями у регіонах України; проведення на замовлення місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, громадських організацій, інших юридичних осіб чи фізичних осіб наукових досліджень, підготовка експертних висновків, юридичних довідок тощо; проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень; організацію та проведення наукових конференцій, круглих столів, семінарів та інших наукових заходів; здійснення просвітницької діяльності, сприяння підвищенню інтелектуального потенціалу у відповідних регіонах України; інтеграцію юридичної науки та освіти тощо.

Так, Донецьким регіональним центром у 2012 році надано 2 **експертних висновки** для господарського суду Донецької області, підготовлено 1 законопроект та 7 **пропозицій**, зауважень та рекомендацій до діючого законодавства на замовлення центральних органів державної влади. Протягом звітного періоду центром було організовано та проведено 5 **міжнародних науково-практичних конференцій та «круглих столів»**.

Західним регіональним центром у 2012 році надано 16 **експертних висновків** для центральних органів державної влади. Західний

регіональний центр виступив співорганізатором **6 наукових заходів, в тому числі 2 міжнародних конференцій.**

Південний регіональний центр у 2012 році надав **3 наукові висновки** на запит місцевих органів влади та судових органів. Співробітники центру надали **17 експертних висновків про проекти законів** та інших нормативних актів. Упродовж 2012 року центр виступив організатором **18 різноманітних наукових заходів.** Члени південного регіонального центру за власною ініціативою взяли участь у розробці **15 проектів нормативних актів.**

У звітному періоді установами Академії здійснено цілу низку наукових досліджень для Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради, Харківської міської ради, а також проведено наукові дослідження для обласних, міських та районних правоохоронних й судових органів в Херсонській, Сумській, Одеській, Донецькій, Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Київській, Івано-Франківській, Полтавській, Ужгородській, Рівненській, Тернопільській, Черкаській, Львівській, Закарпатській, Волинській областях.

Так, для органів державного управління на місцях, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, державних підприємств, установ та організацій, навчальних закладів здійснено: розробку проектів нормативно-правових актів, їх наукову експертизу, аналіз чинного законодавства з окремих питань, надано пропозиції щодо його удосконалення, надано консультації тощо.

У цілому науково-дослідними установами Академії за звітний період на замовлення регіонів було проведено 53 наукових дослідження, за якими надані експертні висновки, пропозиції та зауваження. Зокрема, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – 10 висновків, пропозицій та зауважень, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – 35 наукових досліджень об'єктів інтелектуальної власності, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва – 2 висновки, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса – 1 висновок, Донецький регіональний центр – 2 висновки, Південний регіональний центр – 3 висновки.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

Протягом звітнього періоду науковцями Інституту на замовлення регіонів підготовлено **1 документ** за результатами вивчення конкретних проблем.

На прохання *заступника голови-керівника апарату Харківської обласної державної адміністрації, заступника Харківського регіонального антикорупційного комітету В.В. Хоми* підготовлені:

– *пропозиції* щодо посилення боротьби з гральним бізнесом в Україні для їх розгляду на засіданні зазначеного комітету під час обговорення питання «Про стан дотримання у Харківській області вимог Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні»

Науково-дослідний інститут інформатики і права

У звітний період здійснювалося впровадження результатів наукових досліджень НДІП НАПрН України в діяльність міськрад, райрад, сільрад, облдержадміністрацій, райдержадміністрацій, регіональних судових органів, територіальних представництв міністерств та державних комітетів, що полягає в наданні послуг стосовно використання та обслуговування ІПС «Законодавство», «Законопроект», «Крим», «Київ». Перелік договорів між замовниками і НДІП НАПрН України (всього 41 договір станом на 30 грудня 2012 р.) наведено у п. 2 даного Звіту (в табл. 2.1 – рядки 1-41).

Як член науково-технічної ради Програми інформатизації Харківської області «Електронна Харківщина» Антоненко С. А. бере участь у її розробці та реалізації. Надані ним пропозиції щодо сумісності технологій збору, ведення, зберігання та представлення інформації для регіональних баз даних із інформаційно-аналітичними підсистемами електронного парламенту України, розроблення та введення єдиних стандартів обміну інформацією, широкого впровадження ІПС «Законодавство» до рівня сіл Харківського регіону, враховані в Завданнях Програми інформатизації Харківської області «Електронна Харківщина» на 2011–2013 роки.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

За звітний період було підготовлено 2 висновки на замовлення регіонів.

1. Солтис Н. Б., Левківський Б. К., Бобрик В. І. підготували висновок науково-правової експертизи за постановою старшого помічника прокурора Сумського району Тимошенко М. П. Сумської обл. від 11 травня 2012 р. (лист № 124-7-12вих-12) (Вих. № 309-01/104 від 31.05.2012р.).

2. Солтис Н. Б., Левківський Б. К. підготували висновок науково-правової експертизи за листом-зверненням фізичної особи (Хаджинової Н.В., яка проживає за адресою: пер. Чкалова, 10, м. Волноваха Донецької області) (лист вхід. № 262 від 01.11.2012 р.) (вих. № 309-01/215 від 27.11.2012 р.).

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

У звітному періоді Центром експертних досліджень на замовлення регіональних суб'єктів було виконано 35 наукових дослідження об'єктів інтелектуальної власності (надалі – ОІВ), а саме:

За ухвалами – 9:

1) За ухвалою Господарського суду Київської області від 25.08.2010 р. у господарській справі № 19/050-10 про призначення судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності щодо припинення порушення прав власника патенту України на винахід № 85564.

2) За ухвалою Господарського суду Одеської області від 12.09.2011 р. у господарській справі № 12/17-21833-2011 щодо незаконного використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України №39284.

3) За ухвалою Закарпатського окружного адміністративного суду від 02.03.11 у адміністративній справі № 2а-0770/442/11 щодо визнання незаконним та скасування нормативного акту індивідуальної дії.

4) За ухвалою Закарпатського окружного адміністративного суду від 01.04.11 у адміністративній справі № 2а-0770/623/11 щодо порушення прав на знак для товарів і послуг свідоцтвом України.

5) За ухвалою Господарського суду Донецької області від 14.12.11 р. у господарській справі № 33/147 про призначення судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності, щодо визнання недійсним патенту України на корисну модель за патентом України № 43444.

6) За ухвалою Господарського суду Одеської області від 30.08.2011 у господарській справі № 5015/2463/11 про призначення судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності, щодо припинення порушення прав на знак для товарів і послуг «СУJANOPAN».

7) За ухвалою Господарського суду Харківської області від 03.01.2012 р. у господарській справі № 5023/10202 про призначення судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності, щодо заборону виробництва та стягнення коштів, за патентом України на корисну модель № 25198 «Сухе пальне».

8) Судді Іллінецького районного суду Димбіцького Ю. В. від 26.06.2012 р. у цивільній справі № 207/578/2012, щодо використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 69731 «Селянське».

9) Судді Господарського суду Донецької області Ю.В. Сича від 10.09.2012 р. у господарській справі № 5006/33/45пн2012, щодо порушення прав власника про заборону неправомірного використання знака для товарів і послуг за міжнародною реєстрацією № 576101 «Moskovskaya».

2. За постановами – 23:

1) Старшого слідчого Управління МВС в Тернопільській області І. Семенця від 03.10.11 р. у кримінальній справі №1172341 , щодо незаконного використання знаку для товарів і послуг «Обухів».

2) Старшого слідчого ГУ МВС України в Автономній Республіці Крим О. В. Хандоги від 25.01.12 р. у кримінальній справі № 110065370041 щодо незаконного використання знаку для товарів і послуг «Calgon».

3) Судді Смілянського міськрайонного суду Черкаської області Яценко С. Л. від 22.12.11 р. у кримінальній справі № 1-124/2011, щодо визначення розміру матеріальної шкоди від незаконного використання знака для товарів і послуг «ЮКА».

4) Підполковника Головного управління МВС України у Львівській області О. М. Цьороха від 13.02.12 р. у кримінальній справі

№ 141-0596, щодо незаконного використання знаку для товарів і послуг « Hewlett Packard » .

5) Капітана міліції СВ Ківерцівського РВ УМВС України у Волинській області М. Д. Новицького від 17.01.2012 у кримінальній справі № 17-116-11, щодо порушення прав на знак для товарів і послуг свідоцтвом України № 91253 «Обухів 65».

6) Старшого слідчого СУ УМВС в Житомирській області Богаткова В. В. від 17.04.2012 у кримінальній справі № 12/200062, щодо незаконного використання знаку для товарів і послуг «MacCoffee».

7) Підполковника ГУМВД України в Одеській області Чечельницького С. Г від 14.03.2012 у кримінальній справі № 129201200045, щодо незаконного використання промислового зразка за патентом України № 22380 в упаковках герметика NRBO.

8) Капітана міліції МВС України Ківерцівського районного відділу УМВС України у Волинській області Новицького М. В. від 17.01.2012 у кримінальній справі № 17-116-11, щодо використання знака для товарів і послуг «ОБУХІВ».

9) Слідчого СВ Корольовського РВ УМВС України в Житомирській області Дем'янюка Р. М. від 28.04.2012 р. у кримінальній справі № 12/080326, щодо незаконного використання знаку для товарів і послуг «ЦНМЛ».

10) Слідчого СВ ЧМВ УМВС України в Чернігівській області Кобзаря В. А. від 10.04.2012 р. у кримінальній справі № 25/43326, щодо незаконного використання знаку для товарів і послуг «JACOBS».

11) Старшого слідчого Луцького міського відділу УМВС України в Волинській області Найдича А. О. від 20.02.2012 у кримінальній справі № 31-034-11, щодо порушення прав на знак для товарів і послуг «PYRAMIDA». За результатами дослідження судовим експертом Земцовою І. О. підготовлено Висновок судової експертизи ОІВ від 19.03. 2012 року № 820 (0,50 друк. арк.).

12) Судді Кіровського районного суду м. Кіровограда Поступайло В. В. від 18.01.2012 у кримінальній справі № 1-536/2011, щодо визначення майнової шкоди від використання знаку для товарів і послуг за свідоцтвом України № 96316. За результатами дослідження судовим експертом Сержановим М. Є. підготовлено Висновок судової експертизи ОІВ від 19.03.2012 року № 819 (0,50 друк. арк.).

13) Старшого слідчого ОВС СУ УМВС України в Житомирській області підполковника міліції Вихристюка О. О. від 17.01.2012 у кримінальній справі № 190130/11, щодо незаконного використання знака для товарів і послуг «ДОБРЯНА».

14) Начальника Служби боротьби з економічною злочинністю МВС України ГУ МВС України в Київській області О. О.Савченка від 02.02.12 в кримінальній справі № 02-8227, щодо використання знака для товарів і послуг «Rockwool».

15) Слідчого Відділу міліції на промисловому ринку ГУМВС України в Одеській області МВС України С. В.Савчука від 04.07.2012 у кримінальній справі № 129201200133, щодо використання знака для товарів і послуг «МАКРОFLEX».

16) Слідчого МВС України УМВС України в Житомирській області Кашука Д. Б. від 07.08.2012 у кримінальній справі № 11/080674, щодо припинення використання формули винаходу за патентом України № 50574.

17) Слідчого Відділу міліції на промисловому ринку ГУМВС України в Одеській області МВС України С.В.Савчука від 30.07.2012 у кримінальній справі № 129201200155, щодо використання промислового зразка за патентом України № 22380.

18) Слідчого МВС України УМВС України в Житомирській області Кашука Д.Б. від 09.08.2012 у кримінальній справі № 11/080674, щодо використання знака для товарів і послуг «BIOTAL» та розрахунок збитків.

19) Прокурора Прокуратури Радомишльського району Житомирської області Демчука Р.М. від 16.09.2011 в кримінальній справі № 207035/11, щодо використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 88550 «Фіто+».

20) Старшого слідчого СУ УМВС в Тернопільській області Дудка Р.О. від 25.06.2012 р. у кримінальній справі № 1174450, щодо незаконного використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 76899 «EURO 2012» та розмір матеріальні збитків.

21) Слідчого МВС України УМВС України в Житомирській області Кашука Д.Б. від 07.08.2012 у кримінальній справі № 11/080674, щодо припинення використання формули винаходу за патентом України № 50574.

22) Судді Кролевецького районного суду Сумської області Сірої Г. І. від 17.10.12 в кримінальній справі № 1809/1384/2012, щодо

відповідності умовам патентоздатності корисної моделі за патентом України № 47659 «Спосіб утилізації пестицидів».

23) Слідчого капітана міліції МВС України УМВС України в Житомирській області Коровчука Я. В. від 19.11.2012 в кримінальній справі № 207035/11, щодо використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 88550 «Фіто+».

3. *За зверненням* – 2:

1) Начальника УБОЗ ГУ МВС України Львівській області Телиці В. В, щодо використання знака для товарів і послуг за свідоцтвом України № 43579 «Трускавецька»

2) Заступника начальника УМВС України в Сумській області Перелазного А. І., щодо незаконного використання знака для товарів і послуг «Євро 2012».

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Результати співробітництва Інституту з органами місцевого самоврядування, місцевими органами державної влади, підприємствами і установами відображені в наступних формах і показниках:

1) підготовка науково-консультативних рекомендацій щодо порядку вирішення питань, пов'язаних зі зміною адміністративних меж міста Харкова та проектів актів Харківської міської ради і її виконавчих органів щодо цих питань (направлено Харківському міському голові), зокрема щодо:

- встановлення та зміни меж районів у місті;
- визначення моменту виникнення повноважень з управління територією та землями, що надаються у відання Харківської міської ради;
- забезпечення представництва інтересів жителів тих населених пунктів, територія яких передається під юрисдикцію міської ради;
- порядку виключення з облікових даних населених пунктів;
- порядку зміни меж сільрад, сіл, селищ та районів;
- порядку найменування, перейменування вулиць, зміни нумерації будинків;
- порядку зміни містобудівної документації у зв'язку з приєднанням окремих територій до складу території міста Харкова;

- вирішення питань міжбюджетних відносин;
- установа переліку майна та порядку його передачі до комунальної власності територіальної громади м. Харкова;
- порядку управління об'єктами житлово-комунального господарства;
- порядку встановлення та зміни тарифів;
- встановлення та зміни транспортних маршрутів;
- вирішення питань, пов'язаних з наданням соціальних послуг населенню;
- переоформлення обліку громадян, які мають право на пільги за соціальною ознакою;
- порядку перереєстрації місця проживання населення приєднаних до міста територій;
- порядку перереєстрації об'єктів нерухомості;
- порядку переоформлення державних актів на землю;
- порядку переоформлення транспортних засобів (Серьогіна С. Г., Любченко П. М.);

2) підготовка аналітичної записки щодо проблематики забезпечення інтересів територіальних громад у законодавстві України (направлено до Харківської міської ради) (Серьогіна С. Г., Любченко П. М.);

3) підготовка аналітичної записки стосовно відповідності українського законодавства про місцеве самоврядування нормам Європейської хартії місцевого самоврядування; удосконалення правового регулювання статусу органів самоорганізації населення (направлено до Харківської обласної ради) (Серьогіна С. Г., Любченко П. М.);

4) підготовка висновку для Апеляційного суду Харківської області щодо позиції Апеляційного суду Харківської області відносно застосування статей 172² та 172⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення (січень 2012 р.) (Гарашук В. М.);

5) підготовка висновку на запит Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України № 9/5–10244 щодо застосування законодавства України, спрямованого на запобігання і протидію корупції (березень 2012 р.) (Гарашук В. М.);

6) підготовка висновку на запит Управління СБУ України в Харківській області щодо реєстрації громадян (№ 70/16-9566) (квітень 2012 р.) (Гарашук В. М.);

7) підготовка висновку на запит Управління СБУ в Харківській області щодо застосування чинного законодавства у сфері боротьби з корупцією (квітень 2012 р.) (Гаращук В. М.);

8) підготовка відповіді на запит Голови Апеляційного суду Харківської області А. А. Солодкова стосовно можливостей кваліфікації певних дій посадових осіб органів місцевого самоврядування як корупційних (червень 2012 р.) (Гаращук В. М.);

9) підготовка висновку для Апеляційного суду Харківської області щодо позиції Апеляційного суду Харківської області відносно порядку розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 185-3 КУпАП (квітень 2012 р.) (Зуй В. В.).

V. УЧАСТЬ АКАДЕМІЇ У ЗАКОНОПРОЕКТНІЙ ТА НОРМОТВОРЧІЙ РОБОТІ

Важливим напрямком науково-дослідницької діяльності інститутів Академії є розробка та правова експертиза законопроектів й інших нормативно-правових актів, внесення відповідних змін, розробка рекомендацій та пропозицій, що є також однією з форм впровадження результатів наукової діяльності. Протягом звітного року значна увага приділялась, зокрема, розробці зауважень та пропозицій до чинного законодавства з метою його удосконалення та приведення у відповідність до міжнародних та європейських правових стандартів.

Установи Академії брали участь у розробленні 66 проектів законів та інших нормативно-правових актів за дорученнями органів державної влади та місцевого самоврядування.

Академіки та члени-кореспонденти Національної академії правових наук України самостійно взяли участь у розробці **116 проектів законів та інших нормативно-правових актів**.

Провідні фахівці установ Академії на постійній основі беруть участь у діяльності понад **80 робочих груп** із розроблення законів та інших нормативно-правових актів.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

У 2012 р. фахівці Інституту брали активну участь у реалізації законопроектної та нормотворчої роботи, у тому числі й у здійсненні завдань, що пов'язані з нею. Це відбилося у наданні пропозицій та зауважень до законопроектів, а також у роботі з доопрацювання надісланих проектів інших нормативно-правових документів.

Основні види цієї участі зводяться до такого:

5.1) Розробка законопроектів та надання пропозицій та зауважень до чинного законодавства і проектів законів на замовлення органів державної влади та правоохоронних органів:

Для **Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі** підготовлено:

– **пропозиції та зауваження** до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» (щодо визначення засад державної політики з обігу продукції сексуального характеру)» та Пояснювальної записки до зазначеного проекту Закону України.

– **пропозиції та зауваження** щодо Положення про Конкурс соціальної реклами у сфері захисту суспільної моралі в Україні, розробленого Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі (виконавці – лабораторія «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю»; сектор дослідження проблем запобігання злочинності);

– **пропозиції та зауваження** до проекту Звіту Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі про роботу за 2011 рік, в яких було запропоновано, зокрема, усунути зі Звіту окремі функції, що виходять за межі повноважень Комісії (виконавець – лабораторія «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю»);

– **пропозиції та зауваження** до Рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо встановлення деяких умов розповсюдження продукції та проведення видовищних заходів сексуального характеру, розроблених Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі.

Для **Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Верховної Ради України** підготовлено пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України (щодо посилення державного контролю за дотриманням прав засуджених осіб в установах виконання покарань)», поданим народним депутатом України В. Д. Швецем, в яких запропоновано внести редакційні правки до ст. 24 КВК України щодо недоцільності виділення у пунктах 1, 2, 5. 6 ч. 1 ст. 24 зазначеної редакції представників із м. Києва та м. Севастополя, оскільки в м. Києві установ виконання покарань не існує, окрім арештного дому у слідчому ізоляторі та секторі максимального рівня безпеки. Також вказано на недоцільність проведення ревізії діяльності установ виконання покарань представниками засобів масової інформації (виконавець – сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства).

5.2) Розробка законопроектів за власною ініціативою:

не проводилася.

5.3) Участь у робочих групах по розробці законопроектів:

– акад. НАПрН України В. І. Борисов відповідно до п. 3 рішення Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі від 19 листопада 2009 р. № 3 включений до складу робочої групи з розробки змін до Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» у частині віднесення веб-сайтів до засобів масової інформації, їх державну реєстрацію та відображення на веб-сайтах їх представницької сторінки;

– відповідно до листа Першого заступника Голови адміністрації Президента України – Представника Президента України у Конституційному Суді України О. Лукаш від 23 червня 2010 р. акад. НАПрН України В. І. Борисов призначений Президією НАПрН України відповідальним керівником групи з розробки проекту нового Кримінально-процесуального кодексу України, проектів законів України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України», «Про внесення змін до Закону України «Про статус суддів», «Про внесення змін до Закону України «Про Вищу раду юстиції», проекту Кодексу кримінальних проступків, проекту Закону України «Про проведення кримінологічної експертизи проектів нормативно-правових актів», проекту положення про Національний антикорупційний комітет;

– чл.-кор. НАПрН України В. В. Голіна є членом робочої групи з розробки проекту Закону України «Про проведення кримінологічної експертизи проектів нормативно-правових актів», проекту положення про Національний антикорупційний комітет;

– акад. НАПрН України В. С. Зеленецький є членом робочої групи з підготовки проектів законів України «Про прокуратуру» та «Про систему органів досудового розслідування і статус слідчих» (Міністерство юстиції України, Національна комісія зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права);

– акад. НАПрН України В. П. Тихий рішенням Президії Національної академії правових наук України від 21 грудня 2009 р. №68/7 включений до складу робочої групи з питань підготовки проекту змін до Статуту Академії правових наук України;

– акад. НАПрН України В. П. Тихий входив до складу робочої групи по підготовці нового Кримінально-процесуального кодексу

України, створеної Президентом України. Результатом роботи цієї групи є прийняття 13 квітня 2012 року цього законодавчого акту;

– акад. НАПрН України В. П. Тихий за розпорядженням Президента України від 22 листопада 2011 року №362/2011-рп увійшов до складу робочої групи з питань реформування прокуратури та адвокатури;

– акад. НАПрН України В. П. Тихий розпорядженням Президента України від 25 січня 2012 року № 26 включений до складу робочої групи з питань реалізації Концепції розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні;

– акад. НАПрН України В. П. Тихий Указом Президента України від 22 лютого 2011 року № 224/2011 «Про підтримку ініціативи щодо створення Конституційної Асамблеї» призначено членом науково-експертної групи з підготовки Конституційної Асамблеї;

– акад. НАПрН України В. П. Тихий є членом науково-методичної ради при Генеральній прокуратурі України; позаштатним консультантом при Комітетах Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та з питань правової політики; членом Науково-консультативної ради Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ;

– І. С. Яковець членом робочої групи з розробки змін до Кримінально-виконавчого кодексу України та робочої групи з розробки змін щодо впровадження пробації при Державній пенітенціарній службі України;

– О. Г. Шило за рішенням Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності була членом спеціальної робочої групи з доопрацювання проекту Кримінального процесуального кодексу України.

Відповідно до Указу Президента України від 17 травня 2012 р. акад. НАПрН України В. І. Борисов та О. Г. Шило включена до складу Конституційної асамблеї.

– Б. М. Головкін входить до складу Науково-експертної ради при Державній службі України з контролю за наркотиками;

– О. М. Сарнавський рішенням Голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності «Про утворення спеціальної робочої групи з доопрацювання проекту КПК України» включений до складу робочої групи.

5.4) Правова експертиза законопроектів та інших актів:

– **науковий висновок** щодо доцільності прийняття проекту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

– **науковий висновок** до проекту Закону України «Кодекс цивільного захисту України», який був прийнятий 2 жовтня 2012 року № 5403-VI (виконавець – наукова лабораторія дослідження злочинності проти прав і свобод людини і громадянина);

– **науковий висновок** на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо введення інституту кримінальних проступків», внесеного на розгляд народним депутатом В. Д. Швецем, для Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

– **науковий висновок** на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Державної пенітенціарної служби України з питань проведення контрольної та оперативної закупівлі заборонених товарів, предметів та речовин», поданий народним депутатом України І. В. Деньковичем.

– **науковий висновок** на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації законодавства та забезпечення конституційних прав і свобод осіб, які взяті під варту та які відбувають покарання в установах виконання покарань», поданий народним депутатом України В. Д. Швецем.

– **науковий висновок** на запит Голови Комітету з питань забезпечення правоохоронної діяльності Верховної ради України на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за посягання у сфері інформаційної безпеки», внесений на розгляд народним депутатом В. Д. Швецем

– **науковий висновок** щодо питань відповідності Конституції України п. 2 ч. 1 ст. 7 та п. 2 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» (на запит судді Конституційного Суду України О. М. Пасенюка).

– **науковий висновок** щодо норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції у подібних правовідносинах (відповідно до доручення судді Верховного Суду України Т. А. Гошовській) (виконавець – сектор дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю);

– **науковий висновок** щодо норми матеріального права, яка неоднаково застосована судом (судами) касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь (на доручення судді Верховного Суду України Є. І. Ковтюк);

– **науковий висновок** на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо підвищення рівня захисту прав засуджених осіб», поданий народним депутатом України Ю.В. Прокопчуком;

– **науковий висновок** на проект Закону України «Про застосування амністії в Україні»;

– **науковий висновок** у вигляді пропозицій до проекту Закону України «Про запобігання і протидію досягненню фіксованих (договірних) результатів та інших корупційних правопорушень у футболі», підготовлений на запит народного депутата України В. В. Колесніченка;

– **науковий висновок** на запити **Вищого спеціалізованого Суду України** з приводу клопотання заступника Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ щодо проекту постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику застосування судами законодавства України про відповідальність за окремі корупційні правопорушення».

5.5) Участь у розробці проектів інших актів:

Для **Кабінету Міністрів України** підготовлено **зауваження** на проект Концепції гуманітарного розвитку України на період до 2020 року, а саме зазначено про доцільність оновлення наведених даних за 2009 рік для більшої переконливості аргументації, дотримання системного викладу матеріалу, оскільки він переобтяжений загальними пропозиціями без конкретизації напрямів дії, тощо.

Для **МВС України** на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю» підготовлено **пропозиції** з приводу реалізації п. 6 зазначеної Концепції щодо удосконалення механізму проведення моніторингу кримінологічної ситуації у державі в цілому та її регіонах шляхом запровадження щорічного системного аналізу причин та умов, що впливають на її стан.

Так само для **МВС України** підготовлено **пропозиції та зауваження** на проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів з виконання Концепції реалізації політики у сфері профілактики правопорушень до 2015 р.».

На доручення **Міністерства юстиції України** підготовлені:

– **пропозиції** до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки;

– **пропозиції та зауваження** на проект Закону України «Про пробацію».

На запит **Служби безпеки України** надано:

– **пропозиції** стосовно підготовки проекту Концепції боротьби з тероризмом.

На виконання запиту **Державної служби України з контролю за наркотиками** здійснена підготовка:

– **пропозиції та зауваження** до проекту Орієнтованої структури Національної стратегії боротьби з наркотиками на період до 2020 р.;

– **пропозиції та судження** щодо постановлення комбінованих лікарських засобів, які містять кодеїн, на предметно-кількісний облік;

– **пропозиції та суджень** щодо можливості переробки в Україні концентрату макової соломи.;

Підготовлені рекомендації за клопотанням **голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ** щодо порядку застосування судами положень Кримінального кодексу України, пов'язаних із прийняттям Закону України від 15 листопада 2011 року № 4025-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення (виконавець – наукова лабораторія дослідження злочинності проти прав і свобод людини і громадянина).

Для **Державної пенітенціарної служби України** підготовлено:

– **пропозиції і зауваження** до робочого проекту Концепції розвитку та модернізації органів і установ, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України.;

– **зауваження** до робочого проекту Концепції впровадження і розвитку пробації в Україні.;

– **роз'яснення** стосовно практичного застосування кримінально-процесуальних нововведень, зокрема, до ст.115 (Обчислення про-

цесуальних строків) КВК України та ст. 202 (Порядок звільнення особи з-під варті) КВК України (виконавець – сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства);

– **науковий висновок** на проект Концепції державної політики у сфері реорганізації кримінально-виконавчої системи.

У пропозиціях до проекту Інструкції про порядок виконання покарання у виді довічного позбавлення волі, розробленого **Державною пенітенціарною службою України**, наголошується на організації нагляду та проведення соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими до довічного позбавлення волі (виконавець – сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства).

На запит **першого заступника Голови Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України Б. В. Гриньова** підготовлена **довідна записка** щодо оцінки своєчасності, конкретності та ефективності заходів, запропонованих проектом Концепції реформування системи фінансування та управління науковою і науково-технічною діяльністю. У документі підкреслюється, що представлений проект за змістом не відповідає назві, тому що, крім заходів реформування системи фінансування та управління науковою та науково-технічною діяльністю, цей проект містить також організаційні заходи. Цей проект має форму перспективного плану, а не концептуального документа, оскільки не вирішує суттєвих проблем реформування української науки. Необхідно опрацювати комплексний документ – Концепцію реформування вітчизняної науки, в якому питання системи фінансування та управління наукою стануть складовими частинами (виконавці – сектор дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності; сектор дослідження міжнародно-правових проблем боротьби зі злочинністю).

5.6) Виконання інших завдань:

– **пропозиції з питань забезпечення прав дітей при вдосконаленні кримінального та кримінально-процесуального законодавства**, підготовлені на запит **Радника Президента України – керівника Головного управління з питань судоустрою Адміністрації Президента України** від 6 квітня 2012 р. № 15-15/127, співголови робочої групи з питань реалізації Концепції розвитку .

– **пропозиції** щодо удосконалення організаційно-правового забезпечення підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції цен-

тральних органів виконавчої влади й держадміністрацій, координації їх діяльності, а також взаємодії зі спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції, розроблені на виконання доручення **Секретаря Ради національної безпеки і оборони України А. Клюєва** у зв'язку з підготовкою засідання Національного антикорупційного комітету з питання «Стан координації та взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції»;

– **висновок** щодо розроблених **Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі Рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування відносно встановлення деяких умов розповсюдження продукції та проведення видовищних заходів сексуального характеру**;

– **науковий висновок** щодо наявності правової підстави для перегляду Верховним Судом України ухвалених Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ та Верховним Судом України судових рішень у зв'язку із неоднаковим застосуванням норми кримінального закону судом касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь, підготовлений на запит заступника **Голови Науково-консультативної ради при Верховному Суді України О. В. Константо**го;

– **науковий висновок** щодо норми кримінального закону, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції з приводу застосування обставини «поєднане з вимаганням» при кваліфікації діянь за ст. 368 КК України, підготовлений на запит завідуючої секретаріатом Пленуму, зборів суддів та Науково-консультативної ради при Верховному Суді України Кучер Ю. І. та доручення судді ВСУ Скотаря А. М. (виконавець – сектор дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю).

– **пропозиції** щодо шляхів подальшого реформування правоохоронних органів України, підготовлені за дорученням акад. НАН України **В. Я. Тація** – члена робочої групи з реформування правоохоронних органів України **Конституційно Асамблеї України** – разом із науковцями Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»;

Для **Міністерства праці та соціальної політики України** підготовлена **інформація про стан виконання Плану заходів з реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року**..

На прохання **Національної академії правових наук України** підготовлені:

– **пропозиції** щодо внесення змін і доповнень до *Пріоритетних напрямків розвитку правової науки на 2011–2015 рр. у сфері кримінального судочинства* (постанова № 80/4 від 26 січня 2012 р.). Фахівці Інституту вважають, що зазначений документ потрібно доповнити пунктами щодо методологічних засад диференціації кримінально-правової форми, теоретико-прикладних основ формування нової правосвідомості правозастосовників у сфері кримінального судочинства та проблем запровадження в Україні прецедентної практики як джерела кримінально-процесуального права, а також положеннями про теоретичні та прикладні проблеми міжнародного співробітництва України у сфері надання міжнародної правової допомоги у сфері кримінального судочинства (виконавці – сектор дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності; сектор дослідження проблем запобігання злочинності; сектор дослідження проблем міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю);

– **пропозиції та зауваження** щодо проекту *Типового положення про наукові школи в системі наукових установ Національної академії правових наук України*. У пропозиціях фахівців Інституту зазначено про недоцільність правового регулювання статусу наукових шкіл, оскільки наукова школа – це неформальна структура, що об'єднує дослідження декількох науковців, а її виділення є умовним (виконавці – сектор дослідження проблем міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю; сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства);

– **пропозиції з питань реалізації Концепції розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх**. Науковцями Інституту узагальнені найбільш цікаві пропозиції, які містяться у додатках та огляд тенденцій, що є загальними принаймні для всіх або більшості науковців-фахівців з цього питання (виконавці – сектор дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності; сектор дослідження проблем міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю);

– **пропозиції** щодо *актуальних питань боротьби з економічною злочинністю в сучасних умовах*. Запропоновано впровадити досвід функціонування і координації правоохоронних органів Європи,

а саме: зменшити штатну чисельність та загальну кількість органів, що здійснюють протидію злочинності у сфері економіки; з урахуванням досвіду країн Європи наблизити або прирівняти до статусу військовослужбовців лише ті підрозділи правоохоронних органів, які здійснюють безпосередній опір злочинцям і мають право застосовувати зброю і заходи з обмеження прав громадян; чітко виділити функції протидії економічній злочинності й інші супутні функції, які здійснюють правоохоронні органи, й прийняти відповідні організаційно-правові заходи; удосконалити законодавство щодо протидії злочинності у сфері економіки шляхом деполітизації діяльності правоохоронних органів (виконавець – сектор дослідження проблем міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю);

– *аналітична довідка щодо створення в Україні інституту мирових суддів* (виконавець – сектор дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності);

На лист *ректора Національної школи суддів України В. Т. Мальяренка* підготовлено:

– *відповідь щодо можливості надання допомоги у розробці методичних рекомендацій* стосовно порядку та способів вивчення, підготовки до судового розгляду багатоепізодних кримінальних справ та їх судового розгляду.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

5.1 Розробка законопроектів, проектів інших актів на замовлення органів державної влади, в тому числі на виконання бюджетної програми 6581040

У 2012 р. співробітники НДІП НАПрН України брали участь у підготовці 28 проектів законів та інших нормативно-правових актів.

Співробітник НДІП НАПрН України Красноступ Г. М. брала участь у підготовці 2 законів, 4 проектів законів України, 11 постанов Кабінету Міністрів України та інших нормативно-правових актів України:

Закони України:

– Закон України від 12.01.2012 № 4311-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфе-

рі телебачення і радіомовлення». Закон вдосконалив законодавче регулювання питання трактування назв висновків, які є підставою для оголошення Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення конкурсів на отримання телерадіоорганізаціями ліцензій на мовлення;

– Закон України від 12.01.2012 № 4319-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів». Закон встановив відповідальність за порушення порядку доставляння обов'язкового примірника документів, що сприятиме запобіганню правопорушенням у цій сфері.

Законопроекти:

– проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інформацію» (у новій редакції) та Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реєстр. № 10455 від 14.05.2012 р.);

– доопрацьовано проект Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» (суб'єктом права законодавчої ініціативи якого є Президент України) з урахуванням пропозицій робочої групи з суспільних комунікацій, висловлених 28.11.2011 р. на засіданні Громадської гуманітарної ради при Президентові України;

– проект Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації»;

– проект Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» (реєстр. № 1076 від 12.12.2012 р.), доопрацьований з урахуванням пропозицій робочої групи з суспільних комунікацій Громадської гуманітарної ради при Президентові України, заінтересованих органів та громадськості

Акти Президента України:

– Указ Президента України «Про призначення державних стипендій видатним діячам інформаційної сфери» від 06.06.2012 № 377;

– Проект Указу Президента України «Про внесення змін до Положення про щорічну премію Президента України «Українська книжка року» (25.04.2012 проект схвалено Урядом).

Постанови Кабінету Міністрів України:

– Постанова Кабінету Міністрів України від 29.02.2012 № 163 «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених

у державному бюджеті для збирання, оброблення та розповсюдження офіційної інформаційної продукції»;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 29.02.2012 № 281 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку творчих спілок у сфері засобів масової інформації та державних музичних колективів»;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 07.03.2012 № 169 «Про внесення змін до пункту 1 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках»;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2012 № 245 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення населення засобами приймання сигналів цифрового телерадіомовлення»;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2012 № 299 «Про внесення змін до пункту 1 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки преси»;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2012 № 300 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 липня 2011 р. № 710»;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.2012 № 395 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» щодо скорочення кількості заступників генерального директора Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ»;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2012 № 539 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виробництва та трансляції телерадіо-програм для державних потреб, збирання, обробки та розповсюдження офіційної інформаційної продукції, створення та функціонування україномовної версії міжнародного каналу «EuroNews».

– Постанова Кабінету Міністрів України від 12.09.2012 № 850 «Про затвердження порядку формування державного замовлення на випуск видавничої продукції та її розповсюдження».

Розпорядження Кабінету Міністрів України:

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 № 81 «Про затвердження фінансового плану державного підприємства редакції газети «Урядовий кур'єр» на 2012 рік»;

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.03.2012 № 181 «Про передачу цілісного майнового комплексу державної телерадіомовної компанії «Крим» до сфери управління Державного комітету телебачення і радіомовлення»;

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.05.2012 № 278 «Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 6 червня 2007 р. № 378 і від 17 грудня 2008 р. № 1575»;

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.07.2012 № 436 «Про схвалення Концепції діяльності та розвитку Державної телерадіокомпанії «Культура»;

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції діяльності та розвитку Державної телерадіокомпанії «Культура»;

– розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 892 «Про затвердження фінансового плану державного підприємства редакції газети «Урядовий кур'єр» на 2013 рік» та указу Президента України 16.11.2012 № 641 «Про призначення державних стипендій видатним діячам інформаційної сфери».

Наукові співробітники НДЦПІ НАПрН України взяли участь у підготовці другого видання «Методичних рекомендацій щодо практичного впровадження Закону України «Про доступ до публічної інформації» / [М. В. Лациба, О. С. Хмара, В. В. Андрусів [та ін.] ; Укр. незалеж. центр політ. дослідж., 2-е вид. допов. – К.: [Агентство «Україна»]. – 2012. – 164 с. (розділ «Вступ» та «Підрозділ 1.1. «Що таке публічна інформація? Європейський підхід та український досвід» розділу 1 «Закон України «Про доступ до публічної інформації». Основні новації», С. 6 – 13. – Красноступ Г. М.).

Співробітник НДЦПІ НАПрН України Жилиєв І. Б. брав участь у підготовці 2 проектів законів України та одного проекту Указу Президента України:

– проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (нова редакція), який розробляється під керівництвом В. П. Семиноженко;

– проект Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція), який розроблявся робочою групою під керівництвом М. З. Згуровського за дорученням М. Я. Азарова;

– проект Указу Президента України «Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2020 року», підготовлений на

виконання доручення Прем'єр-міністра України від 18 липня 2012 р. № 1/03-1-386 з метою забезпечення виконання доручення Президента України від 3 липня 2012 р. № 1-1/1759.

Співробітники НДІП НАПрН України Жияєв І. Б. та Лихоступ С. В. брали участь у розробці пропозицій до «Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012-2017 роки» (реєстр. №6633, доопрацьований), поданий народним депутатом України Довгим С. О.

5.2. Розробка законопроектів за власною ініціативою

У рамках НДР «Методологія кодифікації інформаційного законодавства» (РК № 0110U001020) здійснюється робота над розробленням проекту Концепції кодифікації інформаційного законодавства України.

Проект Концепції кодифікації інформаційного законодавства України опубліковано (науковий журнал «Інформація і право». – № 1(4)/2012. – С. 5 – 14).

Отримано свідоцтво: Науковий твір «Концепція кодифікації інформаційного законодавства України» // Баранов О. А., Брижко В. М., Беляков К. І. та ін. – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44449 від 25.06.2012 р., Державна служба інтелектуальної власності.

5.3. Участь науковців НДІП НАПрН України у робочих групах по розробці проектів нормативно-правових актів

За звітний період науковці НДІП НАПрН України брали участь у роботі 8 робочих груп по розробці законопроектів.

Пилипчук В. Г. – член Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній Раді України. Працівники НДІП готували аналітичні матеріали та брали участь у засіданнях Консультативної ради.

Пилипчук В. Г. є членом робочої групи при РНБО України з питань реформування правоохоронних органів. Розроблено пропозиції щодо реформування і подальшого розвитку правоохоронних органів і надано їх 26.06.2012 р. до робочої групи, а також до Президії НАПрН України (лист від 26.06.2012 р. № 79).

Пилипчук В. Г. є членом Експертної ради з питань реформування Служби безпеки України (наказ Голови СБУ), надано пропозиції щодо подальшого розвитку СБ України у контексті реформування сектору безпеки України.

Пилипчук В. Г. є членом Ради Українського союзу промисловців і підприємців з корпоративної безпеки (рішення Президента УСПП, радника Президента України) та заступником керівника робочої групи з підготовки нормативно-правових актів, що регулюють діяльність недержавних суб'єктів сектору безпеки.

Красноступ Г. М. є членом робочої групи Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації. Робоча група з підготовки проекту нової редакції Закону України «Про телебачення і радіомовлення» була створена на початку 2012 р. при Комітеті з питань свободи слова та інформації на чолі з народним депутатом, першим заступником голови комітету, головою підкомітету з питань телебачення і радіомовлення Оленою Бондаренко.

Красноступ Г. М. включена також до робочих груп з підготовки законопроектів «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України», «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації», «Про захист професійної діяльності журналістів», «Про внесення зміни до статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна».

Лихоступ С. В. увійшла до складу робочої групи з підготовки та впровадження Плану дій з реалізації міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» (робочу групу створено Наказом Держінформнауки від 27 березня 2012 року № 47). Брала участь у 2 засіданнях робочої групи (22 та 27 березня 2012 р., м. Київ, вул. Грушевського, 12/2, Будинок Уряду України), організатори: Кабінет міністрів України, Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації; за підтримки: Представництва Програми Розвитку ООН в Україні, Міжнародного фонду «Відродження» та Програми «Бібліоміст»).

Беляков К. І. є членом юридичної науково-консультативної ради Національної експертної комісії України з питань суспільної моралі. В межах роботи цієї ради здійснена підготовка зауважень до пропозицій щодо змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» та пояснювальної записки до нього.

5.4. Правова експертиза законопроектів та інших актів

Здійснена правова експертиза і наукова оцінка **18** законопроектів та інших нормативно-правових актів.

1. Науковий висновок щодо проекту модельного Інформаційного кодексу для держав – членів СНД (вих. № 36 від 19.03.2012 р. № 36 на доручення Президії НАПрН України від 12.03. 2012 р. № 328).

2. За дорученням Президії НАПрН України (лист від 11.06.2012 р. № 523) науковими працівниками НДЦПІ НАПрН України старшим науковим співробітником к.ю.н. Золотар О. О., провідним науковим співробітником к.т.н. Барановим О. О. та провідним науковим співробітником к.ю.н. Красноступ Г. В. за участі д.ю.н. професора Пилипчука В. Г. проведено наукову експертизу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інформацію (у новій редакції) та Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реєстр. № 10455 від 14.05.2012), внесеного Кабінетом Міністрів України.

3. Науковий висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну програму інформатизації» щодо використання відкритого програмного забезпечення в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, державних установах, державних підприємствах та навчальних закладах державної і комунальної форми власності (реєстр. № 9745 від 23.01.2012 р.) (вих. № 29 від 23.02.2012 р. на доручення Президії НАПрН України від 13.02.2012 р. № 145)

4. За дорученням Президії НАПрН України (лист від 01.06.2012 р. № 496) співробітниками НДЦПІ НАПрН України к.ю.н. Золотар О. О., к.т.н. Барановим О. О., к.ю.н. Красноступ Г. М. була здійснена наукова експертиза проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту персональних даних» від 15.05.2012 р. № 10472.

5. За дорученням Президії НАПрН України (лист від 06.08.2012р. № 743) здійснена правова експертиза проектів модельного законодавчого акту «Рекомендації з удосконалення і гармонізації національного законодавства держав-учасниць СНД у сфері забезпечення інформаційної безпеки» (лист № 100 від 17.08.2012 р.) (Фурашев В. М., Беляков К. І., Ланде Д. В., Баранов О. А.).

6. Проведено наукову експертизу проекту Закону України «Про заходи щодо стимулювання впровадження в Україні електронного документообігу» (Золотар О. О., Баранов О. О., Красноступ Г. М., Лихоступ С. В.). Висновки і пропозиції направлено в НАПрН України (лист від 24.09.2012 р., вих. № 114).

7. Проведено наукову експертизу проекту остаточної редакції проекту національного стандарту України: ДСТУ ISO/IEC 29100:2011, IDT «Інформаційні технології. Методи безпеки. Основні положення забезпечення недоторканості приватного життя» (Фурашев В. М., Баранов О. О., Ланде Д. В.). Висновки і пропозиції направлено Голові технічного комітету із стандартизації «Інформаційні технології» (ТК – 20) Гриценку В. І. (лист від 24.10.2012 р., вих. № 137).

Жиляєв І. Б., д.е.н., с.н.с., головний науковий співробітник НДІ-ІП НАПрН України проводив експертизу 3 законопроектів про вищу освіту:

- № 9655 від 28.12.2011 р., внесеного Кабінетом Міністрів України;
- № 9655-1 від 30.12.2011 р., внесеного народними депутатами України А. Яценюком та Л. Орбець;
- № 9655-2 від 06.01.2012 р., внесеного народним депутатом України Ю. Мірошниченком.

Крім цього, Жиляєв І. Б. провів у 2012 році наукову експертизу 8 проектів законів та інших нормативно-правових актів:

- Закону України «Про громадські об'єднання» (від 22 березня 2012 року № 4572-VI), що вводиться в дію з 1 січня 2013 р. (за дорученням голови Громадської ради при Держінформнауки);
- проекту Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (нова редакція), підготовлений Держінформнауки (за дорученням голови Громадської ради при Держінформнауки);
- проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про інноваційну діяльність», підготовлений Держінформнауки (за дорученням голови Громадської ради при Держінформнауки);
- проекту Концепції реформування системи фінансування та управління науковою і науково-технічною діяльністю, підготовлений Держінформнауки (затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2012 р. № 780-р);
- проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо діяльності Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства енергетики та вугільної промисловості, інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та ко-

ординується через відповідних міністрів, Державного комітету телебачення і радіомовлення)» (реєстр. № 10220 від 16.03.2012 р., поданий н/д Мірошніченко Ю.Р., прийнятий 16.10.2012 р. за № 5460-VI);

– проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» (щодо впорядкування процедури обрання, затвердження та звільнення з посади керівника вищого навчального закладу) (реєстр. № 9432 від 08.11.2011 р., поданий н/д Задирко Г. О.)

– проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання питань авторського права і суміжних прав (реєстр. № 6523 від 15.06.2010 р., поданий н/д М. Г.Луцьким, К. С. Самойлик, О. О. Зарубінським);

– проекту Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012-2017 роки (реєстр. 6633 від 01.07.2010 р., поданий н/д Довгим С. О., Постанова Верховної Ради України прийнята 05.07.2012 р. за № 5096-VI).

5.5. Участь у розробці проектів інших правових актів

Науковці НДІП НАПрН України у 2012 році також брали участь у розробці:

– наказу від 23.08.2012 № 219 Держкомтелерадіо України «Про внесення змін до Порядку надання державної фінансової підтримки друкованим засобам масової інформації»;

– наказу Держкомтелерадіо України від 04.07.2012 № 179 «Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс «Краща книга України» зареєстрований у Мін'юсті від 18.07.2012 № 1203/21515;

– наказу Держкомтелерадіо України «Про упорядкування умов оплати праці працівників Національної телекомпанії України, Національної радіокомпанії України, інших державних телерадіоорганізацій (щодо працівників, які відповідно до законодавства не є журналістами)» зареєстровано у Мін'юсті від 31.07.2012 за № 1294/21606;

– наказу Держкомтелерадіо України від 28.11.2012 № 313 «Про затвердження Порядку реалізації бюджетної програми «Випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга»;

– Програми інформатизації законотворчого процесу на 2012 – 2017 роки, затвердженої Верховною Радою України 05.07.2012 р.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

5.1. Розробка законопроектів на замовлення органів державної влади

Назва теми: Проблеми здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав

1. Назва проекту: «Про громадський контроль за використанням та охороною земель» (реєстраційний № 9656 від 28.12.2011р.);

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про громадський контроль за використанням та охороною земель» (реєстраційний № 9656 від 28.12.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

2. Назва проекту: «Про ґрунти та їх родючість» (реєстраційний № 9731 від 18.01.2012р.)

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про ґрунти та їх родючість» (реєстраційний № 9737 від 18.01.2012) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

3. Назва проекту: «Про внесення змін до Земельного і Водного кодексів України щодо земель водного фонду» (реєстраційний № 8693 від 16.06.2011р.).

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до Земельного і Водного кодексів України щодо земель водного фонду» (реєстраційний № 8693 від 16.06.2011); (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

4. Назва проекту: «Про внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (щодо екологічного та мисливського туризму) (реєстраційний № 8405 від 19.04.2011р.).

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (щодо екологічного та мисливського туризму) (реєстраційний № 8405 від 19.04.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

5. Назва проекту: «Про охорону зелених насаджень в містах та інших населених пунктах» (реєстраційний № 9628 від 21.12.2011р.);

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про охорону зелених насаджень в містах та інших населених пунктах» (реєстраційний № 9628 від 21.12.2011) (Вих. № 309-02/90 від 14.05.2012р.).

6. Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо договорів, пов'язаних з користування надрами» (реєстраційний № 10212 від 16.03.2012р.).

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо договорів, пов'язаних з користування надрами» (реєстраційний № 10212 від 16.03.2012) (Вих. № 309-02/90 від 14.05.2012р.).

7. Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту суб'єктивних прав учасників цивільних відносин»

Проект направлено: народному депутату України Притиці Д. М. (вих. № 309-01/210 від 19.11.2012 р.).

8. Назва проекту: «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо удосконалення механізмів здійснення суб'єктивних цивільних прав».

Проект направлено: народному депутату України М. Х. Шершуну (Вих. № 309-01/61 від 28.03.2012р.).

Назва теми: «Охорона прав суб'єктів корпоративних відносин»

1. Назва проекту: «Про внесення змін до Закону України «Про акціонерні товариства».

Вихідні дані проекту: направлено народному депутату України Д. М. Притиці (вих. № 309-01/209 від 19.11.2012р.).

Назва теми: «Удосконалення механізму правового регулювання участі суб'єктів публічного права у цивільних відносинах»

1. Назва проекту: «Про внесення змін Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Вихідні дані проекту: направлено народному депутату України Д. М. Притиці (вих. № 309-01/207 від 19.11.2012р.).

2. Назва проекту: «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України»

Вихідні дані проекту: направлено народному депутату України Д. М. Притиці (вих. № 309-01/208 від 19.11.2012 р.).

Назва теми: «Проблеми правового забезпечення державного регулювання та управління в сфері підприємницької діяльності»

1. Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо посилення контролю за використанням земельних ресурсів) (реєстраційний № 8385 від 12.04.2011р.)

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо посилення контролю за використанням земельних ресурсів) (реєстраційний № 8385 від 12.04.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

Назва теми: «Наукові підходи до уніфікації і спеціалізації законодавства про цивільне, господарське і адміністративне судочинство в Україні»

1. Назва проекту: «Про внесення змін до Закону України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» (щодо належного використання та розпорядження) (реєстраційний № 9308 від 18.10.2011р.);

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» (щодо належного використання та розпорядження) (реєстраційний № 9308 від 18.10.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

2. Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо припинення права користування земельними ділянками при відведенні їх для суспільних потреб) (реєстраційний № 9557 від 08.12.2011р.);

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо припинення права користування земельними ділянками при відведенні їх для суспільних потреб) (реєстраційний № 9557 від 08.12.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

5.2. Розробка законопроектів за власною ініціативою

Назва теми: Проблеми здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав

1. Назва законопроекту: «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо удосконалення механізмів здійснення суб'єктивних цивільних прав».

Проект направлено: народному депутату України М. Х. Шершуну (Вих. № 309-01/61 від 28.03.2012р.).

2. Назва проекту: «Про громадський контроль за використанням та охороною земель» (реєстраційний № 9656 від 28.12.2011р.)

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про громадський контроль за використанням та охороною земель» (реєстраційний № 9656 від 28.12.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

3. Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо посилення контролю за використанням земельних ресурсів) (реєстраційний № 8385 від 12.04.2011р.)

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо посилення контролю за використанням земельних ресурсів) (реєстраційний № 8385 від 12.04.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

4. Назва проекту: «Про ґрунти та їх родючість» (реєстраційний № 9731 від 18.01.2012р.)

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про ґрунти та їх родючість» (реєстраційний № 9737 від 18.01.2012) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

5. Назва проекту: «Про внесення змін до Земельного і Водного кодексів України щодо земель водного фонду» (реєстраційний № 8693 від 16.06.2011р.).

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до Земельного і Водного кодексів України щодо земель водного фонду» (реєстраційний № 8693 від 16.06.2011); (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

6. Назва проекту: «Про внесення змін до Закону України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» (щодо належного використання та розпорядження) (реєстраційний № 9308 від 18.10.2011р.);

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» (щодо належного використання та розпорядження) (реєстраційний № 9308 від 18.10.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

7. Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо припинення права користування земельними

ділянками при відведенні їх для суспільних потреб) (реєстраційний № 9557 від 08.12.2011р.);

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо припинення права користування земельними ділянками при відведенні їх для суспільних потреб) (реєстраційний № 9557 від 08.12.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

8. Назва проекту: «Про внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (щодо екологічного та мисливського туризму) (реєстраційний № 8405 від 19.04.2011р.).

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (щодо екологічного та мисливського туризму) (реєстраційний № 8405 від 19.04.2011) (Вих. № 309-01/60 від 28.03.2012р.).

9. Назва проекту: «Про охорону зелених насаджень в містах та інших населених пунктах» (реєстраційний № 9628 від 21.12.2011р.);

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про охорону зелених насаджень в містах та інших населених пунктах» (реєстраційний № 9628 від 21.12.2011) (Вих. № 309-02/90 від 14.05.2012р.).

10. Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо договорів, пов'язаних з користування надрами» (реєстраційний № 10212 від 16.03.2012р.).

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо договорів, пов'язаних з користування надрами» (реєстраційний № 10212 від 16.03.2012) (вих. № 309-02/90 від 14.05.2012р.).

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Інститут бере участь у робочих групах по розробці проектів нормативно-правових актів, проводить правову експертизу законопроектів та інших актів (п.6.3, 6.4. Методичних рекомендацій щодо підготовки звіту Інституту про наукову діяльність у 2010 р.).

5.1. Розробка законопроектів на замовлення органів державної влади:

1. На замовлення Державної служби інтелектуальної власності України були підготовлені *Зауваження* на Рекомендації щодо осо-

бливостей правового регулювання при створенні і використанні службових творів, за листом Державної служби інтелектуальної власності України від 23.12.2011р. № 3-9/9587, зареєстрованим 04.01.2012 р. № 390.

2. На замовлення Державної служби інтелектуальної власності України були *підготовлені Зауваження* на Рекомендації Державної служби інтелектуальної власності України щодо охорони та захисту прав організацій мовлення, за листом Державної служби інтелектуальної власності України від 22.02.2012 р. № 3-9/1239, зареєстрованим 02.03.2012 р.

3. К.ю.н. Штефан О. О., к.ю.н. Петренко С. А., Штефан А. С., Швець О. О. підготували зауваження і пропозиції до проекту Закону «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» (автор народний депутат С.М. Баранов-Мохорт (0,19 друк арк.).

4. К.ю.н. Сімсон О. Е.:

– на замовлення Державного агентства України з питань науки, інновацій та інформатизації *розроблено* Розділ V «Особливості публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері» до проекту змін до Закону України «Про інноваційну діяльність»;

– на замовлення Ради вітчизняних та іноземних інвесторів при Президенті України *підготовлені пропозиції* щодо змін до Закону України «Про державно-приватне партнерство»;

– у складі виконавців НДР «Наукові засади моніторингу та аналіз практики застосування норм Податкового кодексу України. Обґрунтування пропозицій щодо усунення неузгодженостей окремих норм податкового та іншого законодавства» НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України *розроблено «Пропозиції* щодо удосконалення Податкового кодексу України у контексті політики стимулювання інноваційної діяльності».

5.2. Розробка законопроектів за власною ініціативою

1. В рамках діяльності Робочої групи при Державній службі інтелектуальної власності України щодо розробки Концепції про внесення змін до Цивільного кодексу України співробітниками Інституту за власною ініціативою розроблено та подано до ДСІВ України (лист від 21 грудня 2012 р.):

– проєкт Закону України «Про внесення змін та доповнень до глави 35 та глави 39 Цивільного кодексу України».

2. За ініціативою Інституту у межах виконання замовлення Державної наукової установи «Державний інститут науково-технічної та інноваційної експертизи» (від 17 жовтня 2012 р.) та підготовки звіту про виконання науково-дослідної роботи підготовлено та подано Замовнику «Проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про наукову та науково-технічну експертизу».

5.3. Участь у робочих групах по розробці законопроектів

Співробітники Інституту брали участь у засіданнях 8 робочих груп по розробці законопроектів, а саме:

1. 3 січня 2012 р. заввідділом Пічкур О. В., науковий співробітник Швець О. О. брали участь у засіданні робочої групи по розробці законопроекту № 65-23 «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

2. Зав. відділом Пічкур О. В. брав участь у засіданні робочої групи по розробці законопроекту № 7205 «Про внесення змін до законів України у сфері інтелектуальної власності».

3. 2 березня 2012 року в конференц-залі Верховної Ради України відбулись громадські слухання на тему: «Розвиток ІТ- бізнесу в Україні: реалії та перспективи», які провів Комітет Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва. У підготовці та в роботі слухань взяв участь завідуючий лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності НАПрН України Г. О. Андрощук.

4. Директор Орлюк О.П., зав.відділом Пічкур О. В., зав.сектором Работягова Л. І., ст. наук. співробітник Кашинцева О. Ю. брали участь протягом року у засіданнях Робочої групи з питань гармонізації прав Інтелектуальної власності та свободи доступу до медичних препаратів (Міністерство охорони здоров'я, Національна академія правових наук України).

5. 17 квітня 2012 року у м. Санкт-Петербург (Російська Федерація) у штаб-квартирі Міжпарламентської Асамблеї держав-учасників Співдружності Незалежних Держав (МПА СНД) відбулося засідання Постійної комісії МПА СНГ з правових питань.

На засіданні були розглянуті наступні питання:

– «Про проект модельного закону «Про комерційну таємницю».

НДІ інтелектуальної власності НАПрН України *було розроблено проект модельного закону «Про комерційну таємницю»*. Доповіда-

ли: заступник голови комісії, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією І. В. Вернидубов і завідувач лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності, канд. екон. наук Г. А. Андрощук. Комісія ухвалила: схвалити в цілому проект модельного закону «Про комерційну таємницю», просити Раду МПА СНД включити питання про проект модельного закону «Про комерційну таємницю» до порядку денного чергового пленарного засідання Міжпарламентської Асамблеї держав – учасників Співдружності Незалежних Держав.

– «Про фірму (фірмові найменування)».

НДІ інтелектуальної власності НАПрН України було розроблено проект модельного закону «Про фірмові найменування». Докладав завідувач лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності, канд. екон. наук Г. А. Андрощук. Комісія ухвалила: просити Секретаріат Ради МПА СНД направити проект модельного закону «Про фірмові найменування» до парламентів держав-учасників МПА СНГ для отримання експертних висновків.

6. 17 травня 2012 року, м. Санкт-Петербург (Російська Федерація) відбулося тридцять сьоме пленарне засідання Міжпарламентської Асамблеї держав – учасників СНД. На засіданні ухвалені модельний Закон «Про раціоналізаторську діяльність» і Глосарій модельного законодавства для держав – учасників Співдружності Незалежних Держав в сфері інтелектуальної власності. Модельний законодавчий акт і Глосарій розроблені співробітниками НДІ інтелектуальної власності НАПрН України (керівник проекту завідувач лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій, канд. екон. наук Г. А. Андрощук).

Модельний Закон «Про раціоналізаторську діяльність» прийнято Постановою Міжпарламентської Асамблеї держав – учасників СНД № 37-5 від 17 травня 2012 року. /Информационный бюллетень №55. Документы тридцать седьмого заседания Межпарламентской Ассамблеи государств – участников Содружества Независимых государств. Санкт Петербург. – 2012. 17 мая 2012 г. /

Глосарій модельного законодавства для держав – учасників Співдружності Незалежних Держав в сфері інтелектуальної власності прийнято Постановою Міжпарламентської Асамблеї дер-

жав – учасників СНД № 37-17 від 17 травня 2012 року. / Информационный бюллетень №55. Документы тридцать седьмого заседания Межпарламентской Ассамблеи государств – участников Содружества Независимых государств. Санкт Петербург. – 2012. – 17 мая 2012 г. /

7. К.ю.н. Сімсон О. Е.:

– у складі робочої групи при Державному агентстві України з питань науки, інновацій та інформатизації» *розроблено* Розділ V «Особливості публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері» до проекту змін до Закону України «Про інноваційну діяльність»;

– у складі робочої групи «Промисловість» Ради вітчизняних та іноземних інвесторів при Президенті України *підготовлені пропозиції* щодо змін до Закону України «Про державно-приватне партнерство»;

– у складі виконавців НДР «Наукові засади моніторингу та аналіз практики застосування норм Податкового кодексу України. Обґрунтування пропозицій щодо усунення неузгодженостей окремих норм податкового та іншого законодавства» НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України *розроблено «Пропозиції* щодо удосконалення Податкового кодексу України у контексті політики стимулювання інноваційної діяльності»;

– у складі виконавців НДР «Державне управління науково-технічним та інноваційним розвитком регіонів» НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України *розроблено пропозиції* на тему «Публічно-приватне партнерство у регіональному інноваційному розвитку».

8. 12 вересня 2012 року в Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти відбулась робоча нарада за участю експертів Ради Європи з обговорення пропозицій щодо підготовки до другого читання законопроекту «Про внесення до Закону України «Про захист персональних даних»» (реєстр. № 10472-1). В роботі наради взяв участь і виступив в обговоренні завідувач лабораторії правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, кандидат економічних наук Г. О. Андрощук.

9. 27 вересня 2012 року у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти відбулось засідання робочої групи з підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення

змін до Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»» (реєстр. № 10686 від 03.07.2012). В роботі над підготовкою законопроекту взяв участь завідувач лабораторії правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, канд. екон. наук Г. О. Андрощук.

10. 6 жовтня 2012 року в м. Кишиневі Республіки Молдова відбулося чергове засідання Постійної комісії МПА СНГ з правових питань. На засіданні комісії були розглянуті, зокрема, такі питання:

1. Про проект модельного закону «Про фірмові найменування»

Доповідач: Андрощук Г. А., завідувач лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

Комісія ухвалила:

1) Схвалити в цілому проект модельного закону «Про фірмові найменування» з урахуванням зауважень і пропозицій.

2) Просити Раду МПА СНД включити питання про проект модельного закону «Про фірмові найменування» до порядку денного чергового пленарного засідання Міжпарламентської Асамблеї держав-учасників Співдружності Незалежних Держав.

3) Доручити голові Постійної комісії МПА СНГ з правових питань представити вказаний проект на пленарному засіданні МПА СНД.

2. Про хід роботи над проектом Коментарів до модельного закону «Про комерційну таємницю»

Доповідач: Андрощук Г. А., завідувач лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

Комісія ухвалила:

1) Прийняти за основу проект Коментарів до модельного закону «Про комерційну таємницю» з урахуванням зауважень і пропозицій.

2) Просити Секретаріат Ради МПА СНД направити проект Коментарів до модельного закону «Про комерційну таємницю» до парламентів держав-учасників МПА СНГ для отримання експертних ув'язнень.

3) Просити розробника представити допрацьований з урахуванням зауважень і пропозицій проект Коментарів до модельного закону «Про комерційну таємницю» на розгляд чергового засідання Постійної комісії МПА СНГ з правових питань.

11. 22-23 листопада 2012 року у м. Санкт-Петербург (Російська Федерація) відбулося засідання Ради Міжпарламентської Асамблеї держав – учасників Співдружності Незалежних Держав і тридцять восьме пленарне засідання.

22 листопада 2012 року на засіданні Постійної комісії МПА СНГ з питань науки і освіти було розглянуто питання про проект модельного Закону «Про наукові парки». Законопроект схвалений і рекомендований для прийняття на черговому засіданні Міжпарламентської Асамблеї держав – учасників СНД.

На тридцять восьмому пленарному засіданні Міжпарламентської Асамблеї держав – учасників СНД 23 листопада 2012 року ухвалений модельний Закон «Про комерційну таємницю».

Розробка концепції, проектів вказаних модельних законів і їх підготовка до другого читання здійснювалася НДІ інтелектуальної власності НАПрН України (керівник проекту завідувач лабораторією правового забезпечення розвитку науки і технологій, канд. екон. наук Г. Андрюшук).

12. 21 грудня 2012 р. у м. Києві в Державній службі інтелектуальної власності України відбулося чергове засідання Робочої групи щодо розробки *Концепції по внесенню змін до Цивільного кодексу України з питань інтелектуальної власності*. У засіданні брала участь директор Інституту д.ю.н. Орлюк О. П., що представила пропозиції Інституту до проекту Концепції.

5.4. Науково-правова експертиза законопроектів

Підготовлено 3 висновки науково-правової експертизи законопроектів:

1. На підставі запиту голови Постійної комісії з питань науки і освіти МПА СНД, Секретаря Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України К. Самойлик за № 04-22/8-201 від 29 лютого 2012 р. підготовлено експертний висновок на проект модельного Інформаційного кодексу для держав-учасниць СНД та пропозиції і зауваження, отримані від парламентів держав-учасниць МПА СНД.

Вважаємо цілком обґрунтованою пропозицію про доцільність відкликання проекту модельного Інформаційного кодексу, оскільки він у наявному вигляді не відповідає встановленим вимогам, містить системні недоліки, які неможливо усунути шляхом доопрацювання.

2. На запит члена Науково-методичної ради при Генеральній прокуратурі України, декана юридичного факультету Київського

національного університету імені Тараса Шевченка д.ю.н. Гриценка І.С. підготовлено науковий висновок про відповідність проекту «Методичних рекомендацій з питань організації діяльності із забезпечення доступу до публічної інформації» чинному законодавству в Україні, зокрема Закону України «Про доступ до публічної інформації». Висловлено зауваження і пропозиції, які суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку проекту. Зазначений проект «Методичних рекомендацій з питань організації діяльності із забезпечення доступу до публічної інформації», у разі врахування висловлених пропозицій щодо його вдосконалення, може бути схвалено Науково-методичною радою при Генеральній прокуратурі України.

3. На звернення ПАТ «Науково-дослідний інститут прикладних інформаційних технологій» (запит № 154 від 17.04.2012 р.) підготовлено висновок науково-правової експертизи щодо віднесення ліцензійного договору про передачу виключних прав на використання винаходу та договорів на закупівлю документів про освіту державного зразка, що виготовляються на основі фотокомп'ютерних технологій до предмета правового регулювання Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» та щодо моменту переходу права власності на кошти при безготівкових розрахунках (Висновок НПЕ № 33 від 15.05.2012 р.).

5.5. Участь у розробці проектів інших нормативно-правових актів:

1. Участь в Ініціативній групі при Державній Службі України з питань протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням (Робоча група МОЗ з Інтелектуальної власності та свободи доступу до лікарських засобів, члени: Орлюк О. П., Кашинцева О. Ю., Пічкур О. В., Работягова Л. І.).

2. Участь у підготовці Аналітичної довідки щодо правового механізму зменшення вартості та розширення доступу до лікарських засобів за результатами експертно-аналітичної роботи Ініціативної групи при Державній Службі України з питань протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням (Робоча група МОЗ з Інтелектуальної власності та свободи доступу до лікарських засобів, члени: Орлюк О. П., Кашинцева О. Ю., Пічкур О. В., Работягова Л. І.).

3. К.ю.н. Кашинцева О. Ю. брала участь у засіданні Робочої групи з питань інтелектуальної власності та доступу до лікарських

засобів, створеній відповідно до спільного Наказу МОЗ та НАПрН України від 28 вересня 2012 р.

4. Д.ю.н. Орлюк О. П., д.е.н. Бутнік-Сіверський О. Б., к.ю.н. Падучак Б. М., к.ю.н. Борко Ю. Л., Шульпін І. Л. та інші брали участь:

– у підготовці Методологічних рекомендацій з корпоративного управління майном публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» (в частині прав інтелектуальної власності) (ДК – 97:1.2.18). Зазначені Методологічні рекомендації розроблялися на замовлення Державного економіко-технологічного університету транспорту (ДЕТУТ) відповідно до Договору № 181-СФН від 01.10.2012 р. на виконання науково-дослідної роботи.

– у підготовці Методичних рекомендації з визначення ринкової вартості торговельних марок, права на які належать Укрзалізниці. Зазначені Методичні рекомендації розроблялися на замовлення Державної адміністрації залізничного транспорту України (Укрзалізниця) відповідно до Договору № 104/2012-ЦЮ на розробку нормативної документації від 07 липня 2012 р.

5.6. Інші:

1. К.ю.н. Штефан О. О., Штефан А. С. було підготовлено відповідь від 08.02.2012 р. № 38, на лист ГУ Прокуратури України в м. Києві від 20.01.2012р. № 0712/1-20472-11, зареєстрований від 20.01.2012 № 9.

2. Наук. співробітником Штефан А. С., за дорученням директора НДІ інтелектуальної власності НАПрН України О. П. Орлюк, була підготовлена апеляційна скарга на постанову Подільського районного суду м. Києва від 22.02.2012 р. у справі № 1-969/11 по обвинуваченню Теліпка В. Е. за ознаками злочину, передбаченого ч. 2 ст. 176 КК України.

3. Наук. співробітник Петренко І.І. надавала консультації, що пов'язані з реєстрацією авторського права. Серед них комп'ютерні програми, твори ужиткового мистецтва, музичні твори, аудіовізуальні твори. Були також надані консультації з приводу відчуження майнових авторських прав на службові твори та на твори які належать особам нерезидентам.

4. Проведено науково-правову експертизу щодо питань, пов'язаних із правомірністю висунутих вимог з приводу передачі майнових прав у повному складі на модифіковані прикладні про-

грамні забезпечення, а також виконання зобов'язань за договором, чинним Законом України у сфері інтелектуальної власності, за зверненням директора ТОВ «Медіа Софт» пані Фіцак О. М. від 03.05.2012 року, яке надійшло 07 травня 2012 року до Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України.

5. К.ю.н. Падучак Б. М підготував «Пропозиції на закупівлю наукових досліджень та розробки в галузі юридичних наук за кодом П.2 30 ДК 015-97 (згідно наказу Мінекономіки № 921 від 26.07.2010) за процедурою закупівлі в одного учасника – Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України», а також усіх необхідних документів, що підтверджують відповідність НДІ інтелектуальної власності НАПрН України вимогам статей 16, 39 Закону України «Про здійснення державних закупівель» № 2289–VI від 01.06.2010 р. згідно з наданими кваліфікаційними вимогами (перелік документів на 223 арк.). Замовник – Національна академія правових наук України. Підстава – листи НАПрН України від 16.11.2012 р. № 1053 та від 28.11.2012 р. № 1073. Здійснив підготовку «Пропозиції на закупівлю наукових досліджень та розробки в галузі юридичних наук за кодом П.2 30 ДК 015-97 (згідно наказу Мінекономіки № 921 від 26.07.2010) за процедурою закупівлі в одного учасника – Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України», а також усіх необхідних документів, що підтверджують відповідність НДІ інтелектуальної власності НАПрН України вимогам статей 16, 39 Закону України «Про здійснення державних закупівель» № 2289–VI від 01.06.2010 р. згідно з наданими кваліфікаційними вимогами (перелік документів на 223 арк.). Замовник – Національна академія правових наук України. Підстава – листи НАПрН України від 16.11.2012 р. № 1053 та від 28.11.2012 р. № 1073.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Результати наукових досліджень Інституту впроваджувалися в діяльність органів державної влади, правоохоронних і судових органів.

Найбільш вагомі результати такого впровадження полягають в наступному:

5.1. Розробка законопроектів, проектів інших актів на замовлення органів державної влади, в тому числі на виконання бюджетної програми 6581040

1. У межах фундаментальної теми «Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної політики України в контексті європейської інтеграції» розроблено проект Закону України «Про технології в Україні».

Цей закон визначає головні правові засади державного регулювання технологій, їх статус в Україні, особливості обігу та державної підтримки їх використання.

2. У межах фундаментальної теми «Проблеми правового регулювання об'єктів інноваційних відносин» розроблено проект Закону України «Про Технополіс П'ятихатки». Предметом регулювання цього Закону є правові, економічні, організаційні відносини, пов'язані зі створенням технополісу П'ятихатки і запровадженням та застосуванням у межах його території спеціального режиму інноваційно-інвестиційної діяльності з метою активізації наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, інтенсифікації процесів передачі їх результатів у реальний сектор економіки і виробництва на їх основі високотехнологічної продукції, підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних товарів (робіт, послуг) на внутрішньому та зовнішньому ринках для виконання обраної за стратегічну інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки України, розбудови наукової, інноваційної та соціальної інфраструктури, а також стимулювання соціально-економічного розвитку регіону завдяки реалізації його наукового і промислового потенціалу.

3. У межах фундаментальної теми «Дослідження проблем правового забезпечення інвестування інноваційної діяльності» розроблено проект Закону України «Про венчурні інноваційні фонди». Цей закон регулює відносини, пов'язані із здійсненням венчурного (ризикового) фінансування інноваційної діяльності та інноваційних проектів, створенням та забезпеченням функціонування венчурних інноваційних фондів.

5.2. Розробка законопроектів за власною ініціативою

Нова редакція проекту Інноваційного кодексу України.

Здійснено його публікацію: *Проект Інноваційного кодексу України*. – Х.: *Право*, 2012. – 168 с.

5.3. Участь у робочих групах по розробці законопроектів

Співробітники Інституту є членами:

- 1) робочої групи з опрацювання проекту Закону України «Про технополіс П'ятихатки»;
- 2) робочої групи з опрацювання проекту Закону України «Про розміщення транспортних засобів у населених пунктах України»
- 3) робочої групи з розробки нової редакції проекту Інноваційного кодексу України.

5.4. Правова експертиза законопроектів:

1) висновок щодо обґрунтованості та доцільності внесення змін до ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права особи на перегляд судових рішень» (№10001 від 07.02.2012 р.);

2) правовий висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту ЗУ «Про телемедицину» (№10196 від 14.03.2012 р.);

3) висновок щодо доцільності прийняття проекту ЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та деякі інші законодавчі акти України» (№10344 від 12.04.2012 р.);

4) висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони звуження існуючого обсягу державних соціальних гарантій пенсіонерам, інвалідам, дітям війни, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, ветеранам війни, ветеранам праці та іншим громадянам похилого віку в Україні» (№10359 від 17.04.2012 р.);

5) висновок щодо обґрунтованості та доцільності внесення змін до Закону України прийняття законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту персональних даних» (№10472 від 15.05.2012 р.).

6) висновок щодо обґрунтованості та доцільності внесення змін до Закону України прийняття законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» від 28.05.2012 № 10472-1.

7) зауваження та пропозиції до проекту Модельного Інноваційного кодексу, який розробляється Міжпарламентською асамблеєю держав – учасниць СНД

5.5. Участь у розробці проектів інших нормативно-правових актів

Науковими співробітниками Інституту розроблено:

- положення «Про створення Міжнародної корпорації інноваційного розвитку (держав – учасниць СНД)»,
- статут Міжнародної корпорації інноваційного розвитку;
- положення «Про структурні підрозділи Міжнародної корпорації інноваційного розвитку»;
- проект Наказу Міністерства охорони здоров'я України «Щодо правового статусу Клініко-діагностичного центру державного вищого навчального закладу «Національний фармацевтичний університет».

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Відповідно до п. 10.2 Статуту одним із важливих завдань науково-дослідної діяльності Інституту є розробка і правова експертиза законопроектів і інших правових актів, рекомендацій і пропозицій з питань державно-правового будівництва та інших питань, які стосуються сфер діяльності державних органів, місцевих рад та органів місцевого самоврядування на замовлення органів державної влади і місцевого самоврядування.

5.1. Розробка законопроектів

1. розробка законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій» (Колісник В.П.);

2. розробка оновленого проекту Закону України «Про нормативно-правові акти України». Проект має сприяти забезпеченню системності чинного законодавства України завдяки нормативному врегулюванню процедури прийняття нормативно-правових актів України та чіткому закріпленню їх системи (Петришин О. В., Богачова Л. Л. та ін.);

3. розробка проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України щодо удосконалення організаційно-правового забезпечення місцевої демократії в Україні» (Любченко П. М.);

4. в результаті роботи Львівської лабораторії прав людини і громадянина Інституту під керівництвом академіка НАПрН України Рабіновича П. М. щодо розробки оновлених пропозицій з удосконалення конституційних гарантій прав людини і громадянина в Україні, підготовлено рекомендації з удосконалення формулювання понад 60-ти статей II розділу Конституції України за такими основними напрямками: посилення філософсько-правової обґрунтованості конституційних гарантій означених прав і свобод; універсалізація основоположних прав; розширення змісту й обсягу прав; конкретизація прав; оптимізація правообмежень; уточнення змісту обов'язків; уточнення назв носіїв прав і обов'язків; посилення гарантованості прав. Відповідні рекомендації опубліковано у черговому (24-му) випуску серії I «Праць» Лабораторії і надіслано у відповідній кількості примірників керівництву Конституційної Асамблеї для використання у роботі її відповідних комісій. (довідка Секретаря Конституційної Асамблеї № 3-ка/148 від 13.07.2012 р.).

5. підготовка пропозицій щодо оптимізації законодавчого регулювання діяльності Конституційного Суду України, які були спрямовані до низки державних органів та прийняті до розгляду:

а) Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики (Довідка № 04-29/17-421 від 20 квітня 2012 р.);

б) Адміністрацією Президента України (Лист-відповідь № 51-01/178 від 25 квітня 2012 р.);

в) Конституційним Судом України (Лист-відповідь № 21-402-16/726 від 18 травня 2012 р.) (Гончаров В. В.);

6. розробка проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів» (Кучерявенко М. П.);

7. розробка проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим»;

8. розробка проекту «Рекомендацій щодо шляхів імплементації норм Європейської хартії місцевого самоврядування»

5.3 Участь науковців Інституту у робочих групах по розробці проектів нормативно-правових актів

Академік НАПрН України Битяк Ю. П. є консультантом Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, заступником голови Секції адміністративного права Науково-консультатив-

ної ради при Вищому адміністративному суді України, членом Науково-консультативної ради Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ, членом науково-консультативної ради при Міністерстві юстиції України.

Академік НАПрН України Петришин О. В. є членом робочої групи Верховної Ради України з питань перспективного планування законопроектної роботи, а також позаштатним консультантом комітету Верховної Ради України з питань правової політики. Окрім того, включений до складу робочої групи з підготовки проекту постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України «Про судову практику розгляду спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби», а також до складу Ради державного фонду фундаментальних досліджень при Кабінеті Міністрів України.

Академік НАПрН України Рабінович П. М. як член Конституційної Асамблеї брав участь у робочих щомісячних робочих засіданнях Комісії Конституційної Асамблеї з прав, свобод та обов'язків людини і громадянина.

У складі робочих груп по розробці проектів нормативно-правових актів вели активну роботу й інші співробітники Інституту:

– проекту Адміністративно-процедурного кодексу України – академік НАПрН України Битяк Ю. П.;

– проекту Кодексу України про адміністративні проступки – академік НАПрН України Битяк Ю. П.

– проекту нової редакції Закону України «Про державну службу» – академік НАПрН України Битяк Ю. П.;

– проекту Закону України «Про вищу освіту в Україні» – академік НАПрН України Битяк Ю. П., к.ю.н., доцент Зуй В. В.;

– проекту Закону України «Про нормативно-правові акти в Україні» – к.ю.н., доцент Богачова Л. Л.;

– проекту Закону України «Про державний контроль у сфері діяльності органів виконавчої влади та їх посадових осіб» – член-кореспондент НАПрН України Гарашук В. М. Останній брав також участь у розробці низки інших законопроектів: Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону України «Про кримінальні проступки», рецензував проекти змін та доповнень до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції в Україні»,

низку проектів Законів України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення», проект Закону України «Про Антикорупційне бюро України», проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо національних комісій, що здійснюють державне регулювання природних монополій, у сфері зв'язку та інформатизації, ринків цінних паперів і фінансових послуг», Положення «Про Національний антикорупційний комітет України», тощо.

К.ю.н., доцент Сergyгіна С.Г. є головою робочої групи Національної академії правових наук України щодо розробки проекту Закону про внесення змін до розділу XI Конституції України, Закону України про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування». Окрім того, є членом робочих груп Національної академії правових наук України щодо розробки проекту Виборчого кодексу України, проекту Закону про внесення змін до розділу III Конституції України, Закону України про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України», Закону України про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України», Закону України про внесення змін до Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», проекту Закону України «Про всеукраїнський референдум».

Окрім того, Сergyгіна С. Г. як голова Комісії з питань адміністративно-територіального устрою і місцевого самоврядування Конституційної Асамблеї брала участь у підготовці і проведенні 4 засідань комісії, 4 засідань координаційного бюро Конституційної Асамблеї, виступала з доповіддю на пленарному засіданні Конституційної Асамблеї 21 вересня 2012 р. Як член робочої групи з питань удосконалення територіальної організації влади та місцевого самоврядування Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України брала участь у 4 засіданнях робочої групи.

К.ю.н., доцент, заступник директора Інституту з наукової роботи Яковюк І. В. є експертом Комісії з питань адміністративно-територіального устрою і місцевого самоврядування Конституційної Асамблеї.

Д.ю.н. Любченко П. М., к.ю.н., доцент Соляник К. Є., к.ю.н., доцент Лялюк О. Ю. є учасниками робочої групи при Національній

академії правових наук України, створеної відповідно до розпорядження голови Адміністрації Президента України щодо роботи над проектом закону «Про місцеве самоврядування в Україні».

Окрім того, д.ю.н. Любченко П. М. та к.ю.н., доцент Лялюк О. Ю. є експертами Комісії з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади Конституційної Асамблеї.

Член-кореспондент НАПрН України Барабаш Ю. Г. є секретарем Комісії з питань реалізації народовладдя Конституційної Асамблеї, як **член Науково-експертної групи брав участь у підготовці Концепції формування та організації діяльності Конституційної Асамблеї, а також Положення про Конституційну Асамблею**. Окрім того, Барабаш Ю. Г. у складі робочої групи з питань вдосконалення законодавства про вибори брав участь у підготовці проекту Закону України «Про вибори народних депутатів України».

К.ю.н. Вовк Д. О. як експерт Робочої групи Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України щодо вдосконалення Закону України «Про адвокатуру» протягом звітнього року брав участь у розробці проекту Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», надавав висновки щодо проектів Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розроблених Національною комісією із зміцнення демократії та утвердження верховенства права, адвокатськими об'єднаннями, окремими адвокатами тощо, які подавалися до ВККА у рамках роботи Робочої групи.

5.4 Правова експертиза законопроектів та інших актів

Протягом 2012 р. науковці Інституту традиційно значну увагу приділяли розробці зауважень і пропозицій до чинного законодавства з метою його удосконалення і приведення у відповідність до європейських правових стандартів, проведенню правової експертизи проектів законів та інших правових актів, підготовці висновків щодо подання відповідних актів до Конституційного Суду України. Результати даної роботи Інституту були втілені в наступних показниках:

1) підготовлено експертний висновок щодо Концепції модернізації системи організаційно-правового забезпечення місцевої демократії в Україні (відповідь направлено 18.10.2012 року). У висновку акцентовано увагу на основних недоліках наданої на розгляд програми, зокрема, щодо суб'єктів місцевої демократії, форм реалізації

демократії, запропонованих класифікацій, застосування численних оціночних понять тощо (Серьогіна С. Г., Любченко П. М., Лялюк О. Ю.).

2) підготовлено експертний висновок щодо проекту Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні від 15.08.2012 р. У висновку запропоновано шляхи поліпшення напрямків реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Запропоновано переглянути певні підходи, теоретичну та термінологічну базу (Лялюк О. Ю.).

3) підготовлено науково-консультативні рекомендації щодо Порядку вирішення питань, пов'язаних зі зміною адміністративних меж міста Харкова (відповідь направлено 19.10.2012 р.) У висновку зазначено на основних напрямках зміни меж м. Харкова у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Постанови про приєднання частини територій області до складу міста. Наведено можливі шляхи вирішення питань щодо реєстрації нового місця проживання членів громади, припинення діяльності окремих органів місцевого самоврядування, реєстрації об'єктів нерухомості, транспортних засобів тощо (Лялюк О. Ю.).

VI. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На сьогодні основні цілі та напрямки державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності визначає прийнятий 11 липня 2001 року Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» в редакції від 05 грудня 2012 року.

Для наукових установ НАПрН України орієнтиром у визначенні тематики досліджень є Пріоритетні напрями розвитку правової науки на 2011 – 2015 рр., затверджені рішенням загальних зборів від 24 вересня 2010 р.

Затверджені загальними зборами Академії пріоритетні напрями розвитку правової науки повною мірою відповідають «Основним науковим напрямам та найважливішим проблемам фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук на 2009-2013 роки», що затверджені спільним наказом Міністерства освіти і науки України і Національною академією наук України від 26.11.09 № 1066/609.

Відповідно до вимог Міністерства економіки України Національна академія правових наук України повинна проводити планування власної наукової діяльності у середньостроковій перспективі на 3 найближчих роки. Тому кожен Інститут розробляє перспективні плани наукових досліджень на наступні три роки.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

У 2013 р. у секторах та лабораторіях Інституту планується продовження роботи над перехідними темами фундаментальних та прикладних досліджень, а також початок роботи з реалізації нових тем фундаментальних досліджень.

Перспективним для сектора дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю у 2013 р. стане реалізація теми фундаментального дослідження під назвою «Теоретичні питання удосконалення кримінального законодавства та практика його застосування». Разом із тим планується робота в межах загальної теми

прикладного дослідження «Теоретичні та прикладні проблеми запобігання і протидії корупції в Україні»

У 2013 р. сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства продовжить роботу за темою «Теоретичні та прикладні проблеми реформування Державної кримінально-виконавчої служби України». На даному етапі наукової роботи планується продовжити вивчення теоретичних та прикладних проблем реформування державної кримінально-виконавчої служби та запропонувати шляхи вирішення проблемних питань.

Науковці сектора дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства у 2013 році продовжать працювати над такою темою, як «Теоретичні і прикладні питання реінтеграції до суспільства осіб, які відбули покарання у виді позбавлення та обмеження волі (на виконання пунктів 1, 2, 4, 15 Плану заходів з реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбули покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року)».

У 2013 році сектор дослідження проблем злочинності та її причин буде працювати над фундаментальною темою «Фундаментальні та прикладні проблеми боротьби зі злочинністю» за підтемою «Проблема латентної віктимності та шляхи її розв'язання в Україні» згідно з робочим планом. Буде проводитися аналіз наукових підходів до пізнання і вирішення проблем латентності і віктимності у вітчизняній і зарубіжній кримінології, вивчатися наукова література. Планується розробка анкети та проведення пілотажного дослідження по опитуванню населення; підготовка листів-звернень до голів міських держадміністрацій, підприємств, установ, організацій.

За темою «Теоретичні і прикладні проблеми участі громадськості у запобіганні злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід», що розробляється сектором дослідження проблем запобігання злочинності, у 2013 р. планується: подальший аналіз наукової літератури щодо участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні за темою дослідження; подальше вивчення публікацій у засобах масової інформації щодо стану, проблем, ефективності та перспектив подальшого удосконалення участі громадськості у запобіганні злочинності та її проявам в Україні; продовження аналізу та узагальнення вітчизняного законодавства (законів, постанов Кабінету Міністрів України, наказів МВС України та інших нормативно-пра-

вових актів) щодо участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні; підготовка наукових статей, доповідей на науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах».

У 2013 р. планується розпочати виконання прикладного науково-дослідження «Теоретичні та прикладні проблеми запобігання і протидії корупції в Україні (на виконання п. 4 розділу III «Розроблення методичних рекомендацій щодо запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування» та п. 2 розділу IX «Проведення аналізу ефективності діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції на підставі практичних результатів їх роботи та оцінки громадськості» Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки)». Термін виконання: січень 2013 р. – грудень 2015 р.

У 2013 р. науковцями лабораторії продовжиться робота над темою фундаментального дослідження «Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції» та розпочати роботи у межах виконання теми «Теоретичні та прикладні проблеми запобігання і протидії корупції в Україні».

У 2013 р. сектором дослідження проблем міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю планується продовження дослідження за фундаментальною темою «Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України та проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу», зокрема: переклад зарубіжних джерел на українську мову; вивчення досвіду побудови та функціонування органів кримінальної юстиції в країнах Європи, їх структури та повноважень.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Відповідно до Пріоритетних напрямків розвитку правової науки на 2012-2015 рр., затверджених Національною академією правових наук України, Вчена рада Інституту в якості основних напрямків наукових досліджень Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України на 2012-2015 рр. визнала:

1. Правові механізми забезпечення та захисту прав і свобод людини і громадянина;

- Методологічні засади дослідження прав людини та їх державного захисту в Україні;
- Міжнародні стандарти та державно-юридичні засоби забезпечення прав людини в Україні;
- Проблеми гарантування реалізації основних прав і свобод людини і громадянина в умовах становлення демократичної, соціальної, правової держави;
- Рішення Європейського суду з прав людини як механізм забезпечення та захисту прав і свобод людини і громадянина;
- Удосконалення конституційного забезпечення прав і свобод людини в Україні.

2. Проблеми формування національної правової системи України;

- Розвиток правової системи України в умовах становлення європейського правового простору;
- Проблеми підвищення якості нормотворчої діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- Проблеми адаптації національної правової системи України до міжнародно-правових стандартів;
- Інтерпретаційно-правові акти: поняття, структура, види;
- Декларація в системі джерел права;
- Територіальна громада як суб'єкт права.

3. Правове забезпечення державного будівництва, розвитку політичної системи та місцевого самоврядування;

- Проблеми удосконалення правового регулювання компетенції органів публічної влади;
- Теоретичні та правові проблеми організації та функціонування української держави в умовах конституційної реформи;
- Конституційно-правове регулювання механізму реалізації публічної влади в Україні;
- Проблеми функціонування органів державної влади, конституційно-правових, адміністративно-правових відносин та державно-правової конфліктології;
- Проблеми удосконалення організації влади на місцевому рівні.

4. Україна в системі сучасного міжнародного правопорядку.

- Правові проблеми визначення і реалізації державного суверенітету в умовах європейської інтеграції та глобалізації;

- Вплив європейських інтеграційних процесів на закономірності державно-правового розвитку України на сучасному етапі;
- Проблеми розвитку місцевого самоврядування в Україні в контексті наближення до європейських правових стандартів;
- Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його застосування в Україні;
- Конституційно-правові аспекти реформування інституту виборів в аспекті міжнародних стандартів.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

Виконання науково-дослідної роботи станом на перше півріччя 2012 року доводить необхідність подальших досліджень з актуальних проблем приватного права та підприємництва. В результаті цього, з 01.01.2013 року планується відкриття нових фундаментальних тем досліджень, які спиратимуться на наукові досягнення Інституту, та продовжуватимуть одержання нових знань у галузі приватного права і підприємництва, впровадження їх у практику, сприяння державним органам у розбудові України як демократичної, соціальної, правової держави. Так, на замовлення Національної академії правових наук України запропоновано наступні фундаментальні теми.

1. Проблеми правового регулювання відносин власності в Україні (керівник теми д. ю. н., проф., академік НАПрН України Луць В. В.)

2. Проблеми удосконалення правового статусу непідприємницьких організацій в Україні (керівник теми д. ю. н., проф., М. К. Гальянич)

3. Проблеми вдосконалення корпоративного законодавства в сучасних умовах (керівник теми д. ю. н., проф., академік НАПрН України Луць В. В.)

4. Механізм правового регулювання договірних підрядних відносин: питання теорії і практики (керівник теми к. ю. н. А. Б. Гриняк).

5. Проблеми правового забезпечення стабільності цивільного обороту (керівник теми д. ю. н., проф. О. А. Беянович).

6. Проблеми забезпечення оптимального співвідношення приватних і публічних інтересів в державному регулюванні підприємницької діяльності (керівник теми д. ю. н., академік НАПрН України В. С. Щербина).

7. Правове забезпечення регіональних інтеграційних стратегій України в контексті модернізаційної політики держави (керівник теми к. ю. н. В. І. Король).

8. Теоретичні та практичні проблеми удосконалення цивільного, господарського та адміністративного судочинства в Україні в контексті вимог Європейської конвенції з прав людини (керівник теми к. ю. н. В. І. Бобрик)

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Наукові співробітники Інституту у перспективному періоді будуть працювати над наступними темами:

1. Тема: «Дослідження проблем управління правами інтелектуальної власності».

2. Тема: «Проблеми охорони та захисту авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку».

3. Тема «Дослідження проблем економіки інтелектуальної власності та її правового забезпечення в умовах науково-технічного розвитку».

4. Тема «Дослідження національної політики розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки та розробка механізмів її правового забезпечення».

5. Тема «Захист прав інтелектуальної власності в Інтернеті».

6. Тема «Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності» (Рішення Експертної ради при Національній академії наук України від 16 липня 2012 р.).

7. Тема «Теоретичні та методичні засади визначення розміру шкоди від неправомірного використання прав на об'єкти інтелектуальної власності» (Рішення Експертної ради при Національній академії наук України від 16 липня 2012 р.).

8. Тема «Дослідження договірних форм реалізації майнових прав інтелектуальної власності» (Рішення Експертної ради при Національній академії наук України від 16 липня 2012 р.).

Науково-дослідний інститут інформатики і права

В умовах розбудови інформаційного суспільства та інтеграції України у світовий інформаційний простір, а також з огляду на положення Конституції і законодавства України працівниками НДІП НАПрН України було підготовлено пропозиції щодо внесення змін до «Пріоритетних напрямів розвитку правової науки України на 2011 – 2015 роки», затверджених загальними зборами Національної академії правових наук України від 24.09.2010 р. № 14-10, що були схвалені загальними зборами Академії від 06.03.2012 р. Згідно з цими змінами пріоритетними напрямами наукових досліджень в інформаційній сфері є:

1) теоретико-правові основи становлення і розвитку інформаційного суспільства, забезпечення прав і свобод людини і громадянина в інформаційній сфері;

2) теоретико-методологічні засади правового регулювання інформаційної діяльності, розвитку інформаційного права та інформаційного законодавства України;

3) актуальні проблеми правової інформатики, системної інформатизації нормотворчої, правозастосовної і правоосвітньої діяльності;

4) розробка і впровадження інформаційно-правових підсистем електронного парламенту та уряду, електронних систем і баз даних в галузі держави і права;

5) правові засади захисту персональних даних, інформації з обмеженим доступом, технічного захисту інформації та інших проблем інформаційної безпеки в умовах глобалізації;

6) проблеми юридичної відповідальності та протидії правопорушенням в інформаційній сфері;

7) досвід іноземних країн та історичний досвід правового регулювання в інформаційній сфері, проблеми імплементації норм міжнародного інформаційного права в законодавство України.

Виходячи з цього НДІП НАПрН України розроблено пропозиції щодо напрямів дисертаційних досліджень за спеціальністю 12.00.07 в галузі інформаційного права, схвалених Експертною радою в галузі юридичних наук МОНмолодьспорту України:

1) інформаційна сфера як об'єкт права, теорія, методологія і напрями розвитку інформаційного права;

2) теоретико-правові основи формування і розвитку інформаційного суспільства, забезпечення прав та інтересів людини, суспільства і держави в інформаційній сфері;

3) правові аспекти формування і реалізації державної політики та державного управління в інформаційній сфері;

4) інформаційне законодавство і напрями його розвитку;

5) регулювання суспільних відносин за функціональними напрямками інформаційної діяльності (доступ до публічної інформації; телекомунікації, зв'язок, інформатизація; засоби масової інформації, інтернет, реклама; видавнича, бібліотечна, архівна і музейна справа; державна статистика, документообіг; інформаційна діяльність в галузях освіти і науки, культури і мистецтв, в економічній, фінансовій, банківській та інших сферах);

6) правове регулювання інформаційного забезпечення діяльності органів законодавчої і виконавчої влади, охорони правопорядку і правосуддя, надання адміністративних послуг державними органами та органами місцевого самоврядування;

7) правові аспекти формування і розвитку інформаційної інфраструктури та діяльності її суб'єктів, створення та використання інформаційних технологій і ресурсів, надання послуг і виконання робіт в інформаційній сфері;

8) основи правової інформатики, інформатизація нормотворчої, правозастосовної і правоосвітньої діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, закладів, установ, підприємств та організацій, інформаційні системи і бази даних в галузі держави і права;

9) правовий режим інформації, інформаційних ресурсів, технологій, систем і мереж, регулювання доступу до них, право власності в інформаційній сфері;

10) правові основи забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави та міжнародної спільноти;

11) регулювання охорони і захисту персональних даних громадян та інших осіб, відомостей з обмеженим доступом, технічного захисту інформації;

12) запобігання і протидія негативним наслідкам застосування інформаційних технологій та інформаційним впливам на шкоду людині, суспільству, державі та міжнародному правопорядку;

13) попередження, виявлення і припинення правопорушень та юридична відповідальність в інформаційній сфері;

14) інформаційне право зарубіжних країн, порівняльне законодавство в інформаційній сфері;

15) гармонізація та імплементація норм правових актів Європейського Союзу та міжнародного інформаційного права в законодавство України;

16) правові засади міжнародного співробітництва в інформаційній сфері;

17) історія інформаційного права і правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері.

Надалі, з урахуванням пропозицій членів Координаційного бюро з інформаційного права та інформаційної безпеки, погоджених з керівництвом Відділення державно-правових наук і міжнародного права НАПрН України, пропонується опрацювати питання щодо виокремлення інформаційного права в окрему наукову спеціальність.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Основними перспективними напрямками науково-дослідної діяльності Інституту є:

1. Тема «Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної політики України в контексті європейської інтеграції».

2. Тема «Проблеми правового регулювання об'єктів інноваційних відносин».

3. Тема «Дослідження проблем правового забезпечення інвестування інноваційної діяльності».

4. Тема «Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні».

5. Тема «Інноваційні підходи до соціального забезпечення в Україні».

6. Тема «Шляхи адаптації інноваційного законодавства України до законодавства ЄС в контексті створення та взаємодії з європейським єдиним науковим та інноваційним простором».

7. Тема «Актуальні питання правового забезпечення діяльності суб'єктів інноваційної інфраструктури».

8. Тема «Інформатизація державного управління: питання теорії і практики».

VII. УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ НАУКОВИХ ЗАХОДІВ: КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, «КРУГЛИХ СТОЛІВ» ТОЩО

З метою обговорення актуальних питань правознавства, що розробляються в рамках тем наукового дослідження за участю як співробітників Інститутів, так і науковців провідних наукових, науково-дослідницьких та освітніх центрів України, правознавців, регулярно проводилися наукові конференції, семінари, «круглі столи» тощо.

Загалом у 2012 р. президія Академії та її Інститути виступили організаторами та співорганізаторами **36 наукових заходів** – конференцій, семінарів, «круглих столів», читань. У межах бюджетної програми 6581040 було проведено 14 наукових заходів. Загалом, члени Національної академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів у 2012 р. взяли участь у **450 наукових заходах**.

Важливою подією у науковому житті Академії стало проведення 19 – 20 квітня 2012 р. у м. Харкові Міжнародної науково-практичної конференції «Принципи фінансового права». Співзасновниками конференції виступили кафедра фінансового права Національного університету «Юридична академія України» та Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України.

У роботі заходу взяли участь понад 130 науковців й практиків з різних закладів: Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка, Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», Донецького апеляційного адміністративного суду, Міжнародного науково-технічного університету імені Ю. Бугая, Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності, Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрНУ, Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Хмельницького університету управління та права (Україна); Московської державної юридичної академії імені О. Е. Кутафіна, Московського державного університету імені М. В. Ломоносова, Інституту міжнародного права та економіки імені О. С. Грибоєдова, Науково-дослідного інституту

системного аналізу Рахункової палати Російської Федерації, Російського державного торгово-економічного університету, Ростовського державного економічного університету (Російська Федерація); Білоруського державного університету (Республіка Білорусь) та ін.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

У 2012 році колективом Інституту були проведені наступні наукові заходи:

1. Науково-практичний семінар у рамках Всеукраїнського фестивалю науки «Правові та інституційні механізми протидії корупційним правопорушенням» (м. Харків, 20 квітня 2012 р.). Учасники – 35 осіб.

За результатами роботи семінару було видано збірник тез наукових доповідей.

2. Міжнародна науково-практична конференція «Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність» (м. Харків, 11-12 жовтня 2012 р.). Учасники – 162 особи.

За результатами роботи конференції було видано збірник тез наукових доповідей.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

З метою обговорення актуальних питань правознавства, які розробляються в рамках тем наукового дослідження, за участю як співробітників Інституту, так і науковців провідних наукових та науково-педагогічних центрів України, іноземних правознавців, Інститутом регулярно проводяться наукові заходи.

У 2012 році Інститут виступив організатором та співорганізатором наступних наукових заходів:

1. Міжнародна науково-теоретична конференція (XXV ювілейні Харківські політологічні читання) «Політична наука в епоху суспільних перетворень: потенціал і його реалізація» (3 лютого 2012 р.,

м. Харків). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» та Харківська асоціація політологів.

За результатами роботи конференції було видано: Політична наука в епоху суспільних перетворень: потенціал і його реалізація: Матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції (XXV Харківські політологічні читання). – Х.: ХАП, НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого», НДІ ДБМС НАПрН України, 2012.

2. Міжнародна науково-практична конференція «Особистість. Суспільство. Право» (15 березня 2012 р., м. Полтава). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, Національна академія правових наук України та Полтавський юридичний інститут Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

За результатами роботи конференції було видано: «Особистість, Суспільство, Право». Збірник наукових статей та тез наукових повідомлень за матеріалами міжнародної науково – практичної конференції, присвяченої 10- річчю Полтавського юридичного інституту м. Полтава, 15 березня 2012 р./ під ред. Гетьмана А.П. та інш. Харків »Точка» 2012 р.

3. Науково-практичний семінар «Програма «Східне партнерство» як правова платформа співпраці України і ЄС» (19 квітня 2012 р., м. Харків). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, Національна академія правових наук України та Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

За результатами семінару було видано: «Програма «Східне партнерство» як правова платформа співпраці України і ЄС»: збірник наукових праць (матеріали науково – практичного семінару), 19 квітня 2012 р. / ред.кол.: С.Г. Серьогіна, І.В. Яковюк, О.Я. Трагнюк. – Х.: НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – 112 с.

4. Науково-практична конференція «Принципи фінансового права» (19 – 20 квітня 2012 р., м. Харків). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України та Національний університет «Юридична Академія ім. Ярослава Мудрого».

За результатами роботи конференції було видано: Принципи фінансового права : матеріали междунар. науч.-практ. конф., Харків, 19-20 апр. 2012 г. / редкол.: В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Л. К. Воронова и др. – Харків : Право, 2012.

5. Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі» (26 жовтня 2012 р., м. Харків). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, Національна академія правових наук України та Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

За результатами роботи конференції було видано: «Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі», матеріали науково-практичної конференції НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України. – Х., 2012.

6. Міжнародна науково-практична конференція «Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина»(23 листопада 2012 р., м. Полтава). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, Національна академія правових наук України та Полтавський юридичний інститут Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

За результатами роботи конференції було видано: «Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина», збірник наукових статей та тез наукових повідомлень за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції 23 листопада 2012 р., в двох частинах під ред. Гетьмана А. П. та інш. – Х.: Точка, 2012.

7. Міжнародний Форум з практики Європейського суду з прав людини (30 листопада – 2 грудня 2012 р., м. Львів). Співорганізатори: Львівська лабораторія прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, керівник проектів ОБСЄ в Україні та юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка.

8. VIII Міжнародний «круглий стіл» «Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи)» (7-8 грудня 2012 р. м. Львів) Співорганізатори: Львівська лаборато-

рія прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України та юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка.

За результатами роботи «круглого столу» заплановано опублікування збірника: Антропологія права : філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи) : Статті учасників восьмого Міжнародного «круглого столу» (м. Львів, 7-8 грудня 2012 року) під ред. П. М. Рабіновича .– Львів : Галицький друкар. – 596 с.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

Інститутом, згідно із затвердженими планами роботи на 2012 рік, у звітний період підготовлено та проведено наступні наукові заходи:

1. Міжнародна проблемно-наукова міжгалузева конференція «Інформаційні проблеми комп'ютерних систем, юриспруденції, енергетики, економіки, моделювання та управління (ПНМК-2012)» (7 – 9 червня 2012 р., м. Бучач-Скоморохи). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрНУ, Інститут кібернетики ім. В.М Глушкова НАН України, Бучацький інститут менеджменту і аудиту та Карпатський державний центр інформаційних засобів і технологій НАН України.

2. Науково-практичний «круглий стіл» «Проблеми здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав» (5 – 6 жовтня 2012 р., м. Севастополь). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрНУ, Міжрегіональна фінансово-юридична академія та Окружний адміністративний суд м. Севастополя.

3. Всеукраїнська науково-практична конференція «Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин» (21 – 22 вересня 2012 р., м. Івано-Франківськ). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрНУ та Юридичний інститут Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

Наукові заходи, що були організовані та проведені Інститутом:

1. Щорічний «круглий стіл» «Інформаційне суспільство: право, інновації та бізнес» (Інформаційні технології і безпека) (м. Київ, 28 лютого 2012 р.). Учасники – 51 особа. Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України, Київський регіональний центр НАПрН України та Видавництво «Академпрес».

2. «Круглий стіл» «Гуманітарно-правові аспекти становлення інформаційного суспільства в Україні» (м. Київ, 10 квітня 2012 р.). Учасники – 50 осіб. Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України, Інститут політології і права та Центр правової освіти і науки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

3. «Круглий стіл» «Концептуальні засади кодифікації інформаційного законодавства України» (м. Київ, 18 квітня 2012 р.). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України та Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

4. Міжнародний семінар «Кібербезпека та нові виклики для інформаційного суспільства». (м. Київ, 17 травня 2012 р.). Учасники – 80 осіб. Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України, Фізико-технічний інститут Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» та Центр інформації та документації НАТО в Україні.

5. Наукова конференція «Інформаційні технології та безпека: теоретичні та правові основи інформаційної безпеки». (м. Київ, 14 грудня 2012 р.). Учасники – 60 осіб. Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України та Інститут проблем реєстрації інформації НАН України.

6. Науково-методичний семінар «Теоретичні засади кодифікації інформаційного законодавства України» (31 січня 2012 р., м. Київ). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України та Київський регіональний центр НАПрН України.

7. Науково-методичний семінар «Методологічні засади розробки Концепції кодифікації інформаційного законодавства України» (7 лютого 2012 р., м. Київ). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України та Київський регіональний центр НАПрН України.

8. VIII міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Проблеми впровадження інформаційних технологій в економіці» (23 січня 2012 р. – 29 березня 2012 р.). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України та Національний університет державної податкової служби України.

9. Міжнародний «круглий стіл» «Міжнародні політичні та правові ініціативи щодо майбутнього кіберпростору» (29 травня 2012 р., м. Київ). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України та Національний інститут стратегічних досліджень.

10. «Круглий стіл» «Інформаційне суспільство: держава, право, бізнес» (29 травня 2012 р., м. Київ). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України та Національний інститут стратегічних досліджень.

11. Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі» (26 жовтня 2012 р., м. Харків). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України та Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

У 2012 році колективом Інституту були проведені:

1. Науково-практичний семінар «Трансфер технологій в Україні: теорія та практика» (19 квітня 2012 р., м. Харків).

2. Науково-практична конференція «Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок» (22 травня 2012 р., м. Харків).

3. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку» (15 – 16 листопада 2012 р., м. Харків). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, Національна академія правових наук України та Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

З метою обговорення актуальних питань права та економіки інтелектуальної власності, які розробляються в рамках вищезазначених

тем наукових досліджень, Інститут регулярно організовує та бере участь у проведенні різноманітних науково-практичних дискусій у вигляді конференцій, семінарів, «круглих столів», симпозіумів тощо.

Загалом у звітному періоді Інститутом були організовані й проведені наступні заходи:

1. «Круглий стіл» по обговоренню проекту Правил складання та подання заявки на знак для товарів і послуг, опублікованого на офіційному веб-порталі Державної служби інтелектуальної власності України (15 березня 2012 р., м. Київ).

2. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Вітчизняний та світовий досвід правового регулювання сфери інтелектуальної власності» (заочна) (17 – 18 квітня 2012 р.). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України та Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького.

3. «Круглий стіл» «Інтелектуальна діяльність як основа економіки знань» (19 квітня 2012 р., м. Київ). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України та Інститут інтелектуальної власності Національного університету «Одеська національна юридична академія».

4. Науково-практична конференція «Правова охорона об'єктів інтелектуальної власності та забезпечення захисту майнових прав та інтересів суб'єктів інтелектуальної діяльності в аграрному секторі економіки» (25 квітня 2012 р., м. Київ). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України та Національний університет біоресурсів і природокористування України.

5. Семінар-практикум «Інтеграція правових та судово-експертних засобів захисту прав інтелектуальної власності» (перший етап) «Об'єкти авторського права і суміжних прав, винаходи та корисні моделі, промислові зразки» (18 травня 2012 р., м. Київ)

6. Семінар-практикум «Інтеграція правових та судово-експертних засобів захисту прав інтелектуальної власності» (другий етап) (6 червня 2012 р., м. Київ);

7. II Всеукраїнська науково-практична конференція «Інтелектуальна власність: погляд з XXI століття» (26 – 27 вересня 2012 р., м. Черкаси). Співорганізатори: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України та Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького.

VIII. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Національна академія правових наук України у 2012 р. повністю виконала план результативних показників з випуску друкованої продукції за трьома бюджетними програмами: 6581020 – наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії правових наук України, 6581030 – фундаментальні дослідження у сфері законодавства і права, 6581040 – прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів у сфері удосконалення законодавства України.

Зокрема, за бюджетною програмою 6581020 опубліковано 20 друкованих робіт та 30 публікацій у наукових виданнях; за бюджетною програмою 6581040 опубліковано 52 монографії та підручників, 29 збірників коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, 468 наукових статей._

Однак, як показує практика, робота Академії не вичерпується реалізацією передбачених паспортами бюджетних програм показників. Загалом, члени Національної академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів у 2012 р. опублікували близько 700 одиниць друкованої продукції, підготовленої як одноособово, так і у співавторстві, загальним обсягом понад 2000 д.а., з яких: 56 монографії, 10 підручників, 33 навчальних та практичних посібників, 48 збірників коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, 1 енциклопедію, 3 наукові доповіді, понад 500 наукових статей та тез наукових доповідей._

У багатогранній видавничій діяльності, яку здійснюють академіки та члени-кореспонденти Академії, помітне місце посідає **видавництво «Право»**, яке входить до складу Академії.

У 2012 році видавництво «Право» Національної академії правових наук України видало **172 видання**, загальною кількістю 95875 примірників та загальним обсягом 1926 обліково-видавничих аркушів. Серед них: 3 довідкових видання, 26 збірників законодавства, 33 монографії, 27 навчальних посібників, 21 навчально-методичний посібник, 33 наукових видання, 7 науково-практичних коментарів до законодавства, 21 підручник та 1 практичний посібник.

Окремо слід зупинитися на результатах діяльності журналу «Право України», який вже 2 роки фінансується Національною академією правових наук за окремою бюджетною програмою.

У 2012 р. редакцією журналу «Право України» було випущено:

12 номерів юридичного журналу «Право України» **українською мовою** по 1600 екземплярів у випуску загальним річний тиражем у 15300 екземплярів;

8 номерів юридичного журналу «Право України» **російською та англійською мовами** по 300 екземплярів кожен.

Крім цього започатковане **10 спеціалізованих додатків**, які по суті є окремими фаховими виданнями, зокрема: Європейський суд з прав людини. Судова практика, Студентський юридичний журнал, Філософія права, Правобукварик, Абетка права, Європейське право, Право США, Міжнародне право, Порівняльне правознавство, Зібрання актів європейського права.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса

За звітний період на виконання бюджетної програми науковцями Інституту було опубліковано: 15 монографій та підручників, 4 збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, 128 наукових статей, тези 78 наукових доповідей. Загальний обсяг друкованої продукції, виданої Інститутом у 2012 році, складає 894,8 друк. арк.

Монографії:

1. Голіна В. В., Лукашевич С. Ю., Колодяжний М. Г. Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності: монографія. – Х. : Право, 2012. – 304 с. (19 д.а.);

2. Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції: монографія. – Х.: Апостіль, 2012. – 304 с. (19 д.а.);

3. Зеленецький В. С., Лобойко Л. М. Доследственный уголовный процесс. – Донецк: Східн. вид. дім, 2012. – 397 с. (23,25 д.а.);

4. Мошак, Г. Г. Развитие криминологической думки у ФРН і в Україні (за матеріалами досліджень науковців Інституту вивчення проблем злочинності НАПрН України): монографія. – К.: «Ін-Юре», 2012. – 64 с. (2,7 д.а.);

5. Проблеми адаптації законодавства України у сфері протидії злочинності до законодавства Європейського Союзу: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О. Ю. Шостко. – К.: «Ін-Юре». – 2012. – 250 с. (10,4 д.а.);

6. Шепітько, М. В. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве показання / за ред. В. І. Борисова. – Х.: Апостіль, 2012. – 260 с. (10,8 д.а.).

7. Борисов В. І., Степанюк А. Х., Батиргарєєва В. С., Яковець І. С. та ін. Теоретичні та прикладні проблеми соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі або обмеження волі: монографія. – Х, 2012. – 152 с. (6,3 д.а.).

8. Зеленецький В. С. Свод монографических работ новой научной направленности. – К. : Истина, 2012. – 776 с. (44,91 д.а.).

9. Погорецький М. А., Водько М. П. Контроль та нагляд за оперативно-розшуковою діяльністю // Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ: Загальна частина: підручник / за ред. С. П. Черних, М. П. Водька, О. Ф. Долженкова. – К.: Відділ редакційно-видавничої діяльності ДНДІ МВС України, 2012. – 884 с. – С. 615–644 (автор.) (1,9 д.а.).

10. Погорецький М. А. Зняття інформації з каналів зв'язку в діяльності оперативних та слідчих підрозділів ОВС: монографія / М. А. Погорецький, С. В. Єськов, Д. Б. Сергєєва; за заг. ред. М. А. Погорецького / МВС України, ЛДУВС імені Е. О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2012. – 282 с. (18,5 д.а.).

11. Віктимологічні засади боротьби зі злочинами, що вчиняються в установах виконання покарань України: навчальний посібник для студентів юридичних навчальних закладів / Джу́жа О. М., Коваленко В. В., Колб О. Г. та ін.; за заг. ред. О. М. Джу́жи та В. В. Коваленка. – Хмельницький : ХмЦНП, 2012. – 172 с. (5 д.а.) (Яковець І. С. – 1 д.а.).

12. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Кримінальне право України» (Загальна частина) відповідно до вимог ECTS для студентів II курсу / уклад. : В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. В. Гродецький та ін. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2012. – 136 с. (5,7 д.а.).

13. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Кримінальне право

України” (Особлива частина) відповідно до вимог ECTS для студентів III курсу / уклад.: В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, А. О. Байда та ін. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2012. – 136 с. (5,7 д.а.);

14. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Судова експертологія: поняття, структура, завдання, функції» (галузь знань 0304 «право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр». Спеціальність 8.18010003 «Судова експертиза») / уклад.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель, та ін. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 24 с. (1 д.а.);

15. Шепітько В. Ю., Журавель В. А., Затенацький Д. В. та ін. Криміналістика: ситуаційні моделі та завдання навч. посібник / за ред. О. Я. Баєва, В. Ю. Шепітька. – Х.: Видавнича агенція «Апостіль», 2012. – 264 с. (1,0 д. а. В. Ю. Шепітько, / 1,0 д. а. В. А. Журавель / 0,3 д. а. Д. В. Затенацький).

Збірники:

1. Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. праць ІВПЗ НАПрН України. – Вип. 22 / ред. кол.: Борисов В. І. (головн. ред.) та ін. – Х.: Право, 2011 (16 д.а.);

2. Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. праць ІВПЗ НАПрН України. – Вип. 23 / ред. кол.: Борисов В. І. (головн. ред.) та ін. – Х.: Право, 2011 (16 д.а.);

3. Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (11-12 жовт. 2012 р.) / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. – Х.: Право, 2012. – 632 с. (36,7 д.а.).

4. Хавронюк Н. И. Научно-практический комментарий к Закону Украины “Об основах предотвращения и противодействия коррупции”. – Х.: Фактор, 2012. – 656 с. (32 д.а.)

Монографії та підручники, видані понад виконання показників паспортів бюджетних програм 6581030 та 6581040:

1. Кримінальне право України: курс тестових завдань: навч. посібник. – К.: КНТ; Самміт-Книга, 2012. – 368 с. (17 д.а.);

2. Москвич Л. М. Організація роботи суду : навч. посіб. для студ. спец. вищ. навч. зал. / І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, О. М. Овчаренко та ін.; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. – Х.: Право, 2012. – 256 с. – С. 127–184; 193–207 (автор.) (2,9 д.а.);

3. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Експертні недоліки та помилки» / уклад.: В. А. Журавель, В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько, Г. К. Авдєєва. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 73 с. (3,5 д.а.);

4. Павленко Т. А. Уголовное право Украины. Общая Часть: учебное пособие для обучающихся на русском языке. – Х.: Харьков юрид., 2012. – 344 с (у співав.) (20 д.а.);

5. Проблеми кримінально-виконавчого права: навч. посібник / Кальман О. Г., Мірошніченко С. С., Подільчак О. М., Плотнікова В. П., Туркот М. С.; за заг. ред. О. Г. Кальмана. – К.: Нац. акад. прокуратури України. – Чернігів: ПАТ «ПВК «Десна», 2012. – 336 с. (Подільчак О. М. – 2 д.а.);

6. Шепітько В. Ю. Проблемные лекции по криминалистике: учеб. пособие. – Х.: Апостіль, 2012. – 152 с. (9,5 д.а.);

7. Права людини в діяльності органів і установ виконання покарань : науково-методичний посібник для проведення занять в системі службової підготовки / Іваньков І. В., Яковець І. С., Григоренко А. М., Буров С. Ю.; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2012. – 280 с. (32,55 д.а.). (Яковець І.С. – 15 д.а.);

8. Шостко, О. Ю. Теорії причин злочинності неповнолітніх у сучасній американській кримінології: наук.-практ. посібник. – К.: Право України, 2012. – 46 с. (1,9 д.а.).

Збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, видані понад виконання показників паспортів бюджетних програм 6581030 та 6581040:

1. Борисов В. І. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі (науково-практичний коментар до статей 6, 7 та 8 Кримінального кодексу України) // Криміналість первопечатный : міжнародний науково-практичний журнал. – 2012.– № 5. – С. 40–51 (0,4 д.а.);

2. Кримінально-виконавчий кодекс України : науково-практичний коментар /за заг. ред. В. В. Коваленка, А. Х. Степанюка. – К.: Атіка, 2012. – 492 с. (16,7 д.а.);

3. Кримінально-процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажиський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки,

А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с. – С. 247–308 (автор. – Погорецький М. А., 4,0 д. а.); С. 367–391 (автор. – Шило О. Г., 2,0 д. а.);

4. Науково-практичний коментар Закону України “Про Службу безпеки України” / кол. авторів: за заг. ред. В. О. Глушкова, Є. Д. Скулиша, О. В. Скрипнюка, В. П. Тихого. – К.: Наук.-вид. центр НА СБ України, 2012. – 311 с. (15 д.а.);

5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 9-те вид., переробл. та допов. – К.: Юрид. думка, 2012. – 1316 с. (59,8 д.а.).

6. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до Закону України “Про засади запобігання і протидії корупції” – Х. : Фактор, 2012. – 656 с. (32 д.а.)

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

За звітний період на виконання бюджетної програми науковцями Інституту було опубліковано: 7 монографій та підручників, 8 збірників коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, 120 наукових статей, 82 тези наукових доповідей.

Монографії:

1. Писаренко Н. Б. Сьоміна В. А. Адміністративно-правові спори (удосконалення порядку вирішення) : монографія / Н. Б. Писаренко, В. А. Сьоміна. – 2-ге вид., зі змінами та доп. – Х. : Право, 2012.

2. Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції : монографія / Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк, С. Г. Серьогіна та ін. ; за ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. – К. : Ред. журн. «Право України», 2012. «Академічні правові дослідження». Дод. до юрид. журн. «Право України». – 336 с.

3. Яковюк И. В. Европейская интеграция: проблемы теории и практики : монография / под ред. И. В. Яковюка, А. К. Сквикова. – М. : Изд-во Моск. гуманит. ун-та, 2012. – С. 3–47, 57–93.

4. Любченко П. М. Організаційні форми роботи представницьких органів місцевого самоврядування: монографія / П. М. Любченко, С. О. Семко – Х.: Право, 2012. – 216 с.

5. Конституційно-правовий статус людини : можливості удосконалення в Україні : Колективна монографія / Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / редкол.: П. М. Рабінович (голов. ред.) та ін. – Серія І. Дослідження та реферати. Випуск 24. – Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2012. – 214 с.

6. Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко. – Х.: Право, 2012. – 528 с.;

7. Очерки бюджетно-правовой науки современности / под общ. ред. Е. Ю. Грачевой и Н. П. Кучерявенко. – Москва-Харьков : Право, 2012. – 512 с.

Збірники:

1. Особистість, Суспільство, Право. Збірник наукових статей та тез наукових повідомлень за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю Полтавського юридичного інституту м. Полтава, 15 березня 2012 р./ під ред. Гетьмана А. П. та інш. – Харків: Точка, 2012. – 578 с.

2. Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі. – Х. : Оберіг, 2012. (Серія «Наукові доповіді»; вип. 1);

3. Європейський досвід удосконалення місцевого самоврядування. – Х.: Оберіг, 2012. (Серія «Наукові доповіді»; вип. 3);

4. Проблеми конституційно-правового регулювання організації та функціонування органів влади Автономної Республіки Крим. – Х.: Оберіг, 2012. (Серія «Наукові доповіді»; вип. 4);

5. Полянський Т. Т. Феномен зловживання правом (загально-теоретичне дослідження) / Т. Т. Полянський // Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / Редкол.: П. М. Рабінович (голов. ред.) та ін. – Серія І. Дослідження та реферати. – Вип. 25. – Львів: Галицький друкар, 2012. – 456 с.

6. Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук. праць / редкол.: Ю. Г. Барабаш та ін. – Х.: Право 2012. – Вип. 23 – 360 с.

7. Правове регулювання організації та діяльності апарату глави держави: зарубіжний і вітчизняний досвід / Ю. П. Битяк, І. І. Бодрова, С. Г. Серьогіна. – Х. : Оберіг, 2012. (Серія «Наукові доповіді». вип. 6);

8. Програма «Східне партнерство» як правова платформа співпраці України і ЄС: збірник наукових праць (матеріали міжнародного науково-практичного семінару), 19 квітня 2012 р. / редкол.: С. Г. Серьогіна, І. В. Яковюк, О. Я. Трагнюк. – Х.: НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – 112 с.

Монографії та підручники, видані понад виконання показників паспортів бюджетних програм 6581030 та 6581040:

Монографії:

1. Битяк Ю. П. Забезпечення державного суверенітету як пріоритет політики національної безпеки / Ю. П. Битяк, Ю. В. Байдін // Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції : монографія / за ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. – К., 2012. – С. 100–141

2. Серьогіна С. Г. Форма правління: питання конституційно-правової теорії та практики: монографія. – Х.: Право, 2011. (не увійшло до звіту 2011)

3. Максимов С. І. Філософія права: сучасні інтерпретації : Вибр. праці: статті, аналітичні огляди, переклади (2003 – 2011) / С. І. Максимов. – 2-ге вид., допов. – Х. : Право, 2012. – 432 с. (Бібліотека міжнародного часопису «Проблеми філософії права»)

4. Семенихин И. В. Правовая доктрина и ее роль в формировании европейского правового пространства / И. В. Семенихин // Европейская интеграция: проблемы теории и практики: монография / под. ред. И. В. Яковюка, А. К. Сквикова. – М. : Изд-во Моск. гуманит. ун-та. – С. 211-259.

5. Євсєєв О. П. Договори та угоди в конституційному праві // Договір як універсальна правова конструкція / за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. – Х.: Право, 2012. – С. 359-408

Підручники:

1. Серьогіна С. Г. Підручник «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні». Глави 1, 2 (§ 1-6), 3, 7, 14 (§ 1, 3), 15 (§ 2-4). – Харків, 2012 р.

2. Данильян О. Г. Философия : учебник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – Харьков : Право. – 496 с.

3. Порівняльне правознавство: підручник / С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов та ін.; за заг. ред. О. В. Петришина. – Х.: Право, 2012. – 262с.

4. Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гарашук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та доп. – Х.: Право, 2012. – 656 с.

Посібники:

1. Серьогіна С. Г. Проблеми правового регулювання організації та діяльності апарату Президента України: наук.-практ. посіб. / Ю. П. Битяк, С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова. – Х.: НДІ держ буд-ва та місц. самоврядування, 2012. – С.9-60.

2. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспиту/ за ред.: Ю. Г. Барабаша. – Х.: Право, 2012. – 304 с. (Слінько Т.М. – С. 142-175

3. Філософія правового виховання : навч. посіб. / А. П. Гетьман, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін; за ред. А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. – Х.: Право, 2012. – 248 с.

4. Філософія: навч. посіб. / О. М. Бардін, В. В. Булавина, Н. Б. Годзь та ін.; за ред. О. М. Бардіна, М. П. Требіна. – Харків : НТУ «ХП», 2012. – 432 с.

5. Теорія держави і права: посіб. для підготовки до держ. іспитів/ за заг. ред. О. В. Петришина. – Х.: Право. 2012 – 192 с.

6. Історія вчень про державу і право: у таблицях і дефініціях : навч. посіб. / О. В. Зінченко, О. В. Петришин. – Х.: Право, 2012. – 208 с.

7. Конфліктологія: навч. посіб. / Л. М. Герасіна, В. Д. Воднік, О. М. Сахань, Зимогляд В. Я. та ін. – Х.: Право, 2012. – 128 с.

8. Конституційне право України. Посібник для підготовки до іспиту / за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. – Х.: Право, 2012. – 304с.

9. Панов Н.И. Проблемы методологии формирования понятийного аппарата юридической науки. – Х.: «Право», 2011. – 28 с.

10. Адміністративне право. Альбом схем : навч. посіб. / Ю. П. Битяк, В. В. Зуй, В. М. Гарашук та ін. –Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого», 2012. – 160 с.

11. Любченко П. М. Муніципальне право України: навч. посіб. /П. М. Любченко. – Харків : Вид-во «ФІНН», 2012. – 496 с.

12. Євсєєв О. П. Конституційно-судовий процес в Україні // Конституційна юрисдикція: підручник (з грифом МОН України) / за ред. О. А. Селіванова і Ю. Г. Барабаша. – Х.: Право, 2012. – С. 66-89

13. Богуцька В. В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення : навч. посібник / В. В. Богуцький, В. В. Богуцька, В. В. Мартиновський. – 4-е вид., перероб. і доп. – Х. : ФІНН, 2012. – 216 с.

14. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з фінансового права (відповідно до вимог ECTS: галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр», напрям підготовки 6.030401 «Правознавство») для студентів III курсу денних факультетів / уклад.: М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, І. М. Бондаренко та ін.. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 53 с.

15. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з дисципліни «Податкове право» (відповідно до вимог ECTS) / уклад.: М. П. Кучерявенко, І. М. Бондаренко, Д. О. Білінський та ін. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 40 с.

Збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, видані понад виконання показників паспортів бюджетних програм 6581030 та 6581040:

Коментарі законодавства:

1. Колесник В. П. Комментарий к ст. ст. 7-15, 37 Конституции Автономной Республики Крым // Конституция Автономной Республики Крым: научно-практический комментарий. – Х.: Факт, 2012. – С. 78-140, 435-442

2. Колісник В. П. Коментар до Розділів II, III, V, VII Закону України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 р. // Закон України «Про вибори народних депутатів України»: науково-практичний коментар. – К.: Дім Арт, 2012. – С. 35-76; 126-167; 231-299

3. Писаренко Н. Б. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / Ю. П. Битяк, Н. Б. Писаренко. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 1

4. Любченко П. Н. Комментарий к Разделу 4 Конституции Автономной Республики Крым // Конституция Автономной Республики Крым: научно-практический комментарий / Ф. В. Вениславский,

Е. И. Григоренко, Я. А. Григоренко [и др.]; рук. авт. кол. В. П. Колесник. – Харьков: Факт, 2012. – 482-517.

5. Любченко П. М. Науково-практичний коментар до Закону України «Про вибори народних депутатів України» / Веніславський Ф. В., Гончарук О. В. Колісник В. П., Любченко П. М., Сущенко В. М./ під ред. Мусіяки В. Л. – К.: Дрім Арт, 2012. – 450-608.

6. Податковий кодекс України: науково-практичний коментар : у 3 ч. / М. П. Кучерявенко, І. Л. Самсін, І. Х. Темкіжев та ін. ; за ред. М. П. Кучерявенка та І. Х. Темкіжева. – Х. : Право, 2012. – Ч. 1. – 810 с.

7. Податковий кодекс України: науково-практичний коментар: у 3 ч. / М. П. Кучерявенко, І. Л. Самсін, І. Х. Темкіжев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка та І. Х. Темкіжева. – Х. : Право, 2012. – Ч. 2. – 826 с.

8. Податковий кодекс України : науково-практичний коментар : у 3 ч. / М. П. Кучерявенко, І. Л. Самсін, І. Х. Темкіжев та ін. ; за ред. М. П. Кучерявенка та І. Х. Темкіжева. – Х. : Право, 2012. – Ч. 3. – 608 с.

Збірники законодавства:

1. Гаращук В. М. Збірник законодавчих актів з питань протидії корупції / упоряд. : В. В. Белєвцева, В. М. Гаращук, О. М. Лемешко, В. Я. Настюк. – Х. : Право, 2012. – 312 с.

2. Організація місцевого самоврядування в Україні: збірник нормативно-правових актів // Упорядники: Любченко П. М., Соляник К. Є., Челомбитько Л. В. – Харків: «Юрайт», 2012. – 296 с.

3. Організація державної влади в Україні: збірник нормативно-правових актів // Упорядники: Любченко П. М., Соляник К. Є., Челомбитько Л. В. – Харків: «Юрайт», 2012. – 368 с.

Збірники:

1. Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук. праць / редкол.: Ю. Г. Барабаш та ін. – Х.: Право 2012. – Вип. 24.

2. Інформаційне суспільство і держава: проблеми взаємодії на сучасному етапі», матеріали науково-практ. конференції Нац. ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України. – Х. ., 2012.

3. Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина», збірник наукових статей та тез наукових повідомлень за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції 23 листопада 2012 р., в двох частинах під ред. Гетьмана А. П. та інш. Х. :Точка, 2012.

4. Принципи фінансового права : матеріали междунар. науч.-практ. конф., Харків, 19-20 апр. 2012 г. / редкол.: В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Л. К. Воронова и др. – Харків : Право, 2012.

Енциклопедії:

1. Політична Енциклопедія / Редкол.: Ю. Левенець (гол.), Ю. Шаповал та ін. – Київ: Парламентське вид-во, 2011. – 808 с. – (Л. Герасіна – «Дисперсія влади», «Мобільність політична»; О. Сахань – «Дегуманізація», «Полікратія», «Політична коректність»).

Наукові доповіді:

1. Семеніхін І. В. Правова доктрина: загальнотеоретичний аналіз / І. В. Семеніхін; наук. ред. О. В. Петришин. – Х. : Юрайт, 2012. – 88 с. – (Серія «Наукові доповіді»; вип. 2).

2. Вовк Д. Християнська правова традиція як категорія теорії права / Д. Вовк; наук. ред. О. В. Петришин. – Х.: Юрайт, 2012. – 64 с. – (Серія «Наукові доповіді»; вип. 5).

3. Саннікова М. В. Декларація як джерело права в романо-германській правовій системі / М. Саннікова; наук. ред. В. П. Колісник. – Х.: Юрайт, 2012. – 72 с. (Серія «Наукові доповіді»; вип. 7).

Навчально-методичні праці:

1. Програма навчальної дисципліни «Нормативно-проектувальна техніка та державна реєстрація нормативно-правових актів» / Уклад. С. Г. Серьогіна, О. Ю. Лялюк, М. О. Петришина. – Х, 2012. – 9 с.

2. Програма навчальної дисципліни «Державне будівництво і місце самоврядування в Україні» / Уклад.: С. Г. Серьогіна, П. М. Любченко, Л. В. Челомбитько. – Харків: Нац. універс. «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 9 с.

3. Програма навчальної дисципліни «Муніципальне право» / Уклад.: С. Г. Серьогіна, П. М. Любченко, І. І. Бодрова. – Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 8 с.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

За звітний період на виконання бюджетної програми науковцями Інституту було опубліковано: 10 монографій та підручників, 1 збірник наукових праць, 6 науково-практичних журналів «Теорія і практика інтелектуальної власності», 75 наукових статей, тези 38 наукових доповідей.

Монографії:

1. Охорона та захист прав на комерційну таємницю: організаційно-правові аспекти : монографія / кол. авторів: Демидович Є. Г., Ленго Ю. Є., Пічкур О. В., Работягова Л. І. та ін.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 300 с., 12,5 др.арк., *(передано до друкарні)*;

2. Бутнік-Сіверський С.О. Спадкування прав інтелектуальної власності. Монографія. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф». 2012. – 213 с., 8,8 др.арк., *(передано до друкарні)*;

3. Андрощук Г.О., Петренко С.А. Правова охорона комп'ютерних програм і баз даних. Монографія. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф». 2012. – 308 с., 12,8 др. арк., *(передано до друкарні)*;

4. Андрощук О.Г. Державне регулювання відносин у сфері службового винахідництва: вітчизняний та закордонний досвід: монографія. – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2012. – 300 с. *(передано до друкарні)*.

5. Бутнік-Сіверський О. Б., Борко Ю. Л. та ін. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності : монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Л. Борко, І. Л. Шульпін та ін.; 2-ге видання, доп. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 486 с. (19,0 др. арк.) *(передано до друкарні)*;

6. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності : монографія / Кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О. та ін.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, «Лазурит – Поліграф». – 2012. – 180 с. 7,5 др.арк., *(передано до друкарні)*;

7. Андрощук Г. О., Шкляр С. В. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції. Науково-практичне видання. – К.: Юстініан. 2012. – 472 с., (19,6 др. арк.).

8. Оцінювання рівня корупції: засади української моделі: наук.-практ. посібник / кол. авт.: О. В. Сердюк, І. М. Осика, О. В. Волянська, М. Ю. Огай. – К. : Атіка, 2011. – 116 с. (О. В. Сердюк – 2 д.а.).

9. Колісник В. П. Договори та угоди в конституційному праві // Договір як універсальна правова конструкція: монографія / А. П. Гельман, В. І. Борисова, О. П. Євсєєв та ін. – Х.: Право, 2012. – С. 359-408. (у співавторстві з Євсєєвим О. П.).

10. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні / В. М. Гаращук // Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : [підруч.] / за заг. ред. О. М. Бандурки. – Х. : Золота миля, 2012. – С. 463–483.

2. Збірник наукових праць

1. Питання інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. Випуск десятий. К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 336 с., 14,0 др. арк., (*передано до друкарні*).

2. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 1 (4,3 др. арк.),

3. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 2 (4,6 др. арк.)

Збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, видані понад виконання показників паспорту бюджетної програми:

1. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – №3 (7,1 др. арк.)

2. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 4 (5,5 др. арк.)

3. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – № 5 (5,3 др. арк.)

4. Науково-практичний журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності». – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2012. – 6 (6,5 др. арк.)

Науково-дослідний інститут інформатики і права

За звітний період на виконання показників паспорта бюджетної програми 6581040 в НДЦПІ НАПрН України видано: 10 монографій, 5 наукових журналів, 45 наукових статей, загальним обсягом 1991 с. (152,3 д.а.):

Монографії:

1. Основи інформаційного і соціально-правового моделювання : [монографія] / В. М. Фурашев, Д. В. Ланде. – К.: ТОВ «ПанТот», 2012. – 144 с. (6,5 д.а.).

2. Основи систематизації інформаційного законодавства : теоретичні та правові засади : [монографія] / Брижко В. М. – К. : ТОВ «ПанТот», 2012 р. – 304 с. (26,6 д.а.).

3. Електронні фонди нормативно-правової інформації парламенту України (правові, організаційні та технологічні аспекти) : [монографія] / Антоненко С. А. (за ред. Швеця М. Я.) . – К. : Право України, 2012. – 282 с. (17,63 д.а.).

4. Кримінально-правова політика та забезпечення інформаційного суспільства в Україні : [монографія] / Савінова Н. А. – К. : Право України, 2012. – 219 с. (13,7 д.а.).

5. Інформаційна безпека людини як споживача телекомунікаційних послуг: [монографія] / Арістова І. В., Сулацький Д. В. – К. : Право України, 2012. – 182 с. (11,85 д.а.).

6. Правове забезпечення соціальної політики України в умовах розвитку інформаційного суспільства : [монографія] / Н. А. Савінова, О. Я. Ярошенко, Л. А. Литва. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 270 с. (16,87 д.а.).

7. Кримінально-правове забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні: теоретичні та практичні аспекти: [монографія] / Савінова Н. А. – К.: ТОВ «ДСК», 2012. – 342 с. (21,37 д.а.).

8. Дзьобань О. П. Філософія інформаційних комунікацій: монографія / Дзьобань О. П. – Харків: Майдан, 2012. – 224 с.

9. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / під ред. І. В. Яковюка. – К., 2012. – С. 4–82.

10. Вінник О.М. Корпоративна форма державно-приватного партнерства: проблеми правового забезпечення на тлі зарубіжного досвіду: монографія. – Суми: МакДен, 2012. – 204 с. (11,86 д.а.);

Збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, видані понад виконання показників паспорту бюджетної програми:

Наукові журнали:

1. Інформація і право. – № 1(4)/2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України, 2012. – 152 с. (13,3 д.а.).

2. Інформація і право. – № 2(5)/2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України, 2012. – 198 с. (17,3 д.а.).

3. Інформація і право. – № 3(6)/2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України, 2012. – 170 с. (14,8 д.а.).

4. Правова інформатика. – № 2(34)/2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України, 2012. – 124 с. (10,7 д.а.).

5. Правова інформатика. – № 3(35)/2012. – К.: НДЦПІ НАПрН України, 2012. – 100 с. (8,75 д.а.).

У 2012 році понад плану результативних показників паспорта бюджетної програми 6581040 співробітниками НДЦПІ НАПрН України підготовлено та опубліковано науковий твір «Концепція кодифікації інформаційного законодавства України» // Баранов О. А., Брижко В. М., Беляков К. І. та ін. – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44449 від 25.06.2012 р.,

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

За звітний період на виконання бюджетної програми науковцями Інституту було опубліковано: 2 монографії, 1 збірник тез доповідей, 12 наукових статей, тези 38 наукових доповідей.

Монографії:

1. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія / Д. В. Задихайло. – Харків:Юрайт, 2012. – 456 с.

2. Актуальні питання правового регулювання інвестиційних відносин монографія / кол. авторів: Бойчук Р. П., Вінник О. М., Давидюк О. М. та ін.; кер. авт. колективу, наук. ред. Бойчука Р. П. – Х.: Юрайт, 2012.– 216 с.

Збірник наукових праць:

Збірник тез доповідей: Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок: мат. наук.-практ. конф., м. Харків, 22 травня 2012 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. – Х.: НДІ ПЗІР, 2012. – 182 с.

Понад виконання показників паспорта бюджетної програми 6581040 видано:

Журнал:

Актуальні питання інноваційного розвитку / редкол. С. М. Прилипко та ін. – Х.: – ФІНН, 2012. – Вип. 2. – 105 с.

Монографії:

1) Палант О. Ю. Логістика транспортного комплексу регіону (перспективи інвестування та інноваційного розвитку) : [монографія] / О. Ю. Палант. – Х.: Золоті сторінки, 2012. – 168 с.

2) Спасибо И. А. Харьковская цивилистическая школа: право собственности: монография / Под ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2012. – 424 с.

3) Прилипка С. М. Правове регулювання соціального обслуговування населення в сучасних умовах: проблеми теорії та практики: монографія / В. О. Гончаров, О. М. Ярошенко, Л. П. Шумна, С. М. Прилипка. – Х.: Юрайт, 2012. – 312 с.

4) Прилипка С. М. Внутрішній трудовий розпорядок: теоретико-правовий аспект: монографія / В. О. Голобородько, Д. В. Журавльов, С. М. Прилипка. – Х.: Юрайт, 2012. – 256 с.

5) Мілаш В. С. Договір як універсальна правова конструкція : монографія / А. П. Гетьман, В. І. Борисова, О. П. Євсєєв та ін.; за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. – Х.: Право, 2012. – 432с.

6) Прилипка С. М. Проблеми правового регулювання відсторонення працівників від роботи за законодавством України : монографія / І. О. Лосиця, С. М. Прилипка, Д. В. Трубіцин, О. М. Ярошенко. – Харків: Видавництво «ФІНН», 2011.– 224с.

7) Ярошенко О. М. Внутрішній трудовий розпорядок: теоретико-правовий аспект: монографія / В. О. Голобородько, Д. В. Журавльов, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенко; За наук. ред. проф. Ярошенка О. М. – Харків: Юрайт, 2012. – 256с.

8) Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця у випадку змін в організації виробництва і праці: проблеми теорії та практики : монографія / С. М. Прилипка, О. М. Ярошенко, Л. Ю. Величко. – Харків : Видавництво «ФІНН», 2011. – 232с.

9) Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект: монографія / В. В. Андріїв, О. В. Москаленко, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенко. – Харків : Видавництво «ФІНН», 2011. – 280с.

Підручники:

1) Трудове право України: підручник / В. В. Жернаков, О. М. Ярошенко, С. М. Прилипка та ін. – Х.: Право, 2012. – 496 с.

2) Міжнародна економіка [навч. посіб.]/ [за заг. ред. С. М. Макухи]. – Х.: Нац. Ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2012. – 192 с. (Марченко О. С. гл. 7, частка автора – 0,5 д.а.; Шевченко Л. С. частка автора – 0,5 д. а.);

3) Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т. А. Занфирова, М.І. Іншин, С. М. Прилипка та ін. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.;

4) Основи господарського права України: навч. посіб. / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков. – Харків: Юрайт, 2012. – 328 с.;

5) Господарське право: підручник / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков, Р. П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д. В. Задихайла, В. М. Пашкова. – Х.: Право, 2012. – 696 с.

6) Вінник О. М. Форми співпраці держави/територіальної громади з приватним бізнесом // Актуальні проблеми господарського права: навчальний посібник / за заг. ред. Щербини В. С. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – С. 52-57 (1 д.а.);

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва

За звітний період на виконання бюджетної програми науковцями Інституту було опубліковано: 8 монографій, 13 збірників коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, 88 наукових статей.

Монографії:

1. Особливості захисту суб'єктивних цивільних прав [текст]: Монографія / За заг. ред. академіків НАПрН України О. Д. Крупчана та В. В. Луця. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 400 с.

2. Пленюк М. Д. Строки і терміни у договорах про виконання робіт (цивільно-правовий аспект) [текст]: Монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 140 с.

3. Первомайський О. О. Участь територіальних публічно-правових утворень в цивільних відносинах: проблеми теорії та практики [текст]: Монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 257 с.

4. Теоретико-методологічні засади диференціації та уніфікації в цивільному, господарському й адміністративному судочинстві в Україні: Монографія / За заг. ред. В. І. Бобрика. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 170 с.

5. Проблеми регулювання приватноправових відносин в умовах регіональних та глобальних трансформацій : монографія / за заг. ред. О. Д. Крупчана. – К.: Науково-дослідний інститут приватного

права і підприємництва Національної академії правових наук України, 2012. – *Передано до друку.*

6. Солтис Н. Б. Житлові права у спадкових правовідносинах [текст]: монографія / Н. Б. Солтис. – К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 170 с. – Рекомендовано до друку Вченою радою НДІ приватного права і підприємництва НАПрНУ (протокол №2 від 29.02.2012 р.).

7. Цивільне законодавство України в контексті розвитку європейського приватного права : монографія / за заг. ред. Ю. В. Білоусова. — К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012.

8. Полюхович В. І. Державне регулювання фондового ринку України: господарсько-правовий механізм: монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 337 с.

Збірник наукових праць:

1. Актуальні питання правового регулювання участі суб'єктів публічного права в приватних відносинах [текст]: збірник наукових праць / За ред. акад. НАПрН України О. Д. Крупчана, доц. О. О. Первомайського. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 255 с.

2. Актуальні проблеми правознавства. Науковий збірник ЮФ ТНЕУ. – Тернопіль: Астон, 2012. – 300 с

3. Берестова І. Е., Шаркова Г. Ю. Правове регулювання надання консалтингових послуг у сфері аудиту та інжинірингу: брошура. – К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 56 с. – Рекомендовано до друку Вченою радою НДІ приватного права і підприємництва НАПрНУ (протокол № 3 від 28.03.2012 р.).

4. Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин (21–22 вересня 2012 р., м. Івано-Франківськ) [текст]: Всеукраїнська науково-практична конференція: Збірник наукових праць / Ред. кол.: О. Д. Крупчан, В. В. Луць, В. А. Васильєва, І. Б. Саракун. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 166 с.;

5. Громадянське суспільство в Україні: ретроспекція, сучасні правові доктринальні моделі та перспективи розвитку [текст]. Збірник наук. праць / За редакцією академіків національної академії правових наук України Крупчана О. Д., Скрипнюка О. В. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2011. – 200 с.

6. Задорожна С. Ф. Вирішення комерційних спорів: альтернативи державному судочинству [текст]: брошура. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України, 2012. – 48 с. – Рекомендовано до друку Вченою радою НДІ приватного права і підприємництва НАПрНУ (протокол № 11 від 28.11.2012 р.).

7. Засоби державного регулювання господарської діяльності [текст]. Зб. наук. праць / Ред. кол.: В. С. Щербина (голова), Т. В. Боднар та ін. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 184 с.

8. Збірник наукових праць Бучацького інституту менеджменту і аудиту. – Бучач. – 2012. – № 8. – 353 с.

9. Міжнародний комерційний арбітражний суд: відповідність сьогоденню [текст]: Збірник наукових праць / За ред. О. Д. Крупчана. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 357 с.

10. Приватне право і підприємництво [текст]. Збірник наукових праць. Вип. 11, 2012р. / Редкол.: Крупчан О. Д. (Гол. ред.) та ін. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України. – К., 2012. – 212 с.

11. Проблеми здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав (5–6 жовтня 2012 р., м. Севастополь) [текст]: науково-практичний круглий стіл. Збірник наукових праць / Ред. кол.: Луць В. В., Шишка Р. Б., Солтис Н. Б. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 234 с.

12. Проблеми охорони прав суб'єктів корпоративних правовідносин [текст]: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-ій річниці створення Лабораторії з вивчення проблем корпоративного права НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України (проведеної спільно з Юридичним інститутом Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника 23-24 вересня 2011 року) – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2012. – 189 с. / Ред. кол. О. Д. Крупчан, В. В. Луць, В. А. Васильєва, І. Б. Саракун.

13. Удосконалення механізмів захисту цивільних прав в умовах реформування цивільного законодавства в європейських країнах [текст]: збірник наукових праць / За ред. О. Д. Крупчана, Ю. В. Білосова. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. – 212 с.

ІХ. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Академія активно співпрацює з міжнародною науковою спільнотою шляхом проведення спільних наукових досліджень, запрошення для участі у наукових заходах іноземних вчених, участі вітчизняними науковцями у закордонних наукових конференціях тощо, співпраці та обміну інформацією з міжнародними та іноземними структурами.

Зокрема, Академія та її Інститути підтримують творчі зв'язки з науковими установами та вищими навчальними закладами Російської Федерації (Московський державний університет, Академія управління МВС Росії, Санкт-Петербурзький державний університет, Російська академія правосуддя, Академія внутрішніх справ РФ, Московська державна юридична академія імені О. Є. Кутафіна, Московська юридична академія, Саратовська державна академія права, Башкирський державний університет, Балтійський федеральний університет ім. І. Канта, Тульський державний університет, Саратовська державна академія права, Російська академія права, юридичний факультет Воронежського державного університету, юридичний факультет Скатеринбурзького державного університету, Краснодарський державний університет та ін.), Литви (Вільнюський державний університет, Університет Микола Ромере) та Великої Британії (Хіфортширський університет), Інститутом конституційної та правової політики (COLPI) Інституту відкритого суспільства (Угорщина, м. Будапешт), Міжнародним Центром юридичного захисту прав людини «Interrights» (Велика Британія, Лондон), Люблінським католицьким університетом імені Іоанна Павла II, Ягеллонським університетом у м. Кракові, Люблінським університетом імені Марії Кюрі-Скłodовської (Польща), Віденським університетом, Міжнародною асоціацією фінансового права, Міжнародною асоціацією філософії права та соціальної філософії (IVR), Міжнародним центром некомерційного права (м. Вашингтон, США), Інститутом Макса Планка (Німеччина), Університетом Туріна (Італія), Всесвітньою Організацією Інтелектуальної Власності (ВОІВ), Міжнародною асоціацією конституційного права (IACL), Міжнародною асоціацією законодавства (IAL), Міжнародним шведським інститутом.

Х. КООРДИНАЦІЙНА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, МІЖГАЛУЗЕВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Згідно зі Статутом Національної академії правових наук України важливим завданням в її діяльності є координація наукової роботи навчальних та наукових закладів юридичного профілю, сприяння інтеграції академічної і вузівської юридичної науки.

Важливим напрямком співпраці Національної академії правових наук України є співробітництво з Національною академією наук України. Так, починаючи з 2006 р. при НАН України функціонує Експертна рада, головним завданням якої є оцінка всіх тем досліджень, запланованих до фінансування із Державного бюджету України незалежно від відомчого підпорядкування, на предмет фундаментальності. Президент НАПрН України В. Я. Тацій є членом цієї Ради. НАПрН України у 2012 р. отримала від Експертної ради висновки щодо доцільності дослідження всіх запланованих фундаментальних тем.

Деякі члени Національної академії правових наук України є також членами Національної академії наук України та працюють у її відділеннях, в рамках яких забезпечують взаємодію НАПрН України та НАН України. Так, академік НАПрН України В.М. Литвин є дійсним членом (академіком) НАН України, членом Президії НАН України; академік НАПрН України Ю. С. Шемшученко, будучи дійсним членом (академіком) НАН України, очолює Інститут держави і права ім. В.М. Корецького при НАН України; академік НАПрН України В. К. Макутов, будучи дійсним членом (академіком) НАН України, є директором Інституту економіко-правових досліджень НАН України; академіки НАПрН України О. Л. Копиленко, В. І. Семчик та В. Ф. Сіренко є членами-кореспондентами НАН України.

В Національній академії правових наук України здійснюється значна робота з питань координації наукових досліджень у галузі держави і права. Одним з таких напрямів є координація дисертаційних досліджень між науковими та навчальними закладами юридичного профілю. Результати цієї роботи лягли в основу видання першого та єдиного в Україні «Переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права». Цим виданням Академія ставить за

мету поширення інформації серед наукової громадськості стосовно основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні, що дає змогу вченим радам вищих юридичних закладів освіти, юридичних факультетів та науково-дослідницьких установ юридичного профілю, науковим керівникам, аспірантам та здобувачам здійснювати планування науково-дослідної роботи, проводити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечуючи ефективність наукових досліджень.

Видання «Переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права» вперше започатковано НАПрН України у 1995 р. Теми, затверджені вченими радами, групуються за певними галузями права і рецензуються координаційними бюро відділень Академії: 1) теорії та історії держави і права; 2) державно-правових наук і міжнародного права; 3) цивільно-правових наук; 4) екологічного, господарського та аграрного права; 5) кримінально-правових наук, які є експертно-консультативними органами з координації наукових досліджень у відповідній галузі правової науки.

Координаційні бюро відділень при рецензуванні тем звертають увагу на теми, які не відповідають спеціальності, не мають належного рівня актуальності, не належать до заявленої спеціальності; некоректно та невдало сформульовані; теми, формулювання яких охоплює занадто вузьке коло проблем, або, навпаки, має місце штучне звуження проблематики за рахунок надмірної спеціалізації проблеми; на співвідношення кількості тем з різних спеціальностей тощо.

Координаційні бюро відділень за результатами аналізу тем надають Президії НАПрН України зауваження, що доводяться до відома відповідних наукових установ, в яких затверджувалися дані теми, та публікуються у збірнику.

Зазначений збірник отримав позитивний відгук з боку юридичної громадськості та був надісланий навчальним закладам й науково-дослідним установам юридичного профілю для планування наукової діяльності.

Починаючи з 2004 р., Науково-дослідним інститутом інформатика і права НАПрН України розробляється інформаційно-пошукова система «Дослідження в галузі держави і права» на CD, що дозволяє оперативно одержувати систематизовану інформацію за затвердженими темами дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні за певними юридичними спеціальностями за період з 1992 р.

XI. ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ

У 2012 році в аспірантурі інститутів НАПрН України навчалось 15 осіб. З них в Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – 4, в Інституті приватного права і підприємництва – 6, в Інституті державного будівництва та місцевого самоврядування – 3, Інституті інтелектуальної власності – 2. Усі аспіранти за підсумками роботи у 2012 році атестовані позитивно і працюють над написанням кандидатських дисертацій.

У звітному році закінчили навчання в аспірантурі 5 осіб (по двоє в Інституті приватного права і підприємництва та Інституті державного будівництва та місцевого самоврядування, 1 – в Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса), які розподілені на роботу в інститути на посади молодших наукових співробітників.

XII. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до Указу Президента України від 21 травня 2010 року № 635 загальна чисельність членів Академії становить 141 чоловік, з яких 53 дійсних члени (академіки) і 88 членів-кореспондентів. Фактично станом на 01.02.2013 р. до складу Національної академії правових наук України входять 133 члени Академії і 5 іноземних члени, з них: 51 дійсний член (академік), 82 члени-кореспонденти. Серед них докторів наук – 120, кандидатів наук – 13, які мають почесні звання – 108.

Науково-організаційний апарат Президії Академії складає 60 одиниць (м. Харків – 40, м. Київ – 20), серед яких: 22 доктори юридичних наук, 13 кандидатів наук.

В науково-дослідних інститутах академії працюють понад 375 наукових працівників, з них науковців, які мають науковий ступінь доктора наук – 92 особи, та які мають науковий ступінь кандидата наук – 161, зокрема:

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Загальна кількість штатних одиниць – 65.

Загальна чисельність працюючих наукових співпрацівників – 70. Середній вік – 39 років. Докторів наук – 18; кандидатів наук – 37; мають почесні звання – 7

Науково – дослідний інститут приватного права і підприємництва

Загальна кількість штатних одиниць – 79.

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 86; середній вік – 43 роки. Докторів наук – 25; кандидатів наук – 38; мають почесні звання – 15.

Науково – дослідний інститут інтелектуальної власності

Загальна кількість штатних одиниць – 69.

Загальна чисельність працюючих наукових співпрацівників – 77; середній вік – 44 роки. Докторів наук – 10; кандидатів наук – 27; мають почесні звання – 9.

Інститут вивчення проблем злочинності

Загальна кількість штатних одиниць – 64.

Загальна чисельність працюючих наукових співпрацівників – 48; середній вік – 42 роки. Докторів наук – 15; кандидатів наук – 24 ; мають почесні звання – 4.

Науково-дослідний центр правової інформатики

Загальна кількість штатних одиниць – 58

Загальна чисельність працюючих наукових співпрацівників – 45; середній вік – 45 років. Докторів наук – 12; кандидатів наук – 12; мають почесні звання – 12.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Загальна кількість штатних одиниць – 48

Загальна чисельність працюючих наукових співпрацівників – 49; середній вік – 38 років. Докторів наук – 12; кандидатів наук – 23; мають почесні звання – 3.

За значний особистий внесок у реалізацію державної правової політики, реформування правової системи та законодавства України, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток вітчизняної науки, формуванні правової культури населення, підвищення правосвідомості науковці Національної академії правових наук України були нагороджені такими високими державними та урядовими нагородами:

Орденем «За заслуги» III ступеня – академік **Тихий В. П.**;

Орденем «За заслуги» I ступеня – академік **Тацій В. Я.**

Орденем Княгині Ольги III ступеня – член-кореспондент **Кресіна І. О.**;

Орденем Княгині Ольги I ступеня – академік **Шевченко Я. М.**

Орденем «князя Ярослава Мудрого» IV ступеня – академік **Бандурка О. М.**, орденем «князя Ярослава Мудрого» III ступеня – академік **Мамутов В. К.**

Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України – член-кореспондент **Орлюк О. П.**

Почесною Грамотою Верховної Ради України – член-кореспондент **Статівка А. М.**, член-кореспондент **Спасибо-Фатєєва І. В.** була нагороджена Грамотою Верховної Ради України за заслуги перед Україною.

Дрьомін В. М., Тищенко В. В., Прилипка С. М., Харитонова О. І., Чанишева Г. І., Яроцький В. Л. отримали почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Указом Президента України від 06.10.2012 р. № 583/2012 академіку **Ківалову С. В.** присуджена Державна премія України в галузі освіти у номінації «Наукові досягнення в галузі освіти» за цикл робіт «Комплекс наукових досліджень проблем судово-правової реформи в Україні у 2001 – 2011 роках та їх використання у фаховій підготовці юристів».

Указом Президента України від 18 травня 2012р. № 329/2012 була присуджена та відбулося вручення Державної премії України в галузі науки і техніки авторському колективу 5-томного видання «Правова система України: історія, стан та перспективи» таким академікам: **Битяку Ю. П., Вороновій Л. К., Гетьману А. П., Грошовому Ю. М., Голіні В. В., Комарову В. В., Кузисцовій Н. С., Оніщенко Н. М., Петришину О. В., Погрібному О. О.** (помертно).

Лауреатами Премії імені Ярослава Мудрого стали академік **Кучерявенко М. П.**, член-кореспонденти **Голіна В. В., Щербина В. С.**

З метою подальшого зміцнення наукового потенціалу у відомчих інститутах провадилась цілеспрямована робота. Сталися певні зміни у структурі кадрового складу. Слід відзначити, що завдяки низці форм заохочення молодих науковців, створення привабливих умов праці суттєво покращилася ситуація щодо залучення, закріплення на місцях здібної наукової молоді, зменшився відтік кадрів серед молодих фахівців віком до 35 років. Молоді вчені досягли значних результатів у наукових дослідженнях, були призначені стипендії Кабінету Міністрів України 4 науковцям Академії (Короленко В.М., Кочину В. В., Колодяжному М. Г., Штефан Г. С.).

За підсумками діяльності Академії звітного періоду належна увага приділялась питанням кадрового забезпечення.

Якісний склад працюючих наукових працівників позитивно змінився, зросло число кандидатів та докторів наук. Спостерігається тенденція зростання кількості наукових співпрацівників, що працюють за основним місцем роботи. Встановлена чисельність працівників за штатами інститутів фактично укомплектована.

XII. Кадрове забезпечення

№ п/п	Назва структурної одиниці	Кількість працюючих академіків	Кількість працюючих членів-кореспондентів	Кількість наукових співробітників (чол.)						
				Доктори наук		Канд. наук		Всього наукових співробітників		
				Осн	Сум	Осн	Сум	Осн	Сум	Разом
1	Президії м.Харків	4	1	2	5	3	3	8	8	16
2	КРЦ	6	3	2	13	2	5	8	18	26
3	ІВПЗ	3	2	4	11	10	14	23	25	48
4	НДІ ПП і П	7	4	3	22	19	19	40	46	86
5	НДІ ІВ	1	2	2	8	16	11	51	26	77
6	НДІ ПП	-	2	2	10	9	3	31	14	45
7	НДІ ДБ і МС	6	4	-	18	13	24	26	44	70
8	НДІПЗІР	1	2	1	11	7	16	17	32	49

ХІІІ. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Національна академія правових наук України згідно з чинним законодавством є вищою державною науковою організацією України, що організовує і здійснює фундаментальні дослідження в галузі держави і права. Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України Академію визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2012 рік» затверджені планові видатки для НАПрН України загальним обсягом 38307,5 тис. грн. План бюджетного фінансування наукової діяльності НАПрН України був визначений у сумі 18844,6 тис. грн.

У 2012 році до НАПрН України з усіх джерел фінансування надійшло 41210,7 тис. грн.

За підсумками 2012 року Академію було профінансовано з Державного бюджету (загальний фонд бюджету) в обсязі 37235,0 тис. грн., що складає 97,2 % від планових річних показників. Питома вага фінансування за рахунок загального фонду бюджету у коштах, які отримали установи НАПрН України з усіх джерел надходжень, становить 90,4 %.

Понад асигнування, що були виділені із загального фонду Державного бюджету, бюджетні установи Академії самостійно отримали у 2012 році (спеціальний фонд бюджету) 3975,7 тис. грн., що склало 9,6% від загального обсягу надходжень.

Середньорічна чисельність працюючих у бюджетних установах НАПрН України у звітному році становила 468 осіб.

Кошти, що були визначені Державним бюджетом України у 2012 році за загальним та спеціальним фондом, спрямовувались на виконання 3 бюджетних програм.

Державним бюджетом України на 2012 рік видатки на виконання програми КПКВ 6581040 «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури» були затверджені у сумі 22540,2 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 18844,6 тис. грн., спеціального фонду – 3695,6 тис. грн.

Касові видатки за КПКВК 6581040 у 2012 році склали 21614,9 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 18811,0 тис. грн., спеціального фонду – 2803,9 тис. грн.

Державним бюджетом України на 2012 рік видатки на виконання програми КПКВ 6581020 «Наукова і організаційна діяльність президії Академії правових наук України» були затверджені у сумі 13469,1 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 12412,9 тис. грн., спеціального фонду – 1056,2 тис. грн.

Касові видатки за КПКВК 6581020 у 2012 році склали 12649,2 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 11745,2 тис. грн., спеціального фонду – 904,0 тис. грн.

Державним бюджетом України на 2012 рік видатки на виконання програми КПКВ 6581070 «Фінансова підтримка видання журналу «Право України» були затверджені у сумі 7050,0 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 7050,0 тис. грн.

Касові видатки за КПКВК 6581070 у 2012 році склали 4448,8 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 4448,8 тис. грн.

В цілому видатки по Академії за 2012 рік склали **38712,9** тис. грн., у тому числі із загального фонду бюджету – **35005,0** тис. грн. і спеціального фонду – **3707,9** тис. грн.

Кошти було витрачено на :

– виплату заробітної плати з нарахуваннями – **24241,1** тис. грн., або 62,6 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **22956,5** тис. грн. (94,7 %) і по спеціальному фонду – **1284,6** тис. грн. (5,3 %);

– придбання предметів постачання і матеріалів, оплату послуг – **6846,7** тис. грн. або 17,7 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 5385,1 тис. грн. (78,6 %) і по спеціальному фонду – 1461,6 тис. грн. (21,4 %) ;

– відрядження – **86,6** тис. грн. або 0,2% всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 49,7 тис. грн. (57,4 %) і по спеціальному фонду – 36,9 тис. грн. (42,6 %) ;

– оплату комунальних послуг – **900,1** тис. грн. або 2,3% всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 464,2 тис. грн. (51,6%) і по спеціальному фонду – 435,9 тис. грн. (48,4%) ;

– придбання обладнання – **459,7** тис. грн. або 1,2 % всіх видатків, у тому числі – по спеціальному фонду – 459,7 тис. грн. (100%) ;

– виплату стипендії та довічної плати дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам – **6178,7** тис. грн. або 16 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 6149,5 тис. грн. (99,5%) і по спеціальному фонду – 29,2 тис. грн. (0,5%) ;

**Звіт про витрачання коштів Державного бюджету України
Національною академією правових наук України за 2012 рік**

Таблиця №1
(тис. грн.)

6580000	Національна академія правових наук України				
Код економічної класифікації видатків	Показники	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
	Видатки – всього	38307,5	35005,0	4751,8	3707,9
	В тому числі:				
1000	Поточні видатки	38307,5	35005	4153,9	3248,2
1110	Оплата праці працівників	16933,8	16922	1204,5	981,5
1120	Нарахування на зарплату	6096,7	6034,5	406,4	303,1
1130	Придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інші видатки	8106,2	5385,1	1851,1	1461,6
1140	Видатки на відрядження	62,0	49,7	57,8	36,9
1160	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	590	464,2	604,9	435,9
1171	Дослідження і розробки				
1300	Субсидії і поточні трансферти	6518,8	6149,5	29,2	29,2
2000	Капітальні видатки	-	-	597,9	459,7

Таблиця № 2

(тис. грн.)

Код економічної класифікації видатків	Найменування бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
6581020	Наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії правових наук України	12412,9	11745,2	1056,2	904,0
6581040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова, сфері удосконалення законодавства України	18844,6	18811,0	3695,6	2803,9
6581070	Фінансова підтримка видання журналу «Право України»	7050	4448,8		
ВСЬОГО		38307,5	35005	4751,8	3707,9

Наукове видання

ЗВІТ
про наукову діяльність
Національної академії правових наук України
у 2012 році

Підписано до друку з оригінал-макета 15.04.2013 р.
Формат 60×84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 15. Обл.-вид. арк. 13,2. Тираж 100 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного університету «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»

Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 80а

Тел./факс (057) 716-45-53

Сайт: www.pravo-izdat.com.ua

Е-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua

Е-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.